

2.8

The Theological College,
BALA.

FROM THE LIBRARY OF
THE LATE PRINCIPAL,

THE

Rev. T. Charles Edwards, D.D.

MAY, 1900.

1607/6100.



D Y D D
r

FARN FAWR,

neu

SAIN yr UDGORN DIWEDDAF.

Sef

Ymddangosiad dilys a diilynniwrth

C R I S T

I FARNU'r

B Y D.

Gan *Tho. Vincent.*

Wedi ei osod allan yn feif'nig yn
Lloegr, yr Albain a'r Iweridon.

Ac yn awr wedi ei gyfieithu, ei gyf-
amferu, ei gyfaddasu a'i osod allan, gorau
ag y gellid, at Watanaeth ac Achos
presennol y Cymru,

Gan *Jencin Jones.*

A'i argyhoysu yng Ngharfyddin gan
Nicholas Thomas. 1727. Prîs 1s. 6d.

John Heymote
His Book
August 21



1463
22

The Names of such of the Wellwithers and
Encouragers of this Book as came betimes
to our Hands are these.

B

Daniel Bowen of Bwlch bychan, Esq.
Mr. Owen Bowen of Glyn Lunod.
Rev'd. Mr. Thomas Bowen of Bwlch.
Evan Beven of Coetre.

C

Mr. John Corrie of Carmarthen.

D

Rev'd. Mr. Evan Davies of Harford-west.
Rev'd. Mr. James Davies of Merthyr.
Rev'd. Mr. Rees Davies of Abergavenny.
Rev'd. Mr. William Davies of Llanegwad.
Mr. Nathanael Davies of Moelfre.
Eynon David of Glandwr.
John David of Cors.
Mr. John Davies of Carmarthen.
John Davies of Blaenythan.
Eliz. David of Llwyn-rhydowen.
Thomas David of Caerau.
Gwen David of Pant y deffaid.
John David of Verdre vawr.
Mr. David Davies of Cwmbedw.
Joshua David of Landisyl.
Will. David of Landdarog Ag'd 43.
Howel David of Landisyl.
Stephen David of Landisyl.
Lewis David of Cornel.
John David of Lanvihengel.
John David of Landisyl.
Rees David of Penlan.
John David Owen
Sam. David of Welyn.

Mary David of Langelar.
 Joshua David of Mangor.
 Samuel David of Cwm tywyll.
 John David of Dan y Coed.
 John David Maurice.
 Mr. John Davies of Bwlch y Gymmanfa.
 Jen. David of Lanvihengel.
 Evan David of Lanvihengel.
 Evan David of Lanllawddog.
 Will. David of Allt -y- walis
 Rich. David of Llanpumsaint.
 John David of Benlan.
 John Da. Evan of Llanllawddog.
 John David of Cefnllanvair.
 Capt. John Evans of Pen-y wenallt.
 Mr. Lewis Evans, Usher of the free School,
 Mr. Josb. Evans, Rhiwson. (Carmarthen).
 Mr. David Evan of Cil-y-fallen.
 Edward Evan of Campant vach.
 David Evan of Pant-strimon.
 Gwen Evan of Landityl.
 Thomas Evan of Lanllwni.
 David Evan of Pantgwyn.
 Griffith Evan of Tafarn mawr.
 John Evan of Cwm-gwen.
 William Evan of Cwrt.
 Rees Evan of Landityl.
 David Evan of Pen-yr-allt.
 Thomas Evan of Llwynbedw.
 John Evan of Landityl.
 Thomas Evan of Brynsegus.
 John Evan of Cwrt-hvar.
 John Evan of Landityl.
 Eliz. Evan of Lanvihangel.
 Mary Evan of Pant y fen.



David Evan of Llanvair.

Mary Evan of Landisyl.

John Evan of Blaen Cwmfforest.

David Evan of Cwm bach.

F

Mr. Abel Francis of Llan y byddar.

Evan Francis of Lanyihangel.

G

Revd. Mr. Joshua Griffies of Teuxbury.

Mr. Jeremy Griffies of Llety hawddgar.

Mrs. Magdalen Griffies of Pant y swllt

Mr. William George near Abergavanny

Mr. John Griffies of Carmarthen

Mr. David Griffies of Pant y Swllt

William George of Merthyr tydvil

William George of Merthyr Martin

John Griffith of Dol-walter

Jephthah Griffith of Landisyl.

H.

Revd. Mr. Owen Hughes of Lanedi.

Revd. Mr. John Harries of Mynydd bach.

Revd. Mr. Roger Howels.

Mr. Evan Howel of Carmarthen.

John Harry of Lanllwni.

James Howel of Lanpumlaint

John Howell of Castell.

J.

Revd. Mr. Griffith Jones of Llandowrw.

Revd. Mr. David Jenkins of Cryg-y-maen.

Revd. Mr. Samuel Jones of Capel-zion.

Mr. Thomas Jones of New Castle.

Mrs. Deborah Jones of Pen-yr-allt.

Mrs. Lettice Jones of Vadva.

Mrs. Martha Jones of Pistyll gwyn.

Mrs. Deborah Jones of Carmarthen.

Mr. Griffith Jones of Pant yr Haidd

Thoma

Mr. Thomas Jones of Heol-veinog.
 Mr. David Jones of Pant-y-mach.
 Mr. John Jones of Maes-ty-noni.
 Mr. Samuel Jones of Maes-ty-noni.
 Mr. Griffith Jenkins of Lau.
 Mr. John Jenkins of Bryn grânod.
 Mr. Elisha Jones of Trawley.
 Mrs. Elinor Jenkins of Nant-llech.
 Mr. Nicholas Jones of Llwynynyddus.
 Mr. Crisp. Jones Boon-selier at Carmarthen.
 David John of Landisyl.
 Enoch John of Lanwenog.
 Marg- James of Ysgubor wen.
 William John of Lanwihangel.
 David John of Gwernon vach.
 Mr. James Jones of Aberdwyllan.
 Jane John of Landisyl.
 Evan John of Llynnonau.
 Mary John of Llanfryn.
 Owen John of Esgwar-ddedwydd.
 John Jenkins of Rhydydd.
 David John of Abermunt.
 David John of Abermunt.
 Rees John Evan of Gwair.
 Sam. John of Landisyl.
 Katherine John of Celli sabar.
 Jacob John of Goed oel.
 Mary John of Cwmtwy.
 Katherine John of Lange.
 John Jenkins of Landisyl.
 Anne James of Landisyl.
 David John of Landisyl.

L.

Revd. Mr. James Lewis of Llwynidabwallter.
 Mrs. Margaret Lewis of Clunadda.

Mr. David Lewis of Derimys.
Mr. Matthew Lewis of Carmarthen.
John Lewis of Lanwenog.
John Lewis of Landisyl.
John Ludwick of Nantegryd
Mary Loodwick of Baili llwyd.

L.

Rev'd Mr. John Lloyd of Carmarthen.
Mrs. Jane Lloyd of Allt-yr-odyn.
Mrs. Mary Lloyd of Glannawmor.
Mr. Richard Lloyd of Goedlannau-vawr
Mrs. Esther Lloyd of Coedlannau-vawr.
David Lloyd of Landisyl.

M.

Rev'd. Mr. Thomas Maurice of Down.
Rev'd. Mr. William Maurice of Trefgarn.
Rev'd. Mr. Thomas Morgan of Lanwrdd.
Evan Morgan of Langelor.
Elinor Morgan of Llanfair -y bryn.
Thomas Morgan of Lanwenog.
David Morgan of Landisyl.

P

Rev'd. Mr. Thomas Perrott of Carmarthen.
Rev'd. Mr. Rees Price of Tyntonn.
Rev'd. Mr. Philip Pugh of Blaenspennal.
Rev'd. Mr. Henry Palmer of Henllan-Ham.
John Philip. (god.)

Rev'd. Mr. David Richards of New-town.
Mr. Llewelyn Rees of penkader,
Thomas Rees of Langyselach.
David Rees of Kilvach-wen.
Thomas Rees of Landisyl.
Evan Rees of Glancletwr.
James Rees of Blaencwmdu.
Sarah Rees of Langelor.

Revd. Mr. Christmas Samuel of Pant teg.

Revd. Mr. David Sais of Kardigan.

Philip Simon of Byschog.

T.

Revd. Mr. Samuel Thomas of Cornw.

Revd. Mr. Ienkin Thomas of Lan'y oydd.

Revd. Mr. John Thomas of Pwllheli.

Mr. William Thomas of Carmarthen.

Mrs. Mary Thomas of Camnant.

Mr. William Thomas of Merthyr.

Mr. John Thomas of Carmarthen.

David Thomas of Cwrt.

David Thomas of Cwrt.

David Thomas of Cwrt.

William Thomas of Cwrt.

Rachel Thomas of Lanwenog.

David Thomas of Trefnewydd.

David Thomas of Talarr.

Iona Thomas of Dan-ffordd-gar.

John Thomas of Landisyl.

Evan Thomas of Lan'ihangel.

Evan Thomas of Landisyl.

Rees Thomas of Lanvair.

Griffith Thomas of Langelor.

Anne Thomas of Lanvair.

Evan Thomas of Landisyl.

Ienkin Thomas of Langelor.

John Thomas of Pant-y-moch.

W.

Revd. Mr. Roger Williams.

Revd. Mr. William Williams of New Market.

Revd. Mr. William Williams of Cefnrethan.

Mrs. Margaret Williams of pen y bali.

Mrs.

Mrs. Martha Williams of Carmarthen.
Mr. William Williams of Carmarthen.
Mr. Daniel Walters of Carmarthen.
Mr. Thomas Williams of Mynydd bach.
Mrs. Sage White of Carmarthen.
Thomas William of Langelor.
James William of Ysgubor wen.
John William Robert.
Jacob William of Landisyl.
John William of Clun coch (Ag'd 21,
Mrs Elizabeth Jenkins Langynog
Mr. Da. Williams of Llangunnoch Ag'd 43
Mr. William James of Llangunnog
Mr. Richard Iones of Carmarthen.
Stephen Thomas of Ty Newydd.
John Newart of Landisyl.
Mr, David Thomas of Castell
[Moel
Mr David Lewis
Mrs Anne Pugh



I bob Darlleinydd, yn enwedig y
rhai a orchymynnasant eu Hen-
wan i mi i'w printio ymma, Llwy-
ddiant a Dedwyddwch.

Barehedigion ac Annwyliaid,

TRA y maellawer o Awdwyr
a rhai o'r hefyd ysgatfydd yn
fawr eu Dysg a'u Cymmeriad yn
anhegus eu Llyfrau a hynny gyd
ag eurfalch, Ymffroft at un Tadog
yn unig a hwnnw mid hwyrach onfel
Genedl, minnau, gan fod i'm Tyb fy
hunan, yn hyn o Ran yn hapusach,
agafais Gynnter o honoch i fod
yn Dadogion, a phob Un ond od-
di o uchel *Fritannail* Achau, i
miroddi hyn o Gwilyniaid a chwi;
Ond gan adael heibo yr Arfesydd
yn y Byd o wenjethio tan Rith
talu Geiriau Mofol, yr hyn fydd
waith die thr i mi, ac heb gennyf
ddawn ti ag at ei wneuthur, ni
gymeraffy Nghennad i adrodd
ichwi ar fyr Eiriau pa Resymmau
eu maint a barodd i mi gymmeryd
hyn

hyn o Waith yn Llŵ,

1. Yr Ystyriach o Anwybod,
aeth gyffredinol y Cymru unjaith,
y rhaina fedraut ddeall neu mawr
wrth lefaru wrthynt yn gyflym, yn
dwlfn ac ar ychydig Eiriau, mi
dybais gan hyrny y gallai Printiad
cyflawn o lyfrcyrnwysfawrac eglur,
weddu yn dda at eu Hachos hwynt,
apha un a wnelo'r Llyfr ymna
ag ateb i'r fâth Ddiben ei Ddar-
llain a'i Ystyried ef ddengys creu;
ond mi fynnwn ddywedyd i chwi,
cyn myned ym mbellach, y cewch
chwi ynddo Restl lawn o Ddyled-
swyddau, Resau hicion duon o Be-
chodau, Arddangosiad eglur o Syl-
wedd a Sierwydd Pethau'r Byd ar-
all, Ddarluniad o Webr y Duwiol-
ion, a Phortreid o Gesb yr An-
nuwionion, Ddadguddiad o Ogoni-
ant y Duw mawr yn ymddar ges yn
Nydd Farn, Ddrých i weled ynddo
Waeledd Dŷn, Resymmau dros Awd-
urdod a sierwydd yr ysgrythurau,
ac Annogaethau i fyw yn Dduw-
iol ac i ynwadu a phob Annuwi-
oldeb

oldeb, a'r cwbl wedi eu traethu
gyd a'r Fontais oreu ar Lês yr An-
wybodol.

2. Yr ystyriaeth o Ddiolfalwch
presennol y Cymru, y rhai, o's
rhydd yw bod yn ddiwenjaith y
gellir dywedyd am danynt. Fod
hîr Lwyddiant a Rhydd did, hîr
Tugynnefino â Rhechodau neilldu-
ol, hîr Tmarfer â Rhith Duwiol-
deb, hîr Ddibrisdod ar Ordeinhad-
au Crist, a hîr Tmbleidio ynghylch
Cadachau Crefydd wedi bwyta i
fynu eu Zêlac wedi eu suo i gylgu
ar Wely mânblu Difrawch cnawd-
ol fel nad oes, debygwn i, ond Ud-
gorn uchelfloedd a ddichon eu
deffroi; yr hyn a barodd i mi dyb-
ied nad oes cymmwysach Llyfr yn
y Byd na hwn i'w orchymmyn idd-
ynt tu ag at wneuthur iddynt Lês,
a hwy yn y fâth Gyflwr; yn yr hyn
y cytuna pawb â mi pan wnelont
on ystyried fod Tueddiad ac Annel
naturiol y Llyfr ymma i ddeffroi,
ei holl sylwedd yn ofnadwy ac yn
echryflon, eu holl Eiriau yn big-
og

og ac yn llymmion, ei holl Resym-
mau yn eglur ac yn fywion, a,i
holl Gymmwyladau yn ddiuedd
ac yn ergydio yn union at y Galen.

3 **Rr** Rstyriaeth o'r eisiau fydd ar
y Cymru o gael eu hyfforddi yn
Athrawiaeth y Llyfr hwn, gan nad
oes un Llyfr, ar wn i, wedi dyfod
i'n mysg i lefaru yn unswydd ar
y fâth Destun, na nemmawr iawn
o Bregethu ychwaith arno. Canys
lle mae rhai Dynionach neillduol
yn dywedyd ddartod pregethu'r
Llyfr ymma yn barod, nid oes ond
dywedyd wrthynt na welais i er-
ioed o'r Llyfr i ddarlawn un Pen-
trofodd cyn pregethu ar Destun
o'r cyfryw natur, ac yr wyf ynde i'f
arnynt gymmaru pob Pennau Preg-
ethau a'r a glywsont â Phennau'r
Llyfr hwn ac oni welant fod pob
Pregeth a'r a draddodafid, yr wyf
mor hyderus a barnu mor gyffred-
inol, yn amrywio llawer iawn ac yn
dyfod ym mhell yn ôl o gynnwys
amryw Bennau y Llyfr hwn. hwy
fyddant fyrddiynau o weithiau yn
waeth

waeth na deillion.

4. Yr Tityriaeth o Gymmedrol-
deb ae Arafwch yr Awdwr hwn,
yr hwn nid yw yn ymmyrrreth a
Phethau amrafaeliog ond cynlleied
ag y ygallo, canys nid oes ymma
ddim o'r Fâth Niwl o Anwybod-
aeth, y Fâth Fagddu o Gamsyniad
y Fâth Dâ o Gynnen, y Fâth Gar-
char a Chaethiwed o Arddodiad
Dynol, a'r Fâth Fwgdarth o Dyb-
iau gw eigion ag sydd yn rhai Llyf-
rau, yn enwedig mewn rhai ag sydd
yn traethu ar Destun neu Athraw-
iaeth y Llyfr hwn, ond ymae pob
Peth ymma wedi ei draddodi yn deg,
i'm Tybi, fel y gallo pawb gael
barnu drosto ei hun.

Am ddim ag y wnachum i ymma, yr wyf yn
gobeitho pe gwnai y Cymru ond ystyried pa
wahanol Ffordd ar ddywedyd a meddwl, a
pha Amrywiaeth o Dymmerau a Chyslyrau
sydd iddynt, na byddai raid i mi ddywedyd
pa cyn belled yr ymwnaethum i bawb, yn
enwedig i chwi,
Carfyrddin.

Awt. 23. 1727

Sirs,
yn Wafanaethwr ufudd

Jencin Jones.

DEisfyfiad puraid **Printwyr** y **Llyfr hwn**
yw bod i'r Cymru faddeu iddynt aml Feiaſ
y Printiad presennol, a bod i lawb gredu nad
o'u Bodd ond o wir Wall ac Anallu y diang-
afant oll, ac nad ſynt yn hyn (hyd y gwydd-
ont hwy) ond dilyn Ol Troed pawb Print-
wyr eraill, y rhai nad oes dim yn fwy cyfeill-
gar ganddynt na gwneuthur Llyfrau beius o
Gopiau cywir, ac hefyd bod i bob Cymro ag
y ſynno haeddu y Cyfenw o Gymro mwynlaſ
a ſynnwyrgraff ddiwygio ac nid digio lle byn-
nag y gwelo ef,

(1) Fod un Llythyren yn gwrthod ym-
ddangos yn llawu.

(2) Fod un Llythyren ſân yn dwyn lle un
ſrâs bennog neu *vice verſa*.

(3) Fod un Cydſyniad eſmwyth yn dwyn
lle un grech neu *vice verſa*.

(4) Fod ſ yn ymddangos ſel f neu *vice verſa*

(5) Fod B gail gapanog yn dwyn lle yr un
ddigapan neu *vice verſa*.

(6) Fod Rhagddodiad deuaſr wedi ei chy-
dio.

(7) Fod y Gydiog hon, ar goll neu yſyllaf-
goll hon '.

(8) Fod dim Camddodiad ym mysg yr At-
talwyr.

(9) Fod Llythyrau o Lais tebygol wedi eu
newid a'u gilydd neu un Llythyren hebgorol
ar goll, neu un drosben yn eifrau, a hyn oll
megis un yn gwybod nad oes iddo Rydd-did'i
ſeio ar hyn hyd oni welo'r Bai wrth y Rhe-
olau y mae Gramadeg a Chelfyddydau eraill
yn dyſgu iddo eu hadnabod. Er hynny y mae
n rhaid iddynt gyffetu mai Beiaſ anafus yw
y rhai canlynol,

N. B. Y Rhif cyntaf a ddengys y l u daler
a'r ail y Lin y mae pob Bai i'w cael,

4. 26. ac *nia* ac ac. 8. 22. oeddyt *nid* oedd
10. 30. ei *nid* e. 12. 10. a *nid* ar. 12. 28.
rhai *nid* rhai'n. 14. 28. hwyn *nid* hwynt. 14.
33. ymguddiant. 31. 7. trydydd *nid* trydd.
35. 36. anfarwol. 36. 22. hadnabyddant. 37.
34. hadgyfodid. 39. 5. glywant. 42. 23.
harddwy h. 48. 22. pe buafai. 52. 29. ar yr.
55. 15. ddifymmwth. 68. 14. ei *Rwymau*.
69. 15. areu. 71. 30. Chw'n. 72. 13. *Bar-*
nwr. 76. 8. cydraddio. 87. 8. Ffordd. 101.
28. dileer yn; 104. 27. ai *nid* ac 105. 35.
Gellwair a. 107. 29. Arlwyadau. 108. 23.
a ydyw. 109. 2. bob. 109. 25. ai *nid* ac:
114. 26. Gwrig. 120. 5. Fai 125. 34. Rhâd
136. 33. fyddont 142. 3. Amlygiaeth. 143.
27. Yr Ystyriaeth iddynt golli y fâth. 147.
8. anfuddiol 148. 11. cafasant. 148- 14. am
y rhai y. 151. 22. oeddynt. 153. 12. chwen-
nychant. 163. 27. Pechod *nid* yn Pechod.
165. 29. blymmio. 165. 29. Faithfor ag n2's
gellir mo'i fefur; ond i estyn. 172. 28. gad-
awant. 176. 32. un neu ddau. 177. 7. oddj.
183. 24. ddigrif. 185. 16. yw Pechod. 186.
20. Fynyddoedd. 187. 15. gan ysbryd. 189.
17. Ewyllys Duw. 190. 35. fydd. 208. 33.
Undeb dirgelaid â'i. 209. 27. â'r fâth. 210.
20. ynddynt. 213. 34. yw *nid* yn
221. 1. wrando gyda digon o ferch 226.
2. Golledion 248. 12 Addewid Duw.
273. 32 ymma *nid* ym. 285. 32. gweled *nid*
galed. 264. 30. gyrru iaethau 267. 5. diradd-
io 301. 16. gelyd *nid* glyd. 310. 35. ni *nid*
in 311. 3. Fynudyn. 314. 27. byddent 314.
26. tramwy 333. 6. mawdrallodi. 337. 1.
Deleer ad. Ym-



Ymddangosiad dilys a disymmrwth

CRIST

I FARNUR BYD.

Dadg. 22. 20. *Tu wir yr wjs yn dyfod
ar frys, Amen. Tu wir tyred Ar-
glwydd Jezu.*

PEN I.



EIRIAU diweddas Cysaill an-
nwyl ydys yn arfercl o ddal arnynt
fwyaf, a'u cosio oreu, yn er wedi-
gol pan ydynt yn Arwyddion o
ddirfawr Serch: dy mma Eiriau di-
weddas Jezu Grist, y Cysaill gorau
a'r a fu i Plant Dynion crioed, y rhai yr anferodd ei
Angel o'r Netoedd, wedi bod o hono rai Blynydd
oedd

Ymddangosiad Crist

oedd mewn Gogoniant gyd â'r Tâd, i'w llefaru yn ei Enw ef wrth ei Eglwys ar y Ddaear, *adn. 16. Myfi Jesu a anfonais fy Angel i dystiolaethu y pethau hyn yn yr Eglwys: Ac o'r holl bethau y mae yn eu dystiolaethu trwy ei Angel, dymma'r diweddaf a'r melusaf yn y Testun, Yn wir yr wyf yn dyfod ar frÿs. Yr hyn Eiriau o Addewid gan ddyfod i lawr o'r Nef, a chan fynegu Cariad cymmaint i'r Eglwys a ganlynir â Dadtain, ac Adlais difrif Ddymuniad yr Eglwys, Amen, Yn wir tyred Arglwydd Jesu, &c.*

Oddi ymma Hynodwch.

Ath. I. Yr ymddengys yr Arglwydd Jesu Crist yn sicr ac ar frÿs.

Ath. II. Fod Dymuniad a Hiraeth difrifol yn yr Eglwys ar ôl Ymddangosiad Crist.

Ath. I. Yr ymddengys yr Arglwydd Jesu Crist yn sicr ac ar frÿs.

Ymma mi lefaraf,

1. Yngbyleb Ymddangosiad Crist.
2. I ddangos yr Ymddengys ef yn sicr.
3. I ddangos yr Ymddengys ef ar frÿs.
4. Ac yn olaf, I gymmuysfo.

1. Yngbyleb Ymddangosiad Crist. Y mae dau fâth ar Ymddangosiad Crist a'r y mae'r Ysgrythur yn fôn amdanynt.

1. Mewn Cnawd. 2. Mewn Gogoniant.

P E N. II.

Y Mddangosiad cyntaf Crist ydoedd yn y Cnawd, er ys ychwaneg i dden can Mlynedd a'r bymtheg a aethant heibio yn Nhir Judea,

Judea, i Bobl yr Juddewon, yr unig Eglwys wedig ar y Ddaear yr Amser hynny

Yno y Gair a wnaethbwyd yn Gnawd, ac ym mysg y Bobl hynny efe a drigodd dros amser, rhai o ba rai a welsent ei Ogoniant ef, *Gogoniant megis yr unig anedig oddiwrth y Tâd, yn llawn Grâs a Gwirionedd*. Yno Tragywyddol Fab Duw a wnaethbwyd yn Ddŷn, wedi ei gael yn dra rhyfeddol drwy Allu yr Ysbryd Glân, yng Nghrôth y Forwyn Fair, heb halogiad Pechod gwreiddol, yr hwn y mae pob rhyw Ymddwyn neu Feichiogiad arferol yn ei ddwyn i mewn: Ei Fam wirioneddol a'i Dâd tebygol oeddynt eill dau o Lwyth *Judah*; ac o Hiliogaeth *Dafydd*. Ac efe a anwyd yn Nhref *Bethlehem*, yn ôl Rhagfynegiad yr Yigrythur. Yr hwn wedi iddo fyw ddeng Mlynedd ar hugain mewn modd dirgelaid, a fedyddiwyd gan *Joan Fedyddiwr*, ei Ragflaenor a'i Ragarwyddwr ef: ym Medydd yr hwn pan welodd *Joan* y Nefoedd yn agored, ac Ysbryd Duw yn dyfod i wared fel Colomen ac yn disgyn arno ef, a chlywed y Llais o'r Gogoniant ardderchog, yn dywedyd, *Hwn yw fy annwyl Fab yn yr hwn y'm llwyr fodlonwyd*: Efe a ddug ei Dytiolaeth o'i blegid ef, mae efe oedd Mab Duw ac Oen Duw, yr hwn sy'n tynnu ymmaith Bechodau'r Bŷd, yr hwn, yn ôl ei Fedydd a'i Brofedigaeth ei hun, a charchar *Joan*, ymddangosodd yn fwy cyhoedd i *Israel*, gan ddangos allan ei Ogoniant nid mewn Hynodrwŷdd ac Hoywychder oddiallan, ond mewn modd uchelach, godidocach, a rhyfeddach, yn gwbl Ddwyfol, uwchlaw Gallu un Pennadur daearol yn y Bŷd i'w ddynwared.

Efe a ddangosodd allan Ogoniant ei Allu, yn Gwrthiau a wnaeth efe, sef wrth agoryd Llygaid

Deillion, a Chlustiau'r Byddariaid, ac wrth ollwng yn rhydd Dasod y Mudan, a Rhwymau Gwendidau eraill; wrth lanhâu y Gwahangleifion ac iachâu Clefydau eraill â Gair, wrth fwrw allan Gythreuliaid wedi cael o honynt hir Orefgyn; wrth ostegu y Môr a'r Gwynt pan byddent yn arw ac yn demhestlog; wrth gyfodi ifynu y meirw cyn ac wedi dasfod eu claddu dros ra diwrnodiau; ar cyffelyb.

Efe a ddangosodd allan Ogoniant ei Wybodaeth, wrth edrych i mewn i Galonnau y rhai a ddaethant atto, gan allu dirnad eu Meddyliau a'u Dychmygion dirgelaf hwynt, ac heb fod yn rhaid iddo dystiolaethu o neb iddo am Ddŷn, canys efe a wyddai beth oedd mewn Dŷn.

Efe a ddangosodd allan Ogoniant ei Ddoethineb yn ei Attebion tra doeth, i Gwestiynau dyrys y *Phariseaid* ac eraill, yn yr Athrawiaeth Dra ardderchog a nefolaidd a bregethafai, yn yr hon ni ddysgodd efe i'w Ddisgyblion Wybyddiaethau cyfrwysgall a gorwageddus, y rhai y buasai y Synhwyrâu pennaf yn y Byd yn ymffino yn eu cylch, eithr Gwirioneddau pwyysawr yn achub yr Enaid. Yn wir efe a ddadguddiodd rai Dirgeledigaethau mawrion a dyfnon uwch law Cyrhaeddiad synhwyr eithaf yr Ysgolhaig miwyaf, heb addysg ei Ysbryd ef y rhai oeddynt reidiol ac ac anheb orol i'w harferu eithr gan niwyaf, yr oedd ei Athrawiaeth ef yn hawdd ac yn eglur.

Efe ddangosodd allan ogoniant ei Sancteiddrwydd, yn ei rodiad dichlin, a'i Ufudd-dod perffaith i Gyfraith Dduw, heb y gwyr na'r Trofedd lleiaf.

Efe a ddangosodd allan Ogoniant ei Ddionïa a'i Dynnerwch tu ag at Feibion Dŷnion wrth fyned

I Farnu'r Byd.

5

oldiamgylch i wneuthur iddynt Ddaioni, a rhoddi Ymgledd i'r rhai oeddynt mewn Trueni, gan na fwraineb allan ar a ddeuai atto ef.

Yn enwedigol efe a ddangosodd allan Ogoniant ei Drugaredd, a'i Gariad anfeidrol tu at ei Bobl ei hun, trwy ymddarostwng i gyn isfeled Cyflwr ac y bu efe byw ynddo er eu mwyn, trwy ymofwng, a bod yn ufudd hyd Angau, ie Angau mellldigedig, gwradyddus, poenus y Groes, heb law y trueni Enid y ddioddefodd efe trwy Deimlad o Ddi-gofaint Duw dyledus am eu Pechod hwy, fel y bodlonai Gyfiawnder Duw, ac y gwareddai hwynt rhag Angau tragwyddol a'r Llid a fydd, ac y pwrcaiai iddynt Fywyd a Gogoniant.

Fel hyn y bu Crist fyw, ac fel hyn y bu Crist farw dros ein Pechodau ni, yn ôl yr Ysgrhythurau, ac wedi marw o hono ni's gallai Rhwymau Marwolaeth mo'i ddal ef, ac ni's gwelodd y Sanct Lygredigaeth, eithr y trydydd Dydd a gyfoddodd drachefn o ddiwrth y meirw, yn ôl yr Ysgrhythurau, ac wedi ei Aigyfodiad, a welwyd gan *Fair Fagda-len*, gan *Bedr*, *Fago*, a'r holl Apostolion, gan bami can Brodyr ar yr un waith, yn ôl yr Ysgrhythurau. Ar ôl deugain Niwrnod a gymmerwyd i fynu i'r Nefoedd, ac y mae yno yn ei Anian ddynol, ar Dleheulaw Gorfeddfaingc y Mawredd yn y Nefoedd, yn eiriol dro ei Bobl, lle yr erys efe hyd ei ail Ymddangosiad.

Hynny am Ymddangosiad Crist yn y Cnawd.

P E N III

AIL Ymddangosiad Crist a fydd mewn Gogoniant, ar y Dydd diweddaf, pan ddêl Diwedd y Byd: a hwn yw'r Ymddangosiad yr ydym ni yn fôn am dano, ac am hynny mi lefaraf am dano yn helaethach, ac a ddangosaf.

1. *Du'll yr Ymddangosiad ymma.*
2. *Y Diben a'r Pethau a wneir ar yr Ymddangosiad ymma.*

1. *Yngbylch Dull ail Ymddangosiad Crist, Pa Dafod Dynion neu Angelion a ddichon ei ofod allan? Pa Galon a ddichon ddychymmig Hoywder ei Ogoniant? Mae'r Ysgrythur yn dadguddio peth o hono, a chan gymmeryd yr Ysgrythur yn Gyfarwyddyd i mi, mi anturiaf lefaru Rhywbeth am dano; Gwel Luc 21. 27. Yna gvelant Fâb y Dŷn yn dyfod mewn cwmwl gyd â Gallu a Gogoniant mawr,*
 1. *Crist ar ei ail Ymddangosiad a ddaw gyd â Gallu, gyd â Gallu mawr; Y mae ganddo bob Awdurdod wedi ei ofod yn ei Law yn y Nefoedd ac ar y Ddaear yn awr, ac y mae'n ei harferu yn fwy dirgelaidd; yna fe a'i harfera hi yn fwy gweledig a chyhoedd yng ngolwg yr holl Fyd. I roddi Eiampl.*

1. *Ese a ddaw gyd â Gallu ar Angau. Cadd Angau A'u mawr er y Cwmp, ac ese yw'r Cwngcwerwr mwyaf yn y Byd; Gwnaeth Angau Fuddugoliaeth gyffredinol ar holl Feibion a Merched Allaf (Ollieithr Enoc ac Elias yn unig) a'r a fuont byw yn y Cenhedlaethodd gynt, ac a'u coethludodd*

caethgludodd, gan rwymo eu Hwyrnebau mewn Dirgelwch, gan gadwyno eu Dwylo a'u Traed, a chan eu cau hwynt i fynu yn Garcharion caethion yn y bedd, ac heb neb yn gallu mo'i wrthfesyll: Ie, darfu i Angau daro yn erbyn Arglwydd y Bywyd ei hun, ac a ennillodd y Fuddugoliaeth dros amser, a e a'i bolltiodd et i fynu mewn Carchar; eithr efe a aeth yn rhýdd cyn pen tri Diwrnod, a dorrodd y drysau, ac a roddes i'r Angau Archoll ddofn, fel pebuasai, ac ergyd angeuol yn ei Adgytodiad; *1 Tim. 1. 10.* Gan ganlyn y fuddugoliaeth gyflawn ydoedd efe i'w chael gwedi dros y Gelyn hwn yr eiddo Dynol-ryw. Yn awr pan yw Crist yn gwneuthur ei Ymddangosiad yr ail waith yn y Byd ar y dydd diwedda, efe a arsera ei Allu ar Angau, efe a gaethiwâ Gaethiwed, efe a esyd ei Ddwyllo cyntaf ar Angau, ac a fathrâ'r Cwngcwerwr hwn dan ei Draed, ac a'i diofsg ef o'i holl Wroldeb a'i Ysglyfaeth, y rhai yr oedd efe yn eu tryfoni i fynu dros gynniter o Flynyddoedd: efe a gipia Agoriadau'r Bedd allan o Law'r Angau, ac a egyr ddrysau'r Carchar, ac a ollwng allan ei holl Gaethion ef: efe a ddettyd holl Rwymau Marwolaeth, ac a bwyâ ymmaith ei Gadwynau ef, ac a ddwng allan ei holl Garcharorion i Rydd-did a Gollyngfa: megis y dywedir, *Hos. 13. 14.* *O law y bedd, yr achubaf hwynt: oddiwrth Angau y gwaredaf hwynt; byddaf Angau i ti, O Angau, byddaf drangt i ti y bedd.* A dywedir, *1 Cor. 15. 25, 26.* *Y gofodir ei holl Elynion dan draed Jesu Grist, a'r Gelyn diwedda a ddinistria efe, yw'r Angau.* Ac adn: 54. *Pan wisgo'r marwol hwn anfarwoldeb, yna Angau a lyngir mewn buddugoliaeth.* Ac yn ddiammau rhaid i Grist ddysod gyd â gallu mawr i ynnill y Fuddugoliaeth ar y fath Elyn cadarn.

Ymddangosiad Crist

2. Efe a ddaw gyd â Gallu ar Ddynion a Chythreuliaid; Efe a ddaw gyd â Gallu ar ei holl Elynyon, a'r a fuont yn gwrthryfela yn ei erbyn ef: ar yr holl Dywylogaethau a'r Awdurdodau ar y ddaear, a'r tydd yn arferyd Llywodraeth ac Arglwyddiaeth yn y byd; efe a ddwg Frenhinoedd y Ddaear i lawr oddiar eu Gorseddfeingciau, ac a ddiofsg Dywysogion o'i Gwisgoedd gwyhion, efe a gymmer y Ffion a'r Cleddyf o'u dwylo hwynt; ac a'u dihatra hwynt o'u Brenhinoldeb a'u Mawredd oll: a hwynt hwy y rhai a osodiant allan eu Gallu benthygiol yn ei erbyn ef, pa fodd yr arswydant ac y crynant ger ei fron ef; Gwelwch Dadg. 11. 15, 16, 17, 18. Ar seithfed Angel a udganodd, a bu Llesau uchel yn y Nef, yn dywedyd, Aeth Teyrnasoedd y byd yn eiddo ein Farglwydd ni, a'i Gristes. ac efe a deyrnasfa yn oes oesoedd. Ar pedwar Henuriaid a'r hugain y rhai oedd ger bron Duw, yn eistedd ar eu Gorseddfeingciau, a syrthiasant ar eu hwynebau ac a addolasant Dduw, gan ddywedyd Yr ym ni yn diolch i ti O Arglwydd Dduw Hollalluog, yr hwn wyt, a'r hwn oedd, a'r hwn wyt yn dyfod: o blegid ti a gymmeraisst dy Allu mawr, ac a deyrnasaisst: Ar Cenhedloedd a ddigiasant, a ddaeth dy Ddig di, a'r Amser i farnu'r meirw; ac i roi Gwobr i'w Wasanaethwyr y Prophwydi, ac i'r Sainet ac i'r rhai sy'n ofni dy Enw, fychain a mawrion: ac i ddifetha y rhai sydd yn difetha'r Ddaear.

Brenhinoedd y Ddaear, a'r Cedyrn mawrion a ddigiant pan eu tynner oddiar eu Gorseddfeingciau; ac Annwylion y Ddaear a drallodir, pan ddél yr Arglwydd Jetu i wared o'r Nef i'w galw i Farn: Pe gallai Galluoedd Dynion drwg, a Chythreuliaid hefyd y rhai sydd swy eu Gallu na Dynion, hwy a wnaent Ben arnynt, ac a wrthasent
yr

I farnu'r Byd.

9

yr Arglwydd Jezu Grist, ac a'u tynnent ef oddi
ar ei Orfedd, ac a'u rhoddent i Farwolaeth,
megis ag y gwnaeth yr Iuddewon ar ei Ym-
ddangosiad cyntaf: pe byddai ganddynt y Go-
baith lleiaf o wneuthur eu Plaid yn dda yn ei
erbyn ef, pa wêdd y galwent eu Byddincedd,
ac y cynnullent eu Llucedd, ac y gwnaent
Ryfel yn erbyn y Brenin mawr hwn: yn en-
wedig pan gysfoder yr holl Annuwiolion, ac y
dél yr hên Wrthryfelwyr, Cewri yr hên Fyd
allan o'u Lluch, a Charchar Uffern lle buasai
rhai o honynt yn boenedig dros lawer o Fly-
nyddoedd? Ow pa fodd y cyfylltent eu Ga-
llu, a chynnifer Myrddiwn o honynt ynghyd,
a ruthrent arno ef gyd â Ffyrnigrwydd a Chyn-
ddeiriogrwydd, ac a roddent gais ar ymddial
arno ef, o'r lleiaf amddiffyn eu hupain yn ei er-
byn ef, pan yw ese yn dysod i'w poeni hwynt?
Eithr Crist a ddaw gyd â Gallu gymmaint, ag
y dichon ese ymdaro â Byd cyfan o Ddryg-
ddynion ynghyd, a hwy wedi eu cyfodi a'u hu-
no yn un Corph, ac wedi derbyn ychwaneg o
Rym Corph, ac wedi eu llenwi a mwy o Gyn-
ddeiriogrwydd a Digafedd Meddwl nag oedd
ynddynt ymma, ac wedi myned allan o bob
Gobaith ymheddychu ag ef, a chanddynt yr
holl Yr neu Dorf Gythreulig, Uffern i gyd
yn un Blaid â hwynt; meddaf, se ddaw Crist gyd
a'r fâth Ddigonoldeb o Allu, idd eu rhwymo
hwynt oll mewn Cadwynau, ac felly i'w ca-
dw hwynt i gyd i lawr, fel na's gallent wrth-
sefyll yn y mesur lleiaf: ese yr hwn fydd a
Gallu ganddo i gysodi yr Annuwiolion oddi wrth
y meirw, a fydd a Gallu ganddo hesyd i ga-
dw ei holl Einyon rhag Gwrthryfel, ese a ddaw
agyl a Gallus

Crist

2. *Crist a ddaw ar ei ail Ymddangosiad gyda gogoniant mawr*: Yn ei Ymddangosiad cyntaf, efe a ddaeth fel *Gwâs*, ie fel *Gwâs Gweision*: ar ei ail Ymddangosiad efe a ddaw fel *Arglwydd*, ie fel *Arglwydd* Arglwyddi, fel Arglwydd mawr y Gogoniant: ar ei Ymddangosiad cyntaf ef a wisgwyd â *Gwradwydd*, a *Chadwyn* Ammarch a ddodwyd amdano ef; eithr yn ei ail Ymddangosiad efe a wisgir â Gogoniant ac Anrhydedd, a Mawrhydi tra ardderchog a o-fodir arno; ar ei Ymddangosiad cyntaf yr oedd ei Dduwdod ef yn orchguddiedig, yr oedd ei Brydferthwch ef yn guddiedig gan *Gnawd* gwaeleddus, yr oedd ei Ddisgleirdeb ef dan *Gwmmwl*: er darfod weithiau i rai *Paladerau* dorri allan gyd â'r fath *Danbeidrwydd* rhygryf, ag a barodd i *Bedr* syrthio i lawr wrth ei Draed ef, gan ddywedyd; *Dos ymmaith oddi wrthyf, canys Dyn pechadurus dyf* • *Arglwydd*; *Luc. 5. 8.* Ac i eraill yn y *Llong* ei addoli ef, gan gydnabod *Mewn Gwirionedd Mâb Duw* wyt ti, *Mat. 14. 33.* Ac yn tynych y llanwodd efe ei Ddisgyblion, ag arswyd a tyndod; eithr yr oedd efe mor guddiedig mewn *Cnawd* ag mai ychydig a'i hadnabu ef ddim, ac na adnabu neb nemmawr o hono, ac efe mor llwm o *Fraint* mor llwyd ei *Wisg*, ac mor wael ei *Wafanaethwyr*.

Yr ydys yn dywedyd nad oedd *Pennaethiaid* y byd yn ei adnabod ef; pe amgen diammau y gosodasent i lawr eu *Teyrnwial* wrth ie draed ef, ped adnabuasent ef, ni feiddiasent mor ammachus groeshoelio *Arglwydd* y Gogoniant; 2 *Cor. 2. 8.* Eithr ar ei ail Ymddangosiad, fo fydd y *Gorchudd* felly wedi ei dynnu heibio,

d gyd mwyach? Yn y Nef hi fydd yn Ddydd o h, d
 cyn-Dadg. 2. 22. Yn Ninas y Gaer Saleme newydd
 Gwei-ni bydd raid wrth yr Haul na'r Lleuad i cleuoynddi
 Ar-canyys Gogoniant Duw a'i goleua hi, a'r Oen y fydd
 Ar-yn Oleuni iddi: A Pen, 22. 5. Ni bydd Nôs yno ac
 ofiadni byid raid iddynt wrth Gannwyll, na Goleuni'r
 Wyn Haul, eithr yr Arglwydd Dduw fydd yn goleuo
 yn ei iddynt a hwy a deyrnasant yn Oes Oesoedd. Yn
 nt ac Uffern hi fydd yn Nos o hyd, ac heb ddim
 a o- dydd, yno y bydd Tywyllwch dudew yn
 pedd tragywydd, ac ni thywynnâ y Pelydryn lleiaf
 d ei o Oleuni i mewn i'r Lle hwnnw: ac o's
 awd rhoddir Haul a Sêr erraill i fetur a gwahani-
 dan aethu Amserau a Thymmorau pan ddél y Dydd
 erau diweddaſ, Ni bydd Amfer mwy, a rhaid i'r
 rhy- cwbl hwylio allan o Dersynau Amfer, i Gefn-
 h ei for llydan Tragywyddoldeb, yr hwn ni's
 oddi gellir na'i derfynu na'i fesur: Dywedir Dadg.
 dd; 10. 11. Pan adeileddir yr Orseddfainge wen
 ef, mawr, a Chrif wedi ei osod i eistedd arni, y
 Duw ffy Nefoedd a'r Ddaear rhag ei Wyneb ef, ac
 oddi ni cheir iddynt Lwmwyach. A 2 Ped. 3. 10.
 ithr Pan ddél Dydd yr Arglwydd. yr â y Nefoedd hwi-
 ag bio gyd â Thwrf, ac y bydd i'r Elfennau ddell-
 na- gan wŷr Wres, a'r Ddaear a'r holl Waith sydd
 w m arni a losgir. Crif a ddyfsgyn gyd â Gogo-
 el ei neddus Oleuni, a chyd â Thwrf rhuadwy dych-
 rynnlyd, yr hyn a esyd allan ym mhellach
 thi- Gogoniant yr Ymddangosiad hwn. Gwelwch hyn
 m- wedi ei egluro i Theſ. 4. 16. Yr Arglwydd
 hie i hun a ddyfsgyn o'r Nef, gyd a Bloedd, â Llêf yr
 nor Arch-angel, ac ag Udgor Duw; A Mat. 24. 31.
 nt; Efe enſyn allan ei Angylion â mawr Sain Udgor,
 fo rhai a gasglant ei Etholedigion o'r pedwar
 io, Fwynt. Erioed ni chlybuwyd y fâth Dwrf yn
 fel

y Byd ag y glywir y pryd hwnnw: Pan ymddangoso Crist, y Nefoedd a ruant, a Ddaear a fydd ar Fflammau Tân: fe fydd Bloedd fawr o sain yr Udgorn diweddaſ yn y Awyr: y Floedd hon a roddir gan Jesu Crist ei hun, megis y mae'n debygol; canys yr ydys yn dywedyd, Jo. 5. 28. Y mae'r Awr y dyfod yn yr hon y clyw pawb ag fydd yn ei Beddau ei Leferydd ef, ac a ddeuant allan: Y ydym ni yn darllain, Jo. 11. 43. Pan ddaet Crist i gyfodi Lazarus, iddo leſain allan a Lle uchel, Lazarus; Tyied allan; yn ddiau ynta pan yw efe yn dyfod i gyfodi'r Byd, efe a rŷd Lēf a Gwaedd ag a fyddo yn llawer uwch; y cyfryw Iēf mae'n debygol a ddaw i wared oddi wrtho mewn Uchel-floedd, rŷdwy, y dywedyd, *Leffrowch clwi y meirw a dewch Farn, neu cyfoawch Feibion Dynion, a dewch allan o'ch Beddau.*

Erioed ni roddwyd y sâth Floedd, ag a roddir y Pryd hwnnw, gyd â'r hony Bydd Sain yr Udgorn: yr ydym ni yn darllain yu *Ecfod* 19. 16. Pan roddes yr Arglwydd y Gylraith o Fynydd Sinai, fod yno Daranau a Mella a Sain Udgorn yn grŷf jawn, yr hwn a wnact i'r holl Bobl oedd yn y Gwersŷll grynu. O prŷw Daranau y fydd yn yr Awyr ar ail Ymddangosiad Crist? a pha mor grŷf y fydd Sain yr Udgorn diwedda, hwn, pan yw Crist y dyfod i farnu y rhai a drofeddasent ei Gyfraith ef? Yr Udgorn hwnnw a glybuwyd yn un gan Genedl yr Iuddewon, y rhai oeddynt yn ghŷd o amgylch y Mynydd; Yr Udgorn hwnnw a glywir gan bob rhyw Genedlaethau trwy'r Byd; yr Udgorn hwnnw a glybuwyd yn un

Parhag gan y rhai oeddynt yn tyw yr Amſler hwnnw
 , a'r Udgorn hwn a glywir ind yn unig gan y rhai
 fyddoeddant yn aros yn tywar y Deacear ar y Dydd
 yn y hwnnw; eithr hefyd gan bawb a'r a fuanu teirw
 Grifffwy beb Cencolaeth oddi ar Ddechre y Cre-
 adwniaeth. He fydd y cyfryw Sain a'r a ddechry
 r y pawb ag y fyddo yn cyſgu yn yn eu Beddau. Y
 yn cyfryw Sain ag a bair i holl Gyrrau'r Ddacear teinio
 : Yn a Chlotenau'r Byd figlo: eithr O'r modd y pair y
 daet Sain hon i'r Annwoliolion ddyedlammaw yn gynt-
 a Lled ag y clywont hi, y môda y lleinw hon hwy a
 ynta Dychryn a Synnedigaeth. Iei hyn y mae gennych
 r yd Ryw, beth ynghylch ail Ymddangosiad Crist, efe
 ch; a ddaw gyd â Gallu a mawr Ogoniant

P E N . I V .

Y R ail Feth yw lletaru am Ddiben ail Ym-
 ddangosiad Crist, a'r Pethau mawrion y wneir
 Ddydd hwnnw.

Diben ail Ymddangosiad Crist y fydd barnu'r Byd:
 Diben ei Ymddangosiad cyntaf osda, nid barnu ond
 Sain yn eu ac achub, megis y mae efe yn dywedyd wrth ei
 Ecsod. Iylgyblien pan dafysfiant arno dywallt rhyw far-
 Gylndigaeth o'r Nef ar y Samariaid byuny ni fyneunt
 Mellu acerhyn ef, Luc 6. 55, 56. Ni wyddoch chiw o
 naeth Ysbryd yr ydych, ni daeth Mab y Llyn i adist.
 O Ffuo Byryddau Dykion, ond i'w cadw. A. Jo. 7.
 Ym. O's chiw neb fy llais i. ac heb gredu, nid wyf
 Sain ei farnu ef, canys ni daethym i farnu ona i
 list y daw. Eithr pan ymddango Crist yr anllawth, efe
 fraid i farnu'r Byd, Jud. 14. Wle yr argwydd
 a yfoda gyda Myddaw o'r Sain, i wneutur
 en ar Bawb Ec. Mat. 25. 31. 32. Pan dde-
 ab y Llyn yn ei Ogoniant, a'r holl Angylion jenc-
 d gyda ag efo yna ygreifhead efo ar Orjeddafinge ei
 e Ogoniant

Ogoniant, a cher ei fron ef y cesglir yr holl Cenedloedd; Ac felly y mae efe yn myned rhagddo i ofod allan y Farn ddiweddas. Wrth lefaru am Grist yn barnu'r Byd, ac am y Pethau a wneir ar y Dydd hwnnw; mi ddangosaf

1. Y cyf, d Crist y meirw o'u Beddau.
2. Y casglâ efse yr holl Genhedloedd ger brôn ei Frawdle.

3. Y didola efse y cyfiawn oddi wrth y drygionus.
4. Yr egyr efse y Llyfrau allan o ba rai y barna efse bawb.

5. Mi lefaraf yn fwy neillduol ynghylch Barn y cyfiawn a'r drygionus.

2. Crist ar ei ail Ymddangosiad a gyfyd y meirw oll allan o'u Beddau: ynta y bydd Adgyfodiad cyffredinol. Io 5. 28, 29 Y mae'r Awr yn dŷfod yn yr hon y caiff pawb a'r y fydd yn ei Beddau glywed ei Lefer ydd ef, ac a ddeuant allan y rai a wnaethant Dda Adgyfodiad Bywyd, y rhai a wnaethant Ddrwg, Adgyfodiad Barn. Dywedpwyd Rhywbeth yn barod ynghylch Buddugoliaeth Crist ar Angau, a'r môd y rhyddha etc ei Garcharorion ef, eithr rhoddwch i mi Gennad i egluro'r Adgyfodiad ychydig ymhellach; ac ymma mi amcanaf ei ofod ef allan mewn Ffordd o Gyffelybiaeth i'r Lle nodadwy hwnnw, Eze. 37 a'r deg Adnodau cyntaf. Ba Llaw'r Arglwydd arnaf, ac am dug allan yn Ysbryd yr Arglwydd, a'm gosododd yng nghanol Dyffryn, a hwnnw oedd yn llawn o esgyrn, ac efse a wnaeth i'm fyned heibio iddynt, o amgylch o gylch, ac wele hwynt yn aml jawn ar wyneb y Dyffryn, ac wele sychieu jawn oeddynt ac efse a ddywelodd wrthyf, ha fal Dŷn, a fydd byw'r Esgyrn hyn? a mi a ddywedais, O Arglwydd Dduw ti a'i gwyddost. Ac efse a ddywedodd wrthyf; prophwyda am yr Esgyrn hyn; a dyw-

ed wrthynt; O Esgyrn fychion clywch Air yr Arglwydd, Fel hyn y dywaid yr Arglwydd Dduw wrth yr Esgyrn hyn, wele fi yn dwyn Anadl i'ch meirw. fel y byddoch byw; Giau hesyd roddaf arnoch, a pharaf i Gig godi arnoch, gwisgaf chwi hesyd â chroen, a rhoddaf Anadl ynnoch, fel y byddoch byw; ac y gwypoch mai myfi yw yr Arglwydd. Yna y prophwyda is fel y'm gorchymmynnaf; ac fel yr oeddwn yn prophwydo, bu i'w, ac wele gynnwrf, a'r Esgyrn a ddaethant ynghyd, A/gwrn at ei A/gwrn, a phan edrychais, wele cyfodasai Giau a Chig arnynt, a gwisgais Croen am danynt, ond nid oedd Anadl ynddynt; Ac efe a ddywedd wrthyf. prophwyda tu a'r Gwynt prophwyda, Fab Dŷn, dywed wrth y Gwynt, fel hyn y dywed yr Arglwydd Dduw, O Anadl tyred oddi wrth y pedwar Gwynt, ac anadla ar y Lladdedigion hyn fel y byddont byw. Yna prophwyda is fel ym gorchymmynnaf, a'r Anadl a ddaeth ynddynt, â bron fyw, a safasant ar eu Traed yn Llu mawr iawn. Rhyw beth tebyg i hyn y fydd y Adgyfodlad yn y Dydd diwedda, Yn awr y mae esgyrn a Chyrph yr holl Gedhedlaethoedd gynt yn walgared i'w fynu ac i wared yn Nyffryn Cysgod Angau mae rhai o honnynt wedi suddo i'r Dyfnder, eraill ydynt wedi eu claddu yn y Ddaear, y mae'r Gig wedi ei ysfu a'i ddattod i'w Elfennau cyntaf; ac y mae esgyrn rhai yn aros, ac esgyrn eraill wedi troi yn Ddaear; yn awr pan ddél yr Arglwydd Iesu Grist, mab Duw, i lawr o Fynydd Sion, yr hon fydd oddi uchod, i Ddyffryn isod y Byd hwn, efe a brophwyda uwch ben holl Gyrph ac esgyrn holl Feibion Dynion a'r ydynt feirw, a llefarâ wrthynt am fyw: efe a ddywed wrthynt tra ydynt yn gorwedd yn pydru yn ei Beddau, Byddwch fyw, Efe a ddywed, Chwytchwi yr rhai ydynt yn ysfu yn y Llath.

deffroweb: Ac O pa ryw Dwfr a Chrŷd a fydd
 y pryd hwnnw yn y Llawr? pa ryw gludo esgryn
 ynghyd wrth ddyfod o Aisgwrn at ei Aisgwrn? O
 y Corph a dynnwyd yn ddarnau, ac a gladdwyd
 darn mewn naill fan, a darn mewn man arall
 megis Gordderch. y *Lefaid*, yr hon a rannwyd yn
 ddeuddeg darn, ac a ddanfonwyd at ddeuddeg
 Llwyth *Israel*, ac mae'n debygol, a gladdwyd
 mewn deuddeg Lle gwahanol, yr Esgryn a chedant
 trwy'r Awyr, allan o'r holl Lleoedd hynny, ac a
 gyfarfyddant ynghyd yn un Corph. Ow pa ryw
 Ran fawr o'r Awyr, o'r Dwfr, ac o'r Ddaear
 eheda Gytlyltiad wrth Arth Crist, ac a droir i
 unrhyw Gyrph a'r a ddychwelwyd iddynt gan
 Angau, a Llygredigaeth y Pwll: eithr gyd ag Ych
 wanegiad o'r cyfryw Gynneddfau newyddion a
 a'u dyrchafu, a'u hysbrydolo, ac a'u puru oddi wrth
 yr Amhariaeth, a'r Dryg Dymmer a'r addichon fo
 yn sail Afiechyd neu Angau yn dragywydd: yn
 yr Esgryn a ddeuant ynghyd, ac a wneir yn gryf-
 ion fel Cerrig, yna y giau a fyddant fel giau o hairan
 a'r Cig fel Prés: y cyfryw Rym a esodir ynddynt
 a'r na's gellir ei gael, fel yr wyf yn meddwl, yn
 y creaduriaid cryfaf a wnaethai Duw hyd yn hyn
 fel y gwneir hwynt yn addas, cyrph y cyfiawn tua
 at fywyd dragywyddol o wynfyd, ac ddwyn Gogon-
 iant y Nefoedd: y Cyrph drygionus tu ag at Fywyd
 dragywyddol o drueni, ac i ddwyn Poenau Uffern
 pob un o'r cyfryw Bethau y byddai'r Corph meg
 is ag y mae yn awr, iuddo danynt. Yna y Môr
 ydd i fynu y meirw sydd ynddo, a'r Ddaear
 meirw sydd ynddi, Dadg. 20. 13. Megis ag
 bwriodd y Morfil Ionas i'r Lan wedi gorwedd
 hona dri Niwarnod yn ei Fel ef, felly y rhŷdd
 Ddaear i fynu yr holl Feirw a'r a gladdwyd dro
 gynnifer

Gynnifer o Flynnyddoedd yn ei Hymysgaroedd hi:
 Eithr pa ryw Gynnwrf y fydd yn y ddaear; y
 rhai a fyddant byw a rhyfeddant weled y cyfryw
 Wedd gysnewidiad aruthrol wedi ei gwnethur
 ar y Llawr, clwed Gwŷr a Gwragedd ymgyn-
 hyrfu ac yn ymlynnu dan eu Traed, yn ymgodi
 ac yn ymdyrru am Le yn eu mysg hwynt. Yna y
 dwg yr Arglwydd i lawr Eneidiau'r cyfiawn, y
 rhai a fuont gydag ef ym Mharadwys dros lawer
 o Flynnyddoedd, a hwy a gant allan eu Cyrph eu
 hunain, ac efe a egyr Garchar Uffern, ac a ollwng
 allan Eneidiau'r Drygionus dros amser, fel y caff-
 ont hwythau allan hefyd eu Cyrph eu hunain, y
 rhai a ddarperir i'r ddeuoedd, fel y paratoer y
 ddwyblaid erbyn y Farn ddiweddaſ: am hyn chwi
 gewch ychwaneg pan ddelwyt i lefaru am Farn
 neillduol y Cyfion a'r drygionus.

Fel hyn y cyfyd Crist y meirw allan o'u Beddau.

2. *Crist ar ei ail Ymddangosiad a gyd-gasglu ger-
 bron ei Frawdle yr holl Genhedloedd: Dadg. 23. 11,
 12. mi welais Orseddſainge wen fawr, a'r hon
 bedd yn eistedd arni, Ac mi a welais y meirw fychdan
 a mawrion, yn sefyll ger bron Duw: 2 Cor. 5. 10.
 Rhaid i ni oll ymddangos ger bron Brawdle Crist. A
 Mat. 25. 31, 32. Pan eisteddo Mab y Dŷn ar ei
 Orseddſainge cydgesglir ger ei fron ef yr holl Gen-
 hedloedd. O Pa Nifer llofog y fydd yno pan fyddo
 cynifer o Gannoed o Genhedlaethoedd o Bobl yn
 fyw ynghyd, wedi pentyrru i'r un Lle! O's digw-
 ydd i Liaws y cyfiawn fod mor fawr pan elont
 ynghyd yn un Corph a'r na ddichon neb eu rhifo.
 Dadg. 7. 9. Wedi hyn mi a edrychais ac wele dyrfa
 fawr yr hon ni allai neb ei rhifo, o bob cenedl, a
 Llwythau, a Phobloedd, ac Iaithoedd yn sefyll ger
 bron yr Orseddſainge, a cher bron yr Oen, wedi eu
 gwisgo*

gwysgo mewn Gwnau gwynnion, a phalmwydd yn eu
Dwylo, pa beth yna ydd tyrsa y Drygienus pan
gynnuller hwynt ynghyd y rhai nad yw y cyf-
ion wrth eu cystadlu a hwynt ond ychydig? *2^a*
holl Cenhedloedd a gydgesglir ger bron Brawdle
Crist.

3. Crist ar ei ail Ymddangosiad a ddiodola y
Cyfion oddi wrth y Drygionus, Yr Usâ nithir
oddi wrth y gwenith *Mat. 3 12*, Yr Efrau a
gesglir oddi wrth yr Yd pur *mat 23, 30*, Neill-
duir y Pysgod drwg oddi wrth y rhai da, *Adn 48*.
Y Geifr a ddiolir oddi wrth y Defaid; *mat, 25,*
32, Y rhai drygionus sydd i ni i'w deall wrth yr us
yr Efrau, Pytodd drwg, Geifr; wrth yr Yd da
Pygod da, Defaid, yr ym i ddeall y rhai cyfion, y
rhai a ddiolir oddi wrth eu gilydd, mwy na ph
fodd y maent yn awr mewn rhai Lleocedd bliti
drachymmysg, ac wedi eu clymma ynghyd; y
Etholedigion a gesglir ynghyd yn un llu, o'r ped
war Gwynt, *mat, 24, 31*. A hwy a safant
Ddeheulaw Crist; a'r Drygionus gwrthodedig
yr affwy *mat, 25 33*. Yn y Casglu a'i Didol
ymma ni bydd dim Camfyniad, megis y dichon
fod yn awr. Dichon Ragreithwyr cynil gerdded
trwy'r Byd ymma yn Lle gwir Blant Duw; gall
ant fwy ynghyd, gwrando ynghyd, gweddio yng
hâd, a derbyn y Sacrament ynghyd, a gwneuthur
Proffes o'r unthyw Grefydd; ie dichon rhai Proff
eswyr, o ran Ymddangosiad oddi allan, fyned
hwynt i rai o Blant Duw ei hun mewn Awydd
fryd a mawrferch; dichon Lampau'r morwynion
ffol lewyrchu, megis y tebygid, yn fwy tanbal
eu Flam nâ rhai Lampau o eiddo y rhai call; pa
nid oes ganddynt y Deigrin lleia o Olew gwir
Ras yn Llestri eu calonnau; *mat. 25*. Y dechreu

ie dichon *rhai* o Blant Duw ei hun *gael* camgym-
 meryd ymma *am* Ragrithwyr, *gan* fod y *rhai* ben-
 naf o'u Bywyd yn guddiedig *ac allan* o Olwg y
rhai digariad: *a hwy a allant* gamgymmeryd eu
 hunain trwy Brofedigaeth y Cythraul, *ac* Am-
 meuon eu Calonnau camfynniel *ac* angrhedinol
 eu hunain, eithr *ar* y Dydd diweddaſ ni bydd dim
 Camlyniad; nid yn unig y Genedlaeth hynod
afſan ac ylgeler fudr o Annuwilion, y *rhai* ydynt
 yn Elyuion proffesedig i Bobl Dduw. *ac* yn goch-
 elyd bod yn Gydymdeithion iddynt, *ac* yn ym-
 ddidol oddi wrthynt yn *awr*, *a* ddiodolir oddi
 wrthynt *gan* Jezu Grift yn y Dydd diweddaſ: ond
 hefyd yr holl *rai a fuasai* i yw yn fwy ſobr, *ac*
 chanddynt ryw fâth o Gariad attynt hwy, eithr
 heb ddim *at* Grift: ie yr holl Ragrithwyr. y *rhai* i y
 tebygafid eu bod o'u Cyfeillach, *a* neillduir oddi
 wrthynt: Crift *a* edrych ar bawb â Llygad treiddiol
 craffus *a* doſbarthol, eſe *a* genfydd *ac* *a* ddirnad yn
 lawdd y Rhagrithwyr oll, bynnag *pa* fodd y dadl-
 euant ddartod iddynt fwyta *ac* yfed yn ei Wydd ef,
ac i *rai* o honynt fwrw *allan* Gythreuliaid yn
 ei Enw ef; ni ſarnâ eſe yn ôl y Golygiad oddi *allan*
 eithr yn ôl y Gwirionedd y fuasai yn y Galon;
a rhai a dwyllasant Ddynion yn gymmaint ni's
 gallant mo'i dwyllo ef: ni chaiff neb o honynt
 yngymmysgu yn ddiarwybod, *ac* ymdyrru i'r Neſ-
 oedd ym mhlith y Cyſianwion: yna y diffydd Lamp
 y Morwynion ffôl; yna y Llen *a'r* Orchudd -
 iw *a* Drycholaeth *a* rwygir *ac* *a* dorrir yn chw-
 fryw; yna Croen y Ddafad *a* dynnir ymmaith: *a*
 hwy *a* ymddangosiant i'r Byd. nad oeddynt ond
 Geifr: *a* chyd *a'r* Geifr y rhaid iddynt fyned; ni
 Grift yr un o'r Geifr ym mysg y Defaid; y *rhai*
a berthynant i'w Gorlan ef *a* gydgeſglir i'r un
 Gyfeillach.

Gyseillach; am eu Cysarfod chwi gewch ychwaneg yn eu Barn neillduol.

4. Ar ail Ymddangosiad Crist, Llyfrau a agorir, allan o ba rai y bairir 1cub; Dadg. 20. 12. Ni welais y meirw ychaint a mawrion yn sefyll ger bron Duw, a'r Llyfrau a agorwyd, a Llyfr arall a agorwyd, sef Llyfr y Bywyd, a'r meirw a farnwyd allan o'r Pethau odo y gysennedig yn y llyfrau hyn, i'n ôl eu Gweithreded. I mae pan Llyfr a'r a agorir y ydwithwn hwnnw. 1. Llyfr Cofadwriaeth Duw 2, Llyfr Cydwybod; 3, Llyfr y Gyfraith, 4, Llyfr yr Efyngyl, 5. Llyfr y Bywyd.

1. Llyfr Cofadwriaeth Duw agorir: hyn yr ym i'w ddeall mewn Ystyr ysbrygol, nia negis Petia Duw yn cadw Llyfr o papur ac inge er cofio Pethau, megis y gwna Dynion, y rhai sydd a Chofadwriaethau gweithu ganddyn, y rhai a gollent lawer o Bethau fwyseg o ni bai y cyfryw Gynmorth: eithr yr ym i ddeall ymma fod Duw yn dal Sulw manwl o Bethau, ac yn eu cofio megis pe byddent wedi eu hysgrifennu ganddo nêr. Llyfr, ond nid ces i ni fymna delysu fodi Duw yn mâtth o Synhuzrau corphorol neu Wytiau Encidiol megis y mae gennym ni, nid ces i ni jeddwl fodi'w Fawredd perffaith gwblaf Gasa charlad a Chof ac Angof yr un wedd a cheym ni, na er hynny o herwyd na allwn ni ddeall dim am anfeidrol Berffeithrwydd a Gweithrediadau Duw ond yn unig yr hyn a ddywedir mewn Faith Dynol, y mae yn rhaid i ni ymma gach hynny lesaru am Duw megis pe byddai ganddo Gofadwriaeth a Llyfr Cofadwriaeth, yr hwn Llyfr a agorir pan Ymddangoso Crist yr ail waith, i farnu'r Byd; ac wedi ei agor fe geir ynddo mewn llythrennau ac Ymadroddion eglur a hawdd eu darllainu wedi eu hysgrifennu

1. Enwau holl Feibion a Merched *Addaf*, mwy na pha Oes a Chenhedlaeth y buont byw ynddynt, o Ddechreuad y Creadwriaeth hyd Diwedd y Byd; ac hefyd y Perthynafau yr oeddynt ynddynt, a'r Gefal a'r Gorchwyl y roddwyd arnynt. Y rhai'n a rhai'n oeddynt Swyddogion, ac yr oedd ganddynt y cyfryw a'r cyfryw Ddeiliaid danynt; y rhai'n oedd a Chleddyf Cyfiawnder wedi ei doddi yn eu Dwylo, a'u Gwaith oedd rheoli tan Grift, annog a gwobrwyo y rhai a wnaethant dda: a chospi drwg weithredwyr: Y rhai'n a rhai'n oeddynt Weinidogion, ac ymddiriedwyd iddynt am Ofal Eneidiau, dodwyd hwynt gan yr Arglwydd yn Wiliedyddion i ragrybyddio'r Bobl o Farnedigaethau; megis Goruchwilwyr i gyfrannu Llun-iaeth y Gair: ac i roddi i bob un ei Gyfraid: Y rhai'n a rhai'n oeddynt Bennau-Teuluoedd, Gorchwyl pa rai oedd gosod i synu Gresydd ac Addoliad Duw yn eu Tai, ac ymdrechu yn eu lle dros Jachadwriaeth Eneidiau eu Gwasanaethwyr, yn gyftal â'u gosod ar waith, a darparu dros eu Cyrph: Y rhai'n a rhai'n oeddynt Blant a Gwasanaethyddion, Dyled pa rai oedd rhoddi Ufudd-dod i Rieni a Llywodraethwyr, yn yr Arglwydd, gyd â Gwylder a Mwynder, gyd â Pharodrwydd a Diwydrwydd.

2. Fo geir yn ysgrifenedig y Lleoedd y bu y cyfryw Ddynion byw ynddynt; y cyfryw a fuont byw lle'r oedd y Tywyllwch ddu o Baganiaeth ac Eulunaddoliaeth: ond y rhai'n a rhai'n a fuont byw yn *Israel*, yng *Ngafen*, yn *Nhîr y Goleuni*; y rhai'n a rhai'n a fuont byw ym *Mrydain*, yng *Ngymru*, yn *Neheubarth*, yn y cyfryw Deulu Crefyddol; bydd yn ysgrifenedig y Cyfryngau a'r Moddion Grâs a swynhafant yn y cyfryw Lleoedd.

dymma rai a tu byw dan y cyfryw Weinidogaeth awdurdodol, a glywsant y cyfryw Bregethau a'r a dwymment y serch ac a dynnent y galon, ac a gawfant y cyfryw Gafodydd hyfryd o Ferion y Gair yn dferu arnynt: hwy a blannwyd mewn Maes ffrwythlon, cawsant eu porthi mewn Porfeydd breision.

3. Ceir yn 'sgrifennedig amryw Oruchwiliacthau Rhagluniaeth Duw tu ag attynt er eu Daioni: Dymma, Dymma hwy y rhai a gawfant nid yn unig Gair Duw ond hesyd Gwialen Duw i'w dysgu: hwynt-hwy a fuont byw o hyd Clyw i Farnedigaeth deffrous: byw yr oeddynt yng Nghymru yn ddiogel pan oedd y Chwarren wenwynig gynddeiriog yn ysgubo Gwŷr Llundain bendramw. nwgl bob yn filoedd i'w Beddau pan oedd gwedi hynny Fil yn syrthio yn eu hymmil yng Nghwr eithaf yr Ynys trwy Gleddyf Ffuantwr gwrthryfelgar, a dengmil ar eu Deheulaw (gwedi hynny) yng Nghyrrau eithaf Ffrainge trwy Wenwyn yr Haint echryslon, ni ddaeth drwg er hynny yn agos attynt, hwy a waredwyd, hwy a ddiwallwyd, a hwy a yfasant beunydd o Ffiol Daioni Duw: ac a lwythwyd â'u Drugareddau ef.

4. Ac yn ysbysol ceir ar lawr holl Weithredoedd Plant Dynion, a'u Hymddugiad tu ag at Dduw, a thu ag at eu gilydd, yn y Lleuoedd hynny, yn y Perthynasau hynny, tan yr Ordeinhadau a'r Rhagluniaethau hynny.

1. Fo fydd ar lawr yr holl Ddaioni a fuasai yn, neu a wnaethbwyd gan Neb o Ddydd ei Febyd hyd ei Awr - Angau: Dymma, Dymma hwy y rhai a fuont ufuddion i'w Rhieni yn eu Jeuenc'yd, diwyd oeddynt yn nysgu'r Catechism, a pharod i dderbyn Hyfforddiadau yn Egwyddorion Crefydd:

gwybuant yr Ysgrythurau er yn Fechgyn: yr oedd
gareddiyn Galonnau tyner yn eu Blynnyddoed ty-
ner: y rhai'n a garasant Dduw, ac a ganlynasant
Dduw pan nad oe'nt ond Llangiau jenuingc: Dym-
ma, Dymma hwy y rhai yr agorwyd eu Calonnau
wrth wrando'r Gair, ac yr helaethwyd eu Calon-
nau mewn Gweddi: y cyfryw a ddeffrowyd trwy
y cyfryw Bregethau, a ar gyhoeddwyd ac a ddar-
oityngwyd am Bechod, ac a ennillwyd i edifar-
hau ac i droi at yr Arglwydd: y rhai'n a agor-
ant y Drws i Jesu Grift pan oedd yn curo, cadd
osod ei Orfedd yn eu Calonnau, a dodasant hwy-
thau eu Gyddfau tan ei Jau ef. Dymma, Dymma
hwy y rhai a dramwyasant yn synych at, ac a
garasant Ordeinhadau a Gweinidogion Jesu Grift.
Dymma y rhai a wnaeth Grefydd yn Orchwyl i-
ddynt: Rhodiodd y rhai'n gyd â Duw yn eu Ten-
lucodd; ac union oeddynt yn eu Hymdriniadau yn
y Byd: hwy a arferasant ymwadu a hwynt eu hu-
nain, a chymmeryd i synu eu Croes, ac ymdre-
chu canlyn Jesu Grift i ba le bynnag yr arwei-
nai hwynt: y rhai'n a alarasant am y Pechodau
na's gallant eu diwygio: a diolchasant am y tru-
gareddau a dderbyniasant: a fuont ffyddlon yn y
Perthynafau y cyflewyr hwynt ynddynt; a fuont
ffrwythlon dan y Môddion a swynhasant; a fuont
drugarogion wrth eu Brodyr mewn Traeni: a
fuont ddioddefgar a gorhoenus dan y Wialen a
osodwyd arnynt: a holl Weithredoedd da Dynion
a goffeir am danynt.

2. Ef a geir holl Weithredoedd drwg, holl
Bechodau Meibion Dymion wedi eu doddi lawr.
Dymma, Dymma hwy y rhai a fuont Blant an-
usudd a chynlyn; a ddiystyrasant Eirchion Duw
a'u Rhieni: a fuont sefur a diotal i dderbyn Hyff-
orddiad

Forddiad, ac ni agorent eu Clustiau i wrando Add-
 sg, oeddynt hên mewn Pechod a hwy etto yn
 euaingc mewn Blvryddoedd; oeddynt gryfion a me-
 lrus i wneuthur Drygau annuwiol anferth, pan nad
 oedd eu Cyrph ond gweiniaid, eu Meddyliau oedd-
 ynt anwybodus ac ysgriblaidd ym Mhethau Duw,
 ymma hwy y rhai a gawfant Esamplau da o'u
 laen, eithr ni ddilynasant hwynt: gwelasant Farne-
 igaethau ofnadwy; eithr hwy a galedwyd danynt:
 erbyniasant Drugareddau lawer, eithr hwy a'u ham-
 nharchasant: cawfant Dymmorau Grâs, ond y rhai'n
 gamdreuliafant: Galwadau a gawfant, ond cau eu
 Clustiau yn eu herbyn a wnaethant; cawfant Argy-
 oeddiadau Cydwybod, eithr hwy a'u mogasant: caw-
 fant Gynnyrfiadau yr Ysbryd, eithr hwy a'u disfo-
 dasant: cawfant Gynnigion o Grist, a Maddeuant
 Jachadwriaeth, eithr hwy a'u gwrthodasant, ac a
 roisiant Ogoniant Duw yn Wradwydd, a'i Râs ef
 yn Drythyllwch. Dymma, Dymma hwy y rhai a
 asai yn Halogwyr Sabboth: rhai'n fu'n Dyngwyr:
 rhai'n fu'n Feddwon: Dymma'r Halogddynion, a'r
 utteinwyr: dymma'r Lladron: dymma'r Cybydd-
 n, a'r Eulunaddolwyr: rhai'n fu anghywir ac ang-
 rffion yn eu Bargeinon: rhai'n fu chwerwon ac en-
 baidd yn eu Hymadroddion: rhai'n fu gamwedd-
 yn eu Gweithredoedd. Ceir holl Becho-
 u Dynion yn Llyfr Coffadwriaeth Duw. Deut.
 . 34. *Ouid yw hyn ynghudd gyd â mi, wedi ei sel-
 ym mysg fy Nghbryfforau?* Mae Duw yn tryfori, ac
 doddi i gadw Bechodau y Drygionus a'r Annuw-
 , erbyn Dydd ei Ddigofaint ef, a'u Distryw hwy.
 u, yr ydys yn dywedyd, *Job. 14. 16, 17. Rhi-
 fy Nghamrau, onid wyt yn gwilied ar fy Mhechod, fy
 hamwedd a selied mewn Côd, a tbi wnaiast i fynu
 Anwiredd.* Mae Duw yn rhifo Camreu Pechadur-
 iaidd

aid, bob yn un ac un, bob yn Bechod, megis
 pe bai Dŷn yn rhifo pob Cam; ac y mae yn' gwi-
 lled fel y bo iddo rifo'n gywir, y mae'n dâl fū-
 lw manwl ar Ol Troed pob Pechod, yr hwn
 sydd yn gadael Argraph yn Llyfr ei Goffadwria-
 eth ef, megis ag y gwnâ Troed y Corph, pan
 yw Gŵr yn rhodio mewn Clai tyner. Y mae yn
 doddi Camweddau mewn Còd, ac yn gwnio'r
 Gôd, ac yn selio'r Gôd: Yr holl Ymadroddion
 hyn sydd yn arwyddocâu mor fanwl yw Dŵ
 wrth 'sgrifennu a doddi i lawr Bechodau Dynion.
 Dywedir Jer. 17. 1. *Fod Pechodau Judah wedi*
di 'sgrifennu â Phin o Haiarn, ac âg Ewin o Ddi-
amond. Es a geir pob Pechod dirgel wedi ei 'sgrif-
 ennau yno, canys nid oes dim dirgel i Ddŵ,
 Llygaid yr hwn sydd fel Fflam dân yn goleuo
 pob Conglyn: ni chuddiâ Tywyllwch rhagddo ef,
 eithr y mae'r Nôs yn Llewyrchu fel Dydd: y
 mae yn edrych i bob Cwr o'r Ddaear, ac i bob
 Cwr o'r Galon, ac a osododd ein dirgel Becho-
 dau yng Ngoleuni ei Wyneb: ac fo geir pob Pe-
 chodau amlwg yn ysgrifennedig yno: ni ddaliodd
 heb erioed gymmaint fulw ar Bechodau Dŷn ar
 ll, ag y mae Duw yn ddal; y mae ef, malpai,
 yn Llyfro'r cwbl i lawr yn ei Goffadwriaeth, a
 chan ddêl Crist yn y Dydd diwedda, fo agorir
 Llyfr Coffadwriaeth Duw.

2. Yr ail Lyfr a agorir ar Ddysodiad Crist
 ydd Llyfr Cydwybodau Dynion: a dymma'r
tebygsgrifen neu Gopi cyflawn o Weithredoedd neill-
uol Dŷn, yn cyttuno Air yng Ngair â phob Peth
 sydd 'sgrifenedig yn Llyfr Coffadwriaeth Duw;
 wir fo ddichon y tebygid fod Cydwybod yn awr
 cyfgu, ac heb yngan Gair tra yw Dynion yn
 gta, yn yfed, ac yn pechu; er hynny y mae Cydwy-
 bod

bod yn ddirgel ddeffro ac yn 'sgrifennu'n ddysal, ac
 yn tynnu Capi a Weithredoedd pob Dyn beunydd,
 mae gan Gydwybod ei Llyfr-cyfrif Diwrnodol, ac
 nid oes ynddo un Dalen wag; gellir gyd â mawr
 Orchest gau Genau Cydwybod, a'i attal dros yr
 Amser fydd yn awr, rhag Llesaru a chnoi, eithr ni
 ellir cau Llygaid Cydwybod rhag gweled, nac attal
 Llaw Cydwybod rhag ysgrifennu y Pethau y mae
 hi yn ddal arnynt: y mae gan bob Dyn yn y Byd
 malpai, Rôl gyflawn o'i Weithredoedd ei hun
 fewn ei Foutwes; wedi ei ysgrifennu i lawr gan Gyd-
 wybod, ac er bod Llythyren rhai Pethau a'r
 wnaethbwyd er ys hir Amser, ysgatfydd megis p
 byddai wedi treulio a brychu ymmdith, felag na's di-
 chon eu darllain yn awr; er hynny pan agorir
 Llyfr ymma ar y dydd diweddaf, ymddengys y P
 thau hynny mewn Llythyrennau eglur a darlleinadur
 iawn, fel pan yw Dyn yn ysgrifennu â Sudd Af-
 melynhir ar Bapur teg, gwyn yw'r Sudd, a gwyn
 yw'r Papur, ac ni ddichon ef ei ddarllain wrth
 'sgrifennu nac ym mhen ychydig wedi ei 'sgrifennu
 ond gadewch ei fod yn cadw y papur gyd ag ef di-
 lawer a Ffynyddau, ac wedi hynny ei ddwyn yn ag
 i'r Tân, y Llythyrennau gwynion a droir yn ddau
 ac a ônt yn dra darlleinadwy: felly mae Cyd-
 wybod Dynion annurbiol yn 'sgrifennu, a hwythau
 pechu; ac nid ynt yn bwrw am yr kyn a 'sgrifennu
 anghosia y maent lawer o'u Pechodau gynt, ie
 ynt yn edrych arnynt megis pechodau, tra ydynt
 eu gwneuthur, eithr wedi dysod y Dydd diweddaf
 a dysod o Grift, yr hwn a ddadguddir o'r N
 mewn Tân fflamlyd, i ddial arnynt, a Llyfr
 Cydwybodau hwythau wedi ei agoryd ger eu bro
 yna holl Llythyrennau Cydwybod a syddant eglur

bawdd eu darllain, a Chydwybod a rŵl Gadarn-
bodd parodol, o'r holl Bethau a 'sgrifennwyd yn
Llyfr Cofriaduriaeth Duw: ac O mor felus fydd
Tystiolaeth Cydwybod o Weithredoedd da? Mor
hwerau y fydd ei 'Sgrifen ddu o Bechad?

3. Y trydd Llyfr a agorir, fydd Llyfr y
Gyfraith: Yr hon sy'n gosyn Ufudd-dod perffaith
a pharhaus, ac a gondemnia bawb cyfan a dryg-
ionus, yn gymmaint a phechu o bawb, ac ylynt
felledigedig wrth y Gyfraith. Gal. 3. 10. Mell-
digidig yw pob un nid yw yn aros yn yr holl Beth-
au a 'sgrifennwyd yn Llyfr y Ddeddf i'w gwne-
thur hwynt: Ond er hynny fo ellir appello.

4. Y pedwerydd Llyfr a agorir, fydd Llyfr yr
Efenyl: Ac yno caiff y cyfiawnion Afael ar
Haeddiant Crist, er na's gallent haeddu dim oll
eu hunain; hwy a gant Addewidion mawr jawm
a gwerthfawr o Bardwn a Jechydwrriaeth, a gwyn-
ed tragywyddol, y rhai a wnaethbwyd i bawb
er a gredasai yng Nghrist a edifarhasai ac a dyf-
olaethasai hynny trwy eu Cariad cywir at Dduw:
an wneuthur Dewisiad o hono ef am eu Daic-
a a'u Dedwyddwch pernas, a chan dryfoni eu
Trysorau yn y Nefoedd, a thrwy eu Hufudd-
od nur i'w Orchymmynion ef, a thrwy rodio'r
fordd tu a'r Nef: ac yna Cydwybod a rydd
Tystiolaeth i mewn, a Choffadwrriaeth Duw a'i
adarnhâ, a'r Ysbryd a'i tystia, a Christ ei hun
i cydnebydd, fod gan ei holl wir Ddisgyblion
y Cynneddfau hynny a'r a ddangosasai eu
aint yn yr Addewidion: ie y Ffyddloniaid
gwannaf.

32. Ymddangosiad Crist

gwannaf, byrnag pa Ammeuon ac Ofnau sydd
ynddynt yn awr, a fedrant wybed yn ddiau, ac
ddadleuant yn hyderus y Cynneddfau hyn y fu
asai ynddynt, gallant ddywedyd fod ganddyn
Ffydd, er nad oedd hi ond gwan iddynt yn w
ymafael yng Nghrist, er mai â Llaw yn crynu
fod ganddynt y Ffydd o Ymorphwys ac Ymlyniad
er nad oedd ganddynt y Ffydd o Sierwydd
Hyder cadarn; iddynt edifarhau ac ymofidio
galonnog am Berhod, er nad oedd ganddynt
Mesur a ddymurent o Driftwch duwiol, na
theyrnasoedd Pechod ynddynt, er iddo weithiau
Ymgynddeiriogi ac Ymsawtrygu yn eu herbyn
iddynt ddewis Duw am eu Daeloni pennaf, uw
law yr holl Fyð, a bod gegwydd eu Hewyll
fiau tu ag atto ef er eu bod yn ôl o'r Gwresogrwyd
y ddymunafent fod ynddynt: ddarfod iddynt ro
io, a dal allan yn y ffordd tu a'r Nef: a
chyrwydrasant weithiau, iddynt gael y Ffor
drachefn: o thrangwyddasant weithiau, iddynt
gyfodi drachefn: a Llyfr hwn yr Esengyl a rydd
iddynt y fath Olyngddod a'r na's delent i Ddam
nedigaeth, *Jo. 3. 16: Pwy lynnag a gredo yn*
Mab ni chysgollir, eithr cassael o hono Fwyd tr
gywyddol; A Rhuf. 8. 1. Nid oes dim Damed
digaeth i'r rhai sydd Yng Nghrist Jesu, y rhai sy
yn rhodio nid yn ôl y Cnawd, eithr yn ôl yr Ysbry
a'r cyffelyb.

Eithr yr Anffyddloniaid ni chant ddim Llës eidd
wrth y Llyfr hwn gallant gael Addewid
mawr a melus, ond ni chant yr un Addewid
perthyn iddynt hwy trwy holl Lyfr yr Esengyl
o blegid nad ynt hwy yn perthyn i Crist, by

I Farnu'r Byd.

33

a fuont fyw ac a fuont feirw mewn Anedifeir-
wch ac Angrediniaeth, ac Esgeulusdra o Grist
a Jachadwriaeth, ac yn awr ni allant gael un
Gair hawddgar drostynt: ac am hyrny ef a'u han-
sonir hwy yn ôl i'w profi wrth Llyfr y Gyfraith,
yn unig fo fydd yr Esengyl yn dyblygu Damne-
digaeth y rhai ni ymroddasent i ufuddhau iddi.

5. *Pummed Llyfr a'r a agorir fydd Llyfr y By-
wyd:* lle mae Enwau yr holl Etholedigion wedi
eu doddi i lawr yn Gofrestr, y rhai pan y darffo
ddynt eu darllain, pa fodd y mawrygant Gyfoeth
rhâd Râs Duw, yn eu dewis hwy cyn gosod o
hono sylteini'r Byd: a rhei'ny oll a'r ni 'sgrisen-
nwyd eu Henwau yn y Llyfr hwn, a euogfarnir,
ac a deflir i'r Llyn Dân; *Dadg. 20. 12, 15.*

5. Ypummed Peth a fwriadwyd, a'r pennaf,
ydyw llefaru yn fwy neillduol am Grist yn bar-
nu y Cyfion a'r Drygionus, ar ei ail Ymddango-
siad.

Ac ymma mi lefaraf: 1. Am eu Barn neill-
duol. 2: Am Wneuthuriad neu Gyflawniad y
Farn a gyhoeddir arnynt pan eu barner.

1. Ynghylch Barn y Cyfion a'r Drygionus.

P E N. V.

BARN y rhai Cyfion a fydd gyntaf, ac am
hynny mi draethaf am deni yn gyntaf, gan
lefaru,

1. Am y Pethau a ddigwyddant yn y fan o
en eu Barn hwynt.

2. Am y Farn ei hun.

1. Am y Pethau a ddigwyddant yn ddigŷf-
rwng o flaen Barn y rhai cyfion.

1. *Y Peth cyntaf o flaen Barn y cyfion y fydd eu Hadgyfodiad oddi wrth y meirw, i Thef. 4. 16. Y meirw yng Nghrist a gysodant gyntaf, pan ddél Crist i lawr o'r Nefoedd, Eneidiau y rhai cyfion a ddisgynnant gyd ag ef. i Thef. 4. 14. Y rhai a hunasant yn yr Fesu a ddwg Duw gyd ag ef. Ysbrydoedd yr holl rai a berffeithiwyd, a ddeuant i lawr y Pryd hwnnw ac a gânt allan eu Cyrph eu hunain y rhai a fuont yn huno yng Ngwely eu Beddau, a hwy aânt i mewn drachefn i'w hên Drigfannau: hwy a aethant allan o bonynt, nid hwyrach, gyd ag Ofn a Dychryn, gyd â Gofid a Thriftwch, gan fod yn anewyllysgar i'w gadael o'u hól, er eu bod mor bydron a chanddryll: eithr gyd â pha Lawenydd y dychwelant ac yrânt i mewn drachefn, pan yr adgyweirier yr Adeiliadaeth, pan gyfoder eu Cyrph trwy Allu yr Arglwydd Jesu Crist, a phan y ja cheir hwynt o'u holl Lefgedd, pan y gwnele hwynt yn anllygradwy ac yn anfarwol. Gwelw i Cor. 15. 52. *Mewn Moment, ar Drawiad Am- rant ar yr Udgorn diweddas, canys yr Udgorn gân, a'r meirw a gysodir yn anllygradwy, a ninna a newydir. Ac adn. 54. Felly pan ddarffo i'r lly gradwy hwn wisgo Anlygredigaeth, a'r Marw hwn wisgo Anfarwoldeb; yna y byld yr Ymadradd a 'sgrifennwyd, Angau a lyngwyd mewn Budd- goliaeth, yna y gorfoleddant uwch ben yr Anga a'r Bèdd, gan ddywedyd, Ad n. 55. O Anga pa le mae dy Golyn? O Fèdd pa le mae dy Fudd- goliaeth? Yna'r Arglwydd Jesu a'u gwnâ hwy**

yn Oruchfygwyr ar y Goruchfygwr hwn, Adn.
 75. I Dduw byddo'r Diolch, yr hwn a roddes i ni
 Fuddugoliaeth trwy ein Harglwydd Jezu Grist.
 Ni ddug Ysgar rhwng Enaid a Chorph erioed
 gymmaint o Ofid i neb o'r Sainct ar eu Marwo-
 laeth, ag y ddwg eu Cyfarfod â'u gilydd o ddi-
 grifwch iddynt ar eu Hadgyfodiad. O, pa wedd
 y bydd yr Enaid yn rhyfeddu wrth Weddnewid-
 iad aruthr a disymmwrth y Corph? lle y darfu i'r
 Enaid adael y Corph yn wael i fraenu a llygru
 yn y Bêdd, ef a'i caiff yn dyfod allan yn ddisgleir-
 iach ac yn ogoneddusach nâ'r Aur wedi ei bwr-
 yn y Ffwrnais, pan newidier Corph gwael i'r un
 Ffurf a Chorph gogoneddus Crist, Phil. 3. 21.
 O, pa wedd y bydd yr Enaid yn ymddigrifu ym
 Mhrydferthwch, yng Ngallu ac Anfarwoldeb y
 Corph, yr hyn y fydd y pryd hwnnw wedi eu
 gosod arno, i'w wneuthur ef yn gyfaddas i'r En-
 aid, yn gymmwys i'w Anian a'u Weithrediadau
 ef, ac i fod yn gyfrannog yn ei Ogoniant ef, a
 pha fodd y bydd y Corph yntef yn ddigrif gan-
 ddo y Gogoniant rhyfeddol a'r Rhagoriaethau
 disgleiriol a wisgafai yr Enaid am dano er pan
 ysgarwyd hwy a'u gilydd. Od oedd y Cariad
 rhwng yr Enaid a'r Corph mor sawr pan oedd y
 Corph mor wael a'r Enaid mor bechadurus, pa
 ryw Beth y fydd pan y gogonedder hwynt eill
 deuuedd? Od oedd yr Undeb rhwng y Corph
 a'r Enaid mor hyfryd pan oedd y Corph mor
 lleig ac yn ddaroftyingedig i Farwolaeth, a'r En-
 aid yntef yn Sylwedd ysbrydol ac anarferol, pa
 beth yna y fydd pan fyddo'r Corph wedi ei wne-
 thur yn anfarwol ac mewn ryw fodd yn ysbry-
 dol. O gyd â pha ryw Ddigrifwch y deffry'r
 Corph allan o'i hir Gwsg; ac y cyfyd, ac yr hys-

gwyd ymmaith ei Lŵch, ac y gesyd am dano ei Wisgoedd hoywych o Anfarwoldeb a Gogoniant? Gyd â pha Ddifyrwrch a Llawenydd y bydd iddo agor ei Lygaid gyntaf ar y Gwrthddrychion gogoneddus a phrydferth hynny y fydd y pryd hwnnw yn ymosod ar frŷs ger bron ei Olwg ef? Hynny am Adgyfodiad Cyrph y rhai Cyfion.

2. *Yr ail Beth a ddigwydd yn ddiatreg o flaen Barn yrhai cyfion, y fydd eu Cyfarfod â'r Angelion wrth Ffin eu Beddau, Math. 24: 31. Efe a enfyu ei Angylion gyd â mawr Sain Udgorn, a hwy a gasglant yr Etholedigion o'r pedwar Gwynt, a Eithafoedd y Nefoedd byd eu Heithafoedd hwynt: cyn gynted ag y deffront ac y cyfodont allan o'u Beddau hwy a groesawir gan Angylion, y Creaduriaid sanctaidd ac ardderchog hynny, y rhai fydd a chariad mor annwyl iddynt, ac a wnaethant lawer Cymmwynas o'r blaen drostynt, er nad oeddynt yn deall y Peth pan oeddynt gynt yn y Corph, ac yr oeddynt yn rhy wael, ac yn rhy anaddas i fod yn gydnabyddus â hwynt, ond yna hwy a'u hadnabuant, ac a fedrant ddirnad Tegwrch yr Ysbrydion hawddgar hynny, y rhai a fuont dros gynnifer o Flynyddoedd yn edrych yn Wyneb eu Tâd yr hwn fydd yn y Nefoedd, yn hyn a esyd y fâth Hoywder arnynt ag y fydd yn Destun Rhyfeddod iddynt: a rhai'n y fydd Ran o'u Cydnabyddiaeth a'u Cymdeithion mewn Gogoniant; yn lle Cythreuliaid, Angylion y Tywyllwch hwythau, y rhai y fu yn arferol o ruthro arnynt, eu cernodio a'u trablino hwynt, a hwy gynt yn y corph, hwy a gânt yn awr Angylion y Goleuni gyd â hwynt ac o'u hamgylch i gyd ymgyfylltu yng Nghariad a Mawl y *Jehosaf* mawr. Yr Angylion a anfonir i'w galw hwynt a'u*

a'u casglu hwynt, ac ni a allwn gyd â Rhew n-
 da farnu y bydd iddynt gyfarch gwell iddynt ar
 eu Cyfodiad, ac a'u croesawant allan o'u Bedd-
 au; Darllain yr ym am yr Angel Gabriel yn cy-
 farch Mair, Luc. 1. 28. Henffych well yr hon
 a gefaist Râs, yr Arglwydd i yld gyl â thi, bendi-
 gedig wyt ym mysg Gwagedd. A Geiriau yr un
 rhyw Angel wrth Ddaniel, Pen. 9. 23. Garedig
 iawn wyt. Y cyfryw Gyfarchiadau, ysgatfydd, a
 rydd yr Angylion i'r Sainct ar eu Hadgyfodiad.
 Cyfodwch chwi y rhai a gawsoch Râs Duw, Deu-
 wch allan chwy chwi y rhai ylych garedig jawn; Groe-
 saw, Groesaw, chwy chwi wynfydedigion, chwy chwi rai
 bendigedig ym mysg Meibion Dynion: eich Harglwydd
 a ddaeth i wared, ac y mae yn aros wrthych, efe
 a'n hanfonodd ni i'ch galw chwi, ac i'ch dwyn dro-
 sodd i'w Wydd ef, ac i'ch dwyn i'r Man y mae
 yntef, fel y gweloch ac y cassoeh Ran o'i Ogoniant
 ef. O y modd y pair y cyfryw Eiriau i'w calon-
 nau losgi o'u mewa. Mor llawen y fydd y fath
 Gennadwri iddynt? Wynfydedigion hwythau er-
 ioed eu' geni, neu yn hytrach erioed eu hileni.
 O Gwyn eu byl hwythau gaffael o honynt fyw
 a marw, fel eu hadgyfodiad i wled y fath Dlydd
 a hwn. O pa ryw Wynebau, pa ryw Eiriau, pa
 ryw Lawenydd fydd iddynt, pan eu groesawer
 d Ran hwynt ga i yr Angylion?
 3. Y trytydd Peth a ddigwyll yr y fan o flaen
 Tywy Barn y rhai cyfion y fydd eu Cylyngyfarfod, Mat.
 24. 31. Yr Angylion a anfonir i gasglu yr Eth-
 a hwy oledigion ynghyd, 2 Thef. 2. 1. Yr wyf yr at-
 ngylion i olwg i chwi Frodyr trwy Ddyfodiad ein Harglwydd
 i gyd i Jesu Grist, a'n Cylymgyrnulliad atto ef. Y Sainct
 Jehofa gesglir oll ynghyd, a ninnau a gesglir gyda
 hwynt, o cheir ni o'r Nifer; yno y cyfarfyddwn
 a'u.

ag Abraham, Isaac a Jacob, a'r holl Frenhinoedd sanctaidd, a'r Prophwydi, a'r Apostolion a'r Merthyron a'r Dynion sanctaidd y fuasai byw ym mhob Cenhedlaeth; a'r rhai'n oll mewn Gosgedd arall, amgen na phan fuont byw ar y Ddaear: hwynt hwy a gyfodant fel cynnifer o Haulau disglaïr o'r Ddaear: O mor ddigrif fydd gennym weled y cyfryw Dyrfa a Mintai ogoneddus, pan welom Ddelw a Llun yr Arglwydd arnynt, wedi ei dynnu felly hyd y Byw: pa hyfryd Annerchau y gawn ni, pa Gydyngaredigo yn yr hên Gydabyddiaeth yn y Cnawd, y rhai oeddynt gyd â ni yn cydnabod yr Arglwydd? Ai dymma Ddiwedde ein Gwrandd, a'n Ymptydio. a'n Gweddio, a'n Hunanymwadiad, a'n Trachwantfarweiddiad, a'r Gwasanaeth tlawd a wnaethom dros yr Arglwydd? Ai dymma Effaith ein Poen a'n Llafur? O Gwyn ein byd ninnau erioed i ni edifarhâu, a chredu, a glynu wrth Jesu Crist! O Dedwydd Ddynion ninnau a osodafom ein Trysor i gadw, ac a ddisgwyliafom am ein Gogoniant a'n Gwynfyd hyd yr Amser hwn.

4. Y pedwerydd Peth rhagflaenorol a fydd cipio y rhai cyfion ynghyd i'r Awyr: yr holl Gyfaïwnion a gipir i fynu, y rhai a gyfodwyd oddi wrth y meirw, a rhai a fyddant yn aros yn fyw ar y Ddaear y Diwrnod hwnnw; i *Thef. 4. 16*
 17. Y meirw yng Nghrist a gyfodir yn gyntaf Yna ninnau y rhai byw ac fydd yn aros, a gipir i fynu gyd â hwynt, i gyfarfod a'r Arglwydd yn yr Awyr: Yr ydym yn darllain am y ddau Ddwy laddwyd; Ar ôl tri Niwrnod a banner, Ysbryd Bywyl oddi wrth Dduw a aeth iddynt hwy a hwy safasant ar eu Traed, a hwy a glywsant Lêsfa o'r Nêf, yn ddedwyd wrthynt, Deuwch i fynu yn

ma, a hwy a aethant i synu i'r Nêf mewn Cwm-
mwl, &c. Dadg. 11. 11, 12. Ym Moreudd-
ydd yr Adgyfodiad, Ysbryd Bywyd oddi wrth
Dduw a â i mewn i Gyrph yr holl Sainct, a
hwy a safant i synu, ac ond odid hwy a glywiant
Lef oddiwrth Grift yn yr Awyr; *Deurwch i synu*
ymma: ac yna hwy a gipir, ac a esgennant i'r
Awyr i gyfarfod â'r Arglwydd. Opa ryw Ddi-
fyrwch a Digrifwch anhydraeth a deimlant pan
glywont eu hunain yn dechrau ymsymmud tu ag
i synu, pan ydynt yn gadael y Ddaear a Dynion
drwg, a chynnifer o Rai gogoneddus o honynt yn
esgyn gyd â'u gilydd i gyfarfod â'u Harglwydd
gogoneddus.

5. Y pummed Peth rhagflaenorol i Farn y
rhai cyfion fydd eu Cyfarfod â'r Arglwydd yn yr
Awyr; 1 Thef. 4. 17. *Yna ninnau y rhai byw,*
y rhai a adawyd, a gipir i synu gyda hwynt i gy-
farfod â'r Arglwydd yn yr Awyr. Ni a soniasom
am Gyfarfod yr Enaid a'r Corph; am Gyfarfod
y Sainct â'r Angylion; am Gyfarfod y Sainct â'r
Sainct: y Cyfarfodydd hyn pob un o honynt a fy-
ddant dra hyfryd, eithr Cyfarfod y Sainct a'r Ar-
glwydd ei hun a fydd tu hwnt i'r cwbl. O mor
beraidd fydd Llais Crist yn dyfod iddynt hwy cyn
gweled o honynt ef? Pan glywont y Floedd a
hir ddisgwyliwyd, a Llais yr Udgorn diweddaſ.
Dymma, Dymma Gerddorizeth mewn Gwirio-
nedd yn eu Clustiau hwynt: *Yna, yna* y cyfod-
ant eu Pennau i synu mewn Llawenydd; yn un-
ig meddyliwch mor syn a Chalon-lewygaid y
ydd y Gip Olwg gyntaf a gânt ar yr Arglwydd
esu Grift, pan welont ef etto o hirbell wedi
amwisgo â'r cyfryw Ddisgleirdeb a Phrydferth-
ech: erioed ni welodd eu Llygaid y fâth Wrth-
drych

drych o'r blaen: rhyfedd oedd ganddynt weled y
 Sanct, a gweled eu hunain wedi eu gweddgyfne-
 wyd felly; ond pa ryfeddu y wnânt wrth weled
 yr Arglwydd yn y fâth Ogoniant? O digwydd-
 odd i rai o'i Ddisgyblion dremio gyd â
 Rhyteddod ar ei ôl ef pan oedd ef yn esgyn i'r Nêf,
Act. 1. 11. Gyd â pha Ryfeddod y bydd i'w holl
 Ddisgyblion ef (y rhai gan mwyaf ni welfent ef
 erioed yn y Cnawd, a neb o honynt ni's gwel-
 sent ef yn y cyfryw Ogoniant) syllu arno ef y
 dwthwn hwnnw, pan y byddo yn dyfod i lawr
 o'r Nêf? *Chwi Wyr o Alilea pa ham y sefwich yn*
edrych tu â'r Nêf, yr Jesu bwn yr bwn a gym-
merwyd i fynu i'r Nêf, a ddaw yr un modd, megis
ag y gwelsoch ef yn myned i'r Nêf: o's edrych
 a rhyfeddu a wnewch ar ei Fynediad ef, pa fodd
 yr edrychwch ac y rhyfeddwch ar ei Ddyfodiad
 ef, yr hyn fydd i ddigwydd mor ddilys, eithr yn
 llawer mwy gogoneddus? Eithr pan ydynt wedi
 dyfod yn nês at Grist, ac wedi cael cyflawnach
 Golwg arno; O yna pa ryw Feddyliau! Pa ryw
 ferch; Pa ryw Lawenydd a leinw eu Heneidiau
 hwynt? O pa ryw Galonweithio, pa Galonguro
 y fydd o'u mewn, pa Berlewygon ac Anrhaith
 Ysbryd a ddigwydd arnynt! O pa wêdd y foddio
 hwynt gan yr Olwg hon, llwyr ddiallu y fydd-
 ent i'w dwyn, pe ni osodid ynddynt amgen Ga-
 llu nag y feddant yr awrhon! *Ai bwn yw Jacob*
awdwr a Phryniawdwr y Fyd? O goneddus Ha-
Cyslawnder, a ddarfu i'r Un arddercheg bwn,
bwn fydd fel tyn yn ymddangos yn Nefgleirdeb
Dad, a fydd yr awrhon yn dyfod i lawr o'i og-
neddus Anedd, gyd â'r cyfryw Lu gogoneddus
Angylion, unwaith weled yn dda drigo gyd â'r fâ
Ddynion, a gorbuddio ei Ogoniant mewn Cnawd

I Farnu'r Bvd

I

Aymblygodd hwn tragywyddol Fâb Duw mor isel & cymmeryd o hono ein Hanian ni arno, ie cymmeryd arno Agwedd Gwâs? A fu efe byw yn y cyfryw Iseldra ac Anfoneddigrwydd, a ddioddefodd efe y fâth Galedi, Dywedyd yn ei erbyn, Ammarch a Chamwedd, tra bu ar y Ddaear? O Ymddarostyngiad anfeidrol! A ddarfu i hwn Argiwydd y Bywyd a Gogoniant, yn Nyddiau ei Gnawd, felly wylo a gweddio, llefain a chwysu; gwaedu a marw, er mai gyd â'r fâth Boen, Gwewyr ac Ammarch; etto gyd â'r fâth Ewyllysgarwch ac Ammynedd yn ein lle ni fel y prynai ni oddiwrth Bechod a Marwolaeth, a'r Llid a fydd; fel na chyfrgollid ni, eithr caffael o ho nom Fywyd tragywyddol? O Gariad diamgyffred, rhyfeddol! Beth, caffael o'r cyfryw Ungogoneddus ei wneuthur yn Ddŷn? ei wneuthur yn Felldith? gwneuthur o hono y fâth Bethau? dros y fâth Ddŷnionach pechadurus, gwael, budron, melli-digedig fel yr ŷm, fel y byddem yn gydsendigedigion ac gydwynfydedigion ag efei hun: O Gymmwynafgarwch goruchiannol rhagorol! Ai dymma efe yr hwn a'n dewisodd ni, pan dewisodd cyn lleied, a'n galwodd ni, pan yr aeth heibio y rhan fwyaf, a bennodd ei Gariad arnom ni, pan nad oedd dim i'w gymmell ynnom, dim i'w gynhyrfu ond ei Ymysgaroedd ei hun, a ddadguddiodd ei Ddirgelion i ni, pan eu cuddiodd rhag y doeth a'r deallus, a'n dug yn agos, pan oeddym ym mhell, ac a'n gwnaeth yn Gyd-ddinafyddion ac yn Gydetifeddion â'r Sainct, ac yn Deulu Duw, y rhai oeddym wrth Naturiaeth yn Blant Digo-saint, megis eraill? O råd Râs rhyfeddol! Ai hwn a'n dilladodd ni pan oeddym noethion, ie â'r Wisg o'i Gyfiawnder ei hun? a'n golchodd pan oeddym arian, ie yn y Ffynnon o'i Waed ei hun?

F

a'n

a'n llofnodd ni pan oeddym drallodedig, ie a Diddanwch ei Ysbryd ei hun? a'n nerthodd ni pan oeddym weiniaid, ie a'i Rym a'i ogoneddus Allu ei hun yn y Dŷn oddi mewn? Ai oddi wrth Hwn y derbyniasom ein Pardwn, a'n Heddwch, ein Cymmorth, ein Grasau, ein Hanno-gaethau, a'r holl Galonfywiogrwydd y gawfom mewn Ordeinhadau. Ai Hwn yw'r Dadleuwr y ddewisafom, y pwysafom arno, ac yr ymddiriedafom iddo am Fywyd a Jachadwriaeth? Ai dymma'r Athro y ganlynafom? a'i Gwaith hwn fu rhwng ein Dwylo? Ai dymma'r Tywysog y buom yn gwisgo ei Ryfelnodau? ai tan Luman hwn y buom yn ymladd? *Ai hwn, ai hwn yw'r Arglwydd yr ufuddhasom iddo? y Cyfaill, y Gwr priod a garafom? a ydyw efe mor ogoneddus?* O pa wedd y plethir y Saincŷt i fynu mewn Syndod a Llaweydd, O'r modd y byddant i gyd yn un Danllwyth yn llosgi o Gariad a Mawrferch, pan ddelont i weled yr Arglwydd Jesu Crist ei hun, ac edrych arno yn y fâth Ogoniant a'r a fydd y pryd hwnnw wedi ei wisgo yn harddwch am dano ef? pan ddelont i'w weled ef Wyneb yn Wyneb, yr hwn fydd a'r fâth Hawddgarwch yn ei Wyneb, ac a'r fâth Gariad yn ei Galon t'ag attynt. Dywedir, i *Ped: 1. 8. Yr hwn a na's gwelfsôch yr ydych yn ei garu, yn yr hwn a nad ydych yr awrhon yn ei weled, etto gan gred yr ydych yn ymlawenbâu â Llaweydd anrhaethu dwy a gogoneddus.*

Od yw y Saincŷt yr awron yn caru Crist, y hwn ni's gwelfant erioed, yn unig a glywsan am dano, ac a gredafant Hanes y Gair. pa wedd y caraut ef yna pan gaffont yr Olwg hon arno ac y gwelanat fwy o Harddwch arno fil o weith

iau nac y ddywedwyd wrthynt, nac a ellid ei
amgyffred ganddynt? od ýnt yr awrhon weithi-
au yn llawenhâu â Llawenydd anrhaethadwy a
gogoneddus gan gredu, pa beth y wnânt pan dde-
lont i'w weled ef yn ei Ogoniant? O's gallant yn
awr lawenhâu mewn Trallodau, ac ymhyfrydu
yng Nghroes a Dirmyg Crist? pa beth a gânt
yn Llawenydd eu Harglwydd, a'r Goron y mac
efe yr awrôn yn dysod i'w doddi ar eu Pennau
hwynt? O mor llawen fydd ganddynt eu cyfrif
yn deilwng i ddioddef dim er mwyn y fâth Ja-
chawdwr? Hi fydd yn amser llawen yn wir i'r
Saint, pan cipier hwynt i fynu i'r Cymnylau i
gyfarfod a'r Arglwydd yn yr Awyr.

Ac nid dim llai fydd Llawenydd Crist, i gyf-
arfod o hono â hwynt: O â pha fâth Lygad y
golyga efe hwynt, pan ydynt yn cyfodi ac yn
disgyn, â chymmaint o'i Degwech a'i Harddwech
ef arnynt: ni ddichon neb feddwl pa gymmaint
o Gariad a Difyrwch y fydd gan yr Arglwydd
Jesu ynddynt y Dydd hwnnw: Efe a edrych
arnynt megis rhai annwyl y Tâd ac ef ei hun
er Tragywyddoldeb; megis rhai a'i cyrchasai ef
allan o'r Nef gynt i'w prynu, ac yr awr hon
i'w gogoneddu: efe a edrych arnynt megis
Llafur ei Enaid: megis Gwerth ei Waed: Efe a
edrych arnynt megis ei werthfawr Dylus: me-
gis Anrhaith wedi ei dwyn allan o Law ei
Elynion: efe a edrych arnynt megis Planhigion
wedi tyfu i fynu i Berffeithrwydd; megis Gwei-
sion wedi gorphen eu Gwaith; megis y rhai a
gynnaliafant ei Anrhydedd i fynu yn y Byd, efe
a edrych arnynt megis Aelodau o'i Gorph: efe a
edrych arnynt megis ei annwylaf Ddyweddi, a'i
deaf Briodassferch, yr hon sy'n dysod yn awr i

ymgyfylltu yn agofach ag ef. ac i fyw
 yn dragywydd Gyd âg ef, O Gariad a Lla-
 wenydd Crist ar y Cyfarfod hwn. O darfu i Gris-
 garu ei Ddyweddi cyn annwyled, ac ymddigri-
 fu ynddi hefyd, a hi yn ddu ac yn bardduog,
 a'i Dillad yn frycheulyd ac yn lleidiog, a'i
 Serch yn wan, yn isel ac yn anwadal: pa wedd
 y câr efe hi, ac yr Ymhoffâ ynddi, pan y byddo
 hi wedi ei gwneuthur yn llwyr gyffelyb iddo ei
 hun, ac mor dēg trwy Rinwedd ei Degwch ef?
 pan yw ei Brychau wedi eu golchi ymmaith oll,
 a hithau wedi ei gosod ger ei fron ef heb arni na
 Brycheuyn na Chrychni, na dim o'r cyffelyb;
 pan y gwisger hi mewn Dillad gwnnion, ac yr
 ymddillado â'i Gwisgoedd gwychion disglaïr, ac
 yr ymddangoso mor hawddgar; a'i Chariad mor
 uchel, mor llawn, mor grŷf ac mor danbaid?
 erioed ni chyfarfu Priodfab a Phriodferch gyd â'r
 fâth ddigrifwch a Llawenydd ar eu Dydd Prio-
 das, ag y fydd yng Nghrist a'i Ddyweddi, pan
 gyfarfyddont ar y Dydd diweddaf: O'r Gwen-
 au melusïon y wél y Sainc't ar Wyneb Crist, y
 fâth Wenau tu ag attynt hwy, y fâth Felldrem-
 mau o Cariad a wreichionant allan o'i Lygaid ef,
 a'r a lwyr ynnill eu Calonnau hwynt! O'r Geir-
 iau hyfryd a glywant, y Groesaw a rŷdd ef idd-
 ynt, pan ymgysarfyddont gyntaf, pan ddelont, efe
 a'u cyfleâ ar eu Ddeheulaw! Cymmaint a hynny
 am y Pethau a ddigwyddant yn ddigyfrwng
 flaen Barn y rhai cyfion.

P E N. VI.

YR ail Beth ydyw llefaru am y Farn ei hun yr hon a roddir ar y rhai cyfion. Ac y mac rhyw ddau Beth ag y mae'r Ysgrythur yn sôn am danynt, y wnâ Crist pan ymddangoso yr ail waith i farnu y rhai cyfion.

1. *Efe a dderbyn Gyfrif ganddynt.*
2. *Efe a gyhoeddâ y Farn arnynt-*

1. *Crist a dderbyn Gyfrif gan y rhai cyfion,* Rhuf. 14. 10, 12. *Rhaid i ni oll sefyll ger bron Brawdle Crist, a phob un o honom a rydd Gyfrif drosto ei hun i Dduw: er na ddygir y Cyfiawn- hon i'w heuogfarnu, fo'i dygir er hynny i'w bar- na, yr hyn a fydd er Anrhydedd i'w Harglwydd i'w Parch eu hunain, yn enwedig er Anrhydedd i'w rhai sydd a Chyfrif da i roddi am Dalentau yr ymddiriedwyd iddynt am danynt.*

Mi wn mai Dadl yw ym mysg Difinyddion, a sonir am, ac a ysbyfir Pechodau Plant Duw yn Nydd y Farn, ni wnâf fi ddim Pen o'r Dadl, gan nad yw'r Ysgrythur mor amlwg yn y Peth, nid hwyrach, gan i'r Arglwydd eu maddeu, eu cudd- io, eu dileu allan o Lyfr ei Goffadwriaeth, na wnâ ef ddim Coffa o honynt y Diwrnod hwn- w; eithr diogel gennyf, o choffeir hwynt, na bodd hynny er eu Hammarch a'u Gofid hwy- dim, ond er llawer mwy o Lawenydd iddynt

yn

yn yr Arglwydd, yr hwn a'u maddeuodd hwynt
o darlleinant eu Pechodau yn Llyfr Coffadwriaeth
Duw, hwy a'u cânt fel cynnifer o Ddyledion
wedi eu croesi allan, â Llinelli cochion o waed
Crist, o goddefir i'r Cythraul eu cyhuddo hwynt
y Dydd hynnw, yr hwn yn awr yw Cyhudd-
wr y Brodyr, ac i ddwyn i'r Golwg eu Beiau
cuddiedig, yr Arglwydd ei hun a saif i fynu ac
a ddadleu drostynt: efe a amlyga Werth digonol
ei Haeddedigaethau er caffael Jawn drostynt, ac
a'u rhyddhâ hwynt argyhoedd oddiwrth Euog-
rwydd a Damnedigaeth: *Pwy a rýdd ddim yn
erbyn Etholedigion Duw, Duw yw'r hwn sy'n
cyfiawnhâu? pwy yw'r hwn sy'n damnio? Crist
yw'r hwn a fu farw, Rhuf. 8. 33. 34.*

Eithr y pedwar Peth hyn y bydd i Grif
dderbyn Gyfrif am danynt, yn Marn y rhai
cyfion.

1. *Efe a dderbyn Gyfrif o'u Grasau.* Ef a
edrychir i Lestri y Morwynion, pa Olew fydd
ganddynt, ef a edrychir i Galonnau'r Sainet
pa Rasau fydd ganddynt. Yna Crist a ddal fu
lw pa Dristwch duwiol fu ynddynt am Bechod
eu Hwylsafain a'u Galar a amlygir y Pryd hwn
nw: efe a ddal sulw pa Ostyngeddwydd ac Add-
fwynder, pa Hunanymwadiad ac Ammynedd
fu ganddynt, yn enwedigol pa Ffydd a Charia
a Gobaith, a Llawenydd ysbrydol y fuasai gan-
ddynt, a pha serchiadau derchasedig tu ag atto
a phethau nefol, fu ganddynt dan ei Ordein-
dau ef, a'i Farn ef ym merthynas i Râs a sy-
nid yn ôl y Rhith a'r Lliw a fuasai o honyn
eithr yn ôl Gwirioedd; ac yna y Sainet a re-
str

ffrir, nid yn ôl eu Parch a'u Hurddas yn y Byd,
eithr yn ôl Mesur y Grâs a dderbyniafant.

2. *Crist a dderbyn Gyfrif o'r Desnydd a wnae-
thbwyd o'r Talentau o Rasau a Doniau, ac o'r
Odfaon y roddes ef tu ag at eu desnyddio; Mat :*

25. 19. A Christ a ddal sulw ne llduol ar y
rhai fuafai fwyaf dyfal a ffyddlon, ac offerynnol i
wneuthur mwyaſ o Ddaioni, ac i ddwyn mwyaſ
o Ogoniant i'w Enw ef: ac er y caiff pawb gy-
flawn Wobr a'r a fuafai yn wir ffyddlon, ac y
cânt fyned i mewn i Lawenydd eu Harglwydd;
etto hwy a gant gyflawnach Gwobr, ac a all-
ant dderbyn Llawenydd a Gogoniant mwy na'r
lleill.

3. Ac yn enwedigol. Efe a dderbyn Gyfrif o'u
Gweithredoedd o Drugaredd, Mat. 25. 35, 36.
*Bum newynog a chwi a roddasoch i mi Fwyd; bum
fychedig, a rhoddasoch i mi Ddiod; bum ddiethr,
a dygasoch fi i mewn: noeth, ac am dilladasoch,
bum glâf a chwi a ymwelsoch â mi; bum yng
Ngharchar a chwi a ddaethoch attaf, &c.*

Bydd Syndod a Chywilydd ar y rhai cyfion
glywed y fâth Jaith o Enau'r Arglwydd Jesu
Grist, pan ymddangoso mor ogoneddus, byddant
arod i ammeu, pa bryd y bu arno ef Eisiau, ac
derbyniodd Wellhâd ar eu Dwylo hwy? *Pa
bryd y'th welsoch di yn newynog, neu yn fychedig,
neu yn noeth ac y gweiniasoch Gymmorth i ti? ni
dderbyniafom bob Peth oddi wrthyt ti, ac ni
llem ni rodidi yr un Peth i ti; tydi a'n cynnor-
tyaist ni, ac a'n prynais allan o'r Tlodi a'r
Trueni dyfnaf i'r hwn y soddasoch, yn yr hwn y
tengasoch o ni buafai dy Borth di: eithr pa
Wellhâd y gefais gennym ni? Yna'r Brenin a
tyb ac a ddywed wrthynt, adn. 40. Yn wir me-
ddaf*

ddaf i chwi, yn gymmaint ac i chwi ei wneuthur
i un o'r rhai lleiaf o'r rhai hyn fy Mrodyr, i mi
y gwnaethoch. Ar yr Amser hyn a'r Amser daeth
y Tlawd attoch am Gerdod, gan arferyd f
Enw i, Cefn yr hwn er mwyn fy Enw i a ddill
adafoch, Bol yr hwn a lonnasoch, ac Angenio
yr hwn a ddiwallasoch, hynny a wnaethpwyd
mi, fy Mrawd i ydoedd: rhai o'm Gweision
a ddygpwyd i Gyfyngderau er mwyn Cydwy
bod; a chwi a'u derbyniasoch hwynt, neu a a
fonasoch Gymmorth iddynt, yna chwi am der
byniasoch i, ac a roddasoch Gymmorth i m
ni thafwyd yr Arian hynny ymmaith, fo'i rho
ddwyd i mi, ac yr wyf yn dyfod i roddi Gwob
mildyblig. Pe credit y Gwirionedd hwn y
fwy effeithiol, pa Chwannogrwydd y fyddai mew
Cristianogion tu ag at Weithredoedd Trugared
Diau yr edrychent ar hynny o'u Meddianna
wedi ei defnyddio oreu ag fydd wedi ei gyfrann
tu ag at y fâth Weithredoedd. Nid yw Crist
Coffa am un Defnydd arall y wnaethant o'u ha
ian, buasai Defnydd gyffelyb i'r De nydd h
fo grybwyllasid am dano: nid yw eise yn dyw
dyd hyn a hyn a ddodwyd allan at Adeiliadu, h
a hyn at Ddilladu, hyn a hyn at Ymborth, h
a hyn i waddoli plant; hyn oll a all yr Annw
ei wneuthur; eithr hyn a hyn wedi ei ddodi a
an i'r Tlodion, ac i mi ynddynt hwy, dymn
unig Gyfran a roddasoch i gadw ar eich m
eich hunain, a'r hyn yr wyf finnau yr aw
yn dyfod i'w dalu yn ôl gyd â Llôg
chwi.

4. Crist a gymmer Gyfrif o'r Gyfuddia
ddioddefasai y rhai cyfion, yn enwedigol,
hyn a ddioddefasant er ei fwyn ef: y fâth W
dwy

dwyddiadau, y fâth Golledion, Carcharau, Deo-
liadau, Cernodïau; eithr o's dioddefasant Angau,
gyd â pha Anrhydedd y coffeir am hynny? Gyd
â pha Barch y derbyn ac y llefarâ efe wrth y
rhai a ddaethant allan o'r Cystudd mawr? Ac
O Lawenydd y Boreuddydd hwn, yn ôl Dagr-
au'r Nôs: yna y profant ddarfod i'w byr ysgafn
Gysfudd weithredu iddynt hwy dragywyddol Bwys
Gegoniant, 2 Cor. 4. 17.

2. Yr ail Beth ym marnu o Grist y rhai cy-
fon, ydyw y Farn a gyhoeddâ efe arnynt, yr
hon a fydd Wahoddiad tra grasusol iddynt i gym-
neryd Gorefgyrn yn Nheyrnas Nesoedd, yr hon
baratowyd iddynt, Math. 25. 34. Yna y dy-
wed y Brenin wrth y rhai ar ei Ddeheulaw; Deu-
wch cwbi fendigedigion fy Nhâd, etifeddwch y Deyr-
nas a barotowyd i chwbi er Seiliad y Bêd.

Holl Wahoddiadau Crist yn yr Yigrythur hy-
ryd jawn ynt, Deuwch attaf fi, chwbi bawb ag
odd flinderog a llwythog, a mi a esmwythâf arn-
ch, Math. 11. 28. Mor felus yw 'i Addewid
hon i Gydwybod drallodedig, ac Ysbryd custu-
diedig, ar suddo dan Faich Pechod? Ho deuwch
u, hwy Dyfroedd, bob un y mae Syched arno; a'r hwn
h, hwy oes Arian ganddo, deuwch prynwch Win a
nuwlaeth heb Arian, ac heb Werth; Ef. 55. 1. O
odi a'r beraidd yw'r Geiriau ymma i'r rhai fydd
ymma craspoethi, ac yn dirboeni, ac yn barod i
h mangu gan syched ysbrydol, ac na's gallant gael
awm yn y Creaduriaid i roddi iddynt na Bod-
llogrwydd na Llonyddwch? Eithr o'r holl Eir-
a lefarodd Crist erioed, o'r holl Wahodde-
ddiaethau a wnaeth ef erioed, hyn y fydd felu-
gol, yr hwn a rydd efe i'w Ddisgyblion yn y
h Wadd diweddas, Deuwch cwbi fendigedigion fy
dwyl
G Nhdd,

Nhâd, etifeddwch y Deyrnas a baratowyd i chwi, er Seiliad y Byd. Deuwch chwi fendigedigion a gwynfydedigion, gan na pha fodd y'ch cyfrifir yn felldigedigion ac yn adfydigion gan Ddynion, er hynny bendigedigion fy Nhâd ydych, Deuwch etifeddwch y Deyrnas a baratowyd i chwi er Seiliad y Byd. Cymmerwch Orefgyn yn eich Etifeddiaeth dragywyddol. Deuwch, ewch i mewn i Deyrnas Gogoniant, yr hon a otododd y Tâd i chwi, ac a'ch galwodd iddi, a'r hon a bwrcaisais, ac yn awr a gymmwysais ac a baratois innau i chwi: Deuwch gyd â mi, a mi a ddangosaf i chwi fy Ngogoniant: a'r Lle yr wyf fi y byddwch chwithau hefyd. Deuwch gyd â mi i'r Nefoedd, a chwi a fyddwch byw ac a deyrnaswch gyd â mi yn oes oesoedd. Deuwch gyd â mi, ac ewch i mewn yr awr hon i Lawenydd eich Harglwydd: Deuwch a mi a ddangosaf i chwi y Tâd, ac a'ch dygâf chwi i'w Dŷ; a cher ei fron ef, lle mae Digonoldeb o Lawenydd, a Digrifwch yn dragywydd. Ac yn awr Rai annwyl, meddyliwch ynnoch eich hunain, pa ryw Orfoleddu, pa ryw Ddychlammu o Lawenydd, pa ryw Guro Dwylo, pa ryw Uchelfloeddio, pa ryw Halelujah, pa ryw Hosannah, pa ryw Gydwaeddus gorfoleddus y fydd ym mhlith y Sainct wrth glyweid o honynt y Geiriau hyn. Eithr ymma mae geiriau'n pallu, ymma mae Myfyrdodau'n methu. Pwy ddichon adrodd beth fydd ferch ac Ymddygiad y rhai cyfion, pan gaffont eu barnu, a phan glywont Eiriau perion a grasson o'r fâth Ymma allan o Enau eu Barnwr a'u Prynwr.

Hynny am Farn y rhai cyfion.

FROM THE LIBRARY OF

THE LATE ^{P E N VII.} PRINCIPAL,

A M Farnu'r rhai drygionus pan ymddango-
so Crist yr ail Waith, wrth draethu ar hyn,
Rev. A. Charles Edwards, D.D. Farn y rhai cyf-
ion.

1. *Am y Pethau rhagflaenorol.*

2. *Am y Farn ^{MAY 1900} el hun.*

1. *Y Pethau rhag flaenorol i Farn y rhai an-
nuwiol fydd,*

1. Adgyfodiad eu Cyrph o'r Bêdd: Yr holl
rai drygionus a fuant feirw a gyfodir, er nad cyn-
ted; etto cyn sicred a'r rhai cyfion, Jo: 5. 28,
29. *Y mae yr Awr yn dyfod, ac y bydd i bawb
ag fydd yn eu Beddau glywed ei Leferydd ef, (nid
yn unig) y rhai a wnaethant dda, a ddenant all-
an i Adgyfodiad Bywyd, (eithr hefyd) y rhai
a wnaethant Ddrwg; i Adgyfodiad Barn neu ddam-
nedigaeth. Pan yw'r Annuwiolion yn meirw, eu
Cyrph a geuir o fewn Carchar y Bêdd, lle y
pydrant ac y braenant tan Gadwynau Marwol-
aeth, y rhai a ofodwyd arnynt, a'u Heneidiau a
geuir i lawr yng Ngharchar Uffern, lle y maent
wedi eu clymmu yng Nghadwynau Tywyllwch,
a Gwae, yn ynghadw i Farn y Dydd mawr: pan
ymddangofo yr Arglwydd Jesu i farnu'r Byd, e-
fe a ddwg Agoriadau Angau ac Uffern gydag ef,
ac a egyr Ddrysau y ddau Garchar hyn, nid i ro-
ddi Rhydd-did a Gollyngdod i'r Carcharorion,
eithr, megis ag yr ydys yn agor Carcharau ar
G 2 Ddydd*

Ddydd Eisteddfod Barnwyr ar yr Orfedd, i'w dwyn hwynt allan i Farn: efe a egyr Garchar Uffern, a holl Eneidiau y rhai drygionus a ddeuant allan megis cynnifer o Locustiaid o'r Pydew diwaelod: ac efe a egyr Garchar y Bêdd a'u holl Gyrph hwynt a ymlysgant megis cynnifer o Lyffaint hyllion o'r Ddaear: ac yna Enaid a Chorph a gydgyfylltir drachefn: a bydd y Cyfarfod hwn yn drift tu hwnt i bob Deall: Ni bydd Cyfarfod Eneidiau a Chyrph y rhai cyfiawn un mymryn mwy gorfoleddus, nac y bydd Cyfarfod Eneidiau a Chyrph y rhai annuwiol yn wylofus. ysgatfydd yr oedd rhai o'r Annuwiolion heb Rwymau yn eu Marwolaeth, a'u Heneidiau a aethant allan heb fawr o Boen ac Arfwyd; eithr bydd eu Mynediad i mewn i'w Cyrph drachefn, gyd âg Echryn anadroddadwy: ac od oedd rhai Annuwiolion a'u Cydwybodau yn effro wrth farw, a hwythau yn gorwedd i lawr mewn Dychryndod, pyn ddeffront a phan adgyfodont oddi wrth y meirw, bydd llawer mwy Dychryndod arnynt. Yr hên Fyð a fu farw mewn Dychryn yn y Dwfr Diluw yr hwn a ddaeth am eu Pennau hwynt: *Corah, Dathan* ac *Abiram*, a'u Llu, a fuont feirw mewn Dychryn erchyll, pan holltodd a phan agorodd y Ddaear ei Safn i'w llyngcu hwynt i fynu; *Suddas* ac Eneidiau annobeithiol eraill a fuant feirw mewn Dychryn erchyll yr Olwg o Enau agored Uffern parod i dderbyn eu Hysbrydoedd euog: eithr nid aeth Eneidiau neb o'r Annuwiolion allau o'u Cyrph yn y fath Erchyllod a Dychryn ag y bydd iddynt fyned i mewn iddynt drachefn yn y Dydd diweddaf: Yr Eneidiau damnedig a fuasent yn gorwedd yn Uffern lawer Blwyddyn, a fuont lawn o

Wasgfaon yn, ac er eu Hysgar oddi wrth eu
Cyrph, a wyddant yn dda y 'Chwanegir eu gwasg-
feydd pan gysyllter eu Cyrph â hwynt i'w Cyd-
boeni: ac nid rhyfedd o's byddant yn dra ane-
wyllysgar ac ofnog wrth fyned i mewn i'w hên
Artrefi: eu Cyrph a fuont yn cysgu trwy gydol
yr Amser hwn yn y Llŵch, ac ni theimlasant
ddim poen oll, ac O'r fâth Wledwyr diroesaw
y fydd yr Eneidiau pan ddelont iddynt? Ni bu'r
Angau erioed mor erchyll iddynt, ag y fydd
Bywyd y Dydd hwnnw: Gwëll fyddai ganddynt
gyseu byth yn y Bêdd, ac aros yn eu Pydrni a'u
Llygredigaeth: Gwëll fyddai ganddynt orwedd
yng nghûdd yn dragywydd yn Llŵch Angof, neu
eu llwyrddiddymmu fel Anifeiliaid, nâ chyfodi o
honynt drachefn i'r fâth Ddirboenau ag fydd raid
iddynt fyned danynt yr awron: ond y mae'n rhaid
iddynt gyfodi bid mynnu bid peidio. Yr ydys
yn dywedyd y *cysnewidir Cyrph gwael y rhai cy-
fion y Dydd hwnnw i'r un Ffurf a Ghorph go-
oneddus Crist*, Phil. 3. 21. Gwneir hwy yn
geffelyb i Gorph Crist mewn tegwch a Gogon-
iant: eithr ar Gyrph y rhai drygionusfo fydd
Gwawr a Gosgedd arall: pe byddai bosibl ffurfio
Cyrph ar Lun Cythreuliaid, yr Ysbrydion hag-
ion aflan hynny, dyna'r fâth Gyrph ysbrydol y
gaë'r Annawiolion: Diogel yw na wisgir y my-
nryn lleiaf o Ogoniant am dan eu Cyrph hwynt;
eithr hwy a orweddant yn y Llŵch yn Gyrph
gwael ac a gyfodant oddi yno yn llawer gwae-
yn y Llŵch: hwy a orweddant yn y Llŵch mewn
nt fydd ammach, a hwy a gosodant yn llawer mwy eu
diwedd ammach: yn wir hwy a gyfodant yn anlygra-
gor hwy ac yn anfarwol; eithr ni bydd hyn er eu
awn o Ogoniant hwy, ond fel y bônt 'n ddigonol o

Allu i ddwyn Poen a Thrueni llawer hwy a
a thrymmach: Bydd eu Cyrph hwy mor bell
oddi wrth gael eu gwneuthur yn brydferth fel
Corph Crist, ag na bydd iddynt, y gredaf fi, gael
byth drachefn y Prydferthwch naturiol hwnnw
y fuafar arnynt tra buont ymma ar y Ddaear mae
rhaid o honynt yr awron yn llewyrchu 'n dan-
beitach na Phlant Duw ei hun (Priflegwch pa
rai sy'n sefyll oddi fewn) mewn Harddwch oddi-
allan : yna ni bydd ond Cyrph Plant Duw yn ym-
ddisgleirio: mae'n debygol jaw'n y bydd Cyrph
yr Annuwion yn Gyrph anghenfil, hagron,
gerdduon cās; Od oes rhyw Hylltod erchyll ar
Gyrph y Dynion glanaf, pan ydynt wedi meirw,
pa ryw Erchylltodd yntau fydd ar Gyrph yr An-
nuwion, pan gymmero yr Ail Farwolaeth Af-
ael arnynt? bydded eu Cyrph mor hoywdeg ac y
mynnont ynddynt eu hunain eu Prýd a'u Gwedd
a newidir gan erchyll Ddiodefaint y Meddwyl
ebrwydd yr ymddengys Brychau duon ac Arfwyd
yr Enaid yn yr Wynebpryd : heb law hynny fydd
fydd Gwawr ac Oly Tân uffernol yn dechrau
glynu wrthynt. Ni chaiff yr Enaid ddim yn
Corph a'r a roddo Hyfrydwch neu Lonyddwch
iddo, na dim a'r a laeso ei ddifawr Wewyr: e
a ddychwel i'r Corph megis i Garchar neu Ddaear
ardý tywyll, lle nad oes dim Diddanwch i'w gael,
ac o's du fydd y Corph, mor ddu y fydd yr Enaid
aid, wedi bod o hono cyhyd oddi gartref gyd
Ysbrydion aflan, yn Ardaloedd isaf y Tywyllwch
wch. A phan byddo y fath Eneidiau hyllion,
fath Gyrph gwael yn ymgysarfod, Pa ryw Gysarfod
fod, Pa ryw Gyfarchiad y fodd yno? Ni
wn ddichymmyg y bydd Máth o Jaith rhy
thynt, ar y Diwrnod hwnnw. Medd yr En

wrth y Corph, Tyred allan o'th Dwell, tydi
 Gnarwd tommennog ffiaidd, er mwyn dy besgi a'th
 foddhâu di yr aethum yn golledig yn dragywydd,
 tydi a ledretaist fy Amser a'm Meddyliau i, a'm
 Calon oddi wrth Dduw a Christ, a Phethau nefol,
 i'th borthi, a'th ddilladu, a'th feithryn di, ac i
 gwneuthur Ragddarbod i gyflawni dy Cbwantau
 twyllodrus bryntian di, pan y dylasom fod yn gwneu-
 thur Rhagddarbod i gael Gwynfyd i ti a minnau,
 Deffro, a thyred allan, dydi Gnarwd rheibiog budr,
 tydi a'm suaist i gysgu cyhyd o amser yn fy Nghad-
 wynau boddhaus, hyd oni agoraist dy Ddorau yn
 ddifysmuth ac a'm bwraist allan, yna y deffroais
 mewn poenau cyn gweled o honof y Byd o bobtu, yn
 awr y mae'n rhaid i mi ddysfod i mewn i'th Ddry-
 au di drachefn, fel y caffech dithau hesyd Ran a
 Thrawf o chwerw Effaith Meluswedd a Digrifwech
 achadurus. Ac O pa Ddychryn a ddaw ar y
 Corph cyn gynted ac yr el yr Enaid i mewn
 do, erioed ni phrofodd yr Enaid gymmaint o
 meluswedd y Corph, ag y fydd i'r Corph y Pryd
 ynnw brofi o Wasgteudd yr Enaid: Medd y
 Corph wrth yr Enaid: *A gefaist ti fi, O fy Ngē-*
yn? O ni allasit fy ngadael i yn llonydd i orwedd a
phwys yn yr Hân felus hon? Ti'm gwnaethost
Gaethwas, ac a ddodaist fy holl Aelodau ar
waith megis Gweision Anwiredd ac Anghysfawn-
gaeth, Ac a ddaethost ti yn awr i'm poeni i? Ai
ymma Ffwrwyth yr holl Ddisfyrwech a gymmera-
gyd â'u gilydd? O ni ddylasit ti fod yn gallach,
ywyth pharatoi yn well drosot dy hun a minnau? O
Ddolesain ac Ysgarmain y wnâ'r Tafod cyn
gynted ag y caffo'i waith? O pa ryw Wrthdd-
Ni achau syn erchyll a safant ger bron y Llygaid,
 cyn

Syn erchyll a safant ger

cyn gynted ac yr ymagoront, ac y cywcont allan gyntaf o'r Bêdd, a Phechaduriaid hwythau'n gweled Nefoedd a Daear ar Dân o bob Parth iddynt, a Christ yntef yn dyfod mewn Tân ffiamllyd i gymmeryd Dial arnynt? O mor ofnadwy fydd gan y Clustiau hefyd glywed bloedd a Llêf yr Arch-Angel, a Sain yr Udgorn diweddaſ yn eu gwyfio hwynt i'r Farn? O'r modd y bydd pob Cymmal ac Aelod o Gyrph yr Annuwion yn crynu, pan gyfoder hwynt drachefn yn y Dydd diweddaſ.

2. *Yr ail Beth a ddigwydd o flaen Barn yr rhai annuwiol, fydd eu Cyfarfod a Chythreuliaid:* y rhai cyfion a gyfarfyddant ag Angylion i'w groeslaw hwynt o'u Beddau; y rhai annuwiol a gyfarfyddant a Chythreuliaid i'w derbyn ar eu Hadgyfodiad, ac yna ni ymddangofant iddynt megis ag y gwnaethant ymma gynt, eithr megis Angylion dibryd y Tywyllwch, megis y maent yn oestad er eu Cwmp cyntaf: yna ni byddant yn dal yr Annuwion ag Abwydau boddhaus, ac â Siommedigaethau hudol hyfryd, dan Rîth bod yn Gyfeillion iddynt, i'w cynghori pa fodd i gael Daioni a Bodlonrwydd, ie tu hwnt i Dduw ei hun, Prifddaioni Dynol Ryw: megis ag yd oeddynt yn gwneuthur pan oedd eu Trigias yn y Byd gynt: eithr hwy a boerant allan eu gwynw yn a'u Malais yn eu Hwyrnebau hwynt, yd gatfydd hwy a gernodiant eu Cyrph hwynt, ac yd ddodant Ergydion celyd arnynt: yn ddiau hwy a lanwant eu Heneidiau ag Arfwyd o blegid y Drygau hynny y buasent gynt yn eu tynnu iddynt: O'r modd y byddant yn eu gwawdio ac yd,

eu gwatwar am agoryd o honynt eu Clustiau i'w
 fibrwd a'u fisial hwynt, am agoryd o honynt eu
 Calonnau cyn rhwydded, pan gurasent wrth y
 Drws, a phan oeddynt yn eu llithio i Bechod?
 Yna y deall y Damnedigion mai eu Dinystr a'u
 Trueni hwynt oedd Amcan y Cythraul pan oedd
 yn dyfod attynt tan Rith a Lliw Cynghorwr i'w
 harwein at eu Daioni a'u Dedwyddwch: ymdre-
 chu o hono eu boddhâu a'u digrifu hwynt nid o
 Gariad ond o Falais, fel y dygai hwynt i Drange-
 edigaeth; Suo o hono hwynt i gysgu, fel na dde-
 allent eu Trueni, hyd o ni byddai hi yn rhy hwyr;
 fod Gwenwyn yn eu Abwydau melusaf ef, ac nad
 oedd eu Meluswedd esmwythaf hwynt ddim am-
 gen na Rhaffau fideiniog Satan, â pha rai y bu
 yn eu tynnu hwynt i Wae a Chwerwedd tragy-
 wyddol: Yna y deallant y modd y dallodd Tywy-
 fog y Tywyllwch eu Llygaid hwynt, ac y de-
 nodd hwynt, y modd y siommodd yr hên Sarph
 hwynt trwy ei Chyfrwysdra, ac y twyllodd
 hwynt: y modd y siommwyd hwynt am Goron a
 Theyrnas y gynnigiafid iddynt, yr hon y buont
 hwythau gynt a Gallu teg ynddynt i gyrhaedd
 attti: yna y deallant Cæthweision i bwy oeddynt
 pan oeddynt yn gwafanaethu amrywiol chwantau,
 mai'r Diafol oedd eu Harglwydd a'u Hathro, a'u
 harweiniafai hwynt ganddo wrth ei Ewyllys yn
 Gaethweision, ac yn awr y cyfarfyddant a'u Har-
 glwydd yr hwn a wafanaethafant, a hynny er eu
 Dychryn a'u Synnedigaeth: Pa fodd y tost ddy-
 chrynant wrth weled y Ddrycholiaeth o gynnifer
 o Gythreuliaid yn Llu o'u hamgylch? Pan fwr-
 dont i'w Meddyliau y fâth dychymnygion aeth-
 yd, ac y fflangellont eu Hysbrydoedd a Ffrewy-

llau erchyll, pan byddont yn gafaelu yn eu Cyrph, ac yn eu dryllio, ac yn eu cigyddlusgo at y Frawdle, ac yno ni bydd neb i'w hadbrynu na'u gwaredu.

3. *Y trydydd Peth rhagflaenorol i Farn y rhai annuwiol fydd eu Cydymgyfarfod*, megis ag y bydd i'r Etholedigion, felly hefyd y bydd i'r Damnedigion oll gydymgynauall yn un Llu: O'r fâth Yrraneirif o Wrthryfelwyr, a Bradwyr, a Mileiniaid a grynhoir ynghyd y dwthwn hwnnw; mor hyll ac mor erchyll yr edrychant ar eu gilydd? ac o's llefarant, pa ryw Jaith Uffernol y frytheiria allan o'u Geneuau hwynt? Gallant gyfarfod â'u hên Gymdeithion a'u Cydbechaduriaid, ond ni bydd y Cyfarfod hwnnw megis y rhai fydd ganddynt yn awr, ag y maent yn alw Cyfarfod Cymdeithias dda, pan ddelont ynghyd i Dafarn a Chwrrwfdy, neu i ryw Dy drygionus, i yfed a chanu, a dawnio a phechu, ac ymlawenhâu y Meluswedd a Boddiaeth y Cnawd: yna ni chant na Gwîn, na Chwrrw, na Benywaid, na Cherdoriaeth, na dim Cymmelliad mwy na'i gilydd i Lawenydd a Meluswedd cnawdol; ni Cyfarfod llawenydd y Cyfarfod diweddaſ, ond Cyfarfod trist ac erchyll; newidir y Serch traddodhaus oedd ynddynt gynt tu ag at eu Cyfeillion, eu Cariad a droir yn Ddigafedd, a'r Llawenydd y gawfant ynddynt gynt a droir yn Olydd a Digofaint: O'r Wynebaw Sarrug fydd gynt yr Annuwion y Dydd hwnnw! Dywedir, *Genhedloedd a ddigiant*: O'r Ymadroddion farrug! O y modd yr ymgynndeiirion ac yr ymchwervant wrth eu gilydd! yn enwedig wrth y rhai a'u tynnasai i Bechod: O y modd y meddigant ac y rhegant eu gilydd! O'r syn erchyll

fydd ym mysg y Dorſ ddamnedig pan ddél ynghyd! Fe allai yr ânt rhagddynt o Eiriau i Ergydion, ac y tynnamr Walltau eu gilydd, ac y troediant Foliau eu gilydd, ac y cnoant Ghawd eu gilydd; ie ac y crafant allan Lygaid eu gilydd; ni allwn ni ddim bwrw Amcan faint fydd Trueni 'r Annuwionion ar y Dydd hwnnw.

4. Yr Annuwionion a fyddant byw ar ail Ymddangosiad Crist, a welant y rhai cyfiawn a fuant feirw yn cyfodi o'u Beddau gyd â Thegwch a Llawenydd rhyfeddol, a'r rhai a fyddant byw wedi eu newid yn hynod i Lûn a Ffurf Crist, a rhai'n oll yn cael eu cipio ynghyd i'r Cymmylau i gyfarfod â'r Arglwydd yn yr Awyr: yr hon Olwg a fydd yn ofnadwy ac yn synidyynt hwy, pan ddelont i wybod eu bod hwythau i'w gadael yn ôl. Darllain yr ym; Dadg. 11. 12. 13. Am y ddau Dyf, wedi gorwedd o honyynt dros Amser yn feirw, pan ddodwyd Ysbryd Bywyd yrrddynt, a phan safasant ar eu Traed, a phan eu galwyd i fynu, a phan esgynnasant i'r Nef; dywedir, i'w gelynion eu gweled hwynt: ac i Ofn mawr syrthio arnynt; Felly pan casso Tyftion a Gweision yr Arglwydd Ysbryd Bywyd wedi eu osod ynddynt, a sefyll o honyynt ar eu Traed, a'u galw a'u cipio i fynu i'r Cymmylau i gyfarfod i'r Arglwydd; eu Gelynion a'r Annuwionion ar y Ddaear a'u gwelant, ac Ofn mawr a syrth arnynt. Eithr O'r Ofn a'r Gofid a fydd ar Ysbrydoedd y Pechaduriaid digred, digrist, diras hynydd, a fydd yn byw y Dydd hwnnw ym mysg Ffyddloniaid, a rhai o honyynt wedi eu cadwyno yn y Perthynafau agosaf wrthynt, pan ydyddo eu Perthynafau crediniol yn cael eu cipio i'w hamaith oddi wrthynt, a'u dwyn i fynu i'r Aw-

yr, gyd â'r lleill o Ogoneddus Fintai 'r Sain
 a hwythau eu hunain wedi eu gadael yn ôl a
 y Ddaear: Dywedir, y bydd ar Amser, Dyfodiad
 iad Crist, Luc. 17. 34, 35, 36. *Dau yn yr un
 Gwely, yr naill a gymmerir a'r llall a adewir Dau
 ynghyd yn y maes, y naill a gymerir a'r llall a adewir;
 Dwy yn cydfalu, y naill a gymmerir, a'r llall a adewir.*
 Bydd Cyteillion ynghyd y Dydd hwnnw, fel ar
 Brydiau eraill, heb ddifgwyl Dyfodiad Crist, ac
 fe allai yn difgwyl llai nag y wnaethant o'r blaen,
 rhai a fyddant yn y Tai, eraill yn y Maes; rhai
 gyd â'u gilydd yn y Gwelyau, rhai gyd â'u
 gilydd yn yr Eglwyf, Gweinidogion, fe allai, yn
 pregethu, a Phobl yn gwrando, megis yr ydych
 chwi yn fy ngwrando i heddyw.

Tebygwch agoryd o'r Netoedd y Fynud hon,
 a chlywed o honoch Sain yr Udgorn ddiweddaf,
 a disgyn o Jesu Crist gyd â gogoneddus Fintai
 o Angelion i'r Awyr, yna chwychwi oll ag fydd
 yn credu, ac fydd wedi cael Braint yng Nghrist,
 a gyfyd yn ddiatreg i'r Cymmylau i gyfarfod â'r
 Arglwydd: eithr chwychwi yr Anffyddloniaid a'r
 rhai anedifeiriol a adewid i gyd yn ôl: a me-
 ddyliwch pa ddychryn a syrthiai arnoch, weled
 o honoch ein cipio ni ymmaith oddiwrthych: te-
 allai y deuai rhai o honoch yn nibyn yn fy nghylch
 i ac eraill, pan weloch ni wedi ein dilladu â ydd,
 Gwisgoedd disglair, ac wedi ein newid yn ddi-
 symmwth i ogoneddus Lûn ein Harglwydd, ac
 wedi ein galw gan yr Angelion i fyned i fynu at
 tynt hwy; O cymmerwch ni i fynu gyd â chwi
 Beth, a adewch chwi nyni yn ôl? Och, Beth
 allaf si ei wneuthur drosoch chwi y pryd hwnnw
 Rhaid fydd i mi ddywedyd, mi ddyweda's wrthyf
 chwi am yr amser a'r Peth byn o'r blaen, ond y
 ni ddarfu i chwi ddwysstyried, fel yr ymbarot

oech; mi'ch gelwais chwi i Edifeirwch yn fynych,
ac a bregethais Jesu Grist i chwi, ac a ddangos-
ais i chwi Ffordd fechydwriaeth; eithr ni's der-
byniech ef, chwi a'i gwrthodasoch, ac a fuoch
byw yn yr Esgeulusdra o'ch faehadwriaeth eich bu-
nain. Mi ddywedais wrthych o ni adewech y cyf-
ryw, a'r cyfryw Bechodau, y byddent ddinistr i
chwi, ac er hynny ni's gellid eich perswadoi ym-
wrthod â hwynt: Mi'ch rhagrybuddiais chwi o'r
Trueni y ddeuai arnoch pan ddelai Crist: ond ni
chymmerech Rybudd: Mi synnaswn eich cael chwi
i gyd i synu gyd â mi, i gysarfod a'm Harglwydd,
a phe gallaswn fod yn offerynnol i'ch dychwelyd
a'ch troi chwi atto ef, buasai fy Llaw-
enydd a'm Coron yn fwy. O mor llawen y fuas-
wn o'ch Cymdeithias yn yr Orfoledd hon: rhai a
wrandawsant ac a gredasant, rhai a ddeffroisant
pan eu galwyd, ac a edifarhasant, ac a ddiwigias-
ant eu Bucheddau: rhai a fuant ddoethion, ac a
ragfeddyliasant, ac a wnaethant Ragddarbod erb-
m y Dydd hwn, ac yn awr gwelwch fel y maent
yn llewyrchu, gwelwch y Llawenydd a'r Llonnych-
dd sydd yn eu Hwnebau, gwelwch Ffrwyth eu
Dagrau, a'u Hunanymwadiad, eu Ffydd a'u Car-
ad a'u Rhodiad sanctaidd. Yn awr, Yn awr
ylym yn myned gyd â'u gilydd at ein Harglw-
ydd, yr hwn a geisiasom, a wasanaethasom, ac a ym-
ddiriedasom iddo am ein Dedwyddwch: ac O na
wrandawsech fel y buasech yn dysod gyd â'u gilydd:
O nad ymgysylltiasoch â'n Harglwydd ni, ac na chaw-
sech Gymdeithias gyd â'r Tâd a'i Fab ef Jesu
Grist, ac na throesech ymmaith eich Cymdeithias
anffrwythlon Weithredoedd y Tywyllwch, a
Gweithredoedd Anwiredd: eithr chwi aethoch ar
yd y Ffordd lydan, o blegid ei bod yn hawdd: rhy
gû

gŵl ac anhawdd oedd Ffordd y Nefoeddi gennyh
 pe buasai Proffes yn ddigonol, ac ymgysylltu oddi
 allan â Phobl Dduw yn ddifai i'ch dwyn chwi i'r
 Nefoedd, hyn a wnaethai rhai o honoch yn hyrwydd
 ddigon, eithr pan yw raid i chwi wrth Rym yn
 gystadl a Ffurf, a phan yw raid galaru am Bechod,
 croeshoelio'r Cnawd, marweiddio Gweithredoedd y
 Corph, ymwadu â chwi eich hunein, cymmeryd i sy-
 nu'r Groes, bod mor gynnil yn eich Bywydau, gw-
 neuthur Cydwybod o Feddyliau, Geiriau, a phob
 rhyw Wcithredoedd, hyn ni's gallech oddi wrtho:
 chwi gyd-ddygech â Chrefydd yn lleigys ar Hyntiau
 megis wrth fyned heibio, a phan nad oedd gennyh
 ddim arall i'w wneuthur, eithr gwneuthur Cre-
 fydd yn Bengorchwyl i chwi ni's gallech mo'i odd-
 ef: chwi allech wisgo Ffurf a Rhith o Dduwioldeb
 oddi allan ar y Sabothau, eithr bod yn grefyddol ar
 Ddyddiau'r Wythnos, a phob Dydd, a bod yn
 sanctaidd ym mhob rhyw Ymarweddiad, gormod
 oedd hyn, ac Ymadrodd caled na's gallech ei wran-
 do: ac oni buoch bodlon i Ammodau'r Efengyl, ac
 o mynnuech fod yn Weision y Cythraul, pan oedd-
 ych dan Rith Gweision Crist, a myned rhagoch yn
 ddiflaw yn y Ffordd tu ag Uffern, pan debyg
 eich bod yn cerdded y Ffordd tu a'r Nef. Pa beth
 a allaf fi ei wneuthur drosoch yn awr? Mi deby-
 gafwn y llewyrchech ac yr elech gyd â ni, pan
 oeddych yn llewyrchu gymmaint mewn Proffes
 A ydyw eich Lamp yn diffoddi yn awr, pan ydych chi
 y Priodfab yn dyfod? Gwae finnau, pwy ddyn
 Olew i chwi yn awr? Ychydig ddigon tydd gen-
 nyf fi i mi fy hun, ac heb ddim yng ngweddy
 i chwi; Ac a ydych yn gofyn i mi am Olew
 Och! pe byddai gennyf ddigon ni's gallwn ym-
 adael ag ef, na doddi dim yn eich Llestri chwi

Yn awr, Yn awr y mae hi yn rhu llwyr, llaw-
 er gwaith y daethum ag Olew i'w werthu dros
 fy Arglwydd Feistr, a chwi a allasech ei gael ef
 am ddim, chwi allasech ei brynu ef heb Arian ac
 heb Werth; eithr yna chwi a ddiystyrasoch ac a
 wrthodasoch pob Cynnigion o Râs, y rhai a
 roddwyd i chwi: chwi a brisiasoch eich Tra-
 chwantau, y rhai oedd raid eu gadael er mwyn
 Grâs, ar Geiniog uwch: darfu i chwi lwyrwr-
 thod Olew, neu o'r lleiaf, ni chymmerasoch ddim
 ychwaneg nag a ennynnau eich Lampau: ni dder-
 byniech ddim i Lestri eich Calonau; ac a yd-
 ych chwi yn tybied y gallaf fi eich digoni o O-
 lew yn awr? Darfu i rai o honoch gael eich ar-
 gyhoeddi, yn amser y Plâ, pan oedd yr Angau
 yn ymgynddeiriogi yn eich mysg, ac yna 'r oedd
 rhyw Waith da yn dechrau ynnoch: ac a'i gwis-
 gwyd ef ymmaith, a ddaeth i ddim, a ydyw ef
 wedi diffannu yn Brosfies wâg? Beth a wnâf fi
 drosoch chwi yn awr? chwi wyddoch i mi ber-
 glu fy Mywyd drosoch, i bregethu i chwi pan
 oedd y Saethau yn ehedeg cyn dewed o bob
 Larth: Mi anturiais fy Rhydd-did croch, fy Je-
 chyd drosoch, ac a ymdreuliais yn fynych er
 eich mwyn, ac yn eich mysg, fel y byddwn yn
 offerynnol i'ch galw a'ch cadw chwi: eithr pan
 oedd Taran Barnedigaeth ychydig dros eich Pen-
 au, ac allan o glyw, ebrwydd y syrthiasoch i
 ysgu, ac ni allai Llais Pregethu fyned i mewn
 i'ch Clustiau chwi a'ch dihun: Och! Pa ham
 edrychwch arnaf yn awr â'r fâth Wynebau
 Olew eision, ac y sefwch â'r fâth Gymmalau figle-
 g, ac y dywedwch mor ddifrif wrthyf, megis pe
 chwyddai rhyw Beth i'w wneuthur drosoch etto,
 Y y mae yn anhawdd gennych odddef i mi fyned
 o'ch

o'ch Cymdeithias? Och, pa beth a allaf ei wneuthur drosoch chwi yn awr? Ped arhoswn i bregethu i chwi drachefn, ac i'ch galw ac i'ch gwahôdd chwi at Jesu Grift, ac i agor Tryforau'r Efengyl, a agorech chwi yn awr eich Clustiau a'ch Calonau i dderbyn: O'ch yn awr y mae Dirgeledigaeth Duw wedi ei gorphen, mae Tryforau'r Efengyl wedi eu cau a'u felio i fynu, ac y mae Dydd Grâs wedi ei dreulio a darfod, ac ni's gellir mo'i alw yn ôl: O nad agorafech chwi gynt, a mi, fel y gwyddoch, yn curo yn fynych ac yn galed yn Enw fy Arglwydd am Dderbyniad? Mi elwais ond chwi wrthodafoch i mi estynnais allan fy Llaw, ac a dderchefais fy Llais fel Udgorn: eithr ni wnaethoch na gwrando na dilyn y Cynghorion a roddwyd i chwi: ac yn awr y mae fy Ngwaith Pregethu wedi darfod yn dragywydd: Ped arhoswn i weddio gyda chwi a throsoch chwi, ar faddeu o Dduw a chwi eich Pechodau, neu oedi eich Barn drosoch ychydigyn bach, pe ni byddai ond dros Wyfrifon neu Ddiwrnod, fel y parotoech eich Cyfrifon, ac O mor ebrwydd y gwnaech eich hysbysu â Duw, mor hyrwydd y derbyniodd y Grift ar ryw Ammodau: y gwnaech un Pechod na y dioddefech un Peth, y gwadech yr Hunan, a y cymmerech i fynu y Groes: O mor ddiwydd i chwi fydddech i wasanaethu Duw, ac i wrthwyrddio Satan, ac i ymochel rhag Pechod: Och Enedïau, iau truaïn mae'r Dymuniadau hyn i gyd yn hysbysu hwy'r; Mi weddiais gyd â chwi, a throsoch chwi a chwi a gawsoch Rybudd, ac Amser i paratrhwy eich Cyfrifon, ac fo'ch galwyd at eich Dydd Gwlyddau hyn o'r blaen: ond yn awr y mae Gallw wedi ei dyngu gan yr hwn sydd yn byw wne

oes oesoedd, na bydd Amser mwy; yn awr y mae Clust Duw wedi ei gáu, ac ni ddichon un Weddi fyned i mewn.

Yn awr y mae Crist wedi dyfod i lawr oddi ar Orfedd Grâs, oddi ar Ddeheulaw'r Tâd, lle y bu ef yn eirioli; ac yn awr y mae Gorsedd Grâs wedi ei throï yn Orfedd Barn: yn awr nid oes Aberth dros Bechod wedi ei adael mwyach, dim ond rhyw ddisgwyl ofnadwy am Farn a di-
fa'r Annuwiol. Och! Pa ham yr ymgrogwch yn nibyn wrthyf mewn Dagrau ac Wylofaïn? Beth a allaf fi eich dwyn chwi i gyd gennyf yn y Mreichiau? O ni byddai'r Baich yn rhy fawr mi? Pe rhôn i ni gyd â'u gilydd ganllawio, a chynnorthwyo Rhan o honoch gyd â ni i fynu'r Awyr, a'ch dwyn chwi i Wydd ein hand-
awyl a'n gogoneddus Brynwr: Gyd â pha Hy-
ter y gallech chwi sefyll ger ei fron ef? A pha
Wynneb yr edrychech arno, a chwi mor dduon,
mor ffiaidd, ac a chymmaint Euogrwydd ar eich
Wydwybodau? O ni byddai i'ch Edrychiad eich
Cyhuddo nad neb o'n Haelodau ni mo honoch?
O ni byddai i'ch Cymmalau duen sy'n crynu
dywedyd pwy ydych? Ac oni byddai i Grift
Pe na eich gwgu ymmaith o'n Cymdeithias ni?
na, yna rhaid fyddai i ni eich gadael i fyrthio o'r
wyd chelder i blith eich Cydragrithwyr a'ch C, d-
wyne ffyddloniaid. Pe gallem eich dwyn i fynu gyd
Eni ni, pe gafaelech ynnom, o ni chipiai'r
yn ngelion ni allan o'ch Breichiau chwi, neu o
ch chwygai'r Cythreuliaid chwi ymmaith oddi
parthym ni? A allwn ni ynnill yn ôl neb o honoch
Dydwyllo Satan, pan yw yn dyfod i gymmer-
mael Gafael yn yr eiddo? Och, Pa beth a allaf
byw wneuthur droloch y Prŷd hwn? Dir i mi fy-

ned ymmaith, a'ch gadael, a chanu yn jách i chwi yn Oes Oesoedd; Dymma'r Sainct i gyd wedi cyfodi, ac a wisgasant eu gogoneddus Wisgoedd, ac yr ydys yn ein galw ninnau: Eich Bai chwi eich hunain yw na buasech chwi-thau'n Rhan o'r Rhifedi lliosog hyn: A phan darfyddai cipio cynnifer o honom ag fydd yn perthyn i Grist i fynu i'r Cymmylau; O mor erchyll fyddai eich Cyflwr chwi, a phawb a'r a geid o nifer y rhai fyddai'n él.

5. *Ypummed Peth a'r Peth mwyaf ofnadwy a ddigwydd o flaen Barn yr Annuwionion y fydd yr Olwg ar yr Arglwydd Jesu Grist ei hun: Yr hwn a ddadguddir y Dydd hwnnw o'r Nef mewn Tân fflamlyd, i ddial arnynt hwy, 2 Thef. 1. 7, 8. Yr Olwg ar eu Barnwr a'u brawychâ hwynt; Dadg. 17. Wele efe yn dyfod gyd a'r Cymmylau, a phob Llygad a'i gwêl ef, a'r rhai a'i gwanasant ef, a holl Dylwythau'r ddaear a a alarant o'i berwydd ef, Felly, Amen. Pob Llygad a'i gwêl ef nid yn unig y cyfion ond hetyd yr Annuwion: a rhai hetyd a'i gwanasant ef, sef yr Juddewon y rhai a'i croeshoeliasant ef, megis y mae'n dywedyd, Mat. 26. 64. Ar ôl hyn y gwelwch Fâb y Dŷn, yn eistedd ar Ddebeulaw'r Gallu, ac yn dyfod ar Gymmylau'r Nef. O mor ofnadwy fydd yr Olwg ar Jesu Grist i Suddas a'i bradychodd ef, i'r Swyddogion a'i daliasant ef, i'r Gwesyn gwael a'i tarrawodd a Chledr ei Law, i'r Bobl a'i gwawdiasant ac a boerasant arno, i'r Phariseaid a'i cyhuddasant ef, i Bilat a'i Fflangellodd ac a'i heuogfarnodd ef, i Herod a'i gwatwarodd ef, i'r Milwyr a'i gwawdiasant ac a'i croeshoeliasant ef, i'r Offeiriad a gynhyrfasant y Pobl a Philat yn ei erbyn ef, ac*

ynghanol ei Wewyr a'i Wafgfa a'i difenwafant
 ei? Er na's gwelfant ef yn disgyn oddi ar y
 Groes, er hynny pan welont ef yn disgyn o'r
 Nêf, hwy a gredant mai efe oedd y *Messias*,
 ac O'r modd y bydd yr Olwg hon yn eu dy-
 chrynu hwynt? Yna y curant eu Bronnau yn
 wîr, ac a'u llenwir â Dychryn, pan ddeallont
 mae yr un Jesu ydoedd Mâb Duw, ac fydd yn
 awr yn Farnwr y Bÿd, ac fydd yn dyfod i'w
 galw hwythau ger bron ei Frawdle, yr hwn y
 pryd hwnnw a safodd ger bron eu Brawdle
 hwynt: yr offeiriad a rwygafai ei Ddillad, pan
 ddarfu i Griff alw ei hun yn Fâb Duw, a fydd
 yn barod i rwygo ei hun yn ufflon am na chyd-
 nabyddasai hynny: A pha Wyneb yr edrych *Su-*
ddas yn Wyneb ei Athro pan ei gwelo ef yn
 dyfod yn y fâth Ogoniant: ac o darfu i rai Mil-
 wyr a fuasai yn cadw Bêdd Crist felly grynu a
 myned fel Dynion meirwon ar Adgyfodiad Crist:
 pan welant yr Angel, yr hwn oedd a'i Wynebpryd
 fel Mellten, a'i Wisg yn wen fel Eira, yn dyfod
 i dreiglo 'r Maen oddi ar Ddrws y Bêdd, *Mat.*
28. 2, 3, 4. O pa fodd y byddant hwy oll, ag
 oedd a Llaw yn ei Farwolaeth ef, yn crynu ac
 yn dychrynu pan welont yr Arglwydd Jesu
 Crist ei hun yn dyfod gyd â'r fâth Allu a Go-
 goniant, a'r holl Angelion sanctaidd gyd ag ef,
 i'w galw hwynt i Farn? Ym mhellach se ddy-
 wedir y bydd holl Dylwythau'r Ddaear yn gal-
 aru o'i herwydd ef, Felly *Mat. 24. 30.* *Holl*
Dylwythau'r Ddaear a alarant pan welent Fâb
y Dŷn yn dyfod ar Gymmylau'r Nêf. Hyn yr
 ym i'w ddeall am Lwythau a Thylwythau an-
 nuwiol y Ddaear: bydd yr Olwg ar Crist yn
 Achos o'r Llawenydd mwyaf i'w ddisgyblion

ef, eithr o'r Tristwch mwyaf i'r Byd annuw-
 iol; Gwelwch fel y dodir allan Alar yr Annuw-
 iolion, yn Dadg. 6. 15. 16. 17. *A Brenhin-*
oeddy Ddaear, a'r Gwŷr mawrion, a'r Cyfoeth-
ogion, a'r Pencapteniaid, a'r Gwŷr cedyrn, a phob
Gŵr caeth a phob Gŵr rhyld a ynguddiafant yn
y Creigiau, ac yn y Mynyddedd. Ac y ddywedaf-
ant wrth y Creigiau, ac wrth y Mynyddedd syr-
thiwbh arnom ni, a chuddiwbh ni rhag Wynneb yr
hwn sydd yn eistedd ac yr Orseddfainge, ac rhag
Llid yr Oen, canys daeth Dylid mawr ei Dligder
ef, a phwy a ddichon sefyll? Yna Brenhin-oedd
 halogedig ac annuw-iol, y rhai ni fynnent ym-
 ddarostwng i Lywodraeth Crist, eithr torri ein
 Rhwymau, a thallu ei Reffynnau oddi wrthynt,
 a welant hwn Brenin y Brenhin-oedd, ac Arglwydd
 yr Arglwyddi yn dyfod o'r Nef i'w barnu hwynt, ac
 O! gyd â pha ryw Ofn y rhedent ac yr ymgu-
 ddient mewn Ogfeydd, neu tan ryw Greigiau a
 Mynyddau mawrion, pe gallent, rhag Wynneb yr
 hwn a eistedd y dwythwn hwnnw ar Orseddfainge
 Barn: a chyd â pha grynu y safant ym mysg y
 rhai gwaelaf o'u Deiliaid, wedi eu diosg o'u holl
 Allu a'u Teilyngdod? Yna 'r Pendefigion a'r
 rhai mawrion y Ddaear, y rhai, wedi ymlder-
 chafu uwchlaw arterol Râdd Dynion, a ddercha-
 fant eu Calonnau hetyd gan Falchder a Thra-
 ha yn anghymmefur, ac a roddasant Awen y
 Ffrwyn i Dcrythyllwch, ac a ymlreiglatant mewn
 Difyrwch a Meluswedd ffaidd, a welant Fab
 y Dŷn yn dyfod yn y Cymmylau: ac O fely-
 dygir eu Calonnau beilchion i'r llawr, ac y
 gwaftadheir eu Traha a'u Hymchwydd, ac y
 troir eu Meluswedd Pechadurus digrif yn Fustl
 a Wermod? yna y llesant ar y Creigiau eu cu-
 ddi

ddio hwynt, ar y Mynyddoedd eu llochesu a
chant y fâth Lê i'w derbyn yn y Dŷdd ofna-
dwy hwn. Yna 'r Pencapteniuid a'r Gwŷr ce-
dyn, y rhai a arserafant eu Ciderndid a'u Ga-
llu tan Faner y Cythraul, ac a ymlrechasant i
dderchafu Braint ei Deyrnas ef yn y Byd, ac a
wrthryfelasant yn erbyn Arglwydd y Lluoedd, a
welant y Nefoedd yn agored, a'r Capten cad-
arn hwn yn disgyn gylâ Byddinoedd y Nef o'i
amrylch mewn Gwisgoedd gwynnion i wneuth-
ur Barn arnynt hwy; ac yna y palla eu Glewder,
a llidyr Oen a wna iddynt grynu, a hwy a
cwyllsiant i ymlusgo i Graig neu ryw Dwell
ymguddio; yna y Cyfoethogion y rhai a ofod-
asant eu Calonnau a'u Hyder eu Golud, yn en-
wedigol y rhai a bentyrasant Olud trwy Arser-
ion anghysion a chamweddus, a welant Fâb y
Dŷn yndyfol i'w herbyn, ac a wylant ac a ud-
ant o blegid y Trueni fydd yn dyfod arnynt, ac
a fydd eu Cyfoeth mor bell oddi wrth dycio a
wneuthur Llës iddynt yn Nŷdd Digofaint ag y
byddant yn Dyftion i'w cyhuddo hwynt, ac i
ardymhâu eu Damnedigaeth; yna pob Gŵr caeth
a'r phob Gŵr rhŷdd ag fydd yn Gaethweision i'r
Cythraul, a'u Chwantau eu hunain, a welant
Fâb y Dŷn yn dyfod i'w barnu hwynt, ac a fy-
chwantant o Rif y Galarwyr, yn llefain ar y Myn-
nyddoedd i syrthio arnynt.

Yna y Bydd Cysyngder ar bob Cenedl, a dŷr-
Fâbwr Benbleth; y Môr a'r Tonnau'n rhuo, a
fely Chalonnau Dynion yn pallu ganddynt rhag Ofn,
ac y'n edrychont i synu i'r Cymmylau, a phan
ac y welont Fâb y Dŷn yn dyfod i lawr, a'i Orfedd
Fustlledi ei pharotoi i Farn.

Y Cenhedloedd Paganaid a alarant wrth ei
weled

weled ef, yn enwedigol y rhai drygionus ag oedd
 ac Enw Crist'nogion arnynt, ac a eisteddasant
 dan Oleuni 'r Efengyl; O'r modd y llenwir eu
 eu Hwyrnebau â Chywilydd a Gorchwyledd, a'u
 Calonau â Dychryn a Syndod, pan welont wy-
 neb yr Arglwydd Jesu Grist yn disgleirio gan y
 fâth Degwch a Gogoniant, eithr yn edrych ar-
 nynt hwy gyd â Digder a Dirmyg? *Ai Jesu*
Grist yw'r Brenin gogoneddus hwn, yr hwn y
chybuom gymmaint fôn am dano pan oeddym yn
byw ar y Ddaear? A oedd efe yn wir mor sawr,
Gorchymynion yr hwn a anufuddhasom, Bygythion
yr hwn a ddibrisasom, Grâs yr hwn a ammar-
chasom, a Digofaint yr hwn a ddiystyrasom? A
oedd efe mor odidog, yr hwn a ddarluniwyd
a osodwyd allan ger ein bron gan Weinidogion yn
y fâth ymadroddion goruchel, y rhai oll y mae efe
yn traragori arnynt: ac er byanny na wëlem ni na
Phrÿd na Thegwech arno, na dim fel y dymunem
ef? Ai dymma 'r Fachawdwr a bregethwyd ac
gynnigiwyd i ni? Ai daccw'r Jesu Grist y dir-
iwyd ni mîr fynych ac mor daer i fynnu Haw-
ynddo, â chynnifer o Resymmau grymmus, ac
hynny ni's gellid na'n cyffro na'n perswado? A
daccw'r Hwn a'n galwodd ni, ac a estynnodd
Law ar hyd y Dydd attom ni, a daer ynbiliodd
ni, ac a ersyniodd arnom trwy ei Gennadon
dderbyn Maddeuant, a Grâs a Fachawriaeth,
a gurodd wrth Ddrws ein Calonau, drachefn
thrachefn, trwy ei Air a'i Ysbryd am Dderbnydd
A gauasom ni ein Clust a'n Calon yu ei erbynn
ac a wrthodasom yr holl Gynnigion grasusol a go-
iataodd i ni? Beth a wrandawsom ni ar y Cyf-
raul pan demtiodd ni i Bechod, fel y dinistriai
a gommedd gworando o honom ar Grist, yr hwn

I Farnu'r Byd

71

fynnai ein dwyn ni at Ffydd ac Ufudd-dod, fel yr
achubai efe ni? A ymgoleddasom ni chwantau bud-
ron, y rhai oeddynt fel cynnifer o Wiberod yn ein
Menwes, a gwrthod derbyn Crist, yr bwn a ddy-
gasai Gyfoeth a Gogoniant gyd ag ef? O pa ryw
Ddynion ynfydion a gwallgofus a fuom! Pa wêdd
y darfu i'n Calonau melldigedig ein twyllo ni, ac
i'r Diafol ein hudo ni? Pa fodd y rheibiwyd ni
dderchafu Gorwagedd y Byd, a Bôdd Chwant-
au'r Cnawd uwchlaw Hawl yn y fâth Fachau-
wr? Gwae, Gwae, Gwae ninnau, canys yn awr
aeth Dydd mawr yr Arglwydd, a phwy a ddichon
sefyll? Dymma'r pummed Peth rhagflaenorol i
Barn yr Annuwiolion, hwy a welant yr Ar-
glwydd Jesu yn dyfod yn y Cymmylau, a hwy
wyfir i'r Frawdle, ac a ofodir ar ei Law all-
wy ef; dywedpwyd am hyn o'r blaen.

6. Y chweched Peth a ddigwydd yn y fan
flaen Barn yr Annuwiolion a fydd gweled o
honynt y Farn, a chlywed o honynt draethu'r
Nadjaith ar y rhai cyfion, *Deuwch chwi Fendi-
digion fy Nhâd, etifeddwch y Deyrnas a baroto-
dd i chwi er Dechreuad y Byd.* Ac O'r modd
ysgryniant ac y rhingcianant eu Dannedd,
y bydd eu Calonau ar dorri gan Genfigen
Digafedd, weled o honynt y Crist'nogion
wael truain hynny, y rhai y darfu i rai o ho-
nt eu didoli o'u Cymdeithias, a'u cyfrif meg-
Ysgubion y Ddaear, a rhai anwîw i'w gosod
â chwi eu Praidd, wedi eu derchafu i'r
cyfryw Urddas, yn llewyrchu yn y cyfryw O-
niant, ac wedi eu barnu i'r cyfryw Ddedwy-
wch, a hwythau yn cael edrych arnynt gyd
r fâth Ddirmyg, ac yn sefyll i ddisgwyl am y
rn a'r Ynadjaith ddiweddaf i Boenau a Thru-
enr

eni tragywyddol. Dymma'r Pethau a ddigwyddant o flaen Barn yr Annuwion.

P E N. VIII.

Y Nghylch Barn yr Annuwion. Miledi-
raf ymma,

1. Am y Barnwyr. 2. Yr Eisteddfawyr.
3. Y Drygweithredwyr. 4. Yr Achwyn.
5. Yr Achwynwyr a'r Tyfion. 6. Yr Argyhoeddiad. 7. Geiriau'r Farn.

1. *Barnwr yr Annuwion, a'r Cyfiawnion* hetyd, fydd yr *Arglwydd Jesa Grist*, Dywedir *Rhuf. 3. 6. Duw a farna'r Byd*; eithr Duw yng Nghrist, a Duw trwy Grist, *Aët. 17. 31. Yr oedd Duw yng Nghrist yn cymmodi'r Byd*, o Etholedigion ag eise ei hun, *2 Cor. 5. 19. A Duw yng Nghrist a farna ac a euogfarna'r Byd* o Wrthodedigion, *Y Tâd a roddes bob Barn i'r Mâb, Jo. 5. 22. Ac eise a roddes iddo Awdurdod i wneuthur Barn, o blegid ei fod yn Fab L'yn Adn. 27. Yr un Jesa a'r a wrthodafai'r Annuwion ymddarostwng iddo a'i gummeryd yn Frenin arnynt i'w rheoli, fydd raid iddynt ymroddwng iddo, a'i gael yn Farnwr i'w holi a'u barnu ganddo. Fe dal Briodoliaethau'r Barnwr ymma i niddal fulw arnynt yn y Fan hon.*

1. *Barnwr tra gogoneddus fydd Crist; Eriocoddi ni welwyd y Fâth Farnwr ar y Ddaear: yma bydd*

bydd y Farn fwyaf, yno bydd Cŷd-ddyfodiad cyffredinol yr holl Fŷd; a Chrif fydd y Barnwr mwyaf: mwyaf ei Urddas a'i Ogoniant a'r a welodd Llygad erioed. Bydd Crist yn dra gogoneddus, o ran ei Berson, fe ymddengys mai efe yw Tywysog ac Arglwydd y Gogoniant, ac i'w ryseddu nid yn unig gan y Sainc, ond hefyd gan yr Annuwion, ym mysg pa rai yr ydoedd, cyn iddynt ei weled, yn ddirmygedig. Y *Dirmygwyr* a welant Wychder eu Barnwr, ac a ryseddant ac a ddifethir, megis y dywedir mewn Achos arall; *Act. 13. 41.* Bydd Crist yn dra gogoneddus o ran ei Gymdeithion, yr holl Angylion sanctaidd, yr Ysbrydion gogoneddus hynny sy'n amgylchynu Gorsfeddfaingc Duw, a wafanaethant arno ef, *Mat. 25. 31. Pan ddêl Mâb y Dŷn yn ei Ogoniant, a'r holl Angylion sanctaidd gyd ag ef; ie, yr holl Sainc sancteiddlan hefyd a wafanaethant iddo ym Marn yr Annuwion, Jud. 14, 15. Wele yr Arglwydd yn dyfod gyd â deng Mil o'i Sainc, i wneuthur Barn ar y rhai annuwiol, &c. Ie efe a ddaw gyd â'r holl Sainc, A Thef. 3. 13. Yr holl Lu anneirif o Sainc a Byddant yn gweini i Crist, mewn Gwisgoedd n i'w gwynnion disgla'r, a Chyrph ganddynt o'r un odur i'w fwr a Chorph Crist, yn fwy prydferth a gogoneddus nag y gall y Dillad mwyaf hoyw eu nuw wneuthur, ac yna Crist a ryseddir yn yr holl n Fre Sainc a'r Ffyddloniaid gan yr Annuwion y most yddant yn edrych arnynt: A Chrif a eistedd ar barnu Orfeddfaingc ei Ogoniant, *Mat. 25. 31. Mi r ymvelais Orfeddfaingc wen fawr, a'r hwn oedd yn fistedd arni, rhag Wyneb yr hwn y Nesodd a'r Erioddaear a ffoisant ymmaith, Dad. 20. 21. Dar- yna'n yr ŷm am Orfeddfaingc ogoneddus a wnae- bydd**

thai *Solomon*, i *Bren.* 10. 18, 19, 20. Eithr Maingc a Gorsedd Barn Crist a fydd yn llawer mwy gogoneddus nâ'r eiddo *Solomon* neu un Pennadur mwy na'i gilydd a'r a fu byw ar Wyneb y Ddaear.

2. Barnwr tra galluog fydd Crist, bydd ganddo Allu i gyfodi yr holl Annuwiolion o'u Beau i Fywyd drachefn; yr hyn sy'n gofyn cymmaint o Nerth tu ag at ei wneuthur ag oedd raid tu ag at roddi iddynt eu Bod a'u Bywyd ar y cyntaf; fo fydd ganddo Allu i ddwyn yr holl rai annuwiol tan ei Draed, i'w cadw mewn Braw, fel nad ysgogont, ac na chysodont Law oll, mewn Ffordd o Wrthryfel, yr hyn fydd fwy nag a allai y Tywysog cadarnaf a'r a fu erioed byw ei wneuthur: Bydd ganddo Allu i wneuthur Di-al ar yr holl Annuwiolion ynghyd, ac i dyw allt anfeidrol Gofbedigaeth arnynt: ac ni esyd allan ddim llai o Allu yn Ninistr yr Annuwiol yn y Dydd diweddaf, nac a osodwyd allan yng Nghreadwriaeth y Byd o'r cyntaf, yn yr hyn y amlyga efe ei Allu, Rhuf. 9. 21. Pan gosber yr Annuwiol â Dinistr tragywyddol oddi wrth Brestoldeb yr Arglwydd, ac oddi wrth Ogoniant ei gael erndid ef, 2 *Thef.* 1. 9.

3. Bydd Crist yn Farnwr tra gwybodus: Eiddo a adnebydd Wynebau'r holl Annuwiolion, ddiange yr un rhag ei Lygad ef: ni adnebydd mor un o honynt mewn ffordd o Agofwydd ymgydnabyddiaeth cyfrinachol; eithr efe a'u hadnebydd hwynt mewn ffordd o Wybyddiaeth bafol bob un wrth ei Ben: efe a'u hadnabu pŵer fuent byw ac yn gwrthryfela yn erbyn ei Dd

ddfau ef, ac efe a'u hadnebydd etto pan ynt wedi eu hadgyfodi; ni bydd ganddo yn unig Wybodaeth gyffredinol o honynt, eithr efe a'u hadnebydd yn neillduol: ni ddichon neb o'r hên Wrthryfelwyr ymguddio, na than Greigiau a Mynyddoedd, nac yn Nhorf a Thyrsa'r Annuwion, y rhai a gydgesglir gar ei fron ef ar y Dýdd hwnnw: Crist a fyn allan ei holl Elynion, ac a fyn wybod eu holl Feion, efe a'u darllain hwynt oli wedi eu 'sgrifennu yn Llyfr Cofiadwriaeth Duw: a Llyfr eu Cydwybodâu hwythau yr hwn yna a fydd yn agored a esyd eu holl Bechodau hwynt ger ei Fron ef, Llygad craffus hollweledig fydd Llygad y Barnwr, llygad na's gellir mo'i ddallu, ac am hynny ni bydd na Chyfeiliorni na Chamfyniad yn y Farn, trwy anwybodaeth neu gam Achwyn, megis ag y dichon fod yn y Llyfoedd Barnol fydd ar y Ddaear.

4. Barnwr tra *sanctaid* fydd Crist: Efe fydd heb y Brycheuyn lleiaf o Bechod; yr oedd efe felly pan oedd yn byw ym mysg Pechaduriaid ar y Ddaear, ac yn ddiau fe fydd felly pan ddifgynno o'r Sanctaid Sancteiddiolaf fydd yn y Nefoedd: mae rhai Barnwyr daearol yn euog o'r unrhyw Feiau a'r Drwgweithredwyr y ddygir ger eu bron: felly pan ydynt yn barnu eraill y maent yn eu heuogfarnu eu hunain: eithr ni bydd y Mymryn lleiaf o Bechod yn Llygad Crist: nac yn Brycheuyn o Ammhurdeb: ac wrth hynny megis ag y bydd yn amhofibl ei ddallu ef o herwydd ei Wybodaeth, felly amhofibl fydd ei wobrwyo a'i lygru mewn Barn o herwydd ei Sancteiddrwydd. Ac wrth Ganlyniad.

5. Bydd Crist yn Farnwr *manwl* a *diduedd*: fe fydd yn dra diduedd ym mherthynas y rhai a fernir ganddo; ni bydd na Graddau na Breintiau uchel Dynion ar y Ddaear o ddim Cyfrif gyd ag ef; ni fydd y Cyfoethog ddim mwy ei Barch nâ'r Tlawd, na'r Tywyfog uwcha yn well ei Fri nâ'r gwaelaf o'i Ddeiliaid: mae'r Angau yn cypraddio pawb, ac yn dibennu pob rhyw Urddas daearol; ac yn yr Adgyfodiad fe fydd pawb yn tefyll ar Dîr gwaftad. Yn awr fe ddechlon rhai Arglwyddi a Gwyr mawrion Lâdd, a Gorthrymmu, a Thorri Cyfreithiau, a thrwy Ffafor ddiangc rhag Cosb; y rhai'n Feiau, pe cawsit Gwyr is yn euog o honynt a gostiasent iddynt eu Bywyd: Eithr ni bydd mwy o Hawddgarwch yng Nghrist tu ag at Arglwydd neu Farchog, neu Wr bonheddig, nac i Frenin neu Frenhines neu'r Arglwyddes fwyaf ychwaith nag y fydd i'r Cardotyn diystyraf: ni bydd iddo dderbyn Wyneb neb, a chyd.dlwyn â Phechodau rhai, y rhai ag y mae y cyfryw ag fydd yn eu hargyhoeddi yn cymmeryd arnynt nad ynt yn eu gweled yn awr, megis pe ni byddent Feiau, o blegid mai Beiau Gwyr uchel ydynt, Ffafr p'rai y maent hwy 'n chwenych, gan ba rai gallant gael eu colledu a'u diystyru pe byddent gywir a ffyddlon; eithr Crist nid rhaid iddo wrthi Hawddgarwch neb, ac ni bydd iddo na thruthio na gwenjeithio i neb, o blegid eu Boneddigrwyd a'u Mawredd, eithr barnu yr uwchaf a'r mwya yn ddiuedd; wrth yr un Rheol ag y barno yau, iselaf a'r gwaelaf: a Christ a fydd yn dra dichlon ym mherthynas i Achwynion, efe a ddwg holl Bêchodau'r Annuwion i'r Goleuni; ni bydd

un Pechod a'r a wnaethont o Ddŷdd eu Gene-
digaeth hyd Awr eu Hymddatodiad, na's dygir
i Gôf, ac i'r Amlwg; pan el yr Arglwydd i Farn
a'r Byd Annuwiol: mae rhai o'r Annuwion
yn awr yn pechu yn fwy dirgelaid, mae gand-
dynt Dammeidiau melusion i'w treiglo dan eu Ta-
fodau, y rhai ni wyddys oddiwrthynt, mae gan-
ddynt eu *Dalilah* o fewn eu Ciffachau yn ddia-
wybod i'r Byd: y maent yn ymlechu dan Gysgod
Adeinydd y Nôs, fel y celont rai o'u Harferion
drwg ysgeler, y rhai pe delent i'r Goleu a lan-
went eu Gryddiau o wrîd a Chywilydd: eithr
Crist yn y Dŷdd diweddas a'u geilw hwynt i Gy-
frif manwl: ac a ddŵg i'r Goleuni *Ddirgelion y*
Tywyllwch, i *Cor. 4. 5.* Ac O'r Gwradwydd
a'r Cywilydd y fydd yn eu toi, pan amlygir eu
holl Bechodau cywilyddus a ffaidd.

6. Barnwr tra *chyfion* fydd Crist: Efe a
farn yr Annuwion mewn Cyfiawnder; se geir
allan fod rhai o honynt hwy yn anghyfon yn
eu Barnau; ac eraill yn anghyfon yn eu Malna-
thoedd, a phawb o honynt yn anghyfon yn eu
Gysylltau, eithr Crist a'u barnâ yn ôl eu Gwei-
redoedd, megis ag y bydd efe yn gyfion wrth
raî eidio o hono a thywallt arnynt fwy o Gosb-
digaeth nag a haeddasai eu Pechodau, ni chof-
ese Bechaduriaid llai â Ffionnodiau mwy, a
Bechaduriaid mwy â Ffionnodiau llai; felly efe
bydd yn anghyfon ychwaith trwy dywallt ar-
nynt Gosbedigaeth llai nag a haeddasai eu Pech-
odau, eithr efe a gyfartala ac a fesur y Gosb
wrth y Camwedd, *Dadg. 18. 7.* Gymmaint ag
ymogoneddodd hi, ac y bu mewn Moethau, y
bydd maint arall rhoddwch iddi o Ofid a Galar.
Crist

Crist a fydd yn eu Farn yn gyfion dichlin, yn gyfion tôst, heb y Cymmysgedd lleiaf o Drugaredd; Caiff y rhai annuwiol ganddo ef y *Summum Jus*, a hynny *sine ulla Injuria*, hwy a gânt yr Uniondeb a'r Cyfiawnder eithaf, heb y Camwedd lleiaf; mae Cyfiawnder Duw yn gofyn Bodlonrwydd am eu Pechodau, a Christ a lwyrffodlonâ Ofynion Cyfiawnder ar yr Annuwiolion, trwy ddosbarthu y cyfryw Golbedigaethau ag ydynt union Haeddedigaethau eu Pechodau; Crist a ddileu y diwrnod hwnnw bob rhyw Ddyledion ag fydd rhwng Duw a Phechaduriaid, o'r lleiaf eise a ddechreu derbyn Tâl o'r Dyled hwnnw ganddynt ag y maent hwy yn ddylu am Bechod, yn hwn a fyddant yn eu ei dalu hyd bob Tragwyddoldeb. Crist a ddaw a Chlориannau a Chleddyf Cyfiawnder yn ei Law, eise a ddaw i roddi Dial ar Bechaduriaid anufudd.

7. Bydd Crist yn Farnwr tra *llidiog*: Eise fydd yn dra grasslon tu ag at y Cyfiawnion, yn dra digllon yn erbyn yr Annuwiolion, Eise a ddaw mewn Tân *Fflamlyd* i roddi Dial arny hwy, 2 Thef. 1. 8. Eise a ddaw mewn *Fflamau Cariad* tu ag at ei Bobl: ac mewn *Fflamau Digofaint* yn erbyn ei Elynyon; Tân a ydychydig o'i flaen ef, a hwnnw yn Dàn tra dryghiniog amgylch ef, Gwelwch *Es. 66. 15. Wele Arglwydd a ddaw â Thân, ac a'i Gerbydau Tro Wynt, i dalu ei Ddiger â Lldiawgrwyd a'i Geryld â Fflammau Tân. Yr ydym yn ddi-llain am y Fâth Ddiger ar y Dydd hwnnw yr Oen, ac a bair i Frenhinoedd a Gwyr mawrion y Ddaear grynu, a galw ar y Mynyddoedd a'r Creigiau i tyrthio arnynt, a'u cuddio rhag y Ddâ*

Dadg. 6. 15, 16, 17. Erioed ni bu Cariad mwy, nac Ymysgaroedd Tofturi a Thrugaredd tynerach, nag fydd i'w gael yng Nghrist yn awr, tu ag at bawb a ymosodo atto, tan Ymsyniad o Bechod er Jachadwriaeth ymma yn y Byd hwn, ac erioed ni bu Digder nac ymddialus Lidiawgrwydd mwy nag y geir yn yr unrhyw Arglwydd Jesu Grifft, pan ddél Pechaduriaid ger ei fron ef i'w barnu yn y Dydd diweddaf; Efe a fydd yn ddiglon jawn, fyrddiwn o Weithiau yn lliidiocach nag Arthes pan yw wedi colli ei Chena-won, neu Lew pan yw ar drengu gan Newyn: Mor greulion yr edrych Crist ar yr Annuwio-lion? Pa ddiystyrwch a Dirmyg tu ag attynt a welant yn ei Wyneb ef? Pa wgau erchýll fydd yn ei Ael? Pa Sorriant tanllyd a wreichionâ allan o'i Lygad ef? wrth edrych o hono arnynt hwy, megis ped edrychai hwynt i Farwolaeth, neu megis ped edrychai hwynt i Uffern cyn ad-rodd o hono Eiriau'r Farn? Mor greulon y lle-ara wrthynt? Bydd dychryn yn ei Wawl, a bydd dychryn yn ei Lais: efe a lefarâ wrthynt yn Lid, ac yn ei Ddigllonrwydd y dychrynâ efe hwynt. Yna ei Ddigofaint a ennyn yn Fflam: ymddengys yn eiddigus ac yn dra lldus: pan w yn dyfod i wneuthur Dial ar ei Wrthwyne-wyr, ac i gosbi ei Gafeion am eu Pechodau.

8. Barnwr *anymbilgar* fydd Crist. Nid oes yn awr ag fydd haws ymmhuedd ag ef meg-Jachawdwr, pwy bynnag y ddél atto a gaiff roefaw ganddo; efe a addawodd na fwria'r mo'r fryw allan ddim, *Jo.* 6. 37. Dichon y Pech-uriaid mwyaf gwrthryfelgar gael Derbyniad â Christ yn awr a gorchfygu gyd ag ef, cassael

caffael Maddeuant a Heddwch a Jachadwriaeth,
 ar eu Hediseirwch am eu Pechodau: eithr pan
 yw wedi dyfod i lawr o'r Nêf i farnu'r Byd, efe
 a fydd yn anymbilgar: Nid Gweddiau ac Erfy-
 niau, nid Dagrau na Rhesympmau a ddichon ei
 gyffroi ef ddim oll i dofturio wrth y rhai a geir
 yna yn eu Pechodau. Pan agoro Llygaid yr An-
 nuwion yn Nydd y Farn i weled yr Arglwydd
 Jesu Grift yn ei Ogonedd a'i Fawredd, yn y
 fâth Ardderchawgrwydd a thanbaid Degwch,
 yna fe gyfrifir un Wên oddi ar ei Wneb-bryd ef
 yn werthfawrocach nâ'r holl Fyð, a hwy a we-
 lant yn eglur fod Tebygrwydd i'r cyfryw Un
 hardd, ac aros gyd ag ef yn oes oesoedd yn ei
 Gariad a'i Lawenydd o fesur diamgyffred tu hwnt
 i bob Mwyniant o'r Creaduriaid yn eu Dign-
 fwrch llawnaf; a hwy a gyfrifant mai'r Truen-
 tostaſ ydyw caffael o honynt eu gwthio ymmal-
 o'i Wydd ef; yna y bydd ganddynt Feddylia-
 eraill am Boenedigaethau Uffern, pan ydynt
 gael eu taflu i'r Llyn sy'n llosgi, pan ydynt na-
 wydd ddeffroi ym Moreu yr Adgyfodiad, ac w-
 di eu dwyn i Frawdle Crift, ac yngwybod mo-
 agos ydynt at eu Dihenydd, a mawr Drallod
 fydd arnynt, pan edrychont o amgylch, a ph-
 Noddfa 'n pallu, a hwythau heb ganfod
 Ffordd i ddiangc. Pe gallent yn awr trwy L-
 ain ac Ymbil orchfygu gyd â'r Barnwr am be-
 Tofturi, pe byddai ganddynt y mymryn lleia-
 Obaith am gynhyrfu ei Ymmysgaroedd a ddi-
 ddo ei ddigofaint, a chaffael y Braint o g-
 Cennad i fyned i mewn i etifeddiaeth y Sain
 O'r modd y syrthient i lawr i gyd ar eu G-
 iau ger ei fron ef, gyd â'r Ymostyngiad
 Parch pennaf? Pa fodd y llefent ac yr wylent

ersynient ac yr attolygent? Pa wêdd y cyfanent ei Draed ef, y golchent hwynt â'u Dagrau ac a'u sychent â'u Gwalltau? Mor ddifrif ac mor daer y fyddent arno am Bardwn, pe Taerni a dyciai iddynt? Pe ni byddai ond un Addewid wedi ei gadael yn holl Lyfr Duw iddynt, yr hon a roddai ysgatf,dd beth Cymmorth iddynt; mor chwannog y cyrchent bawb atti, ac yr ersynient yn oftyngedig ar yr Arglwydd am Drugaredd? Dim, Dim, y Barnwr a fydd fel na's galler eiriol arno: hwy a allant lefain, ond ni thâl hynny ddim, efe a gauâ ei Glustiau yn erbyn eu Gweddiau, ac a guddiâ ei Lygaid rhag eu Trueni; hwy a gawsfant Addewidion ddigon tra buont byw, ond hwy a'u diystyrasant, ni ddarfu iddynt na'u credu na'u priodoli; ac yn awr nid oes dim ond Bygythion yn perthyn iddynt nac yn aros wrthynt: Crist a fynych lefodd arnynt trwy ei Weinidogion, ac a'u cynhyrfodd trwy ei Ysbryd i agoryd Drŵs eu Calonau, a rhoddi iddo ef Le a Derbyniad, eithr hwy a gauasant eu Clustiau a'u Calonau yn ei erbyn ef: ac yn awr Crist yntef a gauâ ei Glustiau, a Drŵs Trugaredd a'r Nêf yn eu herbyn hwythau. Efe a fydd yn anymbilgar. Fel hyn yngylch Barnwr yr Annuwilion.

2. Yr Eisteddfawyr, neu y rhai a eisteddant yd â Christ i farnu'r Annuwilion, a fyddant y rhai cyfion. Yr Addewid hon y wnaeth yr Arglwydd yn neillduol ac yn enwedigol i'r deudddeg Apostol, Mat. 29. 28. Yn wir meddaf i chwi, i'w gwelwch chwi y rhai a'm canlynasoch i; (y rhai a'w gwadaf och â chwi eich hunain, a adawf och i'w cwbl, a gymmerasoch i fynu'r Groes, ac a'm

canlynafoch i,) yn yr *Adenedigaeth*, (neu Adferiad pob Peth, pan ddél yr Adgyfodiad,) *pan eisteddo Mâb y Dŷn ar Orsedd ei Ogoniant*, (pan eisteddwyf ar fy Ngorfeddfaingc, a chydgasglu'r holl Genhedloedd ger bron fy Mrawdle, i dderbyn eu Barn) *eistedd chwithau ar ddeuddeg Gorsedd, yn barnu deuddeg Llwyth Israel*; ac er mai Apostolion Crist yn enwedigol a anrhydeddir ac a dderchefir yn Nŷd y Farn, ac a gânt Orseddau neu Raddau Teil yngdod uwch law eraill, er hynny yr Anrhydedd hyn a gaiff yr holl Sainc hetyd eistedd o honynt gyd â Christ mewn Barn, *1 Cor. 6. 2. O ni wyddoch chwi y barna'r Sainc y Byd?* Y maent yn barnu ac yn euogfarnu Pechodau'r Byd annuwiol yn awr trwy eu sanctaidd Ymarweddiad; a hwy a farnant ac a euogfarnant Bersonau'r Annuwiolion yn y dydd diwedda, trwy Ddarbod o honynt Farn Crist Beiau'r Annuwiolion a holir ger bron y Rhaicyfion: eu dirgel Bechodau a ddadguddir ac amlgygir iddynt: ni bydd iddynt yn unig gael eu dwyn i mewn megis Achwyuwy'r a Thyfion yn erbyn rhai o'r Annuwiolion, am hyn mi le araf yn y man, eithr hesyd hwy a ymgysylltant gyd â Christ yn Holedigaeth yr holl Annuwiolion; a hwy hesyd a ddarbodant Uniondeb a Chyiawnder Crist yn euogfarnu Pechaduriaid o bligid eu Pechodeu: a phan yw Crist yn traethu'r Euogfarn arnynt, *Ewch oddi wrthyf; chwi melldigedig i'r Tân tragywyddol a barotowyd i Ddafol ac i'w Angelion*, hwy a ymgysylltant ag ac a ddarbodant y Farn hon: fe allai y dyweda ac un Llais, *Felly y bo, Amen*: neu a gydleiant â Geiriau Crist mewn uchel Floedd, *ddywedyd, Ewch chwi rai melldigedig i'r*

tragywyddol. Fe fydd Trô a Chysnewyddiad rhyfeddol ar Bethau yn y Dydd hwnnw: *Ffelics*, yr hwn a eisteddodd ar yr Orseddfainge, a *Phaul* yntef wrth y Frawdle, a saif ger bron y Frawdle a *Phaul* yn eistedd ym mhlith y Barnwyr. Yr Arglwydd a ddisgyn y Cedyrn oddi ar eu Meingciau, a holl Dywysogion a Barnwyr Annuwiol y Ddaear a dynnir oddi ar eu Gorseddau, pan yw y rhai cŷfion, er eu bod o isel Râdd, wedi eu derchafu i eistedd yn Farnwyr arnynt.

3. Y Drygweithredwyr a fernir, a fyddant,

1. *Cythreuliaid*, 2 *Ped.* 2. 4. Dywedir fod yr Angylion a syrthiasant wedi eu rhoddi yng Nghadwynau Tywyllwch, i'w cadw i Farn; yr ydys yn eu cosbi hwy mewn rhan yn awr, ond nid yw eu Cosb hwy etto yn gyflawn: pan ddaeth Crist y waith gyntaf yn y Cnawd, a slechreu o hono eu bwrw hwynt allan o'r Lleuol a'r Anedd y gawlent yn y Dynion Cythreuliaid, hwy a ofnasant rhag cyflawni o hono eu poenedigaeth allan o Law, am hynny hwy a ofnasant allan, *A ddaethost di ymmia i'n poeni ni yn yr amser?* Mat. 8. 29. *Gad ni yn llonydd, ddaethost di i'n dinistrio ni?* Mat. 2. 24. Eithr pan ddêl Crist yr ail waith yn ei Ogoniant, na efe a farnâ ac a euogfarnâ 'r Angelion drwg: yr Sainc a fyddant yn un ag ef yn hyn; 1 Cor. 13. *O ni wyddoch chwi y barnwn ni Angelion?* Na y bydd Mesur eu Pechod yn gyflawn, ac amser eu Poenedigaeth wedi dyfod, a'u Cosbedigaeth a gyflawnir hefyd; ni yngenir am Ffordd Dull eu Barn hwynt yn yr Ysgrhythur, ac am hynny ni ddywedaf i ddim am hynny: eithr

y bernir hwynt i'r Tân trgywyddol, fydd eglur oddi wrth Eiriau 'r Farn a draethir ar yr Annuwion, lle y dywedir, fod *Tân trgywyddol wedi barotoi i Ddiabol a'i Angelion.*

2. *Pob rhyw Ddynion annuwion, a'r a fuont erioed, neu a fyddant byw ar y Ddaear, o Ddechreuad y Creadwriaeth, hyd Ddattodiaeth y Byd, ag nad oes ganddynt Hawl yng Nghrist, a fyddant y Drygweithredwyr a farnâ Crist yn y Dydd diweddaf: gelwir y Dydd hwn Dydd y Farn a destryw yr enwir Ddynion, 2 Ped. 4. 7.* Ac yr ydys yn dywedyd fod y rhai anghyffion ynghadw byl *Dydd y Farn i'w poeni, Pen. 2.9.* Ac fe ddywaid yr Apostol Paul wrthym, y dadguddir yr Arglwydd Jesu o'r Nêf mewn Tân Eflamlyd, gan roddi Dial ar y rhai ni adnabyddant Dduw, ac ni ufuddhânt i'r Efengyl, 2 Thes. 1. 7, 8.

1. Wrth y rhai ni adwaenant Dduw, y gallwn ddeall y Cenhedloedd digred, gân mai dymma 'r Geirda y roddir iddynt, i Thes. 4. 5. *Nid mewn Gwŷn Trachwant megis y Cenhedloedd y rhai ni adwaenant Dduw.* Ac yr oedd yr *Ephesiaid*, tra buont yn rhai digred, cyn dyfod o'r Efengyl i'w mysg, yn *Estroniaid i Ammodau'r* Addewid, heb Obaith, ac heb Dduw yn y Byd, Eph. 2. 12. Y Cenhedloedd digred oll a ferni gan Grift: eithr ni soniaf fi am eu Barn hwynt, yr hyn nid yw yn perthyn gymmaint i ni.

2. Wrth y rhai ni ufuddhânt i'r Efengyl, yn yr ydym i ddeall yr holl Genhedloedd hynny, hewyrchodd Goleuni'r Efengyl arnynt, ac y daeth Sain yr Efengyl attynt, ond er hynny ni ufuddhasant iddi fel y derbynient Grift yn galon Lw

nogi fod yn Achubwr iddynt, ar eu Ammod-
au ei hun: pob rhyw Ddynion Digrist, Diras, a'r
a glywsant am Grist, ac a fwynhasant Gyfr-
yngau Grâs, a fyddant y Drygweithredwyr pen-
nas yn Nŷdd y Farn. Mi allwn roddi ymma
Gofrestr o'r Pechaduriaid a fernir, cymmerwch
un yn 1 Cor. 6. 9, 10. *Godinebwyr, Eulun-
addolwyr, Torrwyr Priodas, Masweddwyr, Gwr-
rywydwy, Lladron, Cybydlion, Meddwon, Dis-
enwyr, Gribd-leilwyr, a phob rhyw Bechadur-
iaid anghyfiawn, ac anfancteidiedig eraill. Eithr
ychwaneg am hyn pan ddelwyf i lefaru am Ar-
gyhoeddiad yr Annuwion.*

4. *Pechod fydd y Cwyn o blegid yr hwn y ber-
nir ac yr euogferuir yr Annuwion gan Grist.*

1. *Pechod yn erbyn y Ddeddf, a hynny*
1. *Am Bechodau o Esgeilusiad, Mat. 25. 42.*
Bum newynog, ac ni roddasoch i mi Fwyd: bum
chedig ac ni roddasoch i mi Ddiol, &c. 2. Am
Bechodau o Wneuthuriad, a hynny 1. am Be-
chodau'r Meddwl, a'r Galon, 1 Cor. 4. 5. Pan
le'r Arglwyd efe a amlyga Fwriadau y Calon-
au, efe a euogfarnâ Ddynion am eu Meddyl-
Byd, a'u Himcanion drygionus, am eu Chwan-
ferniad, a'u Dymuniadau: a'u Disyrwch pechad-
us. 2. am Bechodau mewn Geiriau, Mat.
36. 37. Eithr meddaf i chwi, mai am bob
air segur a ddywido Dynion y rhoddant hwy Gyf-
yn Nŷdd Farn: Canys wrth dy Eiriau y'th
awnbeir ac wrth dy Eiriau y'th euogferuir;
ac se am Eiriau segur y bernir Dynion, yn hyt-
ynny nio lawer am gymineryl Enw Duw yn ofer,
galon Lwon a Chablau aethlyd; o's am Eiriau di-
no

lêr yn hytrach o lawer yntau am Ymadroddion llygredig, am Eiriau Celwyddog, enllibaid, chwerwon, a disenwog. 3. Crist a farnâ'r Annuwiolion am eu Pechodau mewn Gweithredoedd, Rhuf. 2. 6. *Efe a rÿdd i bob un yn ôl eu Gweithredoedd*, ac adn. 8, 9. *Pr rhai a ufuddhânt i Anghyfiawnder, Llid a Digofaint, Trallod ac Ing ar bob Enaid Dÿn sydd yn gwneuthur drwg, yr Juddew yn gyntaf a'r Groegwr hefyd.*

2. *Pechodau yn erbyn yr Efengyl*; a fyddant yr Achwynion trymmaf i euogfarnu'r Annuwiolion. Ni cheir dim Pechodau yn erbyn y Ddeddf mor ddrwg eu Hantodd, eithr o cheir Pechoduriaid yn ôl eu gwneuthur hwynt yn ufudd i'r Efengyl, wedi ediferhâu, a chredu, a dwyn Ffrwythau Ufuddod newydd: y rhai hyn a gânt Faddeuant a Gollyngdod yn y Dÿdd hwnnw: eithr anfaddeuol fydd Anufuddod hyd y Diwedd i'r Efengyl; Anedifeirwch, ac Anghrediniaeth llwyrbarhaus yn y rhai a alwyd i ediferhâu, a glynu wrth Jesu Crist, yn ddrammau a ddwg Ddynion tan Farn Damnedigaeth: Mi allwn roddi ymma Gofrestr mwy neillduol o'r Pechodau hynny ag y bernir yr Annuwiolion gan Crist o'u plegid, eithr chwi gewch Rywbeth yn ychwaneg pan soniwyf am y modd yr Argyhoedd. i'r hwy gan Crist.

5. *Yr Achwyniwyf a'r Tystion yn erbyn yr Annuwiolion*, gan mai'r un rhai fyddant, a gylltat ynghyd, a dymma hwy, 1. Duw. 2. Dynon. 3. Diaflaid. 4. *Hwynt hwy eu bu* main.

1. *Fe fydd Duw yn Achwynwr, ac yn Dyst yn erbyn yr Annurwiolion, yn Nŷdd Farn.*

1. *Cyfiawnder Duw, (i lefaru yn ôl Dull Dŷn, gan y gosodir y Farn hon allan yn y cyfryw Ddull; er mwyn i ni ei deall yn well, o blegid bod Anallu arnom ni yn yr Ystâd hon, tu ag at amgyffred yn berffaith gwbl Efordd Duw yn myned rhagddo yn erbyn Pechaduriaid mewn Barn ar y Dydd hwnnw) a achwyn rhag yr Annurwiolion ger bron Gorteddfaingc Crist, ac a dyn i fynu Lythyr cyhuddol neu Ysgrifen Wŷs, malpai, yn eu herbyn hwynt. ' Yn gymmaint ' ag i'r Dynion hain, a fuont byw yn y cyfryw ' a'r cyfryw Leoedd ac Amserau, er mai fy ' Nghreaduriaid a'm Deiliaid i oeddynt: gaffael ' eu gwneuthur gennif fi, ac erof fi; a rhoddi ' o honof fi iddynt fy Nghyfraith sanctaidd, a ' chyfion, a da, i fod yn Hyfforddiad a Rheol ' eu Bywyd a'u Gweithredoedd: er hynny iddynt hwy, gan fod heb fy Ofn o flaen eu Llygaid; ysgwyd fy Jau i ymmaith, fy Nghyfreithiau, a thafu fy Ngorchymmynion i y tu ' ôl i'w cefn, byw mewn Helynt o Wrthryfel ' ac Annusudd-dod yn fy erbyn i; gan wneuthur y cyfryw a'r cyfryw Bechodau: A phan ' anfonais fy Mâb i'r Byd i farw dros Bechaduriaid, yr hwn a roddes Fodlonrwydd digonol i mi; a minnau a'i hysbysais, a Ffordd Jachadwriaeth trwyddo, ac a'i cynnigiais iddynt, ac a erfyniais arnynt trwy fy Nghennadon am ddyfod i ymgymmodi; eithr darfod iddynt hwy gau eu Clustiau, a chaledu eu Calonau, a gwrthod fy Mâb i. a mathru ei*

ei Waed; a thrifstâu fy Ysbryd, ac esgeuluso
 Jachadwriaeth eu Heneidiau; o ba herwydd
 yr wyf yr awron yn gofyn Bodlonrwydd oddi
 ganddynt hwy eu hunain, a bod Cosb llwyr
 deilwng yn dywalltedig arnynt am eu Hanuf-
 udd-dod.

2. *Daioni*, a *Haeledd*, ac *Ammynedd* Duw
 a'u cyhuddant hwy, tra yr ydys fel hyn yn eu
 holrhain ac yn achwyn rhagddynt gan ei Gyt-
 iawnder ef, yr hyn a 'chwanegâ at Ewys eu
 Pechodau hwynt: ' Mi feithrynais ac a ddÿg-
 um i fynu y Creaduriaid hyn fel Meibion;
 ac etto hwy a wrthryfelasant yn fy erbyn i:
 mi a'u harbedais hwynt megis yr arbed Tâd
 ei Fâb y fydd yn ei wafanaethu, ac er hynny
 hwy a'm dÿstyrafant i: mi a'u gwaredais hwynt
 mewn chwech ac mewn saith o Cystuddiau,
 a'u mynych ddychwelais hwynt oddi ar Glaf-
 wely; ac a'u dygum hwynt yn ôl o'r Bêdd,
 pan oeddynt ar ddisgyn i'r Pwll: ac etto n
 adnabuant jachâu o honof hwynt, ac a fuon
 o gymmaint a hynny yn anufuddach i mi
 mi a'u llwythais hwynt â Thrugareddau, a
 etto hwy a'm llwythasant i ag Anwireddau
 mi fynnafw'n eu tywys hwynt i Edifeirw
 trwy fy Amynedd a'm Daioni, eithr yr oed
 ynt hwythau yn fwy anedifeiriol a chalong
 led, ac yn llawn eu Brÿd i wneuzhur drw
 mi estynnais allan fy Llaw ar hÿd y Dÿd
 at y Creaduriaid anufudd ac yn gwrthddyw
 dyd hyn, ac a'u derbyniaswn hwynt pe d
 chwelasant i Freichiau fy Nhrugaredd, ond n
 oedd a allai eu hynnyll a'u perfwadio hwynt
 adael eu Pechodau, a dytod attaf fi: ac

* awr y mae fy Ammynedd wedi darfod, a'm
 * Hirymaros ar Ben, a'm Hymysgaroedd wedi
 * eu cau yn eu herbyn hwynt yn dragywydd:
 * ac yr awron dygent hwy union Benyd am yr
 * holl Ammarchau, y Camwri, a'r Dirmyg y
 * gynnigiasent i mi.

3. Bydd *Holhwybodaeth* Duw yn Dyst yn er-
 byn yr Annuwion, yn Nydd Farn; eu holl
 Bechodau hwy a wnaethbwyd yng Ngwydd Lly-
 gad hollweledig Duw: ac a ddodwyd i lawr ar
 Lyfr ei Goffadwriaeth ef: a Duw a Dyftia yn
 eu herbyn hwynt: Mi welais y Pechaduriaid
 * trua'n hyn pan eu ganwyd, ac a ddilynais Ol
 * eu holl Gamreu: Myfi a amgylchynais eu
 * Llwybr, a'u Gorweddiad i lawr, ac a fum
 * ysbys yn eu holl Ffyrdd, mi a'u cynllwynais
 * hwynt o'r tu ôl ac o'r tu blaen, a'm Llygad
 * oedd yn wastadol arnynt; Mi gansum Flaendar-
 * ddiadau a Blaguriadau cyntaf Pechod yn eu
 * Blynryddoedd tyner hwynt. Mi ddeliais Sulw
 * ar eu Hanufudd-dod i'w Rhieni, yn eu Jev-
 * engtyd: ar eu Celwyddau, a'u Balchedd, a'u
 * Gwagedd, ar eu Seguryd a'u Biogi, a Cham-
 * dreulio o'honynt Amser gwerthfawr; Llygad-
 * Dyst y fum i'w holl Bechodau, o'u Mebyd
 * hyd eu Hawr-angau: Myfi a'u gwelais hwynt
 * y pryd nad oedd mo'r un Llygad amgen arnynt:
 * mi welais eu Hysgelerder dirgel hwynt, a'u holl
 * Weithredoedd tywyllwch, y rhai a wnaeth-
 * ant mewn Conglau tywyll: pan dewais a ton
 * ac heb lefaru, nid oeddwn ddall ac heb weled:
 * ac er na tharawais myfi ysgrifennais: a phwy
 * o'honynt hwy oll sydd a'r Hyder ganddo i
 * wadu un o'r Pechodau y bum i yn Dyst o ho-

'no? Yr Achwynwr a'r Tyft cyntafyn erbyn yr Annuwiolion y fydd Duw ei hun.

2. *Dynion a achwynant ac a dystiant yn erbyn yr Annuwiolion yn Nydd Farn, a rhei'ny fyddant y Duwiolion, a'r Annuwiolion.*

1. *Y Duwiolion, a rhai'n fyddant Weinidogion Duwiol, a Chyfeillion Duwiol.*

1. *Gweinidogion Duwiol, a fyddant Gyhuddwyr a Thyftion yn erbyn yr Annuwiolion. Fe fydd yn rhaid i Weinidogion y pryd hynny roddi Cyfrif i'w Harglwydd am yr Eneidiau a orchymmynnwyd i'w Cadwriaeth hwynt, Heb. 13. 17. Ac yn rhai o'u Praidd hwy a lawenhânt, o blegid credu o honynt y Dystiolaeth ynghylch Jesu Crist, o blegid ufuddhâu o honynt i'r Efyngyl a bregethasent hwy yn eu mysg, o blegid derbyn o honynt y Gair megis Gair Duw: hwy a lawenychant yn y rhai a alwyd yn effeithiol trwy eu Gweinidogaeth hwynt: yn y rhai y buasent hwy yn offerynnol i'w hadgenhedlu, a'u dyweddio a Jesu Crist, i'w hannog i ymrithod â'u Pechodau, ac ymddarostwng i Jau a Theyrnwialen yr Arglwydd: dymma hwy y rhai a fyddant yn Llawenydd a Choron Gorfolledd i'w Gweinidogion ar y Dôdd hwnnw, am ba rai gyd â Diddanwech anrhaethadwy y dywedant wrth eu Harglwydd, *Wele y Plant a rodddaist i ni; yr eiddot ti oeddynt, yr eiddot ti ynt, a thydi a'u rhoddaist hwynt i ni; a hwy gredasant ac a gadwasant di Air di: ac yn awgrym megis ag y buont yn rhannog o'th Râs di, moeddynt hwy a ninnau fed yn rhannog ac yn gyfranog o'th Ogoniant di. Eithr Och finnau! Pa ry Gyfrif athrist y fydd ganddynt i'w roddi am**

lleill o'u Praidd, y rhai ni chredasent ac ni fua-
 sent ufudd i'r Eſengyl, yr hon a bregethasent
 hwy: hi fydd yn drist ganddynt pan yw raid
 iddynt ddwyn i mewn Achwynion trymmion
 yn eu herbyn hwynt. * Arglwydd ti a'n han-
 sonaist ni ar dy Uchelgennadwri attynt hwy:
 ond ni wnaethant Brîs o'r Gennad na'r Gen-
 nadwri: mynych y pregethasom yn dy Enw di,
 eithr naill ai ni wrandawent pan gallent, neu
 ni chredent ac ni fyddent ufudd pan wrandaw-
 ent: Ni ddywedafom yn synych wrthynt
 am eu Pechodau, ac a ragfynegasom yr Enbei-
 drwydd oedd iddynt o beidio ac edifeirhau a
 diwygio: eithr hwy ni dderbynient Ddwyfbig-
 iad; ac ni's gellid eu hennyll at Edifeirwch a
 Diwygiad: o llefarem wrthynt am Bechod yn
 fwy cyffredinol, ni edrychent ar y Peth megis
 yn perthyn iddynt, ac ni wnaent Gymmwy-
 fiad o hono, oddi eithr at Ddynion eraill, o
 deuem yn agosach adref, hwy a guddient eu
 Pechodau mor ddiddos ag y gallent dan Or-
 chudd rhyw Esguson teneuon: hwy a gauasant
 eu Llygaid ac ni fynnent weled, ac o'r tor-
 rodd Pelydrau'r Goleuni i mewn attynt, ac
 agoryd o honynt Gîl eu Llygaid mewn Tyf-
 naid, naill ai hi fu ffrom ganddynt ddarod i
 ni aflonyddu arnynt yn eu Cwîg, neu hwy a
 gauasant eu Llygaid drachefn allan o law, ac
 a fyrthiasant i gyſgu 'n drymmach nâ chynt,
 ac a wisgasant ymmaith ar frÿs yr Argyhoedd-
 iadau a'r Blinder Meddwl, y fuaſai ynddynt gynt,
 dan Oleuni ac adlais difrifol y Gair. Nyni a
 ddangosafom yn synych iddynt eu Hwyrnebau
 yn y Drych, eithr hwy a aethant ymmaith ac
 anghofiasant pa fath Ddynion oeddynt: Ni a
 ddywedaf-

• ddywedafom wrthynt am Weithredoedd y
 • Cnawd, y rhai yn ddiammeu a'u cauent hwy
 • allan o Deyrnas Nefoedd, Gal. 5. 19, 20,
 • 21. Na chai nac Anghyfiawnddyn, nac Af-
 • lan, na Meddwyn, na Chybydd, na Difenwr,
 • na Chribddeiwr, fod yn gadwedig heb Edif-
 • eirwch a Sancteiddiad: 1 Cor. 6. 9, 10, 11.
 • Ac er hynny ni adawent eu Pechodau; ang-
 • hyfion ac aflan y fyddent o hŷd; Cybuddion
 • a Difenwyr y fyddent o hŷd; ymdreiglo yn
 • eu Brynti y wnaent o hŷd, ac ymlynu wrth
 • Bechod, dywedem ni a ddywedem yn ei erbyn
 • ef. Ni a bregethafom iddynt am Ddŷdd Farn,
 • ac a ragfynegasom iddynt y Pethau ie'r Pethau
 • hyn fydd yr awron wedi dyfod i ben: eithr
 • hwy ni chredasant, ac ni ystyriasant hynny,
 • ac ni bu dim Gofal arnynt am ymbarotoi er-
 • byn heddyw: hwy a ruthrasant y Meddyliau
 • am y Farn allan o'u Pennau, ac a ofodasant
 • y Dŷdd drwg ym mhell oddi wrthynt. Ni
 • a bregethafom iddynt yr Esengyl, a agorasom
 • ei Thryforau cyfoethog ger eu bron hwynt,
 • a ysbyasom Addewidion mawr jawna gwerth-
 • fawr y Cytammod Grâs iddynt, y Rhagorfre-
 • intiau Ammrifiadwy a'r Doniau Anrhaethadwy
 • fydd yn perthyn at y rhai fydd yn perthyn at
 • Crist: ac a gynnigiasom y cwbl iddynt yn dy-
 • Enw di, o mynnent eu derbyn a bod yn uf-
 • uddion i ti: eithr yr holl Bethau ymma a fy-
 • chanwyd ac a ddibrisiwyd ganddynt hwy. Ni
 • a alwasom ac a lefasom, ni a attolygasom ac
 • a erfyniasom arnynt ar ddyfod o honynt i ym-
 • gymmodi â Duw. eithr ni fynnent roddi Clust
 • i ni. Nyni a'th ddaliasom di Arglwydd, allan
 • ger eu bron, ac a roddafom ein Bryd ar ddy-

salu pa wêdd ith ofod di allan yn y Geiriau
goreu a allem ni feddwl am danynt: a tyne-
asom iddynt am dy Degwch a'th Gariad,
a'th Ddymunoldeb di uwchlaw pob
Dŷn a phob Peth mwy na'u gilydd yn y Byd:
a ddywedasom iddynt am eu Hangen hwy-
thau ac y darfyddai am danynt o's hebot ti y by-
ddent: a gynnigiasom iddynt dy Waed di, a'i
Bwrcas, Maddeuant a Heddwch, a Gwynfyd
yn dragywyddol: eithr tebyg oeddynt i Neidr
fyddar yr hon ni fyn glywed, cyffelyb oedd-
ynt i Greigiau y rhai y'ynt ansymmudol,
hwy a'th wrthodasant di a'th Dryforau, a fa-
thrasant ar dy Waed di, ac a'th ofodasant di
a ninnau yn Warth trwy eu Gwrthodiad: Ni
a'u gwahoddasom hwynt i'r Wlêdd Briodas,
eithr ni fynnent ddyfod; hwy a ymesgusodas-
ant oll yn un Frŷd: Un a brynasai Faes, rhaid
oedd iddo fyned i'w weled ef; arall a ymro-
ddodd i Alwad, a rhaid oedd i hwnnw ei dil-
yn hi: arall a briododd Wraig, ac ni's gall-
ai ef mo'r dyfod, na neb o honynt 'chwaith
a allai ddyfod, a phrofi o'th Ddandeithion di;
Gofalon y Bŷd, Twyll, Cyfoeth, Meluswedd
y Bywyd hwn, a Chwant Pethau eraill, a or-
lanwodd eu Meddylieu a'u Calonnau felly fel
y gadawfant yr Efengyl a'i Harlwyadau cyf-
oethog heibio megis Pethau dibris.

Dymma'r Achwyniad fydd gan rai Gweinid-
gion: Dymma'r Dyfolaeth fydd raid iddynt
yddi yn erbyn y cyfryw o'u Praid, a'r a
Clusteir o Rif yr Annuwion a'r Anufuddion i'r
fengyl: yna y cofir y Pregethau ydys yr awr-
ddi yn ebrgofio, ac fyddant yn gynnifer o Dy-
ffion

ition yn eu herbyn hwynt: O na's cofiai ei
 Pobl ni hwynt yn awr! O na byddai iddynt yr
 awron ystyried, a chredu, a throi, a byw, a
 gochelyd yr Achwynion a'r Tyftioliaethau, fydd
 raid i ni, os gwnânt yn amgen, eu rhoddi i mewn
 heb Rus heb Lysiant yn eu herbyn hwynt.

2. Cyfeillion Duwiol yr Annuwionion a fyddant eu Cyhuddwyr hwynt, a Thyftion yn eu herbyn: rhai o honynt ydynt yn nghlwm mewn Perthynafau agos wrth y Duwionion, y rhai fydd yr awron yn ymorchestu ar fod yn oferynnol er eu Hiachadwriaeth hwynt: eithr o ni thyciant, hwy a fyddant yn ôl hyn yn Achwynwyr ac yn Dyftion er eu Damnedigaeth hwynt.

1. Yna y Gŵr credadwy a gyhuddâ ac dystia yn erbyn ei Wraig anghredadwy, Ar glwydd, hi a orweddodd yn fy Monwes, ac a'f annwy' i mi fel fi fy hunan, mi a'i coledais hi ac a fum dirion iddi fel i'm Cnawd fy hun, y ôl dy arch di, ond ni allai na'm Gariad na'r Mwynder i i gyd tu ag attâ hi ynnill ei Chale. hi tu ag attat di: Mynych y dywedais wrthi ar dy Degwch a'th Gariad di, yr hyn oedd fil dyd, weithiau tu hwnt i ddim a'r a allai na mi nac un is, a Dŷn byw ei ddangos; eithr disynhwyr ac anghredadwy oedd hi, a'th Gariad oedd yn llwyrddibur gauddi: Mi guddiais ei Beiau â Chariad, gynd e maint ag a allais, rhag eraill; ac a arferais E: ar syniau lawer ac Annogaethau caruaid i'w dwrch hi i Wellbâd; gan ddywedyd wrthi am Enbedd rwydd a Diwedd dimstriol Helynt bechadur do: eithr hi ni wrandawai er gwellbâu, ei Chawred oedd wedi ymosod ar Bechod ac Oferedd, Ba

I Farnu'r Byd.

95

phenffol oedd hi, Un drythyll, ffromwyllt, ac an-
 mychweladwy : hi welodd fy Ngofid a'm Trist-
 uch am Bechod, hi fu Dyf i'm Dagrau a'm
 Gwynfannau galarus; ac er hynny hi fedrai ddal
 synu dan Euogrwydd mwy y gwbl ddideimlad:
 i'm gwelodd i yn mynych ymneillduo i'm Hysla-
 ll, ac a wybu dreulio o honof Amser beunydd
 yngof fi a thi yn unig, ac etto, or bod ei heif-
 fy:au hithau yn o gymmaint, ni's gellid mo'i lynn-
 eu hi i wneuthur felly: mynych y darfu i mi yn y
 Nôs ddistaw ddirgel a'r Gwsg yn cilio, gymmeryd
 antais y cyfryw Odfaon i ymddiddan a hi yng-
 noll Achos ei Henaid; a ddywedais wrthi am
 hysg Angau, yr hwn heb o bŵr a ruthrai arn-
 wydd; am y Nôs fyddai raid i ni dreulio yn y Bêdd:
 Foreu yr Adgysodiad: am dy Aiddysodiad di,
 Hymddangosiad ger bron dy Orseddfainge, eithr
 ac oedd dim a'r a d'lai ei lywiocâu hi i ymbar-
 An i erbyn Angau a Barn, hi wrandawar megis
 a f'buasai yn cyfgu; ac yn wîr yr oedd hi yng Nghwsg
 us hi yn Neffro, ac yn farw a hi yn fyw, yng
 n, y hws ac yn Farw ym Mbechod a Diofalwch.

Chalo. Yna y Wraig gredadwy a ddwg Ach-
 hi a'm yn erbyn ei Gŵr anghredadwy, gan ddy-
 fil dyd; ' Arglwydd di wyddost pa wedd y cer-
 ac un is, ac yr anrhydeddais, ac y perchais, ac yr
 ghre fuddheis iddo ef mewn Pethau cyfreithlon, ac
 ddibw bum ffyddlon iddo yn ôl fy Nyledwdd;
 , gynd efe ni wnai na'th garu na'th anrhydeddu
 ais B: anffyddlon ydoedd, ac ni fyddai ufudd i'th
 w dwrchion tra rhesymmol di, dydi yr hwn yr
 Enbedd arno yn ddyledus Ymofyngiad mwy
 adurdo: mynych yr eisteddais yn unig megis
 Cha wreigen weddw gartref, ac yntef yn brwyf.

' go oddi gartref gyd â'i Gymdeithion: mi fu
 yn tywallt allan Ddagrau drosto wrth Orsedd
 ' faingc Grâs yn fy Ystafell, ac yntef yn ty
 ' allt i mewn Wîn a Diod gadarn yn y Gwîn
 ' dar a'r Cwrwfdai: hi fu yn fân arnafo'i ble
 id ef pan arhosai cyn hwyred allan: ond fe
 ' blinwyd i yn waeth ganddo wedi ei ddysfod
 ' mewn mor llawn o Wîn a Gwîn, Diod
 ' Drygnwyd; a chyd ag Ammynedd lawer a
 ddetais ei Ymadroddion a'i Ymddygiadau ge
 ' won ef: mi wiliais am yr Hamdden addata
 ' allwn ei chael, i ddwyn ar Gôf iddo ei
 ' chod a'i Enbeidrwydd: ac mi wnaethum hy
 ny gyd â'r Gostynggeiddrwydd a'r Addfwy
 ' der mwyaf, a chyd â chynmaint o Serchu
 ' ner ag a allwn ddangos: eithr efe a wnaï na
 ' ai dibrisio fy Ngeiriau, neu dasgu allan i gy
 ' ddaredd yn fy erbyn i: O gan fynnu pa fe
 y mynnaswn ei ynnill ef i dynnu yn yr
 ' Jau eiddo Crist gyd â mi, eithr efe a dynn
 ' ffordd arall gwnelwn i a wnelwn: nid un o
 ' Gweddïau, nid dim o'm dagrau, nid neb R
 symmau, nag ê, nid Cariad Crist, na Char
 ' at ei Enaid ei hun a dycciai gyd ag estu
 at newid ei Helynt: ni fynnai adael ei Fedd
 ' dod a'i Odineb, ei Gamwedd a'i Fydoldeb
 ' Gelwydd a'i Hoced, ei Lwon a'i Chw
 ' wedd yn erbyn dy Bobl di, efe ni's ge
 mo'i berfwadio ddim.

3. Yna Rhieni credadwy a ddygant A
 wyn a Thystiolaeth yn erbyn eu Plant
 ' Gwasanaethyddion annuwiol, gan ddywedyd
 ' Arglwydd, ni a wnaethom ein goreu
 ' eu dwyn hwynt i fynu mewn Magwria
 at:

ac Addysg o honot ti; ni roddasom Gais ar
ddodi Egwyddorion daionus ynddynt: ni ddiferas-
om Hyfforddiadau jachus lawer arnynt, ni weddi-
asom yn fynych drostynt a chyd â hwynt, ac a le-
farasom yn eglur ac o ddifrif wrthynt ynghylch
Achos eu Heneidiau: ni ddywedasom wrthynt am
Anfarwoldeb eu Heneidiau, am Werthfawrog-
rwydd eu Hamser, am Ddrwg Pechod, am eu
Heisiau o honot ti, am Ardderchawgrwydd Grâs,
am Enbeidrwydd Uffern, a'r ffordd i ffoi rhag-
ddi, am Ogoniant y Nêf, a'r Eferdd i'w chael hi:
eithr Och, er Gofid i'n Calonnau, hwy a gau-
asant eu Clustiau yn erbyn ein holl Addysg, ac ni
synnent ddim o'n Geryddon na'n Cynghorion ni,
myned rhagddynt yn ysfyd ac yn wrthnysig mewn
Hei'nt bechadurus, ac nid dy Gyfraith di na'n
Hofn ninnau a allai eu battal hwynt.

Fel hyn y bydd y Perthynnafau hyn ac eraill
yn cyfodi i fynu mewn Barn, ac yn tyftio yn
erbyn yr Annuwion.

2. Cyfeillion a Chymdeithion annuwiol yr An-
nuwion a fyddant yn Gyhuddwyr ac yn Dystion
yn eu herbyn hwynt y Dydd hwnnw, yn enwe-
llyg y rhai a dynnasid ganddynt i Bechod: mwy
Chwapha fodd y maent yn awr yn holl ganddynt,
y maent yn ymddigrifu yn eu Cymdeithias,
blegid fod Pechod yn eu boddhâu hwynt, a
hwythau heb na theimlo na chredu y Chwer-
redd a ddaw yn ganlynol: er hynny pan dde-
ant i'w barnu, a'u cosbi am y Pechodau hyn-
weddynt, hwynt-hwy gyd â Chynddaredd a Gwall-
ogoreu a gyhuddant ac a regant y Dynion drygio-
us hynny a fuasent yn Hudolwyr cyntaf idd-
at: Y Meddwon a gyhuddant y rhai a'u tyn-

nasai hwynt o'r cyntaf i'r Cwifwfdai a'r Ddioddai, ac a'u hannogasant hwy trwy Jechydau, neu ryw fôdd amgen, i yfed y tu hwnt i'w Mesur; Godinebwyr a Godinebwagedd, a gyhuddant y rhai a'u llithiasai hwynt o'r cyntaf i Anrafrwydd dirgel: Gwasanaethwyr annuwiol hefyd yna a gyhuddant eu Meistrad drwg, a Phlant annuwiol eu Rhieni drwg, trwy Siampl pa rai y tynnafid hwy i Bechod. Dymma'r môdd y bydd Dynion yn Gyhuddwyr ac yn Dyftion yn erbyn yr Annuwiolion.

3. *Cythreuliaid a fyddant yn Achwynwyr ac yn Dyftion yn erbyn yr Annuwiolion*, Cyhuddwyr y Brodyr ynt hwy yn awr, yna hwy a fddant yn Gyhuddwyr yr Annuwiolion: cyhuddo y Brodyr y maent yn gelwyddog, cyhuddo yr Annuwiolion y wnânt yn wirioneddol, yn awr y maent yn boddhâu ac yn gwenjeithio i'r Annuwiolion, ac yn eu hannog i bechod, yna hwy a'u cyhuddant hwy am y Pechodau ie'r Pechodau hyn ac y buont yn eu hannog attynt, hwy a wnaethant Gaethwasanaeth y Cythraul dros eu holl Ddyddiau, ac a fuont yn Gaethweision flyddton iddo; a dymma ei Wobr ef, efe a'u Cyhuddu hwynt yn y Dydd diweddaf.

4. *Yr Annuwiolion a gybuddir ganddynt hwy eu hunain; eu Meddyliau hwynt eu hunain a'u cybuddant hwy yn y Dŷld y barna Duw Ddirgelion Dynion trwy Jesu Crist*, Rhuf. 2. 15, 16. Cydwrbodau eu hunain a'u cyhuddant hwy, ac a fyddant fel mil o Dyftion yn eu herbyn hwynt; hwy a gânt eu holl Pechodau yn 'scriffenedig yn y Llyfr hwnnw, a'r Llyfr ymma

a agorir y Prŷd hwnnw, ac ni allant hwyth-
au ommedd un Gair o'r hyn a gaffont yn yf-
grifennedig yno. Hynny am yr Achwynwyr
a'r Tŷtion yn erbyn yr Annuwion.

6. *Am yr Argyhoeddiad.* Ac ymma mi lefaraf
am Argyhoeddiad rhai Pechaduriaid neillduol:
yn enwedigol am y cyfryw a'r a fuont byw
yn y Dyddiau a'r Lleoedd hynny ag y prege-
thafid yr Eſengyl ynddynt, y Dynion hyn y
bydd i'r Arglydd Jesu Grist gan ddannod, wedi
cuel cyflawn Dyfiolaeth, eu hargyhoeddi o'u
Pechodau. I otod hyn allan yn fwy byw-
iol;

Tebwgwch mai Heddyw yw Dydd y Farn:
ac mai yn yr Eglwys hon y mae'r Orfeddfaingc:
tod ymma Orfeddfaingc wen fawr, a'r Arglydd
Jesu Grist ei hun yn eistedd arni yn ei Ogo-
niant, a Myrddiynau o Angelion sanctaidd o'i
amgylch, a'r holl Sainct mewn Gwisgoedd
gwynnion ar ei Ddeheulaw; ac ar ei Law af-
swy, yr holl Annuwion yn gynnulledig mewn
un Corph, megis y bydd hi yn y Dydd diwe-
ddaf: A'r Barnwr a waedda a Llêf uchel, Dy-
gwch y Carcharorion i'r Frawdle, Dygwch y Pe-
chaduriaid i Farn, ac felly efe a wyfia ac a ar-
gyhoedda Bechaduriaid neillduol, gan ddywed-
yd;

1. *Deuwch allan chwydwi yr holl Ddynion*
anwybodus, y rhai nid adnabuafoch na'r Tâd,
na Minnau, na Dirgelion Jachadwriaeth: er
oglured y dadguddiwyd y Pethau hyn yn fy Ngair
i, y rhai a fuoch byw yn y Tywyllwch, ac a ga-
rafoch y Tywyllwch, ac a gasafoch y Goleuni,
rhag argyhoeddi etch Gweithredoedd ganddo:

Beth, tywyll yng *Ngosen?* anwybodus ym *Mry-dain?* yn y Lle y mae cymmaint o Wybodaeth ac Addysg? O 'ni bu Rhieni yn eich dysgu pan oeddych ieuainge? pa ham nad allafid eich haddysgu? O's esgeulusodd Rhieni eich hyfforddi chwi, o nid oedd gennych Weinidogion yn barod i wneuthur hynny? Pa wedd na ddyfsgatoch chwi? O ni ymgynnigiodd Gwybodaeth i chwi, pa ham nad ymgeisfech chwi ar ei hôl hi? Pa ham na ddyfsgatoch o honoch eich hunain? A oedd dim yn y Byd yn perthyn i chwi yn fwy i'w ddyfsgu? O nid oedd Gwybodaeth o honof fi a'm Ffyrdd yn haeddu edrych ar eu hôl? A oedd gennych Synnwyr at Wybodaeth arall, ac o nid oedd at hon? O ni ddyfsgodd Dynion eraill, ag oedd yn naturiol mor bŵl ac mor ddigymmorth a chwithau? A oedd gennych Amser i'w dreulio ynghylch Pethau eraill, mewn mafwedd a phechod, ac o nid oedd dim i'w dreulio tu ag at fynnu Gwybodaeth? A oedd gennych Glust, ac etto heb wrando, fel y dysgrech? A oedd gennych Lygad, ac etto heb weled fel y deallech? ac od oeddych yn ddeillion anianol, o nid oedd gennif fi Eli Llygaid? o ni allafwn i agoryd eich Llygaid, o nid oeddwn yn ewyllysgar? O ni sefais i yn y Pyth i alw arnoch? gan ddywedyd, *Pa bŵd chwi ynfyddion y cerwch Ynfydrwydd?* ac y *casâ Ffyliaid Wybodaeth?* *Tro-wch attaf fi, a mi a dywalltas fy Ysbryd arnoch, a'm Geiriau a ysbyasf i chwi;* Diar. 1. 22. 23. A ddarfu i chwi fy esgeuluto i trwy Anwybodaeth, o nid yw eich Bai chwi yn ddeuddyblig, o blegid i chwi esgeuluso Gwybodaeth hefyd? A wnaethoch chwi Bechodau lawer trwy Anwybodaeth, o nid yw hyn yn trymhau ar eich Pechod

chod chwi? O nid oeddych yn casâu Gwybodaeth, ac am hynny yn ei diystyru hi? o nid oeddych yn caru Pechod, ac am hynny yn casâu y Goleuni, yr hwn a allasai ei ddadguddio ef, ac a fuasai yn aflonyddu arnoch yn eich Helyntiau drygionus; a oedd Tywyllwch mor hoff gennych, ac o nid yw yn union yntau i chwi fyned i'r lle y mae Dugn Dywyllwch dudew yn oes oesoedd: Cymmerwch hwynt Gythreuliaid, rhwymwch hwynt Draed a Dwylo.

2. *Deuwch allan chwychwi y Dynion diog ac anfuddiol oll.* O ni Orchymmynnwyd Talentau i chwi er fy Ngwaith a'm Gwaianaeth i, a pha beth a wnaethoch chwi a hwynt? a gladdasoch chwi hwynt yn y Ddaear; neu a ddodasoch chwi hwynt i gadw mewn Napcin? Beth a allech chwi orwedd i lawr a huno, a chwithau a Gwaith geinmaint gennych i'w wneuthur? a fedrech chwi ofera ymmaith, gynnifer o Oriau, pan oedd Amser mor Werthfawr, a gyfgech chwi liw Dýdd, yn Nýdd Grás, a gyfgech chwi yn y Cynhauaf; yr hwn oedd mor gyfoethog ac mor aml lle'r oeddych yn byw? a safech chwi yn segur ar hyd y Dýdd yn y Farchnad? ai i ddim y ganwyd chwi, gan fyw o honoch mor anfuddiol, a chan nad oeddych dda i ddim? o ni fynnasai Cresydd i chwi yn Orchwyl ddigon, pe dilynasech ei Chyfarwyddyd hi? A oedd Anhawstra Dyledswyddau yn eich ligalonni chwi, tel y dodech hwynt heibio, o blegid hynny, er eu bod mor anhebgorol? a oedd Gorchymmyn Duw o ddim Grym gyd â chwi? A allai eich Daioni a'ch Dedwyddwch, eich unain gyffroi dim arnoch tu ag at Ddiwydrwydd?

a ddarfu i Ofn Dynion, a Dioddef Colled yn
y Byd, eich cadw chwiriag Proffes awyddus,
 a Chwyl helynt fanwl o Fywyd; ac o ni ddy-
 lasai Ofn Duw, ac Enbeidrwydd Uffern, eich
 cadw chwi yn hytrach rhag Pechod, a'ch cyn-
 hyrfu chwi i fynu tu ag at **y** Dyledswyddau
 anhawraf ac anturusaf? a oedd Llew yn **y**
 Ffordd i'r Nef; ac o nid oedd Llewod yn **y**
 Ffordd i Uffern? o ni thalodd rhai Pechodau i
 chwi Lafur a Lludded? a gawfech chwi ddim
 Anhawstra yng Ngwafanaeth y Cythraul, a'ch
 Chwantau eich hunain, ac o nid oedd Sanct-
 eiddrwydd yn talu yn well i'w chael hi? O ni
 bualwn i yn Feistr tra daionus, pe buafech
 ddyfal yn fy Ngwafanaeth i? A fedrech chwi
 fod yn ddiwyd yn eich Galwedigaethau i nnull
 Bywioliaeth i chwi eich hunain, a'ch Tylw th,
 ac a esgeulusech chwi Fywyd a Jachadwriaeth
 eich Eneidiau gwerthfawr? O ni ddygafai fy
 Ngwaith i ei Gyflog gyd ag ef? o nid oedd
 Melusder yng Ngymmysg â'r Anhawstra, ac o
 ni buafai y Ffrwythau yn felus? O ni allai Co-
 ron a Theyrnas, Pwys Gogoniant, a Digrif-
 wch tragwyddol, eich annog chwi i oddef
 peth Anhawstra? A oedd Anhawstra gymmaint
 yn yr Ufudd-dod i'm Heirchion i (**y** rhai nid
 oeddynt drymmion i Galon ysbrydol) ac o nid
 oes Anhawstra mwy yn nioddef yr hyn fydd
 raid i chwi ei ddioddef yn ddiymochel, o ble-
 gid eich Esgeulusfod? O! oedd fy Jau yn boen-
 us i Yddfau angynefin, o ni allafwn i gym-
 mwysu eich Gyddfau chwi atti, a'i gwneuthur
 hi yn esmwyth? O! oedd fy Maich i yn drwm
 i Gefn gwan, o ni allafwn, o ni fynnafwn i

osod tanodd fy Ysgwydd, a'ch cynnorthwyo chwi i'w ddwyn et? O nid oedd y Dyledfwyddau anhawlfaf a ofynnaid i, er eich Daioni chwi eich hunain, ac yn gynnifer o Ragorfreintiau, ac yn Orchwyl goreu ag y dodech eich Llaw wrtho? A oedd neb o'm Gweision i wedi blino gan fy Ngwasanaeth i, gan y Gwaith anhawlfaf y ddais hwynt yn ei gylch, gymmaint ag y blinasoch chwi gan eich Seguryd, a'ch Diweithdod? O nid oedd y Ddaear yn ocheneidio dan y cyfryw Feichiau dilês? O nid oedd Uffern yn safn-lythu am danoch er ys talm, a'r Cythreuliaid yn hiraethu am yr Amser hwn pan y traddodid chwi i'w galluoedd hwynt. Cymmerwch hwynt Cythreuliaid, rhwymwch hwynt Draed a Dwy-
o.

3. *Deuwch allan i gyd chwychwi yrhai a es-
tulusafoch Addoliad Teuluaid, a'r rhai na cheisia-
ch Dduw erioed yn eich Ystafelloedd canad: O*
nid Creaduriaid oeddych chwi, ac o ni ofynnodd
oedd Creadwriaeth ddim Addoliad gennych? o
Co-Deiliaid oeddych, ac o ni ddylasech ddangos
grif-urrogaeth i'ch Llywydd? o nid oeddych yn
dddefw, ar Draul a Haelioni Duw beunydd, ac
ni ddylasech gydnabod eich Gorphwysiad ar-
nid? o nid Duw a'ch dug chwi i berthynas deu-
aid, ac a ofynnodd efe ddim Dyled. O ni
fydd gythiodd efe dywallt allan ei Ddig ar Deulu-
dd digrefydd, ac o ni ofodech chwi er hyn-
ble- Grefydd i fynu yn eich Teuluoedd chwi? a
oem-dd gennych Orchwylion i'w gwneuthur yn
gym-uthur Teiau o gymmaint Pwys ag Addoli Duw
drwm eich Teiau? o's nid oedd gennych Allu ddig-
wn i o'r cyntaf i weddio gydag eraill? o ni alla-
osod fech

fech ei gael, ped arserafech weddio ar eich pen-
 nau eich hunain, o ni chynnorthwyafai Duw
 chwi, pe buafech ewyllysgar i dderbyn Cym-
 morth? pe buafech yn ymglywed â Phechod,
 a fuafai arnoch Eisiau Geiriau mewn Cyfaddef-
 iad? pe buafech yn ymdeimlo â'ch Eisiau, a fu-
 afai arnoch Eisiau Ymadroddion i'w hysbyfu?
 Al Cymmendod a Hyawdledd Geiriau, yr oedd
 Duw yn edrych arnynt gymaint, o ni ddeallaf
 id Ocheneidiau a Griddfannau? O ni allafai yr
 Ysgrythurau eich diwallu chwi ag Ymadroddion,
 ped arserafech eu darllain hwynt? O ni allafai
 Pregethau eich Digoni chwi â Deunydd a Geir-
 iau, ped arserafech eu hadrodd hwynt: a oedd
 arnoch Eisiau y Pethau hyn a'r Pethau hynny tu
 ag at eich Teuluoedd, ac o nid oedd arnoch Eisi-
 iau Bendith Duw ddim? ac a allech chwi ob-
 obeithio am y Fendith hon, o's ni addolech ef?
 o ni allafech ffynnu yn well yn y Byd, pe gwe-
 ddiafech yn fyrychach yn eich Teiau? o ni all-
 afech gael mwy o Ddiddanwch yn eich Trasau,
 ped ymroddafech gyd â hwynt beunydd i addo-
 li Duw? o ni buafai Gweddi deuluaidd yn ach-
 ub blaen llawer o Bechod a Thrifwch a ddyg-
 asoch arnoch eich hunain? o ni syrthiasoch
 chwi i Faglau lawer beunydd, o eisiau Arfog-
 aeth Gweddi? Ac nid oedd eisiau Dugiad Cre-
 fyddol ar eich Plant a'ch Gwasanaethwyr? a pe-
 ddant yn debyg i fod yn ufudd ac yn ffyddlon
 i chwi, o's ni ddyfgech hwynt i fod yn ufudd
 ac yn ffyddlon i Dduw? o nid oedd Cadwriaeth
 eu Heneidiau hwynt wedi ei gosod yn eich Dwy-
 lo chwi, a pha Gyfrif a allwch chwi ei roddi
 o ni ddygasoch eu Gwaed hwynt ar eich Pen-
 nau? o ni thynniasoch arnoch eich hunain Euog

rwydd eu Pechodau hwynt? a allwch oddef eu
 gwrando hwynt yn eich melldigo ac yn eich rhe-
 gu, am esgeuluso o honoch roddi iddynt y cyf-
 ryw Ddugiad Crefyddol, a'r a allai fod y Fodd-
 ion Iachadwriaeth iddynt: *A chwithau y rhai*
oeddych tan Lywodraeth mewn Teulucedd digrefydd;
 a allech chwi mor ewyllysgar ganlyn Pennau
 Teuluoedd, ac eraill, mewn Esgeulusdra o Add-
 oliad Duw? a allech chwi o'ch gwirfodd fyned
 i Uffern er mwyn Cfeillach? a ydyw yn Yt-
 gafinhâd ar eich Gofid a'ch Dychrindod, fod
 eich holl Dylwyth chwi ynghyd? a all na'ch Rhi-
 eni na'ch Meistraid atteb drostynt eu hunain na
 chwithau? o nid oedd i chwi Feistr mwy yn y
 Nefoedd; yf hwn y dylasech chwi yn hytrach
 afuddhau iddo o ni ddeallatoch eich Dyledswydd?
 ac o ni allech wasanaethu Duw yn fwy cyho-
 edus, o ni ddylasech chwi chwilio allan Gongl-
 au dirgel? o ni weddiai eraill gyd â chwi, o ni
 ddylasech chwi weddio yn unig ar eich Pen-
 nau eich hunain? beth, o's ni chawsoch Siaml
 o hynny yn eich Tŷ, si ni chawloch Or-
 hymmyn am hynny yn y Gair? beth er eich
 bod chwi dan Awdurdod, a bod Gorchwyl la-
 wer yn rhwymedig arnoch, a chwithau yn cael
 eich digefnogi yn y fâth Ddyledswyddau, o ni
 ddylasech chwi gael Amser pan byddai'ch Gor-
 chwyl ar ben, neu cyn dechreu o honoch arno?
 o ni allasech brynu Amser oddi gan Gŵsg a Dif-
 frwch, yn hytrach nac esgeuluso o honoch
 ddoliad Duw beunydd? o ni buafai Duw yn
 eich hannog ac yn eich gwobrwyo chwi? beth
 o'ch caffael o honoch eich gwatwar a'ch dirmygu
 blegid hyn, o ni buafai Hawddgarweh a Gwe-
 u Duw yn Ymdal ddigon am Gellwair
 Gwarch

Gwarth Dynion? o ni thalasai y Nêr yr holl
 Wradwyddiadau a allasech chwi fyned tanynt?
 A allech chwi fwyta ac yfed, a chyfsgu, ac heb
 weddio Duw, yr hyn oedd yn fwy angenrheidiol
 na dim ag oedd fwyaf anhebgorol i'ch Cyrph,
 ac o nid oedd Addoliad Duw gartref, o ni alla-
 sech chwi fyned oddi cartref? ai nid oedd neb
 yn byw an agos attoch a'r a fuasai yn hofi eich
 Cyfeillach yn Addoliad Duw a'r Ffordd i'r Nêr:
 a allech chwi gael gafael mewn neb Dynion jeu-
 ainge, cyfaddas i'ch Grâdd, a'r a fuasai yn ei h
 bywiocâu ac yn eich calonnogi chwi yn erbyn
 Digalondd? o ni ddarfu i chwi yn hytrach gyf-
 lwyno eich hunain i wafanaethu rhyw chwanta-
 u, ag o nid oedd yn hoff gennych ryw Esgus,
 pan byddai Cydwybod yn dwyn ar Gôf i chwi
 eich Dylediwydd tu ag at Dduw? Cymmerwch
 hwynt, Gythreuliaid, Rhwymwch hwy Draed
 a Dwylo.

4. *Deurwch allan, chwychwi yr holl Sabbath-
 balögwyr, Chwychwi y rhai a dreuliasoch y Dydd,
 yn cyfsgu, yn bwyta ac yn yfed i Ormodedd; y
 rhai yn lle myfyrio 'n dduwiol, fuoch yn fynied
 ac yn trefnu Pethau bydol, yn lle ymddiddan
 yn grefyddol, a fuoch yn siarad yn unig am
 Orchwylion daearol: yn lle myned i'r Eglwys i
 Addoli Duw, a rodiasoch i'r Meusydd, ac a dreul-
 iasoch yr Amser mewn Difyrwch: ac o's te-
 bygid rodidi o honoch i Dduw Wafanaeth han-
 ner diwrnodol trwy ymddangos yn yr Eglwys
 y naill ddarn o'r Dydd, etto a'i haddolasoch e
 yn unig â'ch Cyrph, pan oedd eich Calonau yn
 ymbellhâu oddi wrtho? o nid oedd gennych Or-
 chymmyrn eglur am gadw'r Sabbath? ac o new
 idrwy*

Idiwyd y Dydd a ofodwyd gyntaf, a ddodwyd y Dydd a'i Addoliad heibio, a beidiodd ef a bod yn Ddyledswydd mwyach? Od oedd yr Judewon yn rhwym i sancteiddio Diwrnod, o nid oedd Crist'nogion yn hytrach o lawer? O ni wnaethbwyd y Sabboth er mwyn Dŷn, o nid oedd hi er Rhagorfrajnt iddo gymmeryd o hono yr amser hwnnw er Gorphwysfa ac Addoliad sanctaidd; a gyfyngodd yr Efengyl Radorfreintiau Dynion? O nid oedd y Gyfraith foe ol, o ba un yr oedd Cadw'r Sabboth yn Orckymymyn, yn rhwymo trwy bob Cenhedlaethau; a allech chwi alw yn sanctaidd neu'n Wyliau Ddyddiau eraill, y rhai ni roddes yr Ysgrythurau i chwi Arch i wneuthur felly, a pheiddio o honoch a chadw'n sanctaidd y Dydd yr oedych yn rhwym i'w sancteiddio? O ni chennadodd Duw i chwi Chwe Diwrnod i ymdrafferthu yn eich Galwedigaethau, ai nid oedd yn union iddo ef gymmeryd un Diwrnod at ei Addoliad ei hun? A Es-mwythaodd efe arnoch chwi rhag y Desodau llwythog tan y Ddeddf, a oedd y Sabboth y fath Fath i chwi? A allech chwi yn rhesymol obeithio myned i mewn i Orphwysfa dragywyddol, a chadw Sabboth yn y Nef, o's ni synnech berchi'r Sabbothau gosodedig ar y Ddaear? Ai nid oedd Gweithredoedd Creadwriaeth a Phrynedigaeth fel y talent wneuthur Coffa o honynt gennych chwi? O nid oedd Cymmundeib â Duw mewn Ordeinhadau yn ddymunol? Ai nid oedd dim eisiau'r Arlwyaaau ysbrydol hynny, ag oedd Duw yn arferol o ddal allan ar y Sabbothau i'r rhai a ddisgwylient wrtho am danynt? Beth, heb Addoli Duw nac yn eich Teiau'ch hunain, nac yn ei Dŷ ef, nac ar Ddydd Gwaith nac ar Ddydd Sabboth? A ellid Cyfrif eich Gwasanaeth oerllyd ansynny ffurfiol

chwi yn Addoliad? A dybiafoch y gwrandawid eich Gweddiau Gwefus chwi byth gan Dduw, yr hwn fydd yn chwilio ac yn gofyn y Galon? A dybiafoch chwi y byddai i'r Pregethau na wnaethoch na'u fynied, na'u cofio, na'u credu, na'u ierchu, fod yn effeithiol i'ch achub chwi? Cymmerwch hwynt Gythreuliaid, rhwymwch hwynt Draed a Dwylo.

5. *Deuwch allan oll chwyechwi Dyngwyr, a Halogwyr Enw Duw;* A ddarfu i chwi erioed na darllain na gwrandaw y trydydd Gorehymmyn, yr hwn a warafunnodd y Pechod hwn? A glywloch chwi erioed am fy Neddf ddichlin i, nad oedd i chwi dyngu dim oll yn eich Ymadroddion, eithr bod eich Hymddiddanion chwi yn Je ac yn Nag é? A ddywetpwyd erioed wrthych chwi y syrthiai y Tyngwyr i Ddamnedigaeth? A oedd *Enw mawr ac ofnadwy* Duw mor ddi-bris, ag na byddai i chwi yn unig ei arter ef yn ammarchus, cyn synyched, eithr hesyd ei ddryllio ie ei ddryllio ef trwy eich Llwon? Pa Lês a ynnillafoch chwi trwy eich tyngu, ac a yn debyg na oddefwch chwi ddim Colled? Pa Hoffder â gawfoch chwi yn eich tyngu, ac a ydyw yn debygol na fedwch chwi ddim chwerwedd? Ai er eich Parch yr oeddych yn tyngu i Enw Duw, yntau er eich Ammarch yn hytrach; eithr pa fodd yr ammarchafoch Dduw, par yw Gamwedd y gynnigiasoch iddo ef *trwy hyn?* Chwi alwafoch arno ef gynt i'ch damnio a'ch suddo chwi, ac ar y Diawl *ddysod* i'ch caddi chwi, a allwch chwi lefaru yn y fath Jaith a hon yn awr, pan yw Damnedigaeth mor agos attoch; Brysfaid, o ni allasai Duw eich fathru chwi

chwi dan ei Draed, neu'ch malurio chwi cyn hawfed ag y maluriwch chwi Wyfyn, bod gwaith ag yr halogafoch ei Enw ef; ac a ryfygech chwi o blegid ei fod ef yn ymarous? o herwydd nad oedd efe yn esgud i gosbi, a ddarfu i chwi erchi ei waetha ef, ac ehedeg yn ei Wyneb i gythruddo ei Ddigerder ef? Chwi a dyngafoch yn eich Ynfydwydd ac ni bu edifar gennyh; a Duw a dyngodd yn ei Lîd, ac ni bu edifar ganddo, na chewch chwi fyned i mewn i'w Orphwysfa ef; Deliwch hwynt, Gythreuliaid, rhwymwch hwynt Draed a Dwylo.

6. *Deurwch allan i gyd chwyhwi y rhai y fu yn gwawdio Crefydd, ac yn chwerthin am ben y rhai a'i haddefasant bi gyd ag Awdydd a Mawrserch;* Y rhai a ddyfsgafoch ac a lefarafoch am Grefydd, megis pe ni buasai ond Mympwy Pen, a Chwedl cytrwyfsgall, ac am Grist'nogion sanct-eiddiaf, gostyngedicaf, a hunanymwadola, megis pe buafent y Bobl lyfras, ffola, a diystyrar y Ddaear; a wnaethoch Euw Sanct yn Watwargerdd; ac yn Ddiareb waradwyddus: A ydych chwi o'r un Feddwl yn awr, a phan nad oedd Crefydd ond Gwagdyb: ac nid yw eich Adgyfodiad chwi a'm Hymddangosiad innau ddim ond Gwagdyb: A yw yn debyg na bydd eich Cosbedigaeth dragywyddol chwi yn Uffern ond Gwagdyb? o ni chawsoch chwi Sail a Gwaled diogel i'ch Ffydd yu yr Ysgrythurau? A allech chwi ddymuno Tystiolaeth mwy rhesymmol o Bethau a wnaethbwyd cyn eich Hoes? A allech chwi chwerthyn am ben Bygythion ysgrythuol, ac a allwch chwi chwerthyn yn awr a chwi yn dyfod i'ch dihenuddo? A fedrech chwi fychanu

nu Addewidion ysgrythurol: Ac a ydynt hwy
 mor ddiystyr yn awr yn eich Golwg, a chwi
 yn gweled yr awron eu cwplâu ger eich bron?
 Yn erbyn pwy yr agorasocho cyn rhythed Safn-
 au? Pwy oedd y rhei'ny ag y wawdiafsoch ac y
 ddisfiafsoch chwi? Beth, fy Nysgyblion i, o
 blegid eu bod yn addswyn ac yn oftyngedig, ac
 yn peidio ag ymddigrifu mewn Pechod gyd â
 chwi, ac am eu bod yn fanwl yn eu Proffes a'u
 Hymarweddiad? Beth yw eich Tyb chwi am
 danynt yn awr? A oeddynt mor ddisfynnwyr a
 diystyr? A oeddynt hwy mor ffâl y rhai a wnae-
 thant cyn galled Dewifiad? Ai da yntau drwg
 y wnaethant, aros o honynt hyd y pryd hyn
 wrth eu Gwynfyd? Edrychwch ar y Dynion
 ymma yn awr, y rhai oeddynt unwaith yn
 ddibris yn eich Golwg, anheilwng o'ch Cyfeill-
 ach? Ai Peth i chwerthyn am ei ben felly y
 oedd bod yn Sanct, fel y tybiafsoch chwi? Ai
 nid oedd disgleirio gyd â hwynt mewn Gogon-
 iant yn ddymunol oll? Ai ni byddai yn llawen
 gennych gaeleich rhifo yn eu mysg yn awr?
 Pa ham nad ydych yn chwerthyn am ben y
 Sainct ac yn eu gwawdio hwynt yn awr. Chwy-
 chwi Ynfydion a Phendroedigion deillion fel y
 ych, a wyddoch chwi ddim beth a wawdiafsoch?
 A allech chwi weled dim Ardderchawgrwydd
 mewn Sancteiddrwydd, a'r Anian Dduwiol yn
 fy Nelw i, yr hon oedd gerfiedig arnynt hwy?
 A ddarfu i un Dŷn deallus erioed chwerthyn
 am ben Goleuni'r Haul: Goleuadau yn y By-
 tywyll yr oeddynt yn byw ynddo oeddynt
 hwy. Beth gwawdio Sancteiddrwydd? trwy
 hyn y gwawdiafsoch chwi Dduw ei hun, yr hwn
 fydd mor anfeidrol ogoneddus yn ei Briodoliae-
 thau

I Farnu'r Byd.

III

thau: a thrwy hyn yn wahanrhedol oddi wrth ei holl Greaduriaid: A dynion gwael! Cythreulaid, deliwch hwynt, rhwymwch hwynt Draed a Dw, lo

7. *Deuwch allan oll chwychwi Eriidwyr fy Nysgyblion i;* Ai nid digon oedd i chwi eu gwawdio hwynt, eithr ai dŵr oedd eu herlid hwy hefyd: Ai nid digon oedd i chwi eu herlid hwy â'ch Tafodau, a oedd yn rhaid eu herlid â'r Dwylo hefyd: Beth a fedrech chwi eu bradychu hwynt fel *Suddas*, am Ddryllyn o Arian, neu o Falais, yr hyn oedd waeth? A feiddiech chwi âflonyddu arnynt pan oeddynt ar fy Ngwanaeth a'm Haddoliad i, pan oeddynt yn gweiddio am eich Troedigaeth a'ch Jachadwriaeth hwi? A feiddiech chwi eu llindegu a'u crogu i Garchar, y rhai a wnaethant eu goreu ag at eich cadw chwi allan o Garchar Uffwrn; a fedrech chwi gefio difrodi y rhai oeddynt Gyfeillion goreu eich Heneidiau? pan na chwatoch ddim Camwri ganddynt; a fedrech chwi fod mor genfigennus iddynt? A wyddoch chwi pwy a erlidiasoch, pan erlidiasoch fy Nysgyblion i; myfi yw yr hwn a archollasoch trwy'r Ystlysau, myfi yw yr hwn a fradychasoch wrth eu bradychu hwy; myfi yw yr hwn a archarasoch wrth eu carcharu hwy; myfi yw yr hwn y gwingasoch yn ei ei erbyn, pan gyddasoch i fynu eich Sodlau yn eu herbyn hwy; dybiasoch chwi erioed y deuai ffynniant archoch yn y Ffordd hon: *Chwychwi. Chwychwi,* fuoch uwchlaw pawb eraill ar y Ddaear, yn dynion proffesedig i mi, ac yn dra chyffelyb i'r Tâd Diafol: Deuwch chwi Adfydig Ddynion, gwregyswch eich Lwynau fel Gwŷr, cef-

glwch eich Lluoedd ynghyd, gwisgwch Allu a
 Gwroldeb am danoch, od oes gennych ddim; a
 chodwch eich Llaw o's meiddwch yn fy erbyn i;
 a ydych yn clywed Nerth yn pallu gennych
 yn awr; a'ch Byddinoedd yn rhu weiniaid i
 wrthsefyli; ac a fuoch chwi mor yntyd ag ymo-
 fod mewn Rhyfel, lle y gallafech wybod y
 caech eich gorchfygu yn ddiammau yn y diwedd;
 A ydyw eich Glewyd yn pallu wrth yr Olwg
 ar y Tywysog; ac o ni ddylafech chwi ofni
 cyffwrdd a'm rhai eneiniog, fy Milwyr tynge-
 dig; chwi wasanaethafech y Cythraul, ac a fil-
 wriafoch dan ei Luman neu ei Faner ef; yn fy
 erbyn i, a'r eiddof, ac a ddichon ef eich gwa-
 redu chwi yn awr o'm Llaw i? a all efe eich
 amddyffin chwi yn erbyn fy Llid a'm Digllon-
 edd i; neu a fynnai ef wneuthur hynny, pe by-
 ddai yn ei Allu? A fu erioed ynnoch fwy o Ga-
 fineb a Llid yn erbyn fy Mhobl i, nac oedd
 yn y Cythraul yn eich erbyn chwi, wrth eich
 gosod chwi ynghylch Gwaith Erledigaeth, o ni
 fwriadodd efe eich Difrod chwi trwy hyn; o ni
 feddyliodd efe am heddyw, ac a'ch dug chwi o
 wir Fryd i'r Pechod hwn, fel y'ch poenid
 chwi yn erchyllach: ac o nid yw efe ynghyd
 a'i Angelion yn disgwyl yr awron wrthych, fel
 y Croglusgont chwi i Boenedigaethau. Del-
 iwch hwynt, Cythreuliaid, rhwytynwch hwynt
 Draed a Dwylo.

8. *Deuwch allan barob o honoch chwi y Dyn-
 ion anghymmedrol a phenrhydd; y rhai a foddha-
 foch eich Cnawd, ac ni ddodafech ddim At-
 talfa i'ch Blŷs corphorel, y rhai a wnaethoch
 Ragddarbod dros eich Cnawd, i gyflawni ei Chw-*

Iau es eithr ni wnaethoch ddim Rhagddarbo
 dros fy Ngogoniant i, ac ni chymmerafoch ddim
 Gofal i gyflawnu fy Nghorechymmynion i: a
 glywfoch chwi erioed ddim fôn am y fâth Ddy-
 dedwydd a Hunanymwadiad, yr hon a ofynnais
 i gan fy Nyfgyblion a'm Canlynwyr? A ddyw-
 edpwyd erioed wrthych chwi o's canlynafoch
 chwi Ogwyddiadau, ac o rhoddech Usudd-dod i
 Orchymmynion Hunan gnawdol, y byddai hyn-
 ny er eich Difrod a'ch Dinistr chwi, mai Chwer-
 wedd a Thriftwch y fyddai Ffiwyth Eoddhau y
 Cnawd: y byddai i Chwant wedi ymddwyn, es-
 gor ar Bechod, a Phechod wedi ei berffeithio,
 esgor ar Farwolaeth? A ddarllenafoch chwi er-
 ioed y byddech teirw o's ar ôl y Cnawd y by-
 ddech byw, a bod yn rhaid i chwi, trwy'r Ys-
 bryd, farwhâu Gweithredodd y Corph, o's am-
 gen na allech gael Bywyd a Dedwyddwch: ac
 er hynny a adawech chwi i Awenau y Ffrwyn
 orwedd ar Wddf eich Chwantau: O's nid oedd
 gennych Ffydd, ai nid oedd gennych Refwm
 chwaith, i'ch cadw chwi rhag Anghymmedrol-
 deb, o's ni buoch byw fel Crist'nogion, o ni fy-
 ddech byw fel Dynion; a oedd rhaid i chwi fyw
 fel Annifeiliaid, byw fel pe buafech chwi yn gnawd
 i gyd, ac heb Eneidiau o Râdd uwch: a oedd-
 ech chwi mor gibddall ag na allech chwi weled
 ym mhell o'ch blaen y Dydd heddyw Dydd
 Farn, pan y galwn i chwi i Gyfrif, neu welod
 ychydig o'ch blaen, Ddydd eich Marwolaeth, yr
 hwn a ddodiai Ben ar eich holl Ddigrifwch cnaw-
 dol chwi? A feddech chwi wabrwyd a mwgw-
 du Cydwybod, a'i dod i hi i gyfeir tra cymmer-
 ech eich Gwala o Feluswedd? A feiddiech iathru
 Rhefwm dan eich Traed, a rhoddieich Bryd yn
 P llwyd

flwyr, na chymmerech eich rheoligan na goleu-
ni, na Chyfraith, na Llywodraeth, i olrhain a
ôl Digrifwech tragywyddol.

9. *Deuwch allan chwychwi y Glythion all,*
rhai a besgasoch eich Cnawd â bwyd melusber
eithr erioed ni chymmerafoch y mymryn lleiaf
Ofal am borthi eich Eneidiau y rhai oeddyn
mewn eisiau mwy, y rhai a dreuliafoch Oriau
Dyddiau lawer yn gwledda eich Cyrph, yn me-
thryn eich hunain erbyn Dýdd y Lladdfa: eith-
pan y'ch gwahaddwyd chwi gan fy Nghennadon
i i'r Wlêdd Briodas, i'r Wlêdd a barotois i er
eich mwyn, o Ymmeuthyndod ysbrydol tra chof-
tus; nid oedd arnoch ddim Chwant bwyd, ddim
Blýs, ac ni allech, ni fynnech mo'r dyfod; beth a
gwir yw wneuthur o honoch chwi eich Bol yn
Dduw i chwi, ac a ddichon y fâth Dduw eich
achub a'ch gwneuthur yn wynfydedig? o ni wy-
buoch chwi y dinistrid y bwyd a'r bol; ac y tro-
id eich Cyrph chwi yn ymborth Pryfaid; ac etto
a feiddiech chwi ei wneuthur yn Briforchwyl eich
Bucheddu borthi eich Cyrph? Cenhadwyd i chw
Fwyd hyd ddigonedd, ac weithiau er difyrwech
fel y byddai i'ch Cyrph wasanaethu eich Heneid-
iau â Grym a Gwrâg, a'r ddau wasanaethu eu
Harglwydd a'u Hathro; eithr Gormodedd a om-
meddwyd i chwi, yr hyn a ddadhwyliodd y Corb
a'r Meddwl, ac a'ch anghymmwyfodd chwi i Wa-
sanaeth yr Arglwydd; ac er hynny a fynnech
chwi ormodfeichio eich hunain: yn awr medwch
ffrwyth yr Anghymmedroldeb hyn, a phrosfwech
Bufl a'r Wormod y mae eich Tammeidiau melu-
weddi troi iddynt.

10. *Deuwch allan chwyehwi y Meddwon oll, y*
 rhai er na ddarfu i chwi oruchlwytho eich boliau â
 gormodfwyta, er hynny chwi a wenwynasoch yn
 fynych eich ymmennyddiau â mwgdarth gormod-
 yfed; y rhai a foddasoch eich deall, eich synhwy-
 rch Dychymmyg, eich doniau anianol a'ch ath-
 rylthlith, y rhai a allasent eich gwneuthur chwi yn
 defnyddiol yn yr Eglwys neu'r Wladwriaeth lle
 buoch byw, ac a wnaethoch eich hunain yn wir
 ensoegion trwy eich meddwod: a pha gyfrif a
 allwch chwi ei roddi o'r Talentau yr ymddiried-
 wyd i chwi am danynt? Pa esgus a allwch chwi
 ei roddi dros y pechod hwn: a hudwyd chwi at-
 o, ac a'ch goddiwefwyd yn ddjarwybod: Eithr
 wry a allasai eich hudo chwi i yfed Diod Wen-
 wynig a laddasai eich Cyrph chwi? eithr o nid
 oedd angau a damnedigaeth eich eneidiau yn hyt-
 ach i'w gochelyd? a allid eich hudo chwi at y
 beth na's gellir gyrru na dŷrio un Anifail atto:
 eithr o nid oeddych chwi yn chwannog i'r pechod
 honoch eich hunain? o nid oedd yn hoff jaw'n
 gennych chwi y gyfeillach oedd ynghyd gyd â
 chwi yn y bai ymma; o ni oddiweddasoch chwi y
 pechod trwy eich chwantau? o nid oedd y ddi-
 dd yn boddhau eich blŷs: o ni thywalltasoch chwi
 i i mewn yn ddiannog; pe eich goddiwes a wn-
 ethbwyd a fuasoch yn euog mor fynych? a dda-
 thech chwi mor fynych i'r lle a'r gyfeillach hyn-
 g yr oeddych yn arfer syrthio i'r Bai ymma? O
 nid oedd eich Priflawenydd chwi ym mysg eich
 Cwppanau a'ch Cymdeithion meddwon; o nid oe-
 ddych chwi yn bendrist, ac yn flin arnoch pan
 methai eich Cyfarfodydd o Gymdeithias dda? *Chwy-*
chwi synnech eich Cwppanau; ac a yfesch Wio

mewn Ffiolau, a Diod gadarn heb Fesur, ac yn awr hefyd chwi gewch Gwppan i yfed o hono, ief Cwppan Gwin Digofaint y Duw digllon hollalluog; yr awr hon chwi yfwch o Waelodion y Cwppan hwn, yr hwn fydd a mwy o Chwerwedd ynddo yrddiwn o weithiau nac y fu o Felfudra yn eich Cwppanau gynt.

11. *Deuwch allan oll chwyichwi y Godinebwyr,* Chwyichwi y rhai a wery rasoch fel Meirch porthiannus ar ôl Gwragedd eich Cymmydogion, ac a ymgynnullasoch yn Dorseydd i Dai Budrogod; neu o's amgen, chwi wnaethoch y Pechod hwn mewn Conglau dirgel: a oedd dim Cywilydd arnoch chwi, i'ch cadw chwi rhag y Pechod atgas ffaidd hwn: a oedd mor ddigrif gennych ymdreiglo mewn Dom a Llaïd: ai nid oedd dim O'n arnoch i'ch attal chwi: o ni ddarfu i Gydwybod rod-di fen a Cherydd i chwi pan oeddych yn ymddwyn gyntaf y chwant ymima? A allech chwi doddi ym Meluswedd ffaidd y Cnawd, ac heb ystyried pa wedd y byddech yn yfu mewn Poenau: a oedd eich Digrifwch byr chwi yn haeddu eich gystadlu â Thragywyddoldeb o Boen a Thrueni? Ai nid oedd dim Digrifwch o Anian uchelach, a Blâs melusach o hŷd Cyrraedd yn y Fuchedd hon, pe rhoddasoch heibio a phe gwrthodasoch gymmeryd attoch Ddigrifwch angysfreithlon, o ni chollassoch chwi ef, a Llawenydd tragwyddol anrhaethadwy or Nef trwy eich Anghymmedroldeb. Deliwch hwynt Gythreullaid, rhwymwch hwynt Draed a Dwylo.

12. *Chwyichwi y Cybyddion, deuwch allan y* gŵd, y rhai y bu eich Trylor a'ch Calon, eich

Gobaith, a'ch Hyder ym Mhethau'r Ddaear, y rhai a wnaethoch i chwi Dduw o'r Byd, gan ymhoffi, ac ymsefchu, ymddigrifu ac ymddiried yn eich Golud a'ch Cyfoeth, megis pe gallasent ioddi i chwi y Bodlonrwydd mwyaf, a bod yn Amddiffyn goreu i chwi; eich Meddyliau, a'ch Gofal, a'ch Llafur pennaf a dreuliodd tu agatyn- nill a chadw Meddiant a chyfran yn y Byd, gyd ag ychydig o Galon i'w Defnyddio er eich mwyn eich hunain, llawer llai er Daioni rhai eraill, ac er Gogoniant Duw yr hwn a'u rhod- ides: O ni wybuoch chwi mai Eulunaddoliad oedd Cybydd-dod, ac na chaiff yr un Eulunadd- olwr Dderbyniad yn y Gaerfalem newydd? O ni wybuoch chwi fod Cariad y Byd yn wrthwy- nebol i Gariad y Tâd? A oedd eich Meddyliau chwi mor wael am Dduw ag y dewisech chwi y Byd o'i flaen ef? A oedd Cyfoeth Gräs o y- chydig Bris, fel y dodech chwi Gyfoeth daearol ym mlaen: a oedd Trysorau'r Naf ddim mwy eu gwerth yn eich Cyfrif chwi, fel yr eiseu- lusech ac y dibrisiech hwynt, ac y dewisech yn nytrach Drysorau ar y Ddaear: a chwi yn pro- fi'r Byd, ac yn ei gael yn ofer ac yn wag, a olodech chwi eich *Calon* fyth-fyth arno: a chwi yn teimlo y fâth Ofalon draenog, a Thrifwch olgog wrth drachwyrn olrhain o honoch y Byd hwn; o ni allasai hyn ddiawchu a marwâu eich Serch tu ag atto? pan oedd eich *Cyfoeth* chwi a'r eiddo eraill weithiau yn ddifymmwth yn ym- godi ar ffiofel ar Adain Eryr, a ganlynech chwi- thau ar Eryraidd Adain Dymuniad ar eu hôl hwynt? O ni ragwelsoch chwi mor noethlwm y diosgai yr Angau chwi o'r cwbl? ac er hynny a allai dim ddiddysu eich *Calonnau* pyteimllyd chwi

lobby

chwi oddi wrth y Bŷd? A ddywedbwyd erioed wrthych chwi na thyciau cyfoeth i chwi yn Nŷdd Digofaint? O nid yw eich holl Olud chwi wedi eu difa yn awr; Trysorau yn wir fydd barod i chwi, eithr Trysorau Digofaint ydynt, y rhai a haeddafai eich Pechodau. Gythreuliaid deliwrch y rhai'n, rhwymwch hwynt Draed a Dwylo.

13. *Deurwch allan, chwyechwi yr Anrhugarogion oll, Y rhai a gaeafoch eich Ymmysgaroedd yn erbyn y Tlawd a'r Angenog, y rhai a lefarafoch yn farrug wrth y Tlawd, ac a edrychafoch arno o hirbell, neu o dywedafoch wrtho yn dŷg, a llefaru o honoch wrth y Noeth a'r Newynog, Dŷs ymmaith mewn Heddwch, ymdwyma ac ymddigona; etto ni roddafoch iddo Bethau angenrheidiol, Beth bynnag o Amlder oedd yn eich helw, ni thosturiasoch wrth fy Aelodau trallodedig i, fel y cyfrannech ddim Gwellhâd tu ag at ei Rheidiau hwynt: Bum newynog ac ni roddafoch Fwyd: bum fychedig, ac ni roddafoch Ddiod: bum noeth, ac ni'm dilladafoch. bum ddieithr, ac ni'm dygafoch i me vn: bum glâf ac ni ymwelfoch â mi: bum yng Ngharchar ac ni weiniafoch i mi. O ni ddeallafoch mai eich Dyled oedd Gwellhau ar y Tlawd? o nid i'r Diben ymma y rhoddwyd eich Cyfoeth i chwi: o nid dymma'r Defnydd gorau i'w wneuthur â hwynt: o ni ddygafai Gweithredoedd Trugaredd i chwi y cnŵd gorau yn y Diwedd: o ni allafech chwi trwy hyn drysori i chwi eich hunain Sail dda erbyn heddyw? pe buafech chwi yn trefnu gosod allan eich Meddiannau yn ôl fy Rheolau i, o ni allafech chwi yn awr gymmeryd Gafael ar y Bywyd tragyw.*

yddol: a ragrybuddiwyd mo honoch chwi erioed, y cai y rhei'ny Farn heb Drugaredd; a'r ni ddangosent Drugaredd: A chwithau y rhai nid oedd gennych Drugaredd i faddeu, y rhai ni wybuoch pa wedd i fyned heibio i Gamweddau gwirioneddol neu debygol, y rhai a gawsoch, y rhai oeddych yn barod i lindagu eich Brawd o blegid can ceiniog, pan allafech gael Maddeuant am y deng Mil o Dalentau oedd yn ddyledus arnoch i Dduw: ai disgwyl am Drugaredd yr awr hon yr ydych? A ddywedbwyd erioed wrthy chwi, y rhoddai Brenin y Nefoedd chwi i'r Poenwr, o's Anrhugarogion y fyddech? Cythreuliaid, Deliwch hwynt, rhwymwch hwynt Draed a Dwylo.

14. *Deutwch allan chwy chwi yr Anghyfiawnder oll, y rhai a wnaethoch Gam â Gwragedd gweddwon a'r ymddifaid, y rhai a ormodfeichiasoch eich Cymmydogion yn eich Masnachoedd; y rhai a bentyrasoch Olud ynghyd trwy Arferion anyfion; y rhai a lethasoch ac a orthrymasoch y Tlawd dirwysgwy: o nid oedd Deddf Uniondeb yn 'scrifennedig ar eich Calon; o ni ddarllaniasoch chwi hi yn eglurach yn y Gair? o nid oedd Dynion yn eich difarnu chwi? o ni ddarfu i'ch Cydwybodau chwi eich hunain eich dirgelgondemnio chwi o blegid eich Anghyfiawnder, ac o ni feddyliafsoch chwi yr euogfarna y Duw cyfion chwi yn hytrach o lawer, o ni wybuoch chwi na byddai i un anghyfion etifeddu Teyrnas Nefoedd, y byddai i'r Arglwydd i ymddial arnoch am y Pechod hwn? A wnaethoch chwi gymmaint o Gam ag eraill ag y wnaethoch â chwi eich hunain trwy hyn, a ydyw ynnill y Byd i'w gystad-*

lu â cholled eich Eneidiad a ydyw ychydig
 Anian ac Aur [yr awron wedi eu cymmeru
 ymmaith oddi wrthyh] i'w cystadlu â'r Goleu
 ed o'r Nef, a gogoniant tragywyddoedd A dy
 iasoch chwi y cydymddygid â'r fath Far â hwn
 ai ni ddiſgwyliasoch glywed oddi wrthynt dra
 chefn yn Nydd Farn: ai Peth anghyſion ydy
 eich cosbi chwi am eich Anghyfiawnder? Cym
 merwch y rhai'n, Ddiawlaid, rhwymwch hwy'n
 Draed a Dwylo .

15. *Deurwch allan yr holl Gelwyddwyr; chwi*
chwi y rhai a ddyſgasoch ac a ymgynefinasoch
â'r Pechod hwn? y rhai ni ddarfu i chwi y
unig adrodd Celwyddau, ond hefyd a'u gwnae
thoch hwynt: eich Geiriau chwi oeddynt frug
iol twyllodrus: O ni wyddech chwi am y Duw
a'ch gwnaeth chwi, i'r hwn hefyd yr oedd y
ddyledus arnoch bob Ymofngiad ac Ufudd
nod, mai Duw 'r Gwirionedd ydoedd, a'i fod y
gofyn Gwirionedd: y dylai pob Dŷn ddywedyd
y Gwir wrth ei Gymmydog, ei fod yn ffeidd
Gwefusau celwyddog, sygwith o hono gosbi C
elwyddwyr â'r ail Farwolaeth, a rhoddi iddy
eu Rhan yn y Llyn Dàn, ai nid oedd ynnoc
ddim Ofn Duw, nae Ofn Barn i ddyfod
attal chwi? O ni allasech chwi cyn efmwytho
ddywedyd y Gwir ac adrodd Celwydd? O
onnillasech chwi trwy hyn fwy o Barch a B
yn y Byd; o ni buasech chwi yn fwy adda
Gyfeillach: o ni chawsech chwi fwy o Heddw
yn eich Cydwybod: a ddarfu i chwi eſguſa B
au trwy eich Celwyddau: eithr a nid oeddych ch
yn trymhaù mwy arnynt: o's cuddigsoch hwy
a Chelwyddau oddi wrth Dŷnion, a allech ch

eu buddio oddi wrth Dduw, yr hwn oedd yn chwi-
llo eich Calonrau chwi: a ddarfu i chwi wre-
thur Cymmwynas i neb trwy eich Celwyddau,
o ni ddarfu i chwi wrethur miwy o Gam a
chwi eich hunain fil o weithiau: a wnaethoch
chwi fwy o ddrwg i neb trwy eich Celwyddau
nac a wnaethoch i chwi eich hunain? O ni wy-
buoch chwi mai'r Diasol oedd Tâd y Celwydd
a'r Celwyddwyr, ac a oedd mor ddymunol gen-
rych fod yn debyg iddo ef: a oeddych mor chwa-
nog i wrethur Gwasanaeth iddo? Gythreul-
raid, deliwech hwynt, rhwymwch hwynt Draed
a Dwylo.

16. *Deitwch allan i gyd chwyched i yr Enllib-
wyr a'r Absenwyr; y rhai a roddiafodd oddi nmgylb
ag Enllibiau, ac a ddysgasoch o bobtu Chwedlau
er Gwradwydd a Sarhâd i Enw dâ eich Cym-
mydog? O ni wybuoch chwi mai eich Dyled
oedd amcanu cynnal Bri eich Cymmydog mor
efalus a'ch Bri eich hunain: o ni orchymmy-
nyd i chwi na ddywedech ddrwg am neb: a
fedrech wenjeithio i eraill yn eu Hwnebau, a
newid eich Lleferydd gymmaint wedi troi o ho-
rhynt eu Cefnau, o nid oedd eich Geiriau gwrth-
ddywedog chwi eich hunain yn eich heuogfarnu,
a gawsoch chwi Lês yn eich Absen a'ch Drwg-
ddywedyd am eraill; a ynnillafodd chwi Barch
trwy archolli Parch rhai eraill, neu yn hytrach,
o ni roddafodd chwi Achlysur i eraill ddywedyd
mor waradwyddus am danoch chwithau, o ni
ddarfu i chwi estroneddu Serch Cyfeillion agos;
a gwneuthur Athrod rhyngthynt trwy eich En-
llibiau: o ni wybuoch chwi mai celwyddog oedd
llawer o Belfau a lefarafodd chwi er Ammarch*

rhai eraill; a allasech chwi gyd â Hyfdra dŷstio
 y Pethau hynny yn wynebau y Dynion y llef-
 arasoch am danynt: o ni allatent hwy yn hawdd
 eich gwrthbrofi chwi, a'ch gosod ar Gywilydd
 ac od oeddych chwi yn hysbys o Feiau neilldu-
 ol rhai eraill, o ni ddylasech chwi eu celu hwynt
 pe buasai gennych Gariad cywir, o ni buatech
 chwi yn eu cuddio hwynt; a wnaethoch chwi
 fel y dymunasech wneuthur i *chwi*; o nid oedd
 arnoch *chwi* eich hunain Feiau gymmaint â'r ei-
 ddynt hwythau; ac a fuasai bodlon gennych eu
 gyrru hwynt ar lléd? *chwychwi* a gyhuddasoch e-
 raill yn dwyllodrus, ac yn awr chwithau a gy-
 huddir yn wirioneddus, ac a golbir yn gyfiaw-
 nus. Ddiawlaid, cymmerwch hwynt, rhwymwch
 hwynt Draed a Dwylo.

17. *Deuwch allan oll chwychwi y Beilch-
 ion a'r Trawsion*, y rhai a adeiliadasoch eich Ny-
 thod yn uchel; y rhai a gyrhaeddasoch lawer
 Gamrau budron i esgŷn i Faingc Anrhydedd, eich
 Calonnau *chwi* a dderchafwyd i fynu gan ddych-
 ymmygion uchel cribog, a Thybiau o'ch Go-
 idawgrwydd eich hunain, hyd o ni 'ch dibrifw-
 yd ac o ni 'ch diystyrwyd gan eraill, yr oeddych
 Chalonnau beilchion, ac Wynebau beilchion,
 Ymadroddion beilchion tu ag at eraill, yn enwe-
 digol tu ag at y rhei'ny oeddynt yn waelach
 Grâdd; *chwi* edrychasoch ar eraill o hirbell, a
 a ddiystyrasoch Ymddiddan a Chymdeithias rh-
 ag nad oeddy Byd yn deilwng o honynt: a o-
 ddych *chwi* yn adnabod dim Anrhydedd ac U-
 ddas uwch nâ'r fâth a allai'r Byd eu rhoddi
 chwi? o ni allasech *chwi* gael Eisteddfeydd me-
 nesolion Leoedd, ped edrychasech mwy ar

hól, a llai ar ôl Uwchder y Byd? o ni wyddech
chwi mai'r Lleoedd mwyaf llithredig oedd y
 Lleoedd uwchafar y Ddaear? o ni ddarfu i *chwi*
 ragwled y troci'r Olwyn arnoch? o ni Chredaf-
 och *chwi* y bwriai Duw i lawr y Cedyrn o'u Hei-
 steddfoedd; maj pa uwch y'ch dercheftid *chwi* i fy-
 nu mewn Urddas a Gwiwdod, o's eich Calonau
 hefyd a ddercheftid gan *Falchder*, iselaf a mwyaf
 i gyd y fyddai eich Cwyp? ac a oedd Cymme-
 riad a Gwag-glod gyd â Dynion mor ddymunol?
 o nid Chwythad diddim, a Gwynt anwadal yd-
 oedd? Od oeddych yn orymgeisiol, o ni ddylasai
 eich Gorymgais *chwi* fod am Hawddgarwch gyd
 â Brenin y Gogoniant, yr hyn y fuasai mor lle-
 siol a thragsythol? ac ai *chwychwi* yw'r Dynion
 y fuasai unwaith mor *falch* ac mor drahaus? *Ai*
beilchion chwi, *ai chwi*? ai dyna 'ch Rhefwm *chwi*
beilchion a *chwithau'n* Greaduriaid! Creaduriaid
 Cardoteuog! y rhai nid oedd gennych ddim oll ond
 a *fenthyciasoch* ac a *dderbyniaisoch* oddi wrth Dduw,
Beilchion a *chwithau'n* fâth Greaduriaid gwael!
Beilchion, a *chwithau* wedi syrthio i'r Dom a my-
 ned mor fryntion! *Beilchion*, a *chwithau'n* *Bech-*
aduriaid mor fudron! mor llawn o Ddoluriau,
 a *chwithau* a'r fâth Eneidiau gwahanglwysus yn-
 noch, a *chennych* y cyfryw Ysbrydoedd ffieiddgas?
 A fedrech *chwi* gysodi i synu eich Esgyll a *chwith-*
au cyn ddued eich Traed? a fydded *chwi* yn feilch-
 ion a *chwithau* wedi colli Delw Duw, ac mor gy-
 ffelyb i Gythreuliaid aflan, yn feilchion a *chwith-*
au'u *Bechaduriaid* noethblymmion, wedi ymddilladu
 yn y fâth Garpiau ffiaidd: yn feilchion a *chwith-*
au'n gyfryw Gaethion a Budrweision i'r Bradwyr
 neu'r Gormeswyr gwaelaf ac anheilyngaf, yn feilch-
 ion, ai ie yng Nghadwynau a Llyffetheirie Satan a
 Thrachwan

Thrachwiant? Rheswm da yn wir i chwi fod yn feilchion, ac i edrych mor uchel, a llefaru mor fawrhydrig, a chwithau mor gas gan Dduw, ac yn gyfryw Adfydigion ysbrydwael, truenus, y rhai fuoch yn mocha ac yn gwasanaethu fel Bryntweifron mewn Llaidd a Thom: ac a arweiniwyd gan y Diafol mewn Cebystron, fel Cwn, tu â Charchardŷ Uffern: rhaid jawn oedd i chwi ddiystyru Cyfeillach fy Nysgyblion i: megis pe buasai Cardoteuon budron tommennog yn diystyru Cyfeillach Tywysogion diledryw teyrnwaedog: eithr yn awr chwi a ddiraddir, ac a ifheir mewn Gwirionedd. Deliwch hwynt, Gythreuliaid, rhwymwch hwynt Draed a Dwylo.

18. *Deuwch allan chwychwi yr holl Ddyrnion Gensigenrus a Maleifus; Chwychwi y rhai y bu yn ddrwg gennych o blegid Daioni eraill, yr hwn a gawfant, neu a wnaethant: y rhai y bu yn ddygn gennych wrth Gyflyrau da rhai eraill, a darfod iddynt lwyddo yn hynotach na chwi yn y Bŷd; y rhai y bu flin gennych o blegid Perthynnafau hoff a diddanus rhai eraill, ac na bu'r eiddo chwi yn debig i'r eiddynt hwy; y rhai y bu drwg gennych o blegid Tegwch neu Rym Gorph, Doniau neu Gynnysgaeddiadau eraill y tu hwnt i'r hyn a gawsoch chwi; y rhai wynfydasoch wrth Anrhydedd rhai eraill, a bod iddynt hwy Barch a Goruchafiaeth uwchlaw yr hyn a ddodwyd arnoch chwi; y rhai y bu yn ddygn gennych o herwydd gwneuthur o eraill fwy o Ddaioni, a bod o honynt yn fwy Deinyddiol na chwi eich hunain; ac am hyn chwi a'u dirgelgafasoch hwynt, ac a ddygaloch Falais tu ag atynt yn eich Meddyliau ac a rosfafasoch Eddyliau*

dylliau a Dymuniadau i wneuthur iddynt ryw
Ddrwg, ac yr oedd yn llawen gennych. pan ddi-
gwyddai Drwg iddynt; *Chwyschwi*, *Chwyschwi* a
fioch Blant. Diafol yn wir, ac yr oedd Llŷn a
Thrachwantau eich Tâd arnoch. A oedd eich
Llygaid chwi yn ddrwg o herwdd fod Duw yn
dda? O nid Duw y ddodes. y Rhagor. rhyngth-
ynt hwy a chwi, o ni ddylasech chwi fod yn fod-
lon: o nid oedd Duw yn dda tu ag attoch
chwithau, ac o nid oedd gennych Achos
fod yn Ddiolchgar? O ni attaliafdech chwi Hynt
Daioni Duw trwy eich Cenfigen? o ni *challaf-*
dech chwi: Ddiddanwch y Pethau da oedd gennych
trwy y Pechod ymma; o ni *challafdech* chwi trwy
hyn ymma y Llŷs a allasech gael ym Mhethau
da rhai eraill: o ni ddylasech chwi ymlawenhau
yn eu Pethau da hwynt? Pe carasech hwy yn
wir, o ni wnaethech felly? O ni ddarfu i chwi
dyddfu a dirboeni eich hunain trwy eich Cenf-
igen? Pe buasech yn oftyngedig a fuasai hi yn
yn arnoch? Pe gosodasech eich Serch ar Bethau
chod; a fuasai 'r Pechod hwn mor dyciannol?
Pe buasai vnnoch wir Chwant i yrru ym mlaen
Gogoniant Duw, a fuasai mor flin gennych, ddar-
fu cymmylu ar eich Gogoniant chwi, eyd by-
dd yn derchafu Gogoniant Duw, er mai
an Ddwylo eraill yn fwy na chan yr eiddoch
chwi? O ni rybuddiwyd chwi i ofod heibio bob
enfigen a Malais, o mynnech fod yn Gristno-
lon yn wir; pe gosodasech eich Hysbrydoedd
an fy Llywodraeth i, o ni orchfygaswn i trwy
Ysbryd i eu Hysgogiadau afreolus hwynt? O
chawfdech chwi Eelufdra a Diddanwch mewn
ariad, ped ymgeisfdech ar ôl y Rhod ymma, a
pe buasech byw yn yr Ymarfer o hono? O ni
wybu-

wybuoch chwi mai Gweithredoedd y Cnawd oedd y rhai'n, y rhai a'ch cauai chwi allan o Deyrnas Nefoedd? Deliwch chwi hwynt, Gythreuliaid, rhwymwch hwynt Draed a Dwylo.

19. *Deuwch allan oll chwychwi y Dynion digllon ac ymrysongar; chwychwi y rhai oeddych ag Ysbrydoedd tanllyd, a Thafodau tanllyd, eich Tafodau chwi oeddynt gyffelyb i Gledlyfau, a pha rai y gwanafoch ac yr archollasoch eraill yn eich Ymadroddion gwradwyddus enllibus; y rhai oedd a Gwenwyn Aspiaid yn eich Calonnau a'ch Gwefusau, yr hwn a dorres allan yn Jaith adwythig; eich Geiriau chwi oeddynt chwerwona disgrtheinllyd, yn llawn o Lîd a Digllonedd a Chynnen. Bonffaglwyd oeddych yn y Lleoedd y buoch byw ynddynt; aflonyddu y wnaethoch ar Heddwch eich Teuluoedd, ac a droisoch bob Peth yn Dwrf ac yn Derfysg: ai ni wybuoch chwi Eirchion yr Efengyl, yr hon fydd yn gorchymmyn Tangnefedd, a Lledneisrwydd, ac Addfwynder a Chymmodlondeb? A aflonyddasoch chwi ar heddwch rhai eraill trwy eich Cynnennau, ac o ni aflonyddasoch ar eich Hedd eich hunain? A godasoch chwi Derfysg yn eich Tai, ac o nid oedd Derfysg mwy yn eich Calonnau chwi? O nid archwaethasoch chwi Chwerwedd y fâth Ymarweddiad, ac etto a barhaech chwythfyth ynddo? O ni dderbyniaf och chwi rai Ergydion ac Archollion trwy eich Cynnennau ymbell waith, ac etto ai ni wrandawech chwi a y cyfryw Geryddon? A fuoch chwi yn ddig wrth eraill yn ddiachos, ac o nid oes Achos da? Dduw fod yn ddig wrthych chwi? O nid oedd Tân eich Tafodau chwi wedi ennyn gan Ddwy*

Uffern; ac ai afrelymmol yw caffael o honoch
chwi eich cilgwithjo i'r Llosgfeydd o blegid eich
Cynnen? Deliwch hwynt, Gythreuliaid rhwym-
wch hwynt Draed a Dwylo.

20 *Deurwch allan chwychw i yr holl Ddeddfo-
lion a'r Moesolion, y rhai oeddych a Chyfiawnder
moetol gennych, ac a fuoch union yn eich
Masnachfeydd, eithr yn llwyr Estroniaid i Rym
Duwioldeb, chwi a gadwasoch rai o Etrchion yr
ail Lêch o'r Gyfraith, megis yn perthyn i chwi
eich hunain ag eraill yn y Tu allan; eithr chwi
esgeulusasoch yn ddiras Ddyledion y Llêch gyn-
tas, y rhai oedd yn perthynu at Dduw: Nid oedd
gennych chwi ddim Gwybodaeth o Dduw, nac
Ofn iddo, na Chariad arno; na Digrifwch yn-
ddo: erioed ni ddarfu i chwi na sancteiddio ei
Enw na'i Ddydd ef yn eich Calonnau, na'i add-
oll ef mewn Môdd ysbrydol yn ôl Rheolau ei
Aur ef: erioed ni buoch ufuddion i'r Esengyl, er-
ioed ni welsoch fy Eifiau i, erioed ni chawf-
soch na Hawl ynnof fi na Chydnabyddiaeth â mi,
er amled y Galwedigaethau a'r Odfeydd y gaw-
soch; ac a ydych chwi yn meddwl yr adnaby-
ddaf ac yr addefaf fi chwi yn awr, a chwithau
heb fod yn eiddof fi? A dâl eich Cyfiawnder
moesol i chwi ddim yn awr, a chwi yn sefyll
i roddi cyfrif mor fanwl? O ni ddywedais i chwi
yn fy Ngair, oddi eithr i'ch Cyfiawnder chwi
ragori ar Gyfiawnder y 'Sgrifennyddion a'r Pha-
riseaid, nad allech chwi fyned i mewn i Deyr-
nas Nefoedd? Bod yn rhaid eich aileni, o nid é
na's gallech chwi fod yr gadwedig: Mai rhaid
oedd i chwi ddilyn Sancteiddrwydd, o nid é na
wynhaech chwi byth Wynfydedigrwydd: O ni
chlywsoch*

chlywsoch chwi am y Gwr ieuangc, oedd
 chymmalint o Gyfiawnder moeol a chwithat
 ynddo, ac er hynny a fethodd fyned i'r Nef,
 blegid na's mynnai ufuddhau i'm Heirchion
 aill? A fu eich Cyfiawnder moeol chwi mo
 llawn; ac nad cedd na choll nac eisiau ynddo
 A fuch chwi byw yn ddibech ddifai tu ag
 am yr Ail Lêch o'r Gyfraith, heb Sôn am eiddo
 Troieddiadau ar y Lêch gyntaf: O ni ddwywa
 Cydwybod wrthy chwi am rai Llithriadau; na
 Tramgwyddiadau a Chwympiadau yn eich rhed
 iad oddi allan? A fuch chwi erioed yn eiddo
 o Ymdrin â Dynion yn anghyfiordd? A fuch
 chwi erioed yn anllad ac yn drachwantus? A
 ni adroddasoch chwi Gelwydd erioed, nac En
 llibiau 'chwaith? Ac o buoch chwi yn deg
 phrydweddol mewn Ymddygiad ac Ymarwedd
 iad oddi allan, o nid oeddych chwi yn wrthu
 y Tu mewn? O ni bu arnoch Eisiau Maddet
 ant am eich Pechodau, ac Eisiau fy Ngwaed
 olchi ymmaith eich Budreddi? o nid oedd Gw
 euon eich Gweithredoedd yn bechadurus, o ni
 yr Egwyddor a'r Diben, a Dull y Cyflawnia
 A dybiaisoch chwi y gallatai Gweithredoedd A
 ian eich achub chwi, pan na's dichon Gweith
 redoedd Grâs, heb Gyfrifiad o'm Cyfiawnder
 o herwydd eu Hammerfleithrwydd, o nid rh
 yw bodloni Cyfiawnder Duw o blegid eich P
 chodau chwi, a pha fodd y tebygwch y gellin
 wneuthur, ond trwy eich cosbi chwi yn drach
 wydd yn Uffein? Pe credasoch ynnos fi, a
 buasoch ufuddion i mi, fy Nglyfiawnder i
 asai yn eiddo chwi, ac yna chwi allasoch d
 synu eich Pennau mewn llawen Ddiligwylia
 Ogoniant ar y Dydd heddyw, eithr chwi a
 nafo

nafoch wrth eich Cyfiawnder eich hunain, ac a fuoch yn holljach, ac ni welsoch fy eisiau i, i fod yn Feddyg ac yn Jachawdwr i'chwi, ac ni ymostyngasoch i'm Cyfiawnder i, ac ni's derbyniasoch ef, a pha beth fydd gennych i ddywyddyd, Pa ham nad â y Farn i'ch herbyn? A debygasoch *chwi* y gallai y fâth Bethau a'ch Gweithredoedd *chwi* wneuthur Bôdd Cyfiawnder, lle pe gwnelsech yn well, a phe cadwatech yr holl Gyfraith trwy gydol eich Bywyd gan mwyaf, na's gwnelsech er hynny ond eich Dyledswydd, a Phechoda u eich Jeuenctyd a fuasent yn ddigonol i'ch suddo *chwi* i Eigion Uffern: Eithr a oedd gennych un Cyfiawnder perffeithgwbl? A oeddych *chwi* yn meddwl haeddu'r Nef trwy'r fâth Weithredoedd? Ai tybied yr ydych yr haeddwyh *chwi* Goron y Gogoniant am eich Dedd-oldeb a'ch Moesoldeb? Ym mha fan y mae gennych Addewid am hynny? Ac o nid oes Addewid, a allech *chwi* debygu byth gael y fâth Beth; Beth, a gauwyd ar eich Sain *chwi*, a ydych yn awr yn fudion? Deliwch hwynt, Gyth-ullaid, clymweh hwy Draed a Dwylo.

21. *Deuwch allan yr bell Ragrithwyr, y rhai wnaethoch Rîth Sancteiddrwydd, ac a ddyga- ch Enw Proffeswyr awyddus Crefydd, eithr ar amcanion ac Egwyddorion cnawdol yr oedd- ch yn gweithio, chwi a arferasoch Grefydd me- s Cochil i'ch Cybydd-dod, chwi a'm canlyna- ch i yn uhig er mwyn y Torthau, yr oedd- ch yn geuon yn y Galon, yn bydron yn y mwyn, yn Feddeu wedi eu gwyngalchu, yn llosgyrynog tanbaid, yn Sêr gwibiog syrthie- si i ba rai y mae Niwl y Tywyllwch yng*
nas
nghad

130 Ymddangosiad Crist

nghadw yn dragwydd: Beth oeddych chiwi yn
 ei feddwl wrth y Lliw a'r Ffrug Addoliad a Gwa-
 fanaeth oddi allan oedd genhych: a dybiaf-
 och chiwi fod y Duw hollweledig calonchwiliedig yn
 barnu yn ôl y Golygiad oddi allan, a dybiaf-
 och chiwi y byddai Gwafanaeth Gwefus, ac Ym-
 arfer corphorol yn dderbyniol ganddo ef, yn-
 teu dderbyniad gyd â Dynion yn unig oedd eich
 Amcan chiwi: y Wobr honno a gawsoch, ac a
 ellwch chiwi ddisgwyl am un Wobr arall, pan
 nad oeddech nac yn ei dymuno nac yn ei ha-
 mcanu; a pha beth a dal y wobr a gawsoch? A
 allwch chiwi gael Llës yn awr, o fod Dynion
 gynt yn eich cyfrif yn grefyddol? A ddichon eu
 Tyb da hwynt am danoch ddwyn Maddeuant a
 Jachadwriaeth i chiwi? A allech chiwi fod yn
 fodlon fod eich holl Wafanaeth oddi allan yn
 wrthodedig ac yn golledig o eisiau Cywirdeb,
 ac Egwyddor tywiol oddi fewn? O ni feddylia-
 soch chiwi y cyfodai eich holl wafanaeth chiwi
 fynu ryw ddôdd yn eich herbyn? O ni ddigia-
 toch chiwi y Mawrhydi goruchaf, yr hwn oedd
 Destun Gwawd yn eich Addoliad rhithiol? O
 ni ddeallodd efe yn dda ddigon pa ffordd yr oedd
 eich Calonau yn myned, pan debygid eich bod
 yn fwyaf defosionol? O nid oedd yn ysbyr iddo
 ef y Trachwant dirgel y fu yn lletya yn eich
 Calonau chiwi, a'r dirgel Ffordd Annuwiol
 rhodiaf och ynddi, pan oeddych yn gwneuthur
 Lliw Marwâd, a Hunanymwadiad, a sanctaidd
 a manwl Ymarweddiad? O ni'ch rhybuddiwyd
 chiwi yn erbyn Rhagrith, o ni ddywedbwyd
 chiwi mor gâs gan Dduw ydoedd, ac y byddai
 Rhan y Rhagrithwyr yn y Tywyllwch eitha
 lle y mae wylofain a chwynofain a rhingci
 Danned

Dannedd. Cymmerwch hwynt, Gythreuliad;
rhwymwch hwynt Draed a Dwylo.

22. *Deurwch allan yr holl Wrthgilydyr a'r Ym-*
wrthodwyr oddi wrthyf fi o'm Ffyrdd: Chwy-
chwi y rhai a droisoch yn ôl i Ffyrdd Halogrwydd;
ac Annuwioledeb cyhoedd, gwedi bod dros Am-
ser yn proffesu, ac yn ymgysylltu â'm Pobl i? a
oedd fy Ngwafanaeth i mor llwythog ag na's gall-
ech ei oddef yn hwy? A oedd y ffordd i'r Nef mor
anhyfryd; ag na's gallech rodio ynddi ddim yn
hwy? Wedi cymmeryd arnoch fod yn profi Pe-
thau dros dro, a ddodasoch ac a ddewifasoch
chwi y Cythraul o'm mlaen i? wedi ymolchi
peth, a ymdreiglasoch chwi yn y Llaïd drach-
efn? Wedi cassael o honoch beth o'r Chwyddfa
wrthun o'ch Cylla, a lyfasoch chwi hwnnw i
fynu drachefn? Wedi peth Yfugbo a Thrwfio;
a agorasoch chwi y Drws; a gollwng i mewn
faith Ysbrydion gwaeth i halogi eich Calomant
Wedi bod ar wedd rhai yn ffoi, a ddarfu eich
maglu drachefn? A oedd yn rhaid i chwi ddodi
eich Troed drachefn yn y Fagl, ac ymglynnu
yn Rhwymau newyddion Pechod, a ddarfu i
chwi brisio Cyfeillach yr Annuwioledd ydoedd
yn myned i Uffern, o flaen Cyfeillach fy mhobl
i y rhai oeddynt yn myned tu a'r Nef? A ddy-
munech chwi yn awr ddarfod i chwi ddal allan
hyd y Diwedd? O ni fyddai yn llawen gennych
yn awr, pe bydddech o'u Cyfeillach hwynt? A
fu yn edifar gennych eich Edifeirwch, ac o nid
ych chwi yn awr yn edifarhau am eich Gwrth-
giliad? o ni ddywedbwyd i chwi o thynnech yn
ôl, na byddai fy Enaid yn ymfodloni ynnoch?
A chwithau y rhai a wyrasoch oddi wrthyf fi
a'm

a'm Ffyrdd, i Ffyrdd Amryfusedd, y rhai a sug-
 nasoch i mewn Heresiau oddi wrth Athrawon
 gau. O ni wyddech chwi fod Heresiau damna-
 dwy, yn gyftadl a Phechodau damnadwy eraill?
 O ni'ch rhybuddiwyd chwi fod Satan weithiau
 yn ymrithio yn Rhith Angel y Goleuni? A ddar-
 fu i chwi wyrdroi cyn gynted wedi bod fy Ys-
 bryd i yn gweithio ac yn ymryson peth â chwi,
 a chwithau wedi rhoddi peth Gobaith o Ddych-
 weliad a Diwygiad? Ai ni ddarfu i chwi feddwl
 pa fodd yr oedd Satan yn sefyll ar Annel gafae-
 lu cyn gynted ag y dechreuasoch ddeffroi, i ddo-
 di Rhagfarn ynnoch yn erbyn y Gwirionedd, a
 'ch tynnu chwi ar encyl Ffordd arall idd eu wa-
 sanaethu ef? Pe carasech y Gwirionedd o'ch
 Calon megis ydd oedd ynnof fi, a fuafid yn eich
 llithio chwi felly? O nid oedd Ymddarostyng-
 iad isel a Marwâd pob Trachwant yn Athraw-
 iaeth rhy galed, ac am hynny dewis a wnaeth-
 och chwi y fath Ddysgeidiaeth ag a roddai ych-
 wâneg o Hynt a Rhydd-did i chwi, ag a gudd-
 iai ac a lochai eich Trachwantau chwi dan ryw
 Enw amgen, ac a gyfenwai eich Câs a'ch Dig-
 yn erbyn fy Mhobl i wrth yr Enw o Awydd-
 ferch dros fy Ngogoniant i? A dybiafoch chwi
 o's rhoddech i Satan un Gafael, na byddai hyn-
 ny yn ddigonol i'ch anafu chwi? Pe glynasech
 yn ddysfal wrth fy Ngweinidogaeth a'm Hor-
 deinhadau i, a fuafid yn eich hudo chwi felly?
 A dybiafoch chwi eich hunain yn ddoethach
 nâ'm Gweinidogion i, cyn gynted ag y caw-
 soch ychydig Giplewyrchyn Goleuni? A fed-
 rech chwi mor hawdd agoryd eich Clust i En-
 libiau, a derbyn Rhagfarnau yn eu herbyn
 hwynt, trwy Annogaeth Satan a'i Offerynnau

er Llongddrylliad eich Encidiau eich hunain?
 Ai ni wybuoch mor figledig ac ansefydlog oed-
 ddych, mor debyg i Blant yn bwhwman, ac
 a gylcharweinid gan bob Awel Dysgeidiaeth,
 wedi i chwi unwaith adael fy Ngweinidogaeth
 i, yr hon a ofodais i er eich Cadarnhâd chwi?
 Ai eich Tyb oedd y gallech fyw uwch law Or-
 deinhadau yn y Byd? Ai meddwl y wnaethoch
 yr esgynnech i Eisteddfod uwch, pan aethoch
 allan o'm Hysgol i? A phan ddisgwyliasoch am
 Berffeithrwydd mwy, o nid aethoch yn amher-
 ffeithach nâ chynt? Pan oeddych yn dychymmyg
 eich bod yn y Goleuni egluraf, o nid oeddych
 chwi yn llawn Tywyllwch dudew? A chwi yn
 meddwl eich bod cyn sancteiddied, ag nad oedd
 gyffelyb i chwi, ac nad oedd neb yn sanctaidd
 ond y fyddai o'ch Ffordd chwi, o nid oeddych
 chwi yn dra antanctaidd, ac megis Mâg yn fy
 ffroenau i? A allwn i dderbyn eich Addoliad
 chwi allan o Ffordd ty Ordeinhadau a'm Goso-
 medigaethau? A chwi yn tybied eich bod wedi 'ch
 tywys a'ch doddi ar Waith gan yr Ysbryd oreu
 ll, o nid Ysbryd Twyll ydoedd hwnnw? A
 darfu i'm Hysbryd i eich tywys chwi, a gwei-
 hio ynnoch mewn Ffordd na's goddefwyd gan
 y Ngair i? Ai nid chwychwi oedd Rhwygwyr
 Darnwyr fy Eglwys i? Ai nid o'ch Arhos chwi
 dywedbwyd yn ddruwg am Ffyrdd y Gwirionedd
 yn Ddynion drwg? O nid oedd y rhai oddi allan
 a dwyn Rhagfarn yr erbyn fy Ffyrdd ie fy ffyrdd
 o blegid eich siommedigaethau chwi, y rhai a
 maethoch Broffes mor flaenllaw? Moeswch i mi
 ddesi rai maust gamsynied mewn Pethau amgylch-
 iol, ai Esgus cyfion oedd hynny i chwi gyfeilior-
 mewn Pethau sylfaenol? Pan ydoedd y Gair yn
 lled

lledagored i chwi addysgu eich hwnain yn y gwirion-
 nedd, o ni ddarfu i chwi myndroi yr Ysgrifhurai
 er eich Dinistr eich hwnain? Tebygwch i chwi
 gwplhâu rhyw Bethau, ai'r Pethau a orchymyn-
 nais i oeddynt? Tebygwch ddioddef o honoch rhyw
 Bethau yn eich Ffordd chwi, a ydych chi yn go-
 beithio am Wobr am Ddioddefiadau: na's gelwais
 i mo honoch erioed iddynt; a'r fâth ag a galedasai
 eich Cydblaidac a dderehasai eich Siommedigaeth chwi
 y cymmaint arall? O ni wybuoch chi pa ryw Fagl
 y'ch maeddwyd chwi ynddi, cyn gynted ag y trois-
 och eich Troed or Ffordd hên, union, gul fy Ngair
 a'm Hordeinhadau i, yr hon a ddug gynnifer En-
 aid i'r Nefoedd? O nid oeddych chi yn annheby-
 sach o lawer o gaffael eich galw yn rymmus na
 Meddwon a Godinebwyr, a'r rhai mwyaf beus,
 y rhai a safasant yn noethach i Ergyd y Gair, ac
 oeddynt barotach i dderbyn Addysg? Chwannoc-
 ath oeddych i argyhoeddi fy Ngweinidogion i, nac i
 dderbyn fy Ngweinidogion i, ac Argyhoeddiad gan-
 ddynt: Chwi fedrech eu galw hwynt yn Broph-
 wydi gau, ac Anghristog, er darfod iddynt lymu
 wrth Wirioneddau fy Ngair i, ac heb haeru dim
 amgen, a minnau wedi rhoddi iddynt gynnifer
 Sêl wrth eu Gweinidogaeth yn Nychweliad Eneidiol
 lawer: Chwi fedrech eu galw hwynt yn Hunan-
 geiswyr ac yn Gysfogddynion, er rhoddi o honynt
 y fâth Dystiolaeth o Hunanymwodiad, a llawer
 honynt wedi gadael y cwbl oil ag a feddent, yn hy-
 raeh nac y gwneleant Rwyg ar eu Cydwyhodau
 Chwi fedrech rai o honoch feddiannu trwy Dro
 eu Swydd hwynt, er na chawsoch na Galwediga-
 aeth, na Gbenniadiaeth oddi wrthyf fi. Chwi gaw-
 soch yr Ysgrifthur i ysbysu i chwi y Ffordd union
 eithr cau eich Llygaid a wnaethoch chi yn erbydd

y Goleuni, a dewis Efydd Tywyllwch? Ai nid cymrwys i chwi yntau i syned i Le'r Tywyllwch? Cymmerwch hwy, Ddiawlaid, rhwymwch hwynt Draed a Dwylo.

23. Deuwch allan i gyd yr holl rai anedifeiriol a'r Anffyddloniaid; Chwychwi bawb a'r ni roddasoch Ufudd-dod i'r Efengyl: O ni's galwyd chwi i Edifeirwch gan fy Ngweinidogion a'm Hysbryd i, mewn Ordeinhadau: a phan na chlybuwyd y Llais iselfain, o ni alwyd arnoch chwi yn uwch gan Dduw yn ei Farnedigaethau? O ni wyddech chwi, oddieithr i chwi edifarhau, y difethid chwi yn ddiammau? Y byddai Anwiredd yn Ddifrod i chwi, oddi eithr bod eich Calonnau chwi wedi eu dryllio am dano, ac oddi wrtho, ac er hynny, er gorwedd o honoch tan Euogrwydd gymmaint, a fuoch chwi, a feiddiech chwi fod mor anedifeiriol a Chaled galon? Ai ni's galwyd chwi attaf fi gan Lais yr Efengyl? O ni alwais i chwi, ac o ni estynnais allan fy Llaw ar hyd y Dydd attoch chwi? O ni bum i yn sefyll wrth Ddrws eich Calon, ac o ni churais yn galed am Dderbyniad, ac er hynny chwi fedrech gauad y Drws yn fy erbyn i, er bod arnoch gymmaint o'm Heiliau i: O nid oedd gennych Orchymmynion ac Annogaethau i gredni: a allech chwi yn rhesymol ddymuno sicrach Sail a Throedyn i 'ch Efydd; O ni roddasoch chwi y Celwydd i Dduw trwy eich Angrediniaeth? O ni ddarfu i chwi trwy hyn sicrhau Euogrwydd eich holl Bechodau eraill arnoch eich hunain, y rhai yr oeddwn yn fodlon i'w tynnu ymmaith oddi wrthych? A fuasai un Pechod yn erbyn y Ddedd yn eich trwy chwi yn euog, pe troisech oddi wrtho,

a rhoddi Ufudd-dod i'r Efengyl? Ai ni ragddy-
wedbwyd wrthych chwi am y Llid i ddyfod, ac
etto o ni ffocch chwi rhagddo? O ni chynnigiwyd
Jachawdwr i chwi, ac etto o ni dderbyniech
chwi ef? O nid agorwyd Trysorau ger eich bron
chwi, ac etto o nid edrychech chwi ar eu hól
hwynt? O ni ddangoswyd i chwi y Ffordd i'r
Nef, ac o ni rodiech chwi ynddi? Pa fodd y
dihangwch chwi, y rhai y fuoch euog o Annu-
fudd-dod i'r Efengyl? Deliwch hwynt, Gyth-
reuliaid, rhwymwch hwynt Draed a Dwylo.

Crist yn Nydd y Farn a argyhoeddâ yr holl
Fyd annuwiol, yn enwedigol y rhai a fuasent
byw tan fŵn yr Efengyl, eu Drygau a wneir
yn amlwg ac yn eglur, a cheuir pob Genau,
pan eu caffer hwynt yn euog ger ei Fron ef,
ac ni's gallant wrthdadlu dim: yna yr Annuwi-
olion a ânt yn fudion, ac a safant yn ôl cyf-
lawn Argyhoeddiad ar wêdd cynnifer o Ddihir-
wyr mewn Cadwynau ger bron y Barnwr. A
meddylwch ynnoch eich hunain yn awr beth
fydd Ymddygiad yr Annuwiolion, a hwy fel
hyn wedi eu hargyhoeddi o'u Pechodau, ac yn
barod i dderbyn eu Barn: yr wyf yn credu i rai
o honoch weled Drygweithredwyr ger bron y
Frawdle, wedi i'r Cynghoriaid tyngedig eu cael
yn euog, a'r Ynad yntef ar draethu Barn An-
gau arnynt, pa fodd y cyfnewidiai eu Hwyn-
bau, ac y crynai eu Cymmalau, ac y byddai
Dychryndod anrhaethadwy yn ymasael ynddynt.
Eithr O'r Arfwyd a'r Dychryn y fydd ar Ys-
brydoedd yr Annuwiolion, pan fyddent wedi
eu hargyhoeddi o Bechod gan y Barnwr hwn!
chyd â pha ddychrynedig ddisgwyl y byddan
yn

yn aros wrth eu Barn?

7. *A bwn yw'r feithfed Peth, sef traethu am Eiriau'r Farn a roddir gan Crist ar yr Annuwio-
han. Gwelwch Math. 25. 41. I na y dywed
ese wrth y rhai er y llaw affwy, ewch oddi wrth-
yf, rai melldigedig i'r tân tragwyddol, yr bwn
a baratwyd i I diafol ac i'w Angylion. Ewch
oddi wrthyf, chwi y rhai gynt a ddywedafoch
yn eich Calonau wrthyf fi, Dos ymmaith, ni
fynnwn ni mo honot ti i deyrnasu arnom; a
ddywedafoch wrth fy Ngweinidogion i, Ewch
ymmaith, ni wrandawn ni ar eich Geiriau, a
ddywedafoch wrth fy Ysbryd i, Dos ymmaith,
ni ymollyngwn ni gyd â'th Ysgogiadau di. Yn
awr Ewch, Ewch oddi wrthyf fi, chwi y rhai ni
fynnech ddyfod attaf fi; mynych y galwyd ar-
noch, ac y'ch gwahoddwyd chwi i ddyfod, ond
chwi a wrthodafoch, yr awron Ewch, Ni chewch
chwi yr un alwad mwyach: ni chewch chwi
un cynnig o Rêsmwyach byth bythoedd: Ewch
byth ni chlywch chwi mo'm Llais i mwyach;
byth ni chewch chwi weled fy Wyneb i mwy;
Ewch, ymmaith a chwi o'm Gelwg i: Ewch
oddi wrthyf rai melldigedig; negis ag na bu
arnoch Ofal am Fendith, felly hi a ymbellhâ
oddi wrthyf; fel ag y carafoch Felldith, felly
hi a fydd i chwi: Ewch gyd â Melldith y Ddeddf,
gyd â Melldith y Duw mawr ar eich Pennau;
Dilladed Melldith Duw chwi fel Gwig; a rhwy-
med chwi fel Cadwyn: Eled i mewn i'ch cnawd
a'ch Esgyrn chwi fel Olew, i gynddeiriogi
Fflammau Uffern o gymmaint â hynny yn
waeth yn eich cylch chwi, a Thrywaned i
mewn i'ch Eneidiau chwi, a llanwed chwi ag*

Ing erchyll: *Ewch oddi wrthyf rai meildigedig i
tân tragywyddol.*

Ni chewch chwi ddychwelyd dim i'ch hên
Drigfan i dreulio Tragywyddoldeb mewn Diga-
rifwch cnawdol; na chewch, *Ewch* i Boenau
Ewch i Dân, i Dân Uffern, i'r Llyn sy'n llof-
gi: i *Dophet*, a barotowyd er doe i chwi,
Ffrwd o Dân a Brimston, a ennynnwyd gan
Anadl Duw. *Ewch* i'r Tân tragywyddol: *Ewch*
trigwch gyd â'r Tân ysol, a phreswylwch y
Llosgfeydd tragywyddol: ewch i'r Tân tragy-
wyddol, a baratowyd i'r Diafol a'i Angylion.
Chwi wasanaethafoch y Diafol ac amryw Chwan-
tau, a chwi yn byw yn y Byd: yn awr ewch
a byddwch fyw gyd â'r Diafol a'i Angylion yn
Nhân Uffern yn dragywydd, cymmerwch Ran
o'r Poenedigaethau a barotowyd yn bendifadd-
eu iddo ef, ag fydd yn perthynu hefyd i chwithr-
au, o herwydd perthynu o honoch i'w Deyr-
nas ef.

A phan yw'r Farn yn ddiadlam wedi ei thrae-
thu gan y Barnwr yn erbyn yr Annuwion.
Och pa Ysgermain anguriol y fydd yn tarddu
o'u Cegau; gyd â pha erchyllt y crochlef-
ant, *Pa wêdd, Pa wêdd y gallwn ni ddiodde*
y Fflammau ysol, a'r Llosgfeydd tragywyddol yn
Uffern.

Dymma fi wedi darfod a llefaru am y Farn
a draethir ar y Cyfion a'r drygionus, yn Ym-
ddangosiad Jesu Grift.

P E N. IX.

YR ail Beth ydyw Sôn am *Wneuthuriad* y Farn a draethir ar y Cyfiawn a'r Drygionus, yr hyn Beth agrybwyllir ym *Mat.* 25. 46. *A'r rhai hyn a ânt i Gosbedigaeth dragywyddol, eithr y rhai Cyfion i Fywyd dragywyddol.*

1. Ynghylch Gwneuthuriad y Farn ar yr Annuwion. *Y rhai hyn a ânt ymmaith i gosbedigaeth dragywyddol. Ymma mi Soniaf;*

1. *Am yr Annuwion yn myned ymmaith.*
2. *Am eu mynediad i Gosbedigaeth.*

Y Peth cyntaf lydd yn cynnwys ynddo y *Gosbedigaeth o Golled;* yr ail y *Gosbedigaeth Deimlad.*

1. Yr Annuwion, pan yw'r Farn wedi ei draethu, a ânt ymmaith: ac ymma mi ddan-
osaf:

1. *Oddi wrth bwy yr ânt ymmaith.*
2. *Oddi wrth beth yr ânt ymmaith.*
3. *Y Trymfeddyliau, neu'r Ysdyriaethau godus y fydd yn tost flino Pechaduriaid fuasai tan Efengyl wrth fyned o honynt ymmaith.*

1. *Oddi wrth bwy yr â'r Annuwiolion ymmaith.*

1. *Hwy a ânt oddi wrth Jesu Crist:* Y mae'r Cyfiawnion wrth ei Ochr ef, ac a arhositant gyd ag ef: eithr yr Annuwiolion a ânt ymmaith oddi wrtho ef: y Cyfiawnion a ânt gyd ag ef, ac a drigant gyd ag ef, lle mae efe y byddant hwythau hefyd: hwy a fyddant yn wastadol gyd â'r Arglwydd, ond y rhai drygionus rhaid iddynt fyned ymmaith, ac a fyddant mewn Yfgar tragywyddol o'i Wydd ef. Y rhai cyfion a welant ei Ogoniant ef, ac a gânt Ran o hono; hwy a welant Wenau ei Wynebpryd ef, ac a wnânt yn llawen ar ei Gariad anrhaethadwy ef: eithr y rhai annuwiol a wthir allan o'i Wydd ef, gyd â Gwgau a Lldiawgrwydd; un Ddarn fawr o Drueni'r Annuwiolion y fydd, gorod myned o honynt ymmaith oddi wrth Un mor ogoneddus â'r Arglwydd Jesu Crist.

2. *Hwy a ânt ymmaith oddi wrth y Sainc,* yn awr y mae rhai o honynt yn gymmysgedig â Phobl Dduw: y mae'r Efrai a'r Gwenith yn cyd-dyfu; mae'r Defaid a'r Geitr yn cydbori: ac er bod yn chwervw flin gan y rhai drygionus drigo gyd â'r rhai cyfion gynt, oherwydd yr anghyflondeb sydd rhwng eu Bucheddau â'u Trachwantau hwynt; Eto hi fydd y pryd hynny yn swy chwervw iddynt gaffael o honynt eu cau allan o'u Cysillach hwynt, canys hwy a gansiddant y pryd hynny eu rhyfeddol Odidawerwedd hwynt: pam eu gweler hwynt yn ymddisgleirio gan y fâth Degwch,

yn ymlawenhâu â Chaniadau Gorfoledd, a hwythau yn gorfod myned ymmaith oddi wrthynt: hyn a leinw eu Calonau hwynt â Gwynfydrwydd cethernig, ac a'u harteithia yn anrhaethol.

2. *Oddi wrth beth yr â yr Anturwion ymmaith:* Hwyl a ânt ymmaith oddi wrth Wynfyd, oddi wrth Wynfyd y Nefoedd; Drysau'r Nef a geuir yn eu herbyn hwynt, hwyl a welant *Abraham*; ac *Isaac*, a *Jago*, a llawer yn dyfod o'r Dwyrain, ac o'r Gorllewin, ac o'r Gogledd, ac o'r Deheu, Llu, ie Llu na's gellir mo'i rhifo o bob Tylwythau, a Chenedlaethau, a Jethoedd, ac yn myned i mewn ac yn eistedd i lawr yn Nheyrnas Dduw, a hwythau yn cael eu taflu allan, a'u taflu i lawr i Uffern.

2. *O blegid y Trynfeddyliau, neu'r Ystyriaethau calonofidus y fydd yn blino Pechaduriaid y glywsai'r Efengyl yn chwerwlost wrth eu mynedymmaith:* megis ag y mae Pechodau y rheiyn yn fwy ysgeler, ag fydd yn pechu yn erbyn Goleuni yr Efengyl, nâ Pechodau y rhai a bechant yn unig yn erbyn Goleuni Natur: felly fe fydd eu Cosbedigaeth hwyl yn fwy trymlost: pawb a gurir, eithr y rhai na llawer Ffionnod, megis ag y bydd Graddau mewn Gallu, fe fydd gan rai helaethach Cyfallu nag eraill: felly fe fydd Graddau mewn Poen a thrueni, pawb a lenwir o Boenedigaeth, eithr rhai o honynt a fyddant helaethach eu Cyfallu, yn ysbyfol Pechaduriaid a fuasai tan yr Efengyl a gânt Golynnau yn eu Cosbedigaeth o Golled tu hwnt i'r hyn a ddichon Cenedlddynion ei gael:

1. *Pan gaffont amlygiaech eglur o'r Gogoniant a'r Gwynfyd y fyddant wedi golli: yr awron y maent yn clywed am y Nefoedd, a'r Dedwyddwch y gaiff y Sainct yn yr Olwg a'r Mwynhâd o Dduw: ond y mae Gorchudd Angrediniaeth ar eu Meddyliau hwynt, fel nad ynt yn dirnad y fâth Ddedwyddwch ag yr ydys yn fôn am dano: mae ganddynt Feddyliau gwael am Dduw, ac am y Nefoedd, tybied y maent nad oes un Nefoedd gyffelyb i'r Ddaear, nac un dedwyddwch debyg i Fwynhâd o'r Creaduriaid, dim Gogoniant tebyg i Ogoniant y Byd, dim Tryforau tebyg i Dryforau'r Ddaear, na dim Digrifwch cyffelyb i'r Digrifwch y gânt wrth foddhau'r Cnawd; eithr pan yw eu Rhan fydd yn y Bywyd hwn wedi ei dreulio, a phan yw y Pethau da a fwynhasant wedi eu cymmeryd ym. maith oddi wrthynt, pan yw eu Parch yn difannu fel Mŵg neu DARTH teneu; pan yw eu Cyfoeth yn ehedeg ymmaith fel Eryr, neu yn hwylio fel Llongallan o'u Golwg; pan yw eu Digrifwch a'u Meluswedd cnawdol yn pallu ganddynt ac yn meirw oll fel Pêrflodau yn eu Dwylo, pan yw Cwmmwl disgla'r Pethau daearol, yr hwn oedd yn gogysgodi Gogoniant Pethau nefol allan o'u Golwg wedi ei chwythu ymmaith, a'r Orchudd wedi ei dryllio 'n chwllfiriw, yr hon oedd o'u blaen, ac yn eu llesteirio hwynt rhag edrych i'r Sancteidd Sancteiddiolaf, a'r Cennau yn fyrthio oddi ar eu Llygaid: Mewn Gair, pan yw'r Nefoedd yn myned heibio gyd â Thŵrt, a'r Elfennau yn toddi gan wir Wres, a'r Ddaear a'r Gwaith fydd arni yn llosgi yn ulw, a hwythau wedi eu deffroi allan o hirgwsg*

eu Beddau, ac wedi eu gwyfio gerbron Brawd-
le Crist, ac yn sefyll yno yn ddiosgedig ac yn
noethlymmion o'u holl Feddiannau yn y Byd,
yr hyn bethau y gosodasant eu Calonnau arnynt,
a hwy hefyd wedi eu holi a'u bwrw yn euog
o blegid eu Pechodau, YNA, YNA eu Lly-
geid a egorir, ac y gwelant yn eglur eu Cam-
tyniad o blegid Dedwyddwch: yna y canfydd-
ant ac y cwblgoeliant am y Digonoldeb o Law-
enydd, a'r digrifwch anrhaethadwy fydd ar Dde-
heulaw Dduw, y gallai y Deigrin lleiaf o hono
orlenwi a llonni eu Calonnau hwynt fyrdd-
iwn o weithiau yn amgen nâ'r holl Foliaidiau
llawnion, y gymmerasant hwy o Feluswedd eu
Disfyrwch pechadurus: Meddaf, hwy a welant
y Gwynfyd hwn, Dymma'r hyn a'u gofidiâ hwynt
trwy eu Calon, sef, mai ei weled yn unig a gânt,
heb fwynhâu un mymryn o hono. O pa Fedd-
yliau uchel fydd ynddynt y pryd hwnnw am
Ogoniant y Nefoedd, hwy a welant y Goron y
ddodir ar ben y Cyfion, yr hon y fydd yn werth-
fawrocach yn eu Tŷb hwynt y dwthwn hwn-
nw, nâ holl Goronau a Theyrnwiaid y Bren-
inoedd mwyaf ar y Ddaear; yna'r argyhoeddir
hwy yn llwyr mai yn y Nef yr oedd y Tryfo-
rau pennaf, a bod y Digrifwch melusaf i ddys-
od yn ôl o'r Goron a'r Gogoniant ymma, y
ath Drysorau a Digrifwch a rwyga eu Calon-
au hwynt yn Ddarnau: rhaid iddynt fyned ym-
maith oddi wrth y Nefoedd a Gwynfyd.

2. *Wrth fyned ymmaith hwy a gofiant y Cyf-
llu fu ganddynt unwaith tu ag at ddyfod o hyl
Dedwyddwch ymma, Pe buasent yn wir Yt-
ribliaid, a Gallu ganddynt yn unig i fyw By-
wyd*

wyd, cnawdol; a bod Grâs a Gogoniant wedi
 eu symmud mor bell uwchlaw eu Cyrraedd, ag
 y buasai yn Iwyr annichonol iddynt eu caffael
 hwynt, ni byddai lawr Drallod ar eu Calonnan
 hwynt o blegid iddynt eu colli, bynnag pa dru-
 eni arall y ddiocdesent; eithr yr oeddynt hwy
 fel y gallent gael Dechreuadau'r Nefoedd ym
 Mywyd Grâs, a'r Cwpllad o'u Dedwyddwch
 mewn Gogoniant; hwy a gofiant fod ganddynt
 Encidiau wedi eu cynnyfgaeddu â Rheŵm, a
 thrwy hynny wedi eu oerchafu i Athrylith he-
 laethach nag eiddo'r Anifeiliaid: fod ganddynt
 Feddyliau a'r a allai gynnwys ynddynt Ddwyf-
 fytyrdod Duwiol, a Chalonnau a allai gynnwys
 Serch Duwiol ynddynt: a bod ganddynt Ewyl-
 ysiau a allai ddewis Duw yn Rhan iddynt, a'r
 Nefoedd yn Eufeddiaeth, fod ganddynt De-
 munadau, a Chariad a Gobaith, a Llawenydd,
 y rhai pe gweithiasent tu ag at Dduw, a thu
 ag at Grifft, megis y gweithiasent tu ag at
 Creadur, pe gweithiasent tu ag synu, a thu a'r
 Nef, megis y gweithiasent tu ag wared, a thu
 a'r Ddaear, a Phethau daearol hwy allasent fod
 yn wynfydedig yn dragywyddol, hwy a welan
 ddarïod i eraill ag oedd o'r un Anian a hwy
 thau, ac a suasai'n euog ar y cyntaf o Becho-
 dau mor fawrion a'r rhai a wnaethent hwyth-
 au, er hynny edifarhau a dychwelyd, credu
 diwygio, gael eu cyfnewid a'u cadw; a chyd-
 Gofid anrhaethadwy hwy a feddyliant mai dym-
 ma fel y gallasai hi fod gyd â hwythau, pe
 buasent yn Ynfydion, pe buasent o ddifrif yn
 ymorchestu at lenwi yr Athrylith a roddasai
 Duw iddynt.

3. *Wrth fyned ymmaith hwy a gofiant y Cyn-
nigion y gawsent ar y Gwynfyd hwn; fyw o ho-
nynt mewn Lleodedd ag yr oedd y Goleuni yn
tywynnu ynddynt, a'r Efengyl yn feinio, a
Christ yn cael ei bregethu a'i gynnig ynghyd â
holl Ddoniau ei Brynedigaeth ef: hwy a gof-
iant mor fynych y galwyd hwy i edifarhâu, mor
daer yr erfyniwyd arnynt ymgymmodi: hwy a
gofiant yr Amlygiaethau y wnaethbwyd iddynt
ar y Gogoniant i ddyfod, a'r Gwahoddiadau y
gawsent i ddyfod at Grist, y gallasent gael Ma-
ddeuant a Bywyd, a bod yn gyfrannogion o
Etifeddiaeth y Sainc yn y Goleuni, yr hyn oll
a fuasai o ychydig Brîs ganddynt hwy: hwy a
gofiant gyhyd, a chyn ucheled y curasai Crist
wrth Ddrws eu Calonnau hwynt am Dderbyn-
iad: guro o hono yn y cyfryw Bregeth, trwy
y cyfryw Gynhyrriad yr Ysbryd, trwy y cyfryw
Farnedigaeth, trwy y cyfryw Gyftudd, trwy y
cyfryw Waredigaeth, ac er hynny darfod idd-
ynt hwy folltio'r Drws, byddaru eu Clustiau;
ac o nid oedd yn eu Brýd hwy yn llwyr ei
gadw ef allan, er hynny hwy a'u dodasant ef
heibio trwy y cyfryw Oedi hwyrfydig; hyd o
ni ddarfu i Angau yn ddisymmwth guro wrth
eu Drws, a'i dorri yn lléd pen, a'u ceglusgo-
hwythau ymmaith i Uffern cyn rhoddi o ho-
nynt Roefaw i Jesu Grist: a chyn parotoi Trig-
fan dragywyddol i'w Heneidiau: yna hwy a go-
fiant am yr Odfeydd a'r Prydiau Grâs a fwy-
rhafent unwaith: gaffael o honynt unwaith ddýdd,
ddýdd Grâs, a hwnnw i rai o honynt yn Hir-
ddydd Hâf: gaffael o honynt eu galw yn yr
Awr gyntaf, a'r drydedd Awr a'r nawfed Awr,*

146 Rinddangosiad Crist

ac yr unfed Awr a'r ddeg; ac yna ar hyd y
Dydd yr estynnodd Duw allan ei Law attynt
eithr nid adnabuant Ddydd eu Hymweliad? Yn-
fytach oeddynt nâ'r Garan, a'r Ciconia, a'r
Wennol, nid adnabuant eu Hamfer gofodedig,
ni feddyliafant am y Pethau a berthynent i'w
Heddwch, o ni chuddiwyd hwynt allan o'u
Golwg; cyfigu a wnaethant yn amter y Cyn-
bauaf, hwy a ohiriafant ac a bechafant ymmaith
eu Hamfer, ac a wagdreu i fant eu Dydd yn yr
hwn y dylasent wneuthur Rhagddarbod dros
eu Heneidiau; Ow'r modd y byddant y dwth-
wn hwnnw yn barod i ymddarnio'n gandryll,
ddarfod iddynt esgeuluso Jachadwriaeth gym-
maint, yn y Dydd yr oedd Jachadwriaeth o hyd
Cyrraedd. Je ddarfod iddynt hwy wrthod y Cyn-
nigion o Râs, a Maddeuant, a Heddwch, a
Bywyd, a Gwynfyd, a roddwyd yn y Dydd
hwnnw mor fynych ac mor ddifrif iddynt: yna
y dymunant ddarfod iddynt agoryd eu Clust
a'u Calon, ddarfod iddynt brisio a derbyn y fath
Gynnigion grasol, gan na pha beth yr esgeul-
iasent ac yr ymadawfent ag ef: yna y taerddy-
munant ddarfod colleidio a defnyddio o honynt
yr Olfeydd y gawfent unwaith i Weddio a
Gwranddo, a Thramwyo tan Ordeinhadau Duw
eu bod yn yr Eglwys, pan fuont yn y Dafarn
ymgynnull o honynt gyd â Phobl Dduw, pan
dramwyasant i Gymdeithias y diras annuwio-
lion; bod o honynt ar eu Gliniau mewn Go-
fid yn cyfaddef Pechod, pan gymmerasent gym-
maint o Ddigrifwch yn eu wneuthur ef, gym-
meryd o honynt Amter oddi wrth eu Chwan-
eiau i wneuthur eu Heddwch â Duw: Addo-
li o honynt Dduw yn eu Celloedd, ac Addo-

honynt Dduw yn eu Teuluoedd, a thrylo-
ri iddynt eu hunain Drylorau yn y Nef; ac er-
chyll fydd eu Trymfeddwl hwynt, na brasent
yn gwneuthur felly.

4. *Wrth fyned ymmaith hwy a gosiant, er
mwyn pa beth y gwrthodasant y Gwynfyd ymma:*
mai er mwyn boddhâu rhyw Chwant aufndd-
iol ac ynfyd yn unig y bu hynny: Pe rhoddid
dwy Deyrnas o bris a Braint gogymmaint ar
Ddewifiad Gŵr, ni byddai Trallod arno am
wrthod o hono y naill er niwyn caffael y llall:
ond pe byddai i Wr ei Ddewis ai Brenin ai
Caethwas y fynnai fod; a gwrthod o hono y
Deyrngadair a dewis Trafferth y Caethddyn;
pan ddelai i ymfynied â Thrueni ei Gaethiw-
ed, hyn a'i trallodai ef yn swy râ'r Caethiw-
ed, y gallasai efe ffoi rhagddo, iddo ef ddewis
y Caethwa th hwn, ac ymadael â Theyrnas er
ei fwyn: yna hwy a ddeallant ddewis o honynt
fod yn Gaethion i Bechod a Satan, yn hytrach
na bod yn Etifeddion Teyrnas Gogoniant. Mi-
wn pe rhên iddynt yr awron fod yn Gaethwei-
sionach, a gwasanaethu amryw Chwantau, a
phe rhôn bod eu Caethiwed fil o weithiau 'n
waeth na phe byddent yn Wesynnau neu yn
Isafiaid caethion i'r Gormesdeyrn creulonaſ ar
y Ddaear; er hynny nid ynt deimladwy, ac nid
ynt yn blino 'chwaith ar eu Caethiwed: o her-
wydd bod eu Hewyllysiau hwynt yn gaeth,
a'u Serchiadau wedi eu caethgludo: ac er mai
'r Braint pennaf ar y Ddaeren a'r Uchelbeth
mwyaf dymunol ydyw Treftadaeth i Ogoniant
Nefoedd, er hynny nid ynt yn ei dymuno, eithr
dodi y maent eu Gaethdrasserth ym mlaenaf,

o herwydd eu bod yn Bechaduriaid deillion,
angrediniol penfeddwon, ac yn barnu pethau'n
ôl Teimlad cnawdol; etto ar Ddydd Ymddan-
gosiad Crist, pob Peth a ymddengys mewn
Gwedd ac Arwyneb newydd: yna hwy a dde-
allant eu bod yn Gaethweisionach dros eu holl
Ddyddiau; ac nad oedd y fath Gaethwaith llwyr.
wael yn y Byd a'r hwn y buont hwy yn ymddy-
heu ynddo: ac nad oedd y fath Ogoniant a
Gwynfyd a'r hwn a wrthodasant hwy, ac a
cysasant yn ynyd: yna fe fydd Cur a Gwew-
yr arnynt gosio, ddewis o honynt yn hytrach
wneuthur Gwaith y Cythraul, a bod yn ufudd-
ion i'r Chwantau difreiniaf a gwaelaf, am y
cânt yn awr eu talu â Chyflog o Farwolaetha
Thrueni tragywydd, nâ gwneuthur Gwaith yr
Arglwydd, yr hwn a'u gwobrwyasai hwynt â
Bywyd tragywyddol, ac a Choron Gogoniant
ac Anfarwoldeb. Yna y dywedant, *Pa Lês*
fydd i ni oddi wrth y Pethau hynny fydd yn awr
yn gywilyddus gennym? Pa ffrwyth y mae ein
holl Lafur a'n Lludded ni yn y Byd yr awron yn
ei roddi i ni? Beth ydym ni gwell er ein Cyfoeth
a'n Meddiannau mawrion ar y Ddaear, er ein
Parch a'n Uchelfri ym mysg Dynion, er ein mel-
uswedd a'n Digrifwch gwammal (yn awr wedi di-
fannu a ffoi) y rhai a brynasom ni er Prydwerth
mor ddrud ag ydyw Colli ein Heneidiau gwerth-
fawr ac anfarwol, ynghyd â cholli ein Hawl i
Etifeddiaeth yn Nheyrnas Nefoedd? Yna y do-
lesant yn dest, Oy Fyd, hudol! Oy Gythraul
llithiol! Oy Galonnau a Chwantau twyllodrus!
Och pa ryw Ynsydion a Dynion gwallgofus y fuom
ni, fel y sathrem Emmau a Gloywleiniau tan ein
Traed yr un ffynud a Môch, ac yn eu lle hwynt

a ddodem Sothach a Thom i gadw yn ein Tlysgell?
Yfed o honom mor felus Wenwyn Pechod, er ad-
wyth a dinistr ein Heneidiau: a gwrthod o ho-
nom brofi Cwppan Fachadwriaeth, yr hwn a
ddeliwyd ger ein bron dros ein holl Ddyldiau.
Yna y gwaeddant oll allan yn erbyn eu Tryth-
yllwch, eu Cybydd-dod, eu Balchder a'u Tra-
ha, a'r cyffelyb chwantau, y rhai a gadwasant
Griff allan o'u Calonau hwynt, ac a'u cadwa-
sant hwythau allan o Deyrnas Nefoedd.

5. Wrth fyned ymmaith, rhai o honynt a go-
fiant mor dra agos y fuasent at gyrhaeddyd y ded-
wyddwch hwn; Eu bod o fewn ychydig wedi eu
hynnyll i fod yn Griff'nogion mewn Gwirion-
edd yn gyftadl ac mewn Enw, ac i dderbyn
Crist ar eu Ammodau ei hun, nad oeddynt yn
nepell oddi wrth Deyrnas Nefoedd; ddyfod o
honynt o fewn Golwg i'r Ganaan nefol, ac er
hynny i gyd a fuont feirw yn yr Annialwch;
ddyfod o honynt hyd at, iehyd at Borth Gaersa-
lem newydd, eithr wedi cael y Porth yn rhy
gyfyng iddynt hwy a'u Llwyth o Bechod yng-
hyd, yno y glynasaut yn ddiymdro ac ni's
gallent fyned i mewn: Ddringo o honynt ym
mhell Ffordd i Fryn Seion, eithr ni chyrrhae-
ddasant i'w Ben ef, a chan dramgwyddo ben-
dramwnwgl tu agwared, eu Cwmp a fu mwy
hwy a gofiant am y cyfryngau Grâs a fwynha-
sent, yr Ordeinhadau y buasent yn eistedd tan-
ynt, a'r môdd y bu'r Arglwydd yn Odyddia
yn masnach a hwynt trwy ei Air a'i Ysbryd,
ynghylch eu Bywyd a'u Hiachadwriaeth, a'r
Wedd y dygbwyd eu calonau hwy tu ag at
yr Arglwydd yn yr Odyddia ymma: rhai o ho-
nynt

hynnt a gofiant pa Argyhoeddiadau a wnaeth
 'r Arglwydd ynddynt am Bechod, a pha ddych
 rynfeydd Cydwybod, rhag ofn Uffern, a'r Lli
 y fydd i ddyfod: a phe buafent yn olrhain y gwaith
 blaenorol hwnnw, gallafent ar frŷs ddyfod
 adnabod Crist, a diange rhag y Trueni yr o
 ddynt ynei ofni: eithr hwy a fogasant eu Har
 g hoeddiadau ac a ysgwydalant ymmaith eu
 Trallodau, hwy agauasant eu Llygaid yn ei
 byn y Goleuni, ac a yrrasant daw ar fŷn eu
 Cydwybodau, ac a ostegasant eu Hysbrydoedd
 yn dawel ddigon â Digrifwch a Meluswedd
 Byd, ac felly a ymgaledasant ym Mhechod y
 waeth na chynt, ac a roddasant y cyfryw W
 iau i'r Ysbryd, fel yr ymadawodd yr Ysbry
 yn lân a hwynt. Eraill a gofiant fel yr aeth
 ent ryw Gamrau ym mhellach' tan Weinid
 gaeth y Gair, pan yr Argyhoeddwyd hwy
 am y cyfryw a'r cyfryw Bechodau anfad, y rh
 y buafent yn ymarferu â hwynt, na chae
 ddim llonydd yn eu Cydwybodau, hyd o
 ymadawent â'r Helynt bechadurus honno,
 yr ymwrthodasant a'u Meddw-dod a'u Tyng
 eu Haslendid a'u Gweithredoedd arghyfo
 ac yr ymddiwygiasant mewn Mesur mawr
 eu Bucheddau, eithr yr oedd rhyw chwantau
 eu calonau ag y buont yn eu dirgel gosseid
 ac yn ymddigrifu ynddynt, ac na's gallent m
 gadael, y rhai oedd eu Difrod hwynt: Bal
 der, Ymddial, Angaredigrwydd, cybydd-d
 neu'r cyffelyb, a arosasant yn eu rhwysgfa
 Allu, y rhai oeddynt yn anghysonol i Rym Du
 ioldeb: eraill a gofiant am y Broses a wna
 ent, ac iddynt fyned gyd â rhyw fâth ar L
 enydd yng Nghymdeithias Pobl Dduw, idd

Dy a'i Orceinhadau ef, ac iddynt wrando'r
 Gair, a derbyn peth o'i Ol ef; ie gael o ho-
 nynt ryw fâth o Râs tan ei Allu ef: gaffael o
 honynt ryw fâth a'r Gyfiawnder, Edifeirwch;
 Ffydd, Dymuniadau, Cariad, Llawenydd, Go-
 baith, gaffael o honynt ryw Brofiadau o'r ddawn
 nefol, a Galluoedd y Byd a ddaw, ac a dyb-
 asant eu hunain yn cynnig mor deg am y Nef
 r goreu, a phwy bynnag a fethai, na fethei
 fyth ganddynt hwy fyned i Ogoniant: Eithr
 Och gan y Cynnwrf Meddwl: a'r Torcalon
 ddigwydd ar Ysbrydoedd y Dynion hyn; pan
 yddo'r Arglwydd Jesu yn eu gwadu hwynt,
 cyn eu cau allan o'i Deyrnas: Och pa Rwyg-
 alon a'u meddianna, pan ganfyddont eu bod
 r Gamsyniad, a phau wypont ddarfod iddynt
 eu twyllo eu hunain am y Dedwyddwch hwn-
 w yr oedd ganddynt y cyfryw Obaith am da-
 o, a'r cyfryw hyderus Ddisgwyl am ei gael,
 anwypont mai Sothach llwyr oedd eu Har-
 an, ac mai Adliw oedd eu Graſau, ac nad
 oedd o'r union Goethiad, nad oedd na Delw
 ac Argraph Crist arnynt: Pangosiont fod idd-
 ynt Gyfiawnder, eithr mai tebyg oedd i Gwm-
 el y boreu yr hwn a yrrodd Awel cystudd
 eu Broedigaeth ymmaith, fod ganddynt ryw
 difeirwch, ond mai Deddfol nid Esengylol yd-
 edd, fod y Ddraig y dywalltasant gynt am
 echod, yn gyffelyb i Wlith y Borau, yr hwn
 darfu i Haulwen Hawddfyd ei fychu yn ddi-
 noed: fod ganddynt Ffydd; eithr mai Ffydd
 roetog ydoedd, yr hon oedd heb wreiddio'n
 llyn yn y Galon, a mwy na phâ Ffrwyth
 odeuog y flaguriasai ar frÿs arni, er hynny
 Haul

Haulboeth Erlid a'i gwywodd hi, fel y daeth
 ddim, pan ddaethant i'w profi: fod ganddyn
 Ddymuniadau ar ôl Crist, a Hawddgarwch Duw
 a Phethau ysbrydol, eithr nad oeddynt on
 Lledfodd gorwan, cyffelyb oeddynt i Erthyl, na
 ddaethei byth i Gorpholaeth llawn: fod ganddyn
 Gariad ar Dduw mewn Lliw, neu ysgatfyd
 ymbell waith nwydus Odywyn Calon tan Or
 deinhâd, yr hwn ni's ennynnwyd gan Wreich
 ionen fyrthiedig o'r Nêf arnynt, wedi ei chwy
 thu i fynû gan Ysbryd Duw; eithr mai Tân
 gau a mwy gorïfel ydoedd yr hwn a gyfodaf
 oddi wrth Gydynnawfiad â Gweinidogion, neu
 Grift'nogion eraill yn y Gweithrediadau a
 Amlygiadau ifel o'u Cariad, y rhai a godaf
 yn y CywirSanet o Egwyddor union: fod gan
 ddynt ryw fâth ar Obaith, ond mai cyffelyb
 We'r Prysgopyn ydoedd, a dorrwyd yn y fan
 yn chwilfriw, neu a ddysgubwyd i lawr gyda
 hwynt gan ddysgubell Ddiniſtr i Uffern: fod
 ganddynt ryw Lawenydd, ond mai Adfflam
 ychlyd a difeiliedig ydoedd, rhyw Wagbraw
 yn cyfodi oddi wrth gamolygu. Rhagorfreint
 iau'r Efengyl, a chambriodoli Addewidion yn
 Efengyl, yr hyn oll a ddiffwannodd ar frÿs, a
 a ddiddymmwyd: Hwyl a ddeallant, o's ni
 cyn hynny, yn sicr yn y Dydd hwnnw ddarfo
 iddynt gamlynied, a cholli'n llwyr eu holl
 Boen a'u Llafur, o eisiau trwyadl waith Grâs
 o eisiau Jechyd yn y Gwraidd, o eisiau Trist
 vch o'r Galon, Ymddarostyngiad ddyfn; Ffydd
 unionfai a ddyfnvraidd Cariad goruchel, Go
 baith Cywirfai, llwyr gyffredinol Ddiwygiad
 Marwbâd ar Weithredoedd y Cnawd; nad oedd

yr na o'u Gweithredoedd yn gymmeradwy gan y
 Duw sy'n chwilio'r Galon, o elfiau Egwyddor
 a Diben union. A phan yw'r Dynion ymma
 wedi eu barnu i Uffern, yn myned ymmaith
 oddi wrth Grist, a'r Gogoniant hwnnw yr oedd
 ganddynt unwaith Obaith am dano, ac yr oe-
 ddynt mor agos atto, fel ped elsent Gam neu
 ddau ym mhellach, hwy a allasent ddyfod o
 hyd iddo; Och gyd â pha Ofid diamgyffred ac
 Ymgur Calon y daw iddynt y Cofion hyn! yna
 hwy a gofiant geisio o honynt fyned i mewn
 i'r Porth cyfyng, a hwy a chwennychasent o'u
 holl Galon ddarfod iddynt ymdrechu, a chym-
 meryd mwy o Boen, fel na ddellent yn fyr o
 Iachadwriaeth. Nid hwyrach na byddant gyd
 ag Ing anghaethadwy yn dywedyd, Y mae Et-
 ifeddiaeth agoneddus yn y Nefoedd, yr hon ydd
 ym ni yn awr yn cesnu arni, ni a weddiasom yn
 fynych am dani tra'r oeddyr ar y Ddaear; a
 phe buasem ni yn ddisfrifol ac yn wresag, pe bu-
 asem yn sawrwyb ein Brŷd gymmeryd yr Etife-
 ddiaeth honno trwy Arwyneb Dryghin, ac heb
 ordef cymmeryd Nâg, ni allasem ei chael hi, ni
 ddarllinasom am dani yn y Gair, ac ni glybuom
 am dani mewn Pregethau, ac fe'i cynnigiwyd i
 ni yn rhad ac yn rhadd, a phed ymwrthodasem â'r
 Byd, a phed ymadawsem â Phechod, a phe de-
 wisasem hi yn lle ein Rhan, ni allasem ei chael hi:
 ni adawsom rai Pechodau, pe gadawsem bob Pe-
 chod, aiddom ni y fuasai, yr oedd gennym unwaith
 beth Gobaith am dani, pan gawsom beth Prawf
 o honi, a phan wnaethom ryw Bethau tu ag at ei
 chael hi: a phed elsem ychydig ym mhellach, ni
 allasem yn wir ei chael hi; pe cymmerasem boen
 wrth ein Calonnau ger bron Duw i'w dwyn
 U hwynt

hwynt i fynu at Bethau uchod: pe ymwadaſem
 at ein hunain, a phe marweiddiaſem ein Ha-
 lodau pydd ar y Ddaear, pe dodafem heibio
 i bobl Gamweddau, a phe twriaſem ymmaith
 Hunangyfiawnder, a phed ymdreigliaſem yn llwyr
 ar Jefu Grist, a phe gweithiaſem trwy Ffydd
 arno ef ac Addewidion y Deyrnas hon, a phe
 rhodiaſem yn y Ffordd gul y telygafid ein bod y
 rhodio ynddi, ni fuaſem yn awr yn myned i
 Goresgyn o honi, ac a ddiſgleiriaſem gyd â
 Sancti gogoneddus accw, rhai o ba rai a fuont y
 Cymdeithion i ni, ac a obeithiaſant am ein Cym-
 deithias heddyw; ac y mae yn aruthr ganddynt a
 gweled ni wedi ein didoli oddi wrthynt, eithr O
 gwae ninnau, ſegur a diofal, dioglid ac anwiliad
 wrus y fuom ni: mwy oedd ein Poen ni ynghylch
 ymddangos yn Grefyddol na bod yn grefyddol: y
 oedd gennym ni rai Chwantau yn gorwedd yn agy-
 ach at e'n Calonnau ni na Jefu Grist: ni wnaethom
 rai Petbau gyd â Lliw o Fywiogrwydd
 eithr Annogaethau cnawdol oedd yn bendifaddeu
 ein gyrru ni at ein Dyledswyddau: ac er mor
 ddifwyd, mor ddiffydd, ac mor ddiras oeddym
 ni a ymddiriedaſom ynddynt, ac a wnaethom f-
 chowdwyr o honynt, ac erioed ni's dygbydd ni y
 ll yr oddi ar ein Gwaelod ein hunain, i ymlynu
 wrth Jefu Grist: ac ni a ynfydaſom ymmaith
 ein Tachadwriaeth, ac hefyd a wnaethom ein
 hunain yn anheilung o Fywyd tragywyddol.
 O dra Haeddiant, O dra Haeddiant yr ym ni yn ca-
 lli y Goron hon o blegid ein Hynfydrydd. O
 na buaſem ni yn Grist'nogion llwyr a chywir.

6. *Wrth fyned ymmaith yr Annuwion a
 rywenir trwy eu Calon pan feddyliont fod y
 Gwynfyd nefol hwn fel na's gellir oll mo'i adferu
 na'i gyrraedd drachefn. Unwaith hwy a all-
 sent ei gaffael ef: a hynny ar Ammodau ef-
 mwyth; ie wedi ei wrthod amryw weithiau,
 hwy a gawfant Gynnigion a Gwahoddiadau
 newyddion; se fu Drŵs Trugaredd a Phorth
 Iachadwriaeth a Gogoniant yn llêd agored dro
 hir Amser: eithr yn awr y mae'r Drŵs wedi
 gloi yn eu herbyn hwynt, ac ni's agorir mo
 hono mwyach, rhaid iddynt fyned ymmaith heb
 iddim Gobaith o fyned byth i mewn i'r Gaer-
 alem newydd, na mwynhâu y tipyn lleiaf o
 Wynfyd y Sainct: rhaid iddynt ganu yn iach i
 Lawenydd a Diddanwch yn oes oesoedd. Yr
 Ystyriaethau ymma a syddant Golynnau i rwy-
 go Calonau y Pechaduriaid a furaiai tan yr Ef-
 engyl wrth fyned o honynt ymmaith.*

Hynny am y Peth cyntaf o blegid gwne-
 thur y Farnar yr Annuwion; Hwy a ânt
 ymmaith.

2. *Hwy a ânt i Golbedigaeth, ac ymma m
 efaraf,*

1. *Am y Gosb yr ânt iddi.*

2. *Am eu Mynediad i'r Gosb ymma.*

1. *Am y Gosbedigaeth honno yr ânt iddi, Cy-
 merwch ddau neu dri Lle o'r Ysgrythur ag sydd
 yn gosol allan y Gosbedigaeth hon, Mat. 25.*

41. *Ewch chwi rai melldigedig i'r Tân tragy-
 wyddol. Marc. 9. 43. 44. Na myned i Uffern
 lle nid yw en Prifyn mawr, na'u Tân yn diffodd.*

Dad

Dadg. 14. 10, 11. Hwyl a yfant o Win Dig-
ofaint Duw, yr hwn a dywalltir allan, yn ddigym-
mysg, i Gwppan ei Lidiawgrwydd ef, ac a haen-
ir a Thân a Brwmstan, a Mwg eu Poenedig-
aeth hwy fydd yn esgyn i fynu yn oes aafodd. Di-
gofaint Duw gan hynny fydd y Gofbedigaeth,
yr hwn y caiff y Damnedigion yted o hono, fe-
lly ag y teimlant yr Effaith digyfrwng o hono
ar eu Heneidiau: a Thân a Brwmstan wedi
eu Hennyn gan Anadl Duw, yr hwn a deim-
lant yn minio ac yn gwneuthur ei Ol ar eu
Cyrph; eithr pa dasod a ddichon adrodd faint
fydd Colbedigaeth yr Annuwion yn Uffern.
Od yw yr ychydig Ymadroddion tydd yn yr Yf-
grythurau am dani oll yn gyffelybiaethol, diau
eu bod yn fyrrion i ysbysu beth fydd y Gofb-
ymma ynddi ei hun; nid yw y Deigrystnau a'r
Gwreichionennau o Ddigofaint Duw ymma ond
ychydig bach i'w cystadlu i'r Maithfor hwnnw
y teffir yr Annuwion iddo; nid oes ar wy-
neb y Cwpan ddim o'r Chwerwder y gant
hwy yn ei Waelodion ef: erioed ni bu y fath
Dân ar y Ddaear ag yw Tân Uffern: erioed
ni ddioddefwyd y cyfryw Boendod, gan y rhai
a oddefasant y Poenedigaethau ffyrnigaf, ag yw
y Poenau a'r Arteithiau y dywelltir ar ôl hyn
ar y Damnedigion. Etto; er nad ym ni yn ga-
llu ymma amgyffred mor orchyll fydd y Gofb-
edigaeth hon, ni allwn er hynny feddwl ei bod
yn anrhaethol fwy, os nadwy nag un Gofbedig-
aeth ar y Ddaear, o's ystyriwn.

1. Ei Thywalltwr.
2. Ei Dioddefwr.
3. Ei Phrïodoliaethau.

1. *Am Dywalltwr y Gofbedigaeth yr â yr Annwilion iddi; A hwnnw fydd y Duw tra sanctaidd, tra chyfion, tra galluog, a Dialydd pechod; yna yr Annwilion a syrthiant yn ddi-gyfrwng i'w Ddwylo ef, Och mor ofnadwy o beth y fydd syrthio i Ddwylo'r Duw byw, Heb. 10. 31. Nid oes Ofn Duw o flaen Llygaid yr Annwilion yn awr; er bod eu Pechodau a'u Camweddeau yn fawrion yn erbyn Duw; er hynny o blegid mai mawrion hefyd yw ei Ddaioni a'i Ammynedd ef tu ag attynt, o herwydd tewi o hono a sôn, a pheidio o hono a gwneuthur Dial arnynt ar frys, am hynny difraw, ac anheimpladwy ydynt o'i Anfodlonrwydd ef, ac mae ganddynt ylgafnach Meddyliau am dano, llai o'i Ofn arnynt, nag fydd ganddynt tu agat Pryfaid gweiniaid fel hwy eu hunain, eithr pan agorer eullygaid hwy yn y Dydd diweddas, ac yr amlyger Duw iddynt yn ei anfeidrol Fawrhydi, a'i Fawredd, a'i Allu, a'i Sancteiddrwydd, a'i Ddigllonedd tanlyd yn eu herbym. O yna mor ofnadwy fydd syrthio yn ei Ddwylo ef. Hyfryd hyfryd fydd syrthio i Freichiau ei Gardiad ef, eithr erchyll erchyll fydd syrthio i Ddwylo ei Ddigllonedd ef, pan yw Duw yn gwneuthur Dial â'i Law ei hun efe a'i gwnâ yn dra dychrynlyd, yn enwedigol o's ystyriwn,*

1. Y gogonedda efe ei anfeidrol Ddoethineb yng Nghofbedigaeth y Damnedigion, yr hon Ddoethineb a drefna y fath Arreithiau iddynt, a phe byddai i holl Ddynion y Byd gysylltu eu Synnwraau ynghyd, a chymmeryd holl Gythreuliaid Uffern yn Gymmorth iddynt

ynt, ni allent ddychymmig ei Gyffelyb; Cymmysg bethau ofnadwy y chwilia ei Ddoethineb et allan idd eu dodl yn y Cwpan, yr hwn a esyd efe yn Nwylo'r Annuwiolion i yfed o ho. no.

2. Y gogonedda efe ei anfeidrol *Allu*, efe a ddinoetha ei Fraich, ac a dery gyd â Nerth anfeidrol: Dyrnod Plentyn a wnâ beth o'i Ol, eithr o bydd i *Oliab* daro a Chleddyf *Geliab*, efe a dery hyd lawr: po ddwyf saf fo'r Dwrn trymmas y Dyrnod, y mae mwy o Ragoriaeth rhwng *Gallu Duw* a'r Creadur cryfaf. nag fydd rhwng y Creadur cryfaf â'r Plentyn gwannaf: Ofnadwy fyddai fod Dŷn wedi ei draddodi i Allu rhai Creaduriaid creulon ffyrnig a thryfion: beth fydd fod Dŷn wedi ei lwydraddodi i Allu y Duw Hollalluog a Digllonaf. Duw a ogonedda Allu ei Ddigofaint yn Ninistr yr Annuw olion, *Rhuf. 9. 21. Beth, o's Duw yn ewyllysio dangos ei Ddigofaint, ac ysbyfu ei Gadernid; &c.* Duw a ddengys beth a allo ei Gadernid ef wrth Gosbi yr Annuwiolion; gweithred ddiweddaf ei Gadernid ef yn cosbi, a fydd mor ogoneddus â Gweithred gyntaf ei Gadernid ef yn creu: ac efe a ogonedda Allu ei Ddigofaint yn Uffern, megis ag y gogoneddâ efe ei Ddaioni a'i Gariad yn y Nefoedd; yn y Nefese a egyr Drysorau ei Gariad: ac yn Uffern efe a egyr Drysorau ei Ddigofaint, Duw a dywallt y Gosbedigaeth.

2. *Am Ddioddefwr y Gosbedigaeth*, yr hon yr â yr Annuwiolion iddi, ac ni bydd hwnnw ddim amgen nâ'r Enaid a'r Corph ynghyd.

1. Eneidiau'r Annuwiolion a gosbir, nid yn unig trwy Golled o ogoneddus a diddanius Wyddfod Duw, a Gwynfyd y Nef: eithr hefyd yr wyf yn meddwl y llenwir hwynt ag Ing, trwy Ol Digofaint Duw arnynt: hwy a lenwir hyd yr ymmil â Digder Duw; Picellau yr Hollalluog a faethir hyd y Bôn ynddynt, ac a'u gwannant hwynt trwodd. a Thrwodd. Yr ydym yn darllain, Rhuf. 2. 8, 9. *Am Llid a Digofaint Trallod ac Ing, a ddigwydd yn Nylld Digofaint ar bob Enaid ag fydd yn gwneuthur Drwg.* Ol Llid a digofaint Duw ar yr Enaid a bair drallod ac ing: hwy a gânt y fâth Archollion yn eu Hysbrydoedd ag y fydd yn anoddefadwy, y fâth drallodion ag y fydd yn ddychrynadwy, y fâth Ing ag fydd yn annirnadwy, pan yw Llaw yr Arglwydd arnynt, pan welant Wgau ei Ael ef, pan dery hwynt â'i ddig. Crist a broffodd o Chwerwder digofaint Duw yn ei Enaid, dros Bechodau eraill, yr hyn a-barodd iddo chwyssu Gwaed yn yr Ardd, a rhuo mor irad ar y Grôg: Och gan mor chwerw fydd digofaint Duw i'r Annuwiolion, pan yweu Heneidiau yn ei archwaethu ef dros eu Pêchodau eu hunain: Gwyddfod digllon Duw y deimla Eneidiau'r damnedigion, Ol pa un a wnâ Uffern i fod yn Uffern, megis ag mai gogoredus a diddanius Wyddfod Duw, Ol yr hen a deimla'r Cyfnewtion ar eu Heneidiau, a wnâ'r Nefoedd i fod yn Nefoedd.

2. Cyrph yr Annuwiolion a gosbir; hwy a fuont gyfrannogion mewn Pechod, ac hwy a fyddant o wir Angenrhaid yn gyfrannogion
mewn

mewn Poenedigaeth; rhaid fydd iddynt orwedd yn y Llyn o dân a brwmstan, Dadg. 21. Ofnadwy fydd Poendod Cyrph yr Annuwiolion heb law yr ôl y wnâ Ing yr Enaid arnynt, hwy a gânt Boenedigaeth briodol iddynt eu hunain trwy deimlad o'r Tân a ennynnir arnynt, a a lysg yn fwy dychrynlyd nâ'r Tân fu yn llosg Dinas Llundain yn ulw: mwy fydd eu Poenedigaeth nâ phe tywelltid Plwm berwedig y eu Perfedd; mwy na phe dernid hwynt yn chwili friw gan Feirch gwylltion; mwy nâ phe rhwygid i fynu eu dwyffronnau; mwy nâ phe tynnu allan eu Calonau hwynt â Geseiliau purboeth llosg: Gwaeth y fydd nâ phe tessid hwynt i Bani yn berwi gan Bÿg neu Blwm, neu pe bwriad hwynt i *Phalaris* neu Ffwrn danllyd *Nebuchadnezzar*: fe fydd Artaith Cyrph yr Annuwiolion ym mhell tu hwnt i'r Poendod llymdostaf a fydd yn awr yn hylithr i'r Anian ddynol trwy anguriol Glefydau, neu a dywalltwyd ar neb Feibion dynion gan y Gormesdeyrn creulona canys Cyrph yr Annuwiolion yn ôl yr Adgyddodiad, a gryfheir i ychwaneg o Gysallu i dderbyn Cosbedigaeth, pan eu gwneier hwynt yn anllygradwy ac yn anfarwol, a diben ac Amcan eu Hadgyfodiad fydd caffael eu cosbi, eith ychwaneg am y Gofb ymma dan y Priodoliaethau, gan hynny,

3. *Inghylch Priodoliaethau y Gofbedigaeth yr hon yr â yr Annuwiolion iddi.*

1. *Hollol a llwyrgwbl fydd, ni bydd hi yn unig yn y Corph a'r Enaid, eithr hysyd yn mhob Rhan o'r ddau, ym mhob un o Alluoedd*

edell y Cythreuliaid yn myned ymmaith o Wydd
Crist, a'r Sainct gogoneddus, gan gefnu ar y
Nef, ac wynebu tu ag Uffern, ac yn dyfod yn
awr hyd at ie hyd at Fín y Pydew diwaelod, i
Ddrysau a Phyrth mawrion Uffern, a rheiny
yn awr yn lledagored o'u blaen hwy, iddynt
hwy, ac erddynt hwy, ac y maent yn awr yn
gweled y Mwg du yn esgyn i fynu oddi yno, ac
yn aroglí Drewdod cethernig gan y Tân brwm-
stanllyd, yr hwn y maent ar gael eu taflu iddo;
a phan ydynt yn gweled Fflammychiadau hylli-
on o Dân yn llychedennu allan o'r Ffwrn uff-
ernboeth, yn fwy ofnadwy Fyrddiwn o Weith-
au nâ'r Fflaglau Tân y welwyd yn cyfodi o
Ddinas Lundain ar Gefn Nôs Lungwaith, (pan
osgwyd y Ddinas) a phan ýnt yn awr yn dech-
reu teimlo'r Gwrës, ac yn gweled eraill yn syr-
thio bendramwnwgl i mewn o'u blaen hwynt,
a hwythau yn canlyn ar ôl; a phan ydynt gyn-
af yn dechreu doddi eu Dwylo a'u Traed yn
Tân: ac yn awr yng Nghûdd yng nghanol y
Fflammau, ac yn dechreu gorserwi a chrafboe-
thi, a phan ydynt yn cansod Pyrth Uffern we-
di eu cau arnynt, a Meini mawrion wedi eu
reiglo ar hynny, rhai ni's gellir byth mo'u sym-
nudd ymmaith, a Byllt mawrion yn prennio 'r
Dorau, y rhai byth ni's gellir mo'u torri, a hwy-
thau heb un mymryn o Obaith torri 'r Carchar,
yn myned allan: Och rhag y Môdd y byddant
yn ysgermain, ac yn rhuo, ac yn crochlesain
yng Ngwasgfa eu Heneidiau, ac Arteith eu
Syrph; gan ddywedyd; Gwae, Gwae ninnau
dechaduriaid gresynus! a'i dymma'r Uffern y
arsu i Wernidegion ein rhybuddio ni'i ffoi rhag-
di? ac etto ai rhaid oeddi ni redeg ein hunain

r fâth Fflammau? Ai dymma Gyflog ein Pechod ni? A oes y fâth hyll Effaith yn canlyn ein Meddwdod, ein Tyngu, ein Putteinio, ein Celwydd, a'n Gweithredoedd camweddus ni? Ai dymma'r Gymdeithias y rhaid i ni drigo gyd â hwynt yn dragywydd? Ai dymma le ein Prefwylfod fythol ni? A raid i ni yntau drigo yn y Tân yfol hwn, a phrefswyllo'r Llosgfeydd dragywyddol hyn? Och Adfydigion truain, truaïn, gresunus ninnau! ni archem ar Dduw na's cawsem erioed ein geni. Och na buafem ni yn Seirph neu Lyffaint: Och na buafem ni yn Bryfaid gwaelaf, neu Gerrig, neu ryw Beth ag a elfai yn ddim, ryw Beth dienaïd: Och na buafem ni yn ddim tu hwnt i Ddim, neu na's gellid ein troi ni yn ddim. Och na allem ni alw ein Hamfer yn ôl, pa wêdd y defnyddiem ni ef? Och na byddai hi gyd â'm ni, megis ag y bu hi unwaith pan oeddym yn byw ac yn bod ar y Ddaear, pan oedd Dýdd Grâs yn tywynnu arnom ni, a Moddion Grâs yn cael eu cennadu i ni, y modd y gweddiem, y gwrandawem, ac y gwiliem, ac yr ymdrechem, ac y byddem byw: y môdd yr ymadawem a Phechod, y derbyniem Grift, ac yr ymroddem i Uffuddod gyffredinol: eithr Och yr Amfer a ddi-hannodd, y Dýdd a dreuliwyd, y Drws a gauwyd, yr ým ninnau yng Nglwm mewn Cadwynau na's gellir mo'i datod, yr ým yn awr mewn Poenau nad oes Ymwared rhagddynt: y rhai fydd hýd yr eithaf, ac yn ddiddiwedd. Och gan Boen fy Llygaid, gwae fi na buafwn hebddynt: Och gan Boen fy Nhafod, gwae fi na's tynnid ef o'r Gwraidd, a minnau yn tud. Och gan Artaithiau fy Nwylo a'm Traed, gwae fi na's

na's torrid hwynt ymmaith, gwae fi na byddai
fy holl Gorph wedi ei ddifa. Och gan Och fil
o Weithiau, ydd wyf yn glâf, ydd wyf yn glâf,
ac nid oes ymma un Meddyg. Yr wyf yn
drift yr wyf yn drymgalon, ac nid oes ymma
neb i dofturio wrthyf, fy Mhen fy'n llosgi fy
Nghalon fy'n dirboeni! Och rhag y Dychryn-
feydd yr wyf yn deimlo. Och Och gan y cnc-
falad a'r rhwygo y mae'r Prÿf antarwol o'm
mewn i.

Eithr pwy ddichon ddychymmyg beth fydd
Meddyliau a Chwynfannau y Damnedigion pan
ÿnt newydd fyned i Gofb Uffern? Hynny am
Wneuthuriad y Farn neu Ddihenydd ar yr An-
nuwiolion.

P E N . X.

YR ail Beth yw llefaru am Wneuthuriad
neu Gyflawniad y Farn a gyhoeddir gan
Grist ar y rhai Cyfion, *Mat. 25. 46.*
Y rhai byn a ânt i Gosbedigaeth dragywyddol.
Dyna Wneuthuriad y Farn ar y rhai Drygion-
us. *Eithr y rhai cyfion i Fywyd dragywyddol.*
Dyna Gyflawniad y Farn ar y rhai cyfion. A
ymma mi lefaraf:

1. *Am y rhai cyfion yn myned ymmaith.*

2. *Am y cyfion yn myned i Fywyd dragywy-
ddol.*

1. *Ynghylch y cyfion yn myned ymmaith.* Y drygionus a ânt ymmaith, a rhai cyfion a ânt ymmaith hefyd: y rhai annuwiol a ânt ymmaith oddi wrth Crist a'i Sainc, a Gwynfyd y Nefoedd; a'r rhai cyfion a ânt ymmaith oddi wrth Gythreuliaid a Dynion drwg, a thrueni Uffern, yr hyn gyd â rhai Ystyriaethau a fydd yn rhoddi Diddanwch anrhaethadwy iddynt.

1. *Y rhai cyfion a ânt ymmaith oddi wrth Gythreuliaid:* Y mae Crist ymma yn eu prynu ac yn eu gwaredu hwynt rhag yr Awdurdod gormesol hynny oedd gan y Cythraul arnynt cyn eu Troedigaeth, er hynny nid ýnt yn hollol rýdd yn y Fuchedd hon oddi wrth ei holl Ruthrau a'i Abwydau, a'i Faglau ef, rhai o honynt a gernodir ac a orthrymmir ganddo, fynychaf, o's nid dros eu holl Ddyddiau: eithr ar y Dydd diweddafhwynt-hwy oll a ânt ymmaith oddi wrth Satan: y Diafol a'i holl Angylion a gloir i fynu yn y Pwll diwaelod, ac ni thrallodir y rhai cyfion gan yr un o honynt byth mwyach, mwy na pha fodd yrydys yn erlid y cyfion weithiau gan Satan ymma, gan gael o honynt rai Archollion yn y Rhyfel ysbrydol: yna er hynny hwybiau'r Fuddugoliaeth, a'r Orfoledd ar Dywyfogaethau ac Awdurdodau, ac a'u gadawfant hwy yn rhwym ar eu hól mewn Cadwynau; hwy a ânt ymmaith oddi wrth Gythreuliaid.

2. *Y rhai cyfion a ânt ymmaith oddi wrth yr holl Ddynion drwg:* darfu i rai Dynion drwg eu didoli hwy o'u Cyfeillach a hwy yn byw ar y ddaear: ond yr awron Duw a'u didola hwynt

I Farnu'r Byd.

173

blith yr holl rai annuwiol: hwy a gafawyd
 gan yr Annuwiol, ac a gystuddiwyd ganddynt;
 rhai honynt a ddioddefasant lawer dan eu
 Gwradwyddiadau a'u Herlidiau hwynt; yna y
 Drygionus a baid a'u trallodi hwynt mwyach:
 Eu Calonnau a ofidiwyd gan eu Llwon a'u
 Hysgelerder ffaidd a'u Hymarweddiad annuw-
 iol yn y Byd: ond yn awr hwy a ânt ymmaith
 oddi wrth y rhai drygionus, ni faidd na Diafol
 na Dŷn drwg gydgam dyfod i'w Cyfeillach, na
 fengu yn y Lleuedd y maent yn myned iddynt.

3. Yrbai cyfion a ânt ymmaith oddi wrth
Lle a'r Cysfwr truenus y mae'r Annuwion
yn myned iddynt; hwynt-hwy a waredir rhag
Ddamnedigaeth a Chosbedigaeth Uffern, a phob
rhyw Ofn o hynny yn dragywydd: ac ymma
hwy a ymlawenychânt a Llawenydd annych-
mygol yn gymmaint ag,

1. Ycânt ddyfnach Golwg ar Gosbedigaeth
Uffern nac y ddaeth i'w Calonnau hwynt erioed
i'w ddychymmyg; Dywedpwyd wrthynt gan y
Gair a Gweinidogion pa Golbedigaeth ofnadwy
a baratowyd i'r Damnedigion: a hwy a greda-
fant, ofnasant ac a ffoisfant rhagddi, eithr ni
dywedpwyd mor hanner wrthynt hwy: nid
oedd y Tân y ddaeth i'w Meddyliau hwy, ond
negis Llun Tân wrth ei cyffelybu i'r Tân y
pyddant yn gweled yr Annuwïolion yn myned
iddo y pryd hwnnw; nid oedd y Poenau a ddy-
chymmygasant hwy ond Pigiadau Chwannen
wrth eu cystadlu â'r rhai y gwelant y rhai Dry-
lonus yn myned danynt: hwy a fwriasant ryw
Amcan ar Ddigofaint Duw, wrth yr ychydig
Boeth

1811 2000 in 1800 1750

174 Ymddangosiad Crist

Boethlosgiadau y deimlasant hwy ar eu Dwy
bigiad a'u Cystudd Calon cyntaf o blegid Pecc
od; wrth Felusder Gwenau Cariad Duw gwe
di hynny; hwy a farnasant fod ei Anfodlonrwyd
a'i Lîd ef yn anoddefadwy; eithr yr oedd e
Meddyliau hwy yn isel ac yn fyr i adnabod y D
al tanllyd, a'r Digofaint erchyll y dyr all
y dwthwn hwnnw yn Eirias ac yn wenfflam
ddifa y rhai annuwiol; megis ac y caiff yr An
nuwiol Adnabyddiaeth uchel ar Ogoniant
Dedwyddwch y cyfion, uwch law yr hyn a ddae
i'w Calonnau hwy yn y Byd ymma i'w ddyd
ymmyg; ac hi fydd yn Ofid anrhaethad
iddynt eu bod yn cael eu diddymmu o hon
a'u cau yn dragywydd allan o deyrnas Nefoed
yr hon yr â y rhai Cyfion gyd â Llaweny
Gorfoledd i mewn iddi: felly y caiff y rhai C
fion Olwg ddofn ar ddiodefiadau a thrueni
Annuwiol tu hwnt i'r hyn oll y feddyliafa
am dano ymma: ac nid Rhan fechan o'u Lla
enydd y fydd eu bod yn cael eu gwaredu rh
y Trueni hwn, a'u hachub rhag Poenau Uffer
i ba rai y cânt weled yr Annuwiolion yn m
ned gyd ag Arlwyd a dychryndod. Yna ce
Lazarus weled Poeni'r Goludog: yr Apostoli
eraill a welant wthio Suddas i mewn i Uffer
a'r holl Gyfiawnion a fyddant Edrychwyr
weled y dial y wnâ'r Arglwydd Jesu ar y B
annuwiol : ac o yna pa fodd y mawryga
Gariad Duw yn eu hethol hwy? Pa wêdd
prifant Waed Crist, yr hwn a dywalitwyd er
Prynedigaeth hwy? Pa fodd y bendigant Dd
am ei drugaredd yn maddeu? Pa fodd y syr
ant wrth draed yr Jachawdwr, yr hwn
gwaredodd hwynt rhag y Llîd echryslon

Arte

teithiau ofnadwy hyn y cânt weled y damne-
gion yn myned yn ddiattreg tanynt? yn

2. *Pan ystyriont wrth eu myned ymmaith, eu
d wrth natur yn Blant Digofaint megis eraill,*
ph. 2. 3. Fod ynddynt Natur cyn frynted a'r
yntaf, fod eu Calonnau mor wahanglwysus,
mor heintus, mor wenwynig, mor gâs â Chalon-
au y rhai y cant weled eu heuogfarnu a'u
beni, hyd o ni adnewyddwyd ac oni sanct-
ddiwyd hwynt: eu bod hwythau gynt yn yn-
dion, yn anufuddion, yn gwasanaethu amryw
chwantau a difyrrwch cnawdol, yn ddigai-
ac yn casâu eu gilydd, hyd oni amlygwyd
ymmwynasgarwch a rhâd Gariad Duw yn eu
adgenhedlu ac yn eu hadnewyddu hwynt trwy
Ysbryd Glân, *Tit.* 3. 3, 4, 5. Eu bod yn
firw mewn Pechod gyd ag eraill, ac yn rho-
o yn ôl Helynt y Byd, yn ôl Tywysog Lly-
odraeth yr Awyr, yr hwn a weithiodd yn-
dynt hwy, megis yn eraill o Blant yr Anu-
dd-dod, fel ag yr oeddynt mor chwannog ag
eraill i gyflawni Chwantau'r Cnawd, a'r Me-
dwl, ac a redasant gyd ag eraill i'r unrhyw or-
mod Ruffedd, hyd oni ddarfu i Dduw yr hwn fydd
Gysoethog o drugaredd, o'i ddirfawr Gariad
yr hwn y carodd efe hwynt, eu bywhâu hwynt
i hachub trwy ei Râs, a thrwy hyn ofod
Rhagor rhyngthynt hwy â'r rhai annuwiol, y
rhai a aethant rhagddynt i Ben eu Hystod be-
chadurus, yn yr hon y buont hwythau gynt yn
ydredeg law yn llaw â hwynt, *Eph.* 2. 1, 2,
3, 4. &c. Ie rhai o honynt a gosiant y modd
y rhedasant o flaen eraill mewn Pechod, ac a
buont yn euog o droseddau mwy ysgeler na lla-
wer

wer Myrddiwn o'r rhai drygionus y rhai a we-
 lant eu heuogfarnu: a diangc o honynt, a cha-
 ffael eu deffroi i ediferhâu, a'u cynnorthwyo
 gredu ac ymddiwygio: a dyfod o honynt o hys-
 i Faddeuant a Jachadwriaeth trwy Grist, pan
 elid heibio i eraill, ac y gadawyd iddynt i fod yn
 golledig dan Bechodau llai: hyn a'u lleinw-
 hwynt o fyn Ryfeddod, a Llawenydd aruthr-
 pan welont rai o'u perthynafau agos yn myned
 i Uffern, eu Tadau, eu Mammau, eu Plant,
 eu Gwŷr, eu Gwragedd, eu Brodyr, eu Chwi-
 orydd, eu Cyseillion a'u Cydymmeithion mon-
 wefol: mwy na pha fôdd y mae'n Ofid gandd-
 ynt yn awr eu gweled yn cymmeryd y cyfryw
 Helyntiau, ac yn rhodio yn y Ffordd tu ag U-
 ffern, a hwythau yn ymdrechgu i'w tynnu allan
 o'r Ffordd honno, ac a fynnant eu hynnyll yn
 llwyr i rodio'r Ffordd tu a'r Nêf: ac y mae yn
 flin ganddynt ragfeddwl am y Dirboen y ddio-
 ddefant o's myned rhagddynt y wnânt: etto yn
 ôl hyn Rhwymau perthynafol, a'r Serch hyn-
 ny fydd ganddynt tu ag at eu perthynafau allan
 o Grist a ddarfuddant, ac ni bydd arnynt o'r
 Blinder lleiaf wrth weled eu heuogfarnu i Uffern,
 a'u gwrthio i mewu i'r Ffwrn danllyd, eithr
 ymlawenychu a wnânt yng Ngogoniant Duw,
 yr hwn a amlygir iddynt yn eu distryw hwynt,
 ac O'r Llawenydd y fydd yn eu llanw hwynt
 wrth feddwl nad elid heibio iddynt hwythau
 gyd â'r lleill o'u perthynafau, nad aethant hwy-
 thau tan yr un Damnedigaeth gyd â hwynt:
 na ddewisafai Duw ond un neu o Deuluoedd
 lawer, a'u bod hwy ie hwy o Nifer y rhai de-
 wisol: lle'r oedd ei rai dewisol ef mewn Cym-
 mariaeth cyn lleied, a'r Gwrthodedigion cyn

mlled, ethol o hono hwynt, pan nad oedd
addynt hwy ddim Annogaeth i ogwyddo Duw
w dewis, iddo eu dewis o Râd Râs: pe ni's
ewisafai hwynt, pe byddent yn awr i newid
leoedd â rhai o'u Perthynafau annuwiol sy'n
myned i Uffern, Erchyll y fyddai hynny; eithr
bod hwy yn myned iddi wrth Uffern, pan
w eu Perthynafau yn myned iddi, hyn a'ullei-
w â Llawenydd anrhaethadwy, Yn enwedigol,

3. *Pan ystyriant wrth fyned ymmaith eu bod
mor agos i Uffern: a hwy yng Nghyflwr
anian, a than Euogrwydd Pechod, fod rhai o
honynt a fuont mor agos i Angau; eu dwyn
wynti Ystlyfau'r Pwll, i Ddrysfau'r Bêdd, i
Ceulan ie Ceulan Uffern, cyn ediferhâu o ho-
nynt, a chyn derbyn Jesu Grift: rhai o honoynt
gofiant mor agos y fuont i Angau, a hwy yn
cuaingc; mor agos i Angau y fuont trwy ryw
damweiniau: mor agos trwy ryw Glesydau:
rhai o honoynt a gofiant am y Chwarren fawr
yn Llundain, yr hon a ysgubodd ymmaith gyn-
ifer o Filoedd, mor ddiddarbod oeddynt er-
yn Marwolaeth ar ei Dechreuad hi: mai
traidd jawn y diangasant rhag yr Haint: a rhai
wedi cael y Clesyd a gofiant mor brin y diang-
asant rhag Angau: a phe buasent feirw y Pryd
hynny, hwy a aethent yn ddiammau i Uffern:
Opa wedd y cofiant Ragluniaeth Duw yn ei
adw hwynt yn fyw, er cynnifer o Beriglon
Angau y buasent ynddynt, holl Ddyddiau eu
Diadenedigaeth: a phan ystyriant hefyd pa fodd
y profasant Ammynedd Duw, ac y fathrasant
arno trwy eu Cyffroadau ysgeler; y modd yr
amarchasant ei Ddaioni ef, ac y troisiant ei*

Râs ef yn Drythyllwch: y môdd y brisiafian
 ar hŷd Ffyrdd Pechod tu ag Uffern, ac a ddaethant,
 do, hyd Ben y Llinyn: fod rhai o honyn yn Feddwon,
 ac yn Sabothhalogwyr, ac yn Halogddynion,
 ac yn Dyngwyr, ac yn Ddynion aflan;
 ac yn Erlidwyr Fobl Dduw, ac a ddringasant,
 do, i Frigyn Afnuwioldeb, ac nid oedd ond
 Cam neu ddau rhyngthynt a syrthio i Uffern,
 ac er hynny ddarfod i'r Arglwydd eu cyfarfod
 hwynt, â Chleddyf tanllyd yn Ffordd Pechod
 yr hon oeddynt yn gyrru mor chwim-mwth
 ac mor ddewrchwyrnar hyd-ddi, ac a'u hattaliodd
 hwynt, ac a'u dychwelodd hwynt, ac a'u cyfnewidiodd,
 ac a'u dug hwynt adref atto ei hun: ie pan fyddarasant eu Clustiau yn erbyn
 Galwedigaethau lawer, ac a lethasant Argyhoedd-
 iadau lawer, ac yn fynych a ddiffoddasant Gynhyr-
 fiadau ei Ysbryd ef, ac oeddynt mor anewyllysgar
 i ymwrthod â'u Pechodau, ac i ddyfod allan o
 Ffordd Dinistr; ac oeddynt yn gogwyddo mor
 ddiobaith tu ag at eu Transgedigaeth; ddarfod
 iddo er hynny guro a galw drachefn a thrachefn,
 a'u canlyn hwynt o hŷd trwy ei Ysbryd: ymasael o hono ynddynt
 megis y gwnelai yr Angelion â Lot, a'u dwyn hwynt
 allan o Sodom, ie trwy Ddîr, a goruchawdurdodi
 ar Wrthduedd eu Hewyllysiau cindyn, ac agoryd
 Drws eu Calonnau, a dadymwelyd Amddiffynfeydd
 cedyrn Pechod a Satan, a gosod i fynu Orsedd-
 faingc ei Fab o'u mewn hwynt, ddarfod iddo
 eu cipio hwynt megis Pentewynion allan o'r Tân,
 a'u tynnu hwynt allan o Fagl Diafol,
 yr hwn o fewn ychydig a'u llysgasai hwynt i Uffern;
 Ow mor syn y fydd ganddynt gosio anfeidrol
 Dosturi a Chariad Duw,

Grym ei oludog Râs ef, yr hwn a weithre-
odd Jachadwriaeth drostynt, yn enwedig pan
deallont mor erchyll yw'r Trueni yr oeddynt
yn bryfio tu ag atto? Mi glybum am Wr a
rrasai ar Bedwarcarn dros Bont uchel, ag oedd
wedi torri i lawr i gyd oddi eithr un Astell gul,
yr hon y cyfarwyddodd Rhagluniaeth Draed ei
Farch ef ar hyd-ddi, a phe llithrasai Traed y
Ceffyl ond y Finwedd leiaf tu a'r naill Ochr,
y March a'r Marchog a syrthiasent i'r Dyfn-
owll ac a foddasent, yr hyn ni's gwybu'r Gŵr
hyd y Boreu drannoeth: ac yna wrth fwrw
Golwg ar y Lle, ac wrth ystyried yr Enbeid-
rwydd y buasai mor agos iddo, a darawyd â'r
fâth Syndod ag y syrthiodd yn farw yn fan
honno. Pan byddo rhai o Bobl Dduw yn my-
ned ymmaith oddi wrth Uffern yn y Dydd diw-
eddaf, ac yn edrŷch drach eu cefnau i'r Pydew
diwaelod, ac yn cymmeryd Golwg ar y Ffry-
diau o Dân a Brwmstan, y rhai a redant i'r
Llyn tydd yn llosgi, a phan gofiont y modd y
buont yn pedwarcarnu dros y Ffrydiau hynny,
pan oeddynt yng Ngherbyd eu Pechodau, ac ar
hyd pa cyn guled Astellen yr aethent drostynt,
fel pe llithrasent ond y Tipyn lleiaf tu a'r naill
Ystlys, hwy a gwympasent i'r Llyn o'r hon ni
ddaethent byth allan: Pan gofiont mor agos y
fuont i Uffern, ac mai o Braidd braidd y dian-
gasant rhag y cyfryw Boenau erchyll, diau yw
y tarawir hwynt â'r fâth ryfeddod a Llawen-
ydd a'r na allent yr awron mo'i Ddwyn, eithr
a foddai eu Hysbrydoedd hwynt, ac a ddygai
Angau dityfed arnynt; ond y pryd hyuny eu
Hanian a fydd wedi ei chrythâu, i ddwyn y Lla-
wenydd ymma, yr hwn a allai fod yn ddigon i
bereiddio.

bereddio Tragwyddoldeb, pe ni chaent ddi-
angen Gwynfyd nag Ystyriaeth o'r Trueni
gwareddwyd hwynt mor rhyfeddol rhagdd
Hynny am y Cyfiawnion yn myned ymmairt
oddi wrth y rhai drygionus, ac oddi wrth y Tru-
eni a ddioddefant.

2. Am eu Mynediad i Fywyd tragywyddol: a
ymma mi lefaraf:

1. *Am y Bywyd tragywyddol yr ânt iddo.*

2. *Am eu Mynediad i Fywyd tragywyddol.*

1. *Ynghylch y Bywyd tragywyddol yr â y rhai*
cyfion i mewn iddo. Bywyd tragywyddol a gym-
merir yn fynych yn yr Ysgrythur am Fywyd
Grâs, eithr yn bennaf, ac felly ymma, am Fy-
wyd Gogoniant: wrth Fywyd tragywyddol y
ydym i ddeall y Gogoniant a'r Gwynfyd y gall
y Cyfiawnion yn y Nefoedd, am yr hwn Wyn-
fyd yn y Nefoedd mi lefaraf;

1. *O ran ei Anneddfa.* 2. *O ran ei Wrth-*
ddrych. 3. *O ran ei Ffurf.*

1. *O ran ei Anneddfa.* Anneddfa Dedwydd-
wch y Nefoedd, fydd Cyrph ac Eneidiau'r Cy-
fiawnion ynghyd.

1. Cyrph y Rhai cyfiawn a fyddant Annedd-
fa i Wynfyd y Nefoedd.

1. Hwytiddant yn Gyrph tra gogoneddus,
1 Cor. 15. 33. *Hwy a beuir mewn Ammarch,*
pan ýnt yn meirw; hwya gyfodir mewn Gogon-
iant, yn yr Adgyfodiad: Mae peth Gogoniant

Mawrhydi wedi ei osod ar Gyrph Dynion
 a awr, wrth eu cystadlu â Chreaduriaid isra-
 ðol: eithr Cyrph y Cyfiawinion a wneir y
 yd hynny yn fwy gogoneddus fil o weithiau:
 oes cymmaint Ragor rhwng Cyrph Nefol a
 Gyrph Dacarol; rhwng Corph yr Haul gogo-
 neddus, a Chorph y Gwybedyn neu'r Pryfyn
 waelat, ag y fydd y dwthwn hwnnw rhwng
 Gyrph y rhai cyfion megis ar y Ddnear, a'r
 rhyw Gyrph megis yn y Nefoedd: hwy fy-
 ddant yn Gyrph Nefol; hwy a lewyrchant fel y
 i'r, Dan. 12. 3. *Ie fel yr Haul yn Nheyrnas*
u Tâd, Mat. 13. 43. Eu Cyrph a gysnewi-
 dir i Agwedd arall, fel ag y newidiant eu gwedd
 ndr yn fwy na phe troid yr holl Gerrig yn yr
 Heol yn *Adamâu, Phil. 3. 21.* Eu Cyrph
 wael a gysnewidir i'r un *Ffurf a Chorph gogo-*
neddus Crist; Yn awr y mae eu Cyrph yn wael,
 gan eu bod mor llefsg, yn enwedig megis y
 maent yn Beiriannau Pechod, dacarol ynt
 megis y maent yn dwyn Delw yr *Addaf Daea-*
rol: yna hwy a fyddant yn ogoneddus, o her-
 wydd dwyn o honynt Ddelw'r *Addaf Nefol:*
 mae Cyrph rhai yn awr yn disgleirio gan Aur
 a Pherlau, a Dillad Gwerthfawr, y rhai fydd
 yn eu cyleh, ac er hynny dan y cwbl eu Cyrph
 fydd yn aros yn wael: eithr yn ôl hyn² Cyrph
 y rhai Cyfion a lewyrchant gan ryfeddol Ddis-
 gleirdeb a Gogoniant, trwy y Cynnysgaeddi-
 adau y fydd ynddynt, tu hwnt i ddim a allo
 y Gwisgoedd hoywyachaf ei rodli arnynt.

2. Ac wrth Ganlyniad, Cyrph tra phryd-
 ferth y fydd Cyrph y rhai cyfion: Tegwech llawn-
 gwbl y gânt hwy, Tegwech tu hwnt i ddim a

'r a welodd Llygad, yn y Benywaidd tecaf ag
fu erioed byw ar Wyneb y Ddaear.

Caiff eu Cyrph hwynt y Crynodeb a'r Cyn
nulliad mwyaf cywraint o Rannau: y rhai o
ddynt ymma yn afluniaidd, a fyddant yna we
di eu hiachâu o bob Ammerffeithrwydd yn e
Cyrph: y Cefngrwm a wneir yna yn union: y
Aelodau fydd yn awr yn eisiau, a gyflawnir, a
Rhannau fydd yn awr wedi dattod, a ddodir y
eu jaw n le, ac a gysylltir ynghyd mor gywraint
yn enwedig fe fydd Llinynnau 'r Wyneb wed
eu tynnu a'u cyfansoddi mor dra chymmwys
fel ag y gwneir eu Pryd a'u Gwêdd yn dr
hawddgar, a doniol, tu hwnt i'r hyn bynnau
a'r a allo y rhai fydd fwyaf yn edrych ar, a
yn rhyfeddu wrth Degwch, ei amgyffred yn e
Dychymmygion.

Hefyd, Cyrph y Cyflawnion a gânt y Cym
mylgiad hyfrytaf ar Liwiau: ni bydd yno na
Chroen pardduog, na Phryd a Gwêdd gwrth
un, nac Wyneb glas, na Golwg wan; tra
hawddgar fydd eu Lliw, heb na newid na dar
fod: ni bydd yno ddim Crychni Henaint, eith
hwy fyddant bob Amser yn jeuaingc, yn wyr
fio n, ac yn flodeuog; od yw Cyfansoddiad yr
Elsennau, y rhai ydynt mor sothachlyd yn rho
ddi allan mewn rhai y fâth Liw hawddgar, p
Liw y rýdd puraf Gyfansoddiad Cyrph y Cy
iawnion, pan newidio yr Arglwydd eu Cyrph
hwynt i'r un Llûn a Chorph ei Fab: ac am
hynny yr wyf yn barnu ym mhellach y bydd
Cyrph y rhai cyfion o Gorpholaeth brydfertlu
jawn, nid fel Corrod, ac nid fel Cewri, eith

61 Mesur Corpholaeth Crist: ac yn olaf i
 flawni eu Tegwch, nid wyf yn ammau na
 yddant o Ymddugiadau gwedduflawn, ac a
 hynnyrfiadau gwreichionog yn eu Hwyrnebau:
 bydd arnynt dristwch i farwâu eu Tegwch,
 Dîg na Chenfigen, na'r cyffelyb i ddrygwe-
 du a newid eu Hedrychiad: eithr Cariad a
 orfoledd a fydd bob Amser yn edrych trwy
 Llygaid; yr hyn a ychwanegâ yn aruthr at
 disgleirdeb a Phereidd-dra eu Tegwch; bydd
 yn y Cyfiawnton Gyrphor prydferthaf.

3. Cyrph y Cyfiawnton a fyddant yn dra
 gryfion, fel y byddont yn gymmarus i'w Henei-
 au mawrion, ac yn addas i'r fâth Orchwylion
 y fyddant yn wneuthur yn y Nefoedd: pe
 yddent weinjaid megis y maent yn yn awr, ni's
 allent byth ddwyn y fâth Weithredoedd a Sum-
 nudiadau, blino a diffygio a wnaent, eu Hyf-
 rydoedd a ymdreulient yn ebrwydd: eithr yn
 Nêf ni bydd na blino na diffygio: na Phalli-
 nt na Methiant ar eu Hysbrydoedd, eu holl sum-
 nudiadau, er amled ac er mor barhaus a
 yddant yn hyfryd ac yn ddisfrîf; ac am hyn-
 y rhaid i'w Cyrph fod yn gryfion fel y bydd-
 ant yn gyfaddas i hyn ymma: Hefyd Gogoniant
 Nefoedd; yr hwn a fydd yn eu Golwg a fu-
 dai mewn Corph gwan, a'r Llawenydd a'r
 Cariad anrhaethadwy, Perlewygon eu Heneid.
 yn y Gweledigaethau y gânt, y faluriai
 estr gwan yn chwilsfriw; rhaid eu bod yn
 gryfion i ddwyn Gogoniant y Lle, a phan yw
 id hefyd iddynt ei ddwyn hyd Dragywyddol-
 eb; a hyn oll yn ddiadferiad, trwy Fwyd, a
 Diod, a Chysgu. Credu yr wyf nad oes dim
 Cyrph

184 Ymddangosiad Crist,

Cyrph gweledig i ni wedi eu gwneuthur m
gryfion, ag y gwneir Cyrph y rhai cyfion yn
Dydd diweddaſ.

4. Oddi ymma y mae yn canlyn, mai Cyrph
jacobus jawm fydd eu Cyrph hwynt, i hwy fydd
ant yn rhyddion oddi wrth bob Poen a Chleſy
a'r a allo wanbau dim arnynt; Ardymmerau e
Cyrph hwynt a fyddant mor ddinam dda, ag n
bydd dim ymladd gan Gynneddfâu gwrthwyne
bol o'u mewn hwynt, na dim Diferlif crawn
llyd. Yny Nêſ ni bydd na haint na nodau
na Chrŷd na Thwymyn, na'r Gownt na'r Yft
agiad: ni bydd raid wrth Ymborth i gynnal Je
chyd, nag wrth Feddyginiaeth i'w adferu.

5. Cyrph ysbrydol fydd Cyrph y Cyfiawn
ion, 1 Cor. 15. 44. nid yn llwyr ysbry
dol canys yna hwy beidient a bod yn Gyrph
ond mewn Cymmariaeth i'r hyn ydynt yr awr
on, y byddant yn ysbrydol, ſef yw hynny, i'm
Tyb i, hwy fyddant yn ebrwydd ac yn eſgud
yn eu Summudiadau, yr un Wêdd ag Ysbrydion
yn awr y maent yn drwmbluog ac yn hwyrfry
dgi; ac yn orthrwm Faich i'r Ysbryd; yr wy
yn barnu y byddant yn ôl hyn yr un ffynud ag
Angelion o ran Ysgogiad buan ac eſgud: ſe
llai y cynnyſgaeddir hwynt felly, ag y gallon
ymſymmud Fil Filcedd o Fillediroedd mewn
Mynudyn. pa ham na's gallant hwy ymſym
mud mor fuan y Pryd hynny, cyn gyflled ag y
gall amryw o'r Sêr fydd yn y Ffurfaſen wne
thur yn awr, y rhai ydynt Gyrph ag fydd la
wer Mil o weithiau yn fwy eu Maintioli.

6. Cyrph y Cyfiawnton a fyddant yn anll-
grawdy ac yn anfarwol, 1 Cor. 15. 42. *Ef*
a beuir mewn Llygredigaeth, ef a gyfodir mewn
Anllygredigaeth, ac Adn. 52, 53. Mewn mo-
ment, ar Darawiad Llygad, wrth yr Udgeru di-
meddaf, y meirw a gyfodir yn anllygredig, canys y
Llygrawdy hwn a wisg Anllygredigaeth, a'r Mar-
wol hwn a wisg Anfarwoldeb: Ac Adn. 54. Yna
ybydd yr Ymadrodd a ysgrifennwyd, Angau a
lyngwyd mewn Buddugoliaeth. Yr awron y mae
Angau yn anocheladwy, ac i rai yn dra dych-
rynadwy; y mae holl Feibion Dynion o flaen
Cieddyf yr Angau, ac y mae efc yn saethu ei
Bicellau at y Cyfion yn gyftadl a'r Drygionus,
ac er cafael o honynt hwy eu gwaredu rhag
Colyn Angau, yr hwn Pechod, ni waredwyd
mo honynt er hynny rhag Ergyd Angau, ond
mwy na pha fodd y mae'r Angau yn chwarae
y Gormesdeyrn, ymma ar y Ddaear, ac heb
arbed neb, ni chaiff ef Le gymmaint ag i ddo-
di ei Droed i lawr yn y Nefoedd: Cyrph y rhai
cyfiawn ar ôl yr Adgyfodiad a fyddant yn an-
ghifflanadwy ac yn anfarwol: Marwoldeb a lyng-
ir gan Fywyd, a Bywyd y Corph yn gyftadl
yr eiddo'r Enaid a fydd yn dragywyddol.

2. Eneidiau 'r Cyfiawnton a fyddant Anne-
dau a phrif Eisteddfaon Gogoniant a Gwyn-
yd y Nefoedd: o's gogoneddus y fydd eu Cyrph
wynt, eu Heneidiau a fyddant yn llawer mwy
ogoneddus, gan eu bod yn Rhan ardderchoc-
f o'honynt, ac o Allu i dderbyn mwy o og-
oniant nag y dichon eu Cyrph fod. Yr ym yn
arllain Rhuf. 8- 18, am y Gogoniant a ddad-
A. a

guddir ynnom ni, hynny yw, yn yr Enaid: ac y mae'r Apostol yn dywedyd i ni, *Nad yw Dioddefiadau'r Amser presennol hwn yn haeddu eu cystadlu i'r Gogoniant hwn, y Dioddefiadau a'r Aflwydd pennaf yn y Byd hwn, nid oes ynthynt y Drwg a'r Trueni hynny yn y Cylgod lleiaf o Gymmariaeth, â Dedwyddwch y Gogoniant a osodir yn Eneidiau'r Sainct: yn wir y mae'r Apostol yn eu cystadlu hwynt, a gwelwch felly mae efo yn peri i'r Gogoniant diweddaff hwn i bwysu yn drymmach, 2 Cor. 4. 17. Ein tyr ysgafn Gyfludd ni, sydd yn odidog rhagorol yn gweithbredu tragywyddol Buys Gogoniant i ni. Ysgafn yw'r Cystudd, ond y Gogoniant sydd bwys: byr ydyw'r Cystudd, eithr y Gogoniant sydd dragywyddol: Pwys y Gogoniant sydd odidog, odidog rhagorol, odidog tra rhagorol: ymma mae'r Apostol yn dod i'r naill Ymadrodd uchel ar gefn y llall, ac arall â'r hynny, megis cynnifer o Flynyddoedd mawrion ar Gefnau eu gilydd, a phan yw wedi esgyn i Ben yr uwchaf o honynt, y mae efo yn rhwifell i edrych i mewn i Ogoniant y Nesoedd, ac y mae ei Ymadrodd a'i Olwg ef yn dyfod yn ôl o'r Gogoniant a ddadguddir yn yr Enaid, pan dderbynier ef i mewn i'r Gaer Salem newydd, canys y mae efo etto i'w ddadguddio: ac am hynny megis ag y mae'r Apostol *Joan* yn llefaru, 1 *Joan* 3. 2. Nid yw yn eglur etto pa Beth a fyddwn ni, eithr pan ymddangoso Crist, ni fyddwn yn gyffelyb iddo, nid yn unig y *Corph* a wneir yn gyffelyb i'w *Gorph* gogoneddus ef, eithr yr Enaid hefyd a wneir yn gyffelyb i'w Enaid gogoneddus ef, canys ni gawn ei weled ef megis ag y mac: megis y mae'r Llygad*

Llygad yn derbyn Delw'r Gwrthddrych y mae yn edrych arno, telly yr Enaid wrth y Weledigaeth a gaiff o Grift, a dderbyn o Ddelw Crist, ynghyd a Chyffelybrwydd a Thebygrwydd llwyr ddinam arno: gwneir yr Enaid yn dra phrydferth, tynnir Llun Crist yn gywraint arno: od yw Grâs yn peri i'r Enaid lewyrchu ymma, pa faint mwy fydd i Ogoniant, yr hwn yw Grâs yn ei Berffeithrwydd, beri i'r Enaid ddisgleirio yn y Nefoedd? O ba herwydd yr ydys yn galw Grâs yn Ogoniant, Gogoniant wedi ei ddechrau. 2 Cor. 4. 18. *Nyni oll, ag Wyneb agored, yn edrych ar Ogoniant yr Arglwydd, megis mewn Drych, a newidir i'r un rhyw Ddelw, o Ogoniant i Ogoniant megis Ysbryd yr Arglwydd.* Y mae'r Orchudd ydoedd dan y Gyfraith yr awron wedi ei thynnu ymmaith, ac yr ydym ag Wyneb agored yn edrych ar Ogoniant yr Arglwydd; sef yw hynny, i'm Tŷb i, yr Arglwydd Jesu Grift, yr hwn yw Gogoniant y Tâd, Llewyrch Gogoniant y Tâd, yr hwn Ogoniant oedd yn swy tywyll i'n Golwg ni tan y Gyfraith, yr hwn a ddaliwyd allan wrth y Cwmmwl oedd llanw'r Dend; ond yn awr y mae amlycach Dadguddiad o Grift, y tu allan i Orchudd a Chwmmwl Rhithiau a Chysgodau, yr hwn yr ydym ni yr awr hon yn ei weled yn Nrych y Gair a'r Ordeinhadau, a thrwy hyn nyni a newidir i'w Ddelw ef, ac a ddygwn oddi wrtho Argraph Grâs, yr hwn yw Gogoniant yn dechreu, trwy Weithrediad ei Ysbryd ef arnom; yn ei Ordeinhadau ef, etto yn wastadol trwy Ddrych yr ydym yn ei weled ef, ac am hynny y mae Tywyllwch trwy y Cysryngiad ymma: ac y mae Llygad ein

Ffydd ni yr hwn fydd yn edrych trwy'r Drych hwn at Grist yn wan, ac am hynny amherffaith yw ein Grafaŷ ni, ac amherffaith yw ein Tebygrwydd ni iddo ef: eithr pan yw'r Drych wedi ei fymmud ymmaith, ac yn lle Golwg Ffydd, cael o honom Weledigaeth ddigyfrwng yna ein Heneidiau a newidir i Gydymsurfaid digoll â'i Ddelw ef, ac ni bydd hynny o Ogoniant i Ogoniant, o'r naill Râdd i'r Hall, eithr Gogoniant a dderchafa i'w Uchder eithaf, ac Eneidiau y rhai cyfion a fyddant yn gwbl ogoneddus: yna eu Heneidiau hwynt a gânt Berffeithrwydd o Sancteiddrwydd, heb y mymryn lleiaf o Weddillion Pechod, yr hyn nid yw'r Sancteiddiaf o Ddynion yn y Byd hwn yn gwbl rýdd oddi wrtho.

1. Eu Meddyliau a fyddant Sanctaidd: yna ni bydd dim Meddyliau cabledus yn cyfodi yn eu Calonau hwynt, dim meddyliau bryntion, dim Meddyliau cefigennus a malefus, ie, ni bydd y Tipyn lleiaf o Wagedd ac Oferedd yn eu Meddyliau hwynt, yna eu holl Feddyliau a ddygir i gyflawn Ufudd-dod i Jesu Grist.

2. Sanctaidd y fydd eu Deall hwynt: ni bydd yr un Cwmmwl neu Niwl o Anwybodaeth neu Amryfusedd i dywylla neu ddrysu eu Deall hwynt, pan ymddangosont ger bron gogoneddus Haul y Cyfiawnder, y Disgleirdeb y fydd yn dyfod allan oddi ar ei Wyneb ef, a waŷgarâ ymmaith bob Cwmmwl, a hwythau a gânt ddeall yn eglur bob rhyw Bethau a'r a fyddo raid iddynt eu gwybod tu ag at eu gwneuthur hwynt yn wynfydedig: yna Daw a ddadgly ei Dryfo-

au, a egyr ei Lyfrau, y rhai fydd yn awr dan Se-
 lau, ac a egyr eu Dealldwriaethau hwythau he-
 yd, fel y byddo iddynt ddirnad y Dirgeledig-
 ethau hynny ag fydd yn y Gair, a'r amryw
 Ddoethineb Dwyfol hynny a'r fydd yn awr tu
 hwnt i Allu eu Meddwl i'w amgylfred.

3. Eu *Cassalwriaethau* a fyddant sanctaidd,
 hwy a gryfheir i ddal ac i ddwyn allan yn waf-
 dadol o'u Trysorau pabethau bynnag, na hên
 na newydd fyddont, a'r dueddo tu ag at eu por-
 ni hwynt â Chariad ac â Llawenydd, ac i dra-
 derchafu eu Heneidiau hwynt ym Moliant Duw.

4. Eu Hewyllysiau hwynt a fyddant yn gwbl
 sanctaidd, fe fydd peraidi Cynganedd rhwng
 eu Hewyllysiau hwynt, ag Ewyllysiau Duw,
 cytundeb llwyr gwbl a chyddfuriad â'r Gyfraith
 yfryd y byddant dani, heb y mymryn lleiaf o
 Wrthdunedd neu Wrthddywediad: ni bydd yn-
 dynt un drwg Gynnyrsiad, neu Ogwyddiad tu
 ag at Ddrwg yn y Nefoedd.

5. Cwbl sanctaidd y fydd eu *Calonnau* a'u
Serchiadau hwynt, yr Ystafell nefaf i mewn o'u
 Calonnau hwynt a ddysgubir y Pryd hwnnw
 yn lân o holl Weoedd y Prysgopyn, ni chaiff
 y Lluchyn lleiaf o Bechod ei adael: ynt pob
 Gwreiddyn chwerwedd a ddiwreiddir, a'r Bry-
 chau fydd arnynt yn awr, a olchir ymmaith:
 holl Anhwylded ac Annhymmerau eu Serchia-
 dau a symmudir, ie rhai Serchiadau ag fydd gan-
 dynt yr awr hon, ag fydd yn gyfatebol i'r
 ystwr hwn o Bechod ac Ammherffeithrwydd,
 symmudir yn eu Hystad o Ogoniant, megis
 Gofid

Gofid, Dig, Ofn, a'r cyffelyb, ni bydd dim chwedd ar eu Hyfbrydoedd hwynt, dim tristwedd yn eu Calonnau, dim cwympad a Diffygiad yn bryd, na Digalondid nac Anobaith, na Dychryndod na Phenbleth, na Chyfyng-gyngor na Phetrusaeth: y Pethau hyn oll a ddiffwannu ymmaith megis cwmmwl; ni bydd ganddyn chwaith Obaith yn y Nefoedd, na Dymuniad megis yr wyf yn bwrw, o blegid y mae y Sefychiadau ymma yn arwyddocâu fod y Prif Ddaioni ym mhell, ac y mae'n arwyddo Ammherffethrwydd; eithr yno hwy gânt gyflawn Fwy niant o'r Ddaioni pennaf, a Gorphwysfa Enaynddo, yr hyn yw'r Peth nefaf i lefaru am dano, set Gwrthddrych Dedwyddwch y Sainc y Nefoedd.

2. O ran y Gwrthddrych. Gwrthddrych Gwynfyd y rhai cyfion yn y Nef, neu'r Ddaioni pennaf, yr hwn a'u gwnâ hwynt yn gwaith ac yn gyflawn ddedwydd a fydd Duw, yr hwn fydd anfeidrol dda ynddo ei hun, ac yn anfeidrol fendigedig yn y Mwynhâd o hono ei hun ac ynddo ef y bydd Gwynfyd y rhai cyfion y fesyll: yr hwn fydd yn llanw cefnfor maith, y wirddiau a leinw Gwppan, neu Gragen: Duw fydd Gwynfyd y rhai cyfion yn dragywydd: Dedwyddwch cul ac isel yw yr hwn fydd i'w gael yn y Creadur: nid yw hwnnw ond Gwynfyd amherffraith ag fydd yw gael ymma yn Nuw o herwydd ein Dallineb, a'n Pechod, a'n Hamallu ni: eithr yn y Nefoedd, fe fydd Duw yn gyflawn Wynfyd i'r Sainc: Yr ydys yn dywedyd, 1 Cor. 15. 28. Y bydd Duw oll yn Duw y ydd holl Wynfyd y Cyfion: Duw yn

O ei hun; Duw yn ei Fâb, Duw yn yr Angelion,
Duw yn y Sainc't eraill, Duw ynddynt hwy eu
hunain, bydd Duw *oll yn oll*, yn unig Wrth-
drych eu Dedwyddwch.

3. O ran y *Ffurf*: Dedwyddwch y Cyfiawn-
ion neu'r Duwiolion yn y Nefoedd a saif ym
mod yr Anneddfa a'r Gwrthddrych wedi eu cyd-
gyfylltu. Fe fydd Duw yn gyfylllledig â'u Me-
ddyliau trwy *Weledigaeth*, ac â'u Calonnau
trwy Gariad, o'r hyn y dylisâ Llawenydd an-
maethadwy.

1. *Caiff Meddyliau y Sainc't gyflawn Wele-*
digaeth ar Dduw, yr hyn a ragorâ yn anfeidrol
ar yr holl Amlygiaethau neu'r Gweledigaethau
gyfryd y gânt neu a allant gael ar Dduw yn y
Byd hwn: yn ôl hyn fe fydd eu Gallu hwynt
wedi ei helaethu. a'u Meddyliau hwynt a dder-
chefir; ymma y maent yn gweled Duw yn
Dyuyll, yno hwy a'u gwelant ef yn eglur: ym-
ma y maent ynei weled ef o *hirbell*, yno hwy
ei gwelant ef yn *agos*: ymma y maent yn ei
weled ef megis yr *arwyddoedd* ef, yno hwy a'u
welant ef megis ag *ymae ef*, ymma hwy a'i
welant ef *mewn Drÿch*, yno hwy a'i gwelant
ef yn *ddigysrwing*: ymma y gwelant *Aliquid de*
Deo, Beth o Dduw, yno y gwelant *DEUM*,
Dduw ei hun: ymma hwy a welant Ol ei Gam-
au ef, peth Argraphiadau Dwyfol ar y Creadu-
aid, yn enwedig ar ei Blant ef, yn bennaf oll
hwy a welant ei Ddelw ef yng Nghrist, yr hwn
maent yn olygu trwy Ffyddyn Nrych yr E-
ngyl, (megis y dywedbwyd) er hynny yr ei-
naf a'r a allant gyrrhaedd atto ymma, yw
gweled y

gweled y *Tu Cefn iddo*: eithr yn y Nef hwynt
welant ei *Wyneb ef*, hwy a'i gwelant ef *Wyneb*
yn *Wyneb*, hwy a'i gwelant ef *megis ag y maent*
Dymma, dymma Wynfyd y Rhai cyfion yn y
Nefoedd, caiffael o honynt yr Olwg ddigyfrwng
y Gweledigaethau bendigaid ar Dduw.

2. *Calonnau y rhai cyfion a gyffylltir â Duw*,
yr *hwn yw Daioni pennaf, trwy Gariad*. Eithr
pwy ddichon adrodd y Cariad y fydd gan y Sainc
tu ag at Dduw yn y Nefoedd? I'e fydd ym mhell
uwchlaw y Deall fydd ynnom ni yn awr, lla-
wer mwy yr â ese y tu hwnt i'r Cariad y mae
y rhai fydd yn cadw y Gyfeillach fwyaf monwe-
sol â Duw yn dyfod o hyd iddo ymma: ni allwn
ddeall y derchefir ef uwchlaw yr hyn ydyw ef yn
awr, o's ystyriwn:

1. Y caiff y Cyfiawnion Olwg ddigyfrwng
ar Dduw, megis y dangoswyd: byw y maent yr
awron mewn Byd tywyll, a Chwmmwl fydd ar
eu Meddyliau, ac ni welant ond ychydigyn o
Dduw trwy Orddremddrych ei Ordeinhadau ef,
ychydigyn yng Ngweithredoedd ei Ysbryd ef ar
Galonnau ei Blant: ac o's pan ydynt yn gwe-
led ac yn adnabod Duw cyn lleied, y medrant
ei garu ef cyn annwyled uwchlaw'r holl Fyd,
pa fodd y carant ef pan gwelont ei Wyneb ef,
pan gwaferar ymmaith y Cymmylau, a phan
dywynno'r Haul, pan edrychont ar ei Degwch
ynghyd a'r Ardderchawgrwydd tragodidog fydd
ynddo, tu hwnt i ddim a'r a allent ddychym-
myg ymma? pa wedd yr anrhaethir eu Calon-
nau hwynt gan Gariad wrth edrych yn Wyneb
Duw, pan welont ef ynddo ei hun, pan welont
ef

yn ei Fâb, pan ymddangoso Duwdod Crist
iddo et, a phanymddisgleirio mor egoneddus
ger eu bronau, pan welont yr Angelion mor
llawn o Dduw, a'r Sainc't mor llawn o Dduw,
phob Peth yn y Nefoedd yn dal allan y Je-
hosa gogoneddus ger eu bron hwynt.

2. Fe fydd i Gariad Duw dderchafu eu Ca-
riad hwynt, caffael eu caru gan y fâth Un ar-
dderchog, ac â'r fâth Gariad godidog dros ben.
O pa wêdd yr ennynnâ hyn eu Calonnau
hwynt gan Gariad tu ag atto ef? pan fwriont:
Ailolwg ar yr Amlygiadau gynt o'i Gariad ef,
a phan gaffont allan Gariad Duw mewn lla-
wer o Bethau, na ddarfu iddynt feddwl am da-
nynt pan oeddynt yn y Byd: a phan welont
hwy o Gariad fil o weithiau yn y Pethau hyn-
ny y daliasant fulw arnynt, yn unig â Meddy-
liau isel, ac a serchiadau diaweh; pa fodd y
derchefir eu Calonnau, pan dderchafu eu Golwg
a'u Hadnabyddiaeth hwynt o'i Gariad ef? hwy
a ryfeddant wrth Gariad yn ethol, mor rhâd
yddoedd tu ag attynt hwy, heb ddim Rhagddar-
bod o Haeddiant ynddynt hwy: hwy a ryfedd-
ant wrth ei Gariad ef yn anfon ei Fâb i'w
prynu hwynt, ac yn anfon ei Ysbryd i'w dych-
welyd; wrth eu Gariad yn maddeu eu Pechodau
yn eu mapwysio hwynt i fod yn Blant iddo ei
hun: yn awr y maent yn rhyfeddu wrth ei
Gariad ef weithiau, *Wele pa fath Gariad yu
hwn, fely'n gelwid ni yn Blant i Dduw,* 1 Jo.

3. 1. Yna hwy a'i rhyfeddant ef fyrddiwn o
weithiau yn fwy; hwy a welant Gariad Duw
yn ei holl Ragddarbod a'i Ymgeledd tadol ef,
a yn ei Gofb a'i Geryddon ef, ac yn ei holl

Ymddangosiad Crist

194

Ymddangosiad Crist

Ragluniaethau ef oeddynt yn cydweithio er
Daioni: eithr O'r fâth Gariad y welant yn
Drugareddau gwahaniaethol enwedigol ef,
hwnt i'r hyn y maent yr awron yn ei adna
bod: a Chariad Duw gynt a wnâ ei Ol y
ddwfn ac o'r newydd ar eu Calonau hwynt
ym mhellach, hwynt hwy a ganfyddant Dryfo
rau ei Gariad ef yn agored, Calon Duw wed
eu hagoryd, a'r Gogoniant a gyfrannâ ef idd
ynt yn y Nefoedd, yr hwn ni's gallant mo
golli byth: a pha ryw Arddangosiad o Gariad
Duw y fydd hyn ymma iddynt? Hefyd ni bydd
ynddynt yna ddim Ammeuaeth o'i Gariad ef
yr hwn fydd ymma yndwyn Llelgedd a Marw
hâd ar eu Serchiadau hwynt, hwy a wybydd
ant yn ddiammau ddarfod iddo eu caru hwynt,
ei fod yn eu caru hwynt, ac y bydd iddo eu
caru hwynt yn anghyfnawidiol ac yn dragywy
yddol; ac heb law hynny fe fydd Ymtyniaeth
gyflawn o'i Gariad ef ar eu Calonau hwynt
yr hyn a wnâ gymmaint o'i Ol, ag y cyfyd ef
eu Calonau hwynt i Uwchder diamgyffred o
Gariad.

3. Fe fydd ym Meddyliau y Rhai cyfion
fwy o Allu i garu yn y Nef nag fydd ynddynt
ymma, hwy a lenwir â Chariad hyd eithaf eu Ga
llu, hwy a fedrant garu fil o weithiau yn fwy
nag y gallant yn awr, a hwy a allant garu
hyd yr eithaf: hwy a welant Gyflawndeb o
hawddgarwch yn Nuw, ac ym mhawb o'i
amgylch, a bydd ynddynt Gyflawndeb o Gariad
ymma y mae eu Cariad yn bur ac yn tyfu
ond y mae'n wan ac yn anmherffaith: yn ôl
hyn ef e a gynnyddâ i fynau i'w gyflawn Uch
der

er, a pherffaith Gariad a swria allan bob Poe-
edigaeth: ymma y mae eu Cariad hwynt yn
ymmysgedig, y mae'r Ffrwd yn ymrannu; y mae
yn rhedeg ac yn ymdreulio mewn amryw Gor-
entydd bychain, y rhai fydd yn ymarlloes ar
Creaduriaid; eithr yna yr holl Ffrwd a red
allan tu ag at Dduw yn ddiranedig, ac ni thy-
welltir Deigryn o'r Cariad ar y Ddaear: unig
Wrthddrych eu Cariad hwynt fydd Duw; ymma
eu Cariad tu ag at Dduw fydd anwastad ac an-
wadal: weithiau yn treio, ac weithiau yn lla-
nw: weithiau y mae ynddynt lanw uchel a throf-
lannaidd o Gariad tu ag at Dduw, eithr ar am-
serau eraill y mae Trai fychdraeth ynddynt: ar
ôl hyn eu Cariad tu ag at Dduw a fydd yn wast-
ad ac yn ddianwadal, a phob Amser yn yr
Uchder, mwyaf.

4. Ac, O gan y fath Lawenydd y fydd yn
eu Calonnau hwynt trwy yr Undeb y gânt
rhyngthynt eu hunain â Duw y Daioni pennaf,
pan gysyllter eu Meddyliau hwynt wrtho ef
mewn Gweledigaeth ddigyfrwng, a'u Calonnau
wrtho mewn Cariad perffaith? O pa cyn selu-
fed Mwynhâd o Dduw fydd hwn! pa ddigrif-
wch a dârdd oddi ymma: o dichon y Sainct
lawenychu yn ddirfawr yn Nuw yn awr, pan
ynt yn ei weled mor ychydig, a phanyw eu
Cariad hwythau mor amherffaith, pa beth a
wnânt hwy pan welont a phan garont ef yn
berffaith ac yn gyflawn? Od ynt yn awr yn
dra llawen weithiau wrth Lewyrch ei Wyneb-
bryd ef, er nad ynt yn cael ond Gipolwg ar-
no, pa wêdd y byddant pan gaffont Olwg ddian-
wadal arno, a phan byddont yn byw yn dra-
gywyddo!

gywyddol dan Belydrau y Goleuni hwnnw: mae eu Cariad ar Dduw yn hyfryd yn awr, e nad yw ond egwan: eithr beth y fydd ef yn Nef, pan byddo Cyffylltiad eu Calonau â Duw mor agos ac mor ddiwahân? O dichon y Sainc yr awr hon lawenhâu yng Ngobaith Gogoniant Duw, beth y wnânt hwy pan gaffont feddiannu, pan newidier eu Ffydd hwynt am Weledigaeth, a phan byddo eu Gobaith hwynt wedi ei droi yn Fwyniant? O gan y môdd y bydd y Sainc yn llawenychu ac yn gorfoleddu, pan ddarffo iddynt hwylio allan yn deg trwy Arwfor y Byd hwn, a phan darffo iddynt dirio yn ddiogel yn y Nefoedd, lle y mae Gorphwysfa a Thangnefedd, heb un Dryghni gwyn-tiog? pan ddarffo iddynt ynnill y Fuddugoliaeth ar y Cythraul, a Phechod, a phan ydynt hwythau wedi eu gotod allan o Gyrhaeddiad Profedigaeth, ac wedi gor'chfygu trwy Grist, y Bêdd, ac Angau, ac wedi myned allan o Ofn ei Saethau ef: pan welont ddarfod iddynt ffoi rhag erchyll ddigofaint Duw, a chaffael o honynt Le ym Mreichiau ei Gariad ef: pan ystyriont eu bod yr awron yn y Nefoedd yn wir, er gwaethaf eu Pechodau, a'u Hammeuon, a'u Hofnau, a chaffael o honynt yr awron y wynfydedig Weledigaeth o Dduw, yr hon y darfu iddynt ei chwenych mor fawr; ynghyd a chyflawn Fwynhâd o Dduw mewn Cariad, yr hyn a obeithiasant am dano; pan edrychont o'u hamgylch, a gweled o honynt o'u hamgylch, Ogoniant gymmiant; a phan edrychont o'u mewn a gweled o honynt Ogoniant gymmiant wedi ei ddadguddio yno, tu hwnt i ddim a'r a allent ddychymmyg: Pa fodd y LlewYGant gan wir

Lawenydd

W: Lawenydd? Yna y cânt Gyflawnder o Lawe-
 yr, e nydd yng Ngwydd Duw, a'u Digrifwch, a'u
 yn ddedwyddwch a tydd yn berffaith heb Aflonyddyd
 Duw neu Bosiblwydd iddiweddyd. A Thragywy-
 aine ddoldeb eu dedwyddwch hwynt a fydd Nefoedd
 onid y Nefoedd, megis ag mai Tragywyddoldeb
 t e Trueni a wnâ Uffern Uffern.

am
 rynt Felly am ddedwyddwch y Sainct, neu y By-
 l y wydd tragywyddol o Ogoniant yr ânt i mewn
 du, iddo.

2. *Ynghŷlech y Cyfiawnion yn myned i mewn i
 Fywyd tragywyddol.* Y rhai cyfion wedi darfod
 ph- traethu eu Barn, ac wedi gweled o honynt
 yn- Wneuthur Barn yr Annuwiolion a ânt ymmaith
 eth oddi wrthynt, ac ânt gyd â Chrïst i Fywyd
 ry- tragywyddol, *Hwy a ânt i Sion yr hon fydd*
 o- *oddi uchod, a chanu a Llawenydd tragywyddol ar*
 y *eu Pennau, goddiwedddant Lawenydd a Digrifwch*
 ffn *Gofid, a Galar a ffŷ ymmaith.* Ef. 51. 11. Llu
 oi gogoneddus jawm, o'r fâth na's gwelodd Llygad
 o- erioed, y fydd yr hwn a â ynghŷd i'r Nef-
 r- oedd. Yr Arglwydd Jesu Grist, a tydd yn y
 u Pen *mewn* Gogoniant disgair, yr holl Angylion
 - a fyddant gyd ag ef, a holl Gyfeillach y Rhai
 r cyfion a fyddant ynghŷd, *sef pawb* o honynt
 a'r a fuafent *byw* ym mhob Cenhedlaeth; ac O
 r gyd â pha Hyfrydwch a *Llawenydd y cychwyn-*
 ant gyd a'u gilydd tu â'r Nefoedd? â pha ryw
 Floeddau uchel ac Hosanna y cydgerddant gan
 dderchafu Gorfoledd ogoneddus ein Jachawdr,
 i mewn i *Gaer Salem newydd*: eithr pan ydynt
 wedi dyfod hyd ym Mhyrth y Nefoedd, a phan
 yw y *Doran tragywyddol* wedi eu hagoryd iddynt?
 a phan ynt hwŷthau yn edrych i *mewn* i'r Ll^c
 a

Ymddangosiad Crist

198

a baratovvyd i fod yn drigfan dragywyddol idd-
ynt: pan yw yr *Arghwydd* Jesu yn eu dwyn
hwynt i ogoneddus Wydd y Tâd; a phan gaff-
ont hwythau y Weledigaeth fendigedig ar ei
Wyneb ef, a phan welont Wenau ei Wyneb-
bryd ef, a phan ydynt wedi derbyn i Gosleid-
iau ei Gariad ef: *YNA, YNA*, y clywant
eu hunain yn *ddedwydd mewn Gwirionedd*; yna
eu Calonnau a lenwir â *Llawenydd*, a'u Taso-
dau a Chanu: yna y canant Gân newydd, Cân
yr Oen, yr hon ni's gellir mo'i dyfegu yn awr,
yna y seiniant yn llafar *Fawr i Duw*, ac a
lesant a Llêf uchel, megis *Dadg. 7. 10, 11.*
Jaehadwriaeth i'n Duw ni, yr hwn sydd yn ei-
stedd ar yr *Orseddfaingc*, ac i'r Oen. *A chan*
addoli Duw hwy a ddywedant, Amen, Bendith,
a Gogoniant, a Doethineb, a Diolch, ac Anrhy-
dedd a Gallu, a Chadernid, a fyddo i'n Duw
ni yn oes oesoedd, Amen. Ac yno hwy a deyrna-
sant ac a fyddant byw yn dragywydd.

Hynny am Wneuthuriad y Farn ar y rhai
cyfion; ac ynghylch Ail Ymddangosiad Crist;
a'r Diben o hono.

John Heynolds

Ynghylch

P E N. XI.

Y Nghylch Sicrwydd Ail Ymddangosiad Crist.

Mi brofas hyn trwy amryw Resymmau.

1 Rhef. Odyw yr Ysgrythurau yn dadguddio ac yn rhagddywedyd yn eglur ail Ymddangosiad Crist i Farn, ac od yw yr Ysgrythurau yn wirddiammau, yna sicr yw ail Ymddangosiad Crist: Eithr y mae'r Ysgrythurau yn dadguddio ac yn rhagddywedyd yn eglur ail Ymddangosiad Crist i Farn: ac y mae'r Ysgrythurau yn wirddiammeu. Am hynny sicr yw ail Ymddangosiad Crist.

1. Y mae'r Ysgrythurau yn eglur yn dadguddio ac yn rhagddywedyd ail Ymddangosiad Crist i Farn: Nid Gwirionedd yw hwn ag sydd yn Ysgrifenedig yn Llyfr Nattur, nid yw i'w gael yn Ysgrifennadau y Philosophyddion, a'r rhai hynny ag a gawfant yr Wybodaeth uchelaf o Achosion naturiol, o Effeithiau a Chnydoedd Natur: Dirgelwch yw hwn a'r na's gallai y Byd trwy Ddoethineb byth mo'i chwilio allan. Cyfrynach yw wedi ei guddio yn Nuw, ac wedi ei ddadguddio gan ei Ysbryd ef yn ei Air: y Dyfodiad ymma eiddo Crist a ragddywedbwyd gan Enoch, Barn. 14. 15. Ac Enoch hysyd y seithfed • Addaf a brophwydodd, Wele y mae'r

Ar:

Arglwydd yn dyfod gyd a Myrddiwn o'i Saint,
wneuthur Barn ar lawb, &c. Felly y mae
hên Ddadguddiad. Dyfodiad cyntaf Crist a rag-
ddywedbwyd i Addafym Mharadwys, y bydd
i Hâd y Wraig figo siol y Sarph: ac ail Ddy-
fodiad Crist a ragiynegwyd i Enoch. Efa rag-
fynegwyr gan yr Angelion, Aet. 1. 10, 11,
a'r Dysgyblion yn edrych yn graff ar ein Jach-
awdwr yn ei Dderchafael, dau Angel a ddyw-
edasant wrthynt; Chwychwi Wyr o Aileah, Pa-
ham y sefwch yn edrych i fynu tu a'r Nêf; yr
Jesu hwn, yr hwn a gymmerwyd oddi wrthych
i'r Nêf, a ddarw i lawr yr un môdd ag y gwelsoch
ef yn myned i'r Nêf; bynnag pa fodd y mae'r
Diawlaid yn Gelwyddwyr, ac yn Dadau Cel-
wyddwyr a Chelwyddau: etto geirwir yw'r
Angylion da, a Gweinidogion Gwirionedd, a
chywir yw'r Dystiolaeth hon; ym mhellach rhag-
fynegwyr hyn ymma gan yr Apostolion, y rhai
ddodwyd ar waith i fod yn Binyddion i Ran
o'r Yfgrythur lân, ac a arweiniwyd gan Ysbryd
disiomedig; y mae'r Apostol Paul yn llefaru yn
fynych am hyn, yn enwedigol gwelwch ei Dyl-
tiolaeth ef, i Thes. 4. 15, 16, 17. Canys hyn
yr ydym yn ei ddywedyd wrthych yng Ngair yr
Arglwydd, na bydd i ni y rhai byw, y rhai a a-
dewir hyd Ddyfodiad yr Arglwydd, ragflaenu y
rhai a hynasant. O blegid yr Arglwydd ei hun
a ddisgyn o'r Nêf, gyd â Bloedd, â Llêf yr
Archangel, ac ag Udgon Duw; a'r meirw yng
Nghrist a gysodant yn gyntaf: yna ninnau y rhai
byw, y rhai a adawyd, a gipir i fynu gyd â hwynt
yn y Cymmylau, i gyfarfod â'r Arglwydd yn yr A-
wyr, ac felly y byddwn yn wastadol gyd â'r Ar-
glwydd. Fel hyn y mae efe yn gosod allan
Ddyfodiad

Ddysfodiad Crist mewn môdd diddanus i'w Bobl
 ef; ac y mae gan hynny yn cyngchori Crist'no-
 gion i ddiddanu eu gilydd â'r Ymadreddion hyn,
 ac â Gobaith o Ymddangosiad gogoneddus Crist,
 pan y cipir hwy i fynu i gyfarfod ag ef, ac yn-
 tefâ hwythau yn dragywydd; ac y mae yn ei ofod
 allan mewn Môdd ofnadwy ym mherthynas i'r
 Drygionus. 2 Thef. 1. 7, 8, 9. Yr Arglwydd
 Jesu a ddadguddir o'r Nêf gyd â'i Angylion ner-
 thol, mewn Tân fflamlyd, gan roddi Dial ar y
 rhai ni adwaeniant Iduw, ac ni ufuddhânt i'r
 Esengyl, y rhai a gostir â Disfryw tragywyddol
 oddi ger bron yr Agglwydd, ac oddi wrth Ogoni-
 ant ei Gadernid ef. Hefyd yr ydys yn Sên am
 yr Ymddangosiad hwn eiddo Crist gan yr A-
 pŷtol ym mhob Pennod o'r ddau Epistol hwn,
 1 Epist. Pen. 1. 10. Ac i ddisgwyl am ei Fâb
 ef o'r Nefoedd. Pen. 2. 19. Beth yw ein Go-
 baith ni, neu ein Llwenydd, neu Geron ein Gor-
 foedd? onid chwytlwi ger bron ein Harglwydd
 Jesu, yn ei Ddysfodiad ef? Pen. 3. 13. I gad-
 arnhâu eich Calonnau clwi yn ddiargyhoedd mewn
 Sanleiddrwydd ger bron Duw ein Tâd, yn Nys-
 fodiad ein Harglwydd Jesu Grist gyd â'i holl
 Sain. Pen. 4. 16. Yr Arglwydd yr lwn a
 ddisgyn o'r Nêf gyd â Bloedd. Pen. 5. 23. A
 chadwer eich Ysbryd oll, a'ch Enaid, a'ch Corph,
 yn ddiargyhoedd yn Nysfodiad ein Harglwydd Jesu
 Grist. 2 Epi. Pen. 1. 10. Pan ddél efe i'w
 ogoneddu, yn ei Sain. Pen. 2. 1, 2. Yr ydym yn
 attolwg i clwi, Frodyr, er Ddysfodiad ein Harglwydd
 Jesu Grist, a'n Cydgynnulliad ninnau atto ef, na'ch
 sig'er yn fuan oddi wrth eich Meddwl, &c. Pen.
 3. 5. A'r Arglwydd a gyfarwyddâ eich Calonnau
 clwi at gariad Duw, ac i Ymaros am Grist. Mi

Ymddangosiad Crist,

101

allwn eich troi chwi at ychwaneg o Dyftiolaethau o'r eiddo ef, Tit. 2. 13. Gan ddisgwyl am y Gobaith gwynfydedig, ac Ymddangosiad Gogoniant y Duw mawr, a'n Hiachawdwr Jesus Crist. *Heb. 9. 28.* I'r rhai fydd yn ei ddisgwyl ef, yr ymddengys ef yr ail waith er Jachadwriaeth. Y mae gennym hefyd Dyftiolaeth yr Apostol *Jago*, Pen. 5. 7. Byddwch gan hynny yn ymarhous, Frodyr, hyd Ddyfodiad yr Arglwydd. A Thyftiolaeth yr Apostol *Pedr*, 1 Epist. Pen. 5. 4. A phan ymddangofo y Penbugail, chwi gewch dderbyn annifflanedig Goron y Gogoniant. 2 Epist. Pen. 3. 10. Dýdd yr Arglwydd a ddaw megis Lleidr y Nôs. A Thyftiolaeth yr Apostol *Joan*, 1 Epi. Pen. 3. 2. Pan ymddangofo efe, ni fyddwn yn gyffelyb iddo, canys ni a'i gwelwn ef megis ag y mae. Ac yn fynych yn ei Ddadguddiad, *Dadg. 1. 7.* Wele y mae efe yn dyfod gyd â'r Cymmylau, a phob Llygad a'i gwél ef, a'r rhai hefyd a'i gwanasant ef, a holl Dylwythau'r Ddaear a alarant o'i blegid ef, Felly, Amen. I ddibennu y mae gennym Dyftiolaeth ein Jachawdwr ei hun, yr hon a roddes efe i'w Ddysgyblion, ac efe etto ar y Ddaear, Mat. 16. 27. *Mab y Dýn a ddaw yng Ngogoniant y Tâd, gyd â'i Angelion, ac efe a rýdd i bawb yn ôl ei Weithred*, Mat. 24. 27. *Megis Mellden, felly y bydd Dyfodiad Mâb y Dýn*, Adn. 30. *Hwy a welant Fâb y Dýn yn dyfod yng Nghymylau'r Nêf*. Adn. 31. *Ac efe a enfynd ei Angelion gyd â mawr Sain Udgorn i gasglu ynghyd yr Etholedigion o'r pedwar gwynt*, Mat. 25. Yn enwedig o'r 31. hyd y Diwedd, lle y gosodir allan ei Weithredoedd barnol ef; a'r lle mae'n Achubwr yn tyftiolaethu

thu i'w Elynienn, y deuai efe drachefn: Mat.
 25. 64. *Ar ôl hyn y gwelwch Fâb y Dŷn yn ei-
 fedd ar Ddeheulaw'r Gallu, yn dyfod yng Nghym-
 wylau'r Nêf. A'n Jachawdwr a dystiolaethodd*
trwy ei Angel i Joan ei Ddisgybl annwyl, yn
ôl ei Dderchafiad ef i'r Nefoedd, y deuai efe
drachefn, yn enwedigol, Dadg. 22. Lle yr yd-
ym yn cael tri Addewid o'r unrhyw Beth, Adn.
7. Wele yr wyf yn dyfod ar frŷs, Gwyn ei syd yr
hwn sy'n cadw geiriau y Llyfr hwn, Adn. 12.
Wele yr wyf yn dyfod ar frŷs, a'm Gwobr sydd
gyd â mi, i roddi i bob un fel y tyddo ei Waith
ef, &c. Adn. 20. Yn wir yr wyf yn dyfod ar
frŷs. Amen. Yn wir tyred Arglwyd Jesu. O's
gellir coelio un gair oll, ag sydd yn Llyfr Duw,
y mae'r Gair hwn ynghŷlch ail Ddysodiad ac
Ymddangosiad Crist idd ei goelio, yr hwn y mae
gennym gynnifer a chyn amlyced Tyftiolaethau
am dano yn y Gair: cyn sicred ag iddo ddysod
y Waith gyntaf yn y Cnawd: yn ôl Prophwy-
doliaethau'r hên Destament; cyn sicred a hynni
y daw efe yr ail Waith mewn Gogorian,
yn ôl Prophwydoliaethau'r Testament newydd:
dichon Duw cyn gynted beidio a bod yn Ddrw,
ag i'r Gair hwn ynghŷlch ail Ddysodiad Crist
ballu: pan yw'r Haul yn Machludo yn yr Ffwr
yr ydym yn credu yr ymddengys ef y Prŷd
hyn a'r Prŷd y Boreu drannoeth, ac felly y mae
'n digwydd: Felly yn awr y mae Crist Haul y
Cyfiawnder wedi myned i'r Nefoedd tra parhao
Nôs y Bŷd hwn, er na's gwyddom ni yr Am-
fer fier, etto ni allwn gredu y dychwel ef yn
fier, ac y daw ef i lawr o'r Nêf ym Moreu.
ddydd yr Adgysodiad: mwy possibl ydyw i'r
Haul pan ydyw wedi machludo, drigo'n dragy-
wydd

y tu arall i'r Ddaear, ac heb ymddangos byth mwyach yn ein Terfnyngylch a'n Hardal ni nag ydyw i Crist aros yn dragywydd yn y Neffoedd, a pheidio o hono a dychwelyd i farnu'r Byd, pan yw'r Peth wedi ei eglur ddadguddio, a'i fynych addaw yn yr Ysgrythur.

2. Fod yr Ysgrythurau yn eirwir fydd eglur o herwydd Gair Duw ydynt, yr hwn yw Duw i'r Gwirionedd, a'r digelwyddog Dduw: yr hwn a ddichon beidio a bod yn *Dduw*, cyn gynted a pheidio bod yn eirwir. Enwiredd yn Nuw a arwyddocea i Wendid ac Ammherffeithrwydd yn Nuw, yr hyn ni's gall fod, gan mai ei Briodoedd hanfodol ef yw bod yn anfeidrol berffaith: Fod Duw yn gwybod a ymddengys Crist mewn Barn a'i ni's gwnâ ef, yr wyf yn tebygu na bydd i Undyn amneu, ag fydd yn cydnabod fod *Duw*, ac yn ganlynol ei fod ef yn hollwybodol ac yn hollbrefennol, yn enwedigol pan yw Pethau i ddyfod yn sefyll ac yn pwyso ar ei Ragderfyniad a'i Ragfwriad ef. A bod ei ddadguddiadau ef o Bethau i ddyfod yn eirwir; yr wyf yn tebygu na bydd i neb amneu, ag fydd yn cydnabod ei Fod a'i Berffeithrwydd ef, o'r hyn y canlyn Ammhofibl-rwydd i *Dduw* ddywedyd Anwiredd a Ffalfstedd, heb law hynny nid rhaid iddo mo'i ddywedyd. Eithr er hynny yr Holiad a fydd ynghylch Duw iol Awdardod yr Ysgrythurau, Ai Gair Duw yn wir ydynt, yr hyn (o'i brofi) a dystiolaethâ gyd â sicrwydd Ddyfodiad Crist i Farn, yr hwn fydd wedi ei ddadguddio a'i ragfynegu yno.

Fod yr Ysgrythurau yn Air Duw a ymddengys.

1. O fod Argraph a Delw Duw arnynt.
2. O'u Gallu a'u Grym rhyfeddol hwynt.
3. O'r Hanefion sydd ynddynt am Brophwydoliaethau a gyflawnwyd, ac am Wrthiau yn eu cadarnhau hwynt, ynghyd a ficerwydd ihefymmol ddiadl yr Hanefion ymma, megis ag y maent wedi eu dwyn i wared o Dad i Fâb.

1. *O fod Delw ac Argraph Duw arnynt; Wrth hyn yr wyf yn meddwl, 1. Eu bod yn dwyn yr Enw o Air Duw. 2. Eu bod yn dwyn y fâth Nodau ac Arwyddion eglur o'r Duwdod.*

1. *Y mae'r Ysgrythurau yn dwyn yr Enw o Air Duw, 2 Tim. 3. 16. Yr holl Ysgrythur sydd wedi ei rhoddi gan Ysbrydoliaeth Duw. Ni's gallwn ni ddychymmyg gyd â Rheswm y goddefasai yr Hollweledig a'r eiddigus Dduw i'r fâth Gelwydd clytiog annuwiol, a'r fâth Dwyll o waith y rhai a assient Gelwydd dderbyn Coel a Chrêd dros gynnifer o Genhedlaethodd, a hynny ym mysg y rhai a'i haddolent efgyd â'r Awyddfryd mwyaf, o bawb yn y Byd: ni's gallwn ni chwaith ddirnad pa wêdd y gallai y Duw hwn gadw a thynnal yr Ysgrythurau trwy y cyfryw Ragluniaethau rhyfeddol yn erbyn Llid a Chyrddaredd y Byd annuwiol, yr hwn a wrthwynebodd y Gwirioneddau cynnwysedig ynddynt, ac a roddes gais ar attal y goleuni oedd yn llewyrchu trwyddynt, pe buafent yn wir yn dwyll a chelwydd wedi ei affio, yn Fympwy a Dychymmygion Dynion, wedi*

eu tado arno ef megis ei Air a'i Ewyllys ef, ac megis yn deillio o Ysbrydoliaeth ei Ysbryd ei eithr efe a suafai yn ysbyfu eu Ffalsedd i rai o'r lleiaf, i'r rhai oeddynt fwyaf eu Cariad a'r Parch i'w Enw a'i Anrhydedd ef, ac oeddynt yn chwilio yn dra dyfal am y Gwirionedd, ac yn annewyllysgar i gael eu Gorthrymmu gan dwyl a Hud, yn enwedig yn y Pethau mwyaf eu Pwys, y rhai ni ddywedafai yr Arglwydd deim yn eu herbyn oll, eithr a addefasai o hŷd: a phan nad oes gan neb yn y Byd, na'i Addolwyr ef, na'r sawl fydd o'r Rheswm gwyachaf, un Tipyn o Reswm eglur ac awdurdodol i gredu mai Twyll yw'r Ysgrythurau: (mwy na pha beth y mae rhai Geneuau duon yn ei fibrwd mewn Conglau) nid yw yn Beth direfwm gennym ni gredu, fod yr Ysgrythurau yn wir yn Air Duw, Cyfenw yr hwn y maent yn ei ddwyn.

2. Hefyd yn enwedigol y mae'r Ysgrythurau yn ymddangos eu bod o Ysbrydoliaeth Duw, yn gymmaint a'u bod yn dwyn y cyfryw Nodau ac Arwyddion eglur o'r Duwdod arnynt tu hwnt i bob Llyfrau eraill.

1. Y Nôd cyntaf o'r Duwdod yn yr Ysgrythurau, ydyw'r Amlygiadau eglur, a'r Mawl uchel y maent yn roddi o Dduw, ac Amcan pennaf yr holl Lyfr, sef Gogoniant Duw. Ni allai un Philosophydd neu Ysgrifennydd Cenedlig seddwl neu lesaru mor uchel am Dduw, ac y mae'r Ysgrythurau yn llefaru: Mwy na pha fodd y mae Duw wedi dod ei Nôd ei hun ar Lyfr y Creaduriaid i'w ddarllain gan bawb, gan wneuthur yn hyfbys trwy ei Weithredodd ei

ei dragywyddol Fod, ei Allu, ei ddoethineb,
ei ddaioni anfeidrol: etto yr oedd y dynion doe-
thaf gan mwyaf, a'r a fuont byw yn y Byd Cened-
lig, ac a fuont yn Wŷr o'r Myfyrdod mwyaf
ar y Creaduriaid, ac heb gaffael o'honynt un
Olgw ar Lyfr yr Ysgrythurau, mor ddiroswan
yn eu meddyliau am Dduw, fel megis ag y dy-
waid yr Apostol, *Rhus. 1. 22, 23. A hwy yn*
proffesu eu bod yn Ddoethion, hwy a aethant yn
Ffŷiaid, ac a newidiafant Ogoniant yr anllygredig
Dduw, i Gyffelybiaeth Llun Dŷn llygredig, ac E-
bediaid, ac Anifeiliaid pedwarcarnol, ac Ymlusg-
iaid. Hwy a ffurfiafant iddynt eu hunain, ac a
addolasant Dduwiau lawer, er Ammarch i'r gwir
Dduw: Ac o daeth rhai o'honynt trwy Oleuni
Natur i fynu i Adnabyddiaeth o un Duw, etto
yr oedd eu Meddyliau hwynt am dano ef yn isel
yn wael, ac yn anheilwng o hono; ac nid ydys
yn gofiod Duw allan mewn un Llyfr yn y Byd,
mor llawn ac mor uchel yn ei ogoneddus Bri-
doliaethau, a'i odidog Ragoriaethau, ag yr ymo-
sododd allan yn Llyfr yr Ysgrythurau. Yr yd-
ym yn cael mewn Ysgrifenwyr Cenedlig Ar-
eithiau teg Teyrnfawl, a Cherddau clodforus
unbennol i rai Gwŷr â Gwragedd hynod yn eu
Hamfer, am eu Gwasgwycheder a'u Rhinwedd-
au moesol, y rhai a dduwiasant yn yr Oesoedd
anlynol, ac a roddasant iddynt Le ym mhlith
Duwiau a'u Duwiesau ffuantus, gan gyflwy-
dd iddynt Demlau, a rhoddi Addoliant iddynt:
thrhid yn un o'r Ysgrifennadau Cenedlig y
awn ni fawl y gwir Dduw, a Rheolau wedi
rhoddi tu ag at ei wasanaethu a'i addoli ef yn
nig, megis ag yr ydym yn cael, yn yr Ysgry-
thurau. Mac rhai Cenhedloedd wedi gadael
Traethiadau

Traethiadau helaeth ar eu hól, Diben ac Amc-
 pa rai oedd eu Gogoniant eu hunain, a thrag-
 ywyddoli eu Henwau, hyd ag yr oedd ynddyn-
 yr hyn sydd Dyftiolaeth mai hwynt-hwy e
 hunain oeddynt eu Hawdwyr hwynt, o Bleg-
 ni allwn ni gyd â Rheswm dybied y gallai un
 Annogaeth gynnyrfu eraill i wneuthur Llyfrau
 a'u gosod allan yn eu Henwau eu hunain, se-
 yr ennillent Ogoniant i'r sawl nid oedd yn per-
 thyn: felly y Llyfr bychan hwn yr Ysgrythurau
 gan fwriadu Gogoniant Duw, a derchafu ei
 Hawl ef yng Nghalonau Dynion, a chan fod y
 rhai a'i 'lgrifennasai hwynt, yn peidio a chyn me-
 ryd arnynt yn y Metur lleiaf, fod yr hyn a 'sgrif-
 ennasant yn ddychymmyg wedi tarddu allan
 o'u Hymmenyddiau eu hunain, sydd yn tyfti-
 olaethu mai Duw ei hun yw Awdwr y Llyfr
 hwn. Herwydd pa ham gan fod yr Ysgrythurau
 mor eglur yn ei ddadguddiadau o'r unig wir
 Dduw, ac yn ei osod ef allan yn fwy gogonedd-
 us nag un Llyfr arall, ac yn rhoddi pob Moliant
 a Pharch iddo ef, ac yn ordeinio fod pob Add-
 oliant Cresyddol i'w roddi iddo ef yn unig. ac
 yn amcanu ei Ogoniant ef trwy'r cwbl, hyn
 sydd yn tyftiolaethu fod yr Ysgrythurau yn wir
 yn Air Duw.

2. Yr ail Nôd o'r Duwdod yn yr Ysgrythurau
 ydyw y Dirgeledigaethau goruchel ag sydd yn
 ddadguddiedig ynddynt, sef, ynglŷch Trindod o
 Berfsonau mewn un Anian o Hanfod Dduwiol: Un-
 deb personol dwy Naturiaethau Dduwiol, a Dynol
 yn un Person Crist a'i Aelodau, a'r cyffelyb: yr
 hyn ddirgeledigaethau sydd mor ddysnion, mor
 uchel, ag na's gallai un dyn marwol o'r Rhes-
 iwm

ym uwchaf, a'r dealldwriaeth mwyaf derchaf.
 ig, mewn un môdd eu dychymmyg, cyn be-
 ed ag y maent yn awr wedi eu dadguddio; y
 aent yn tra ragori ar y Synnwyr oleuaf i'w
 eall: yn enwedigol o's ystyriwn ym mhellach
 wy biwy y dadguddiwyd y Dirgeledigaethau
 mma; nid gan Ysgolheigion matwion; a Phi-
 syphyddion cyfrwys y Byd, nid gan y rhai a
 dygbwyd i fynu yn yr Ysgolion, ac a fuont yn
 mgyfeillachu â Llyfrau ac a Dyniom dysgedig:
 id gan Wŷr o Ddoniau uchel, y rhai a hardd-
 rychafent eu Rheswm, ac a dderchafafent eu
 dealldwriaethau, trwy bob Cynnorthwyadau
 Dynol ar a ellid eu cael: eithr y rhan fwyaf o
 Benwyr neu Ysgrifenywyr yr Ysgrythur, yn en-
 wedig y sawl a ddadguddiasant y Dirgeledigae-
 thau mwyaf, oeddynt Bysgotwyr, Publicanod
 r cyfryw: Gwŷr o Ddugiad gwael, Gwŷr
 allythyrennog: Gwŷr diddarllain, ac o Ath-
 ylyth anianol isel: megis y mae'n eglur nid yn
 unig wrth yr Hanes am danynt, eithr hefyd
 wrth Wêdd eu Hysgrifennadau hwynt, yr hon
 wêdd nid oes ganddi y fâth Hardd wychder: a'r
 y fydd i'w gael mewn amryw Awdwyr dynol,
 r hon nid yw yn rhedeg yn y cyfryw Ffrŵd
 Euraid o Hiawdledd, ac nid yw 'chwaith wedi
 i haddurno â'r Flodau Areithyddiaeth, yr hon
 nid yw wedi ei gorthrefnu wrth Reolau Dilech-
 id, Ymresymmacg, neu Gelfyddyd meddylio,
 nac ychwaith wedi ei Llyfnhâu yn dëg drofodd
 g Hyfstyngiadau doethineb ddynol, yr hon nid
 w yn arogl o ddoniau uchel ac Athrylyth an-
 anol fawr: nac yn rhoddi y Tebygoliaeth lleiaf
 o'r Cyfrwysdeb a'r Cynnilddeb, oedd gan y Dyn-
 on hyn uwchlaw eraill; Eithr rhai o'r dirgel-
 bethau

bethau uwchaf mewn Difnyddiaeth a ofodwyd allan gan y Pinnyddion hyn mewn Gwisg we-
rinaidd, wael, o'r Idwedd gartrefol: ie y maent wedi eu gadael byth yn llwm ac yn noeth o'r fath wisgad, ag y mae *Dynion* deallus y Byd yn dilladu eu dysgeidiaeth ag ef, yr hyn a roddes Amlygiaeth eglurach i Oleuni y Gwirioneddau a'r dirgeldaigaethau gogoneddusaf: nid am nad oes rhyw Rannau o'r Ysgrythurau yn y cyfryw Gaingc o Ffraethineb dduwiol ag fydd yn tra ragoni ar Ysgrifennadau dynol: eithr Ffordd wledig anfoneddigaidd y 'sgrifennwyr ymma yn enwedig yr Apostol *Joan* yn ei Efengyl, a *Mathew*, &c. fydd yn arddangos am yr hyn a draddodasant hwy, nad eu dychymmygiad hwy eu hunain mo hono, eithr darfod eu gosod hwy at waith gan Ysbryd arall wrth iddynt eu hyfgrifennu hwynt; sef gan Ysbryd *Duw*, yr hwn a ddadguddiodd yr holl ddirgeledigaethau a lefarasant i gyd iddynt.

3. Trydydd Nôd o'r Duwdod yn yr Ysgrythurau ydyw'r *Doethineb* fydd yn ymddangos yno, yn enwedigol y drefnedigaeth ryfeddol yr eiddo doethineb *Duw*, ym Mhrynedigaeth a Jachadwriaeth *Dyn* trwy Jesu Grist, yr hon a ysbyfir yno: Nid oes un Llyfr yn y Byd yn ymddisgleirio gan y fath Belydrau o ddoethineb, ag yw y Gair: y mae yn dysgu doethineb i ddynion, doethineb ysbrydol a duwiol, yr hon o'i chyfladlu nid yw holl ddoethineb y Byd ond ynfydrwydd: y mae'n gloiwi'r Meddwl â'r Goleuni gogoneddusaf, ac yn doddi ger bron y deall y Gwrthddrychau boneddigeiddiaf; y mae'n dadguddio y Gwirioneddau mwyaf yn cynnwys yr

Achosion

Achofion dwysaf; y mae'n dangos y Ffordd i ochelyd yr Effeithiau mwyaf ofnadwy ag y dichon Pechod eu dwyn, ag i gael y dedwyddwch uwchaf ag y dichon yr Anian ddynol gynnwys ynddi, yr hyn fydd un Rhan o'i Ddwysol Argraph: Hefyd y mae'r Ysgrythurau yn gosod allan anfeidrol Ddoethineb Duw, yn Nhrefniad rhyfeddol Jachadwriaeth Dŷn syrthiedig trwy ei unig Fâb yr Arglwydd Jesu Grist, unig Achubwr Dynol Ryw, yr hon ddoethineb gan ei bod mor odidog, fydd yn profi nid yn unig fod ei Threfnid hi yn Jachadwriaeth Dŷn, ond hefyd fod y Dadguddiad o honi yn yr Ysgrythurau yn dyfod oddi wrth Dduw ei hun: felly megis ag y gwyddom trwy Oleuni y Gair fod y Ddoethineb hon, felly yn union hefyd y gallwn wybod trwy y Ddoethineb hon fod y Gair yn Air Duw.

I egluro y Rhewm hwn, mi ddangosaf (1) Fod Ffordd Jachadwriaeth Dŷn trwy Jesu Grist, yr hon y mae'r Ysgrythurau yn dadguddio, yn ddiammeu o drefniad doethineb Duw. (2) Fod yn rhaid mai o Dduw y mae dadguddiad y drefn hon, yr hyn debygwn i a fydd yn arddangosiad eglur o dduwiol Awdurdod yr Ysgrythurau.

1. *Mai Trefniad Doethineb Duw sedd Ffordd Jachadwriaeth Dŷn trwy Jesu Grist, a ymddengys, o herwydd mai llwyr amhosibl ydodd un dŷn o'r Ymmennydd mwyaf ymosynnol a o'r dychymmygiad mwyaf rhagorol byth mo dychymmygu: gan fod dŷn yn euog o Bechod y erbyn Cyfraith Dduw, ysgrifennedig ar Galonau pob rhyw Ddynion, yr hyn a ddengys Cydwybod*

Cydwybod anianol, ei fod o's gwnâ Pechaduriaid ond gwranddo arni: a chan fod Cyfiawnder *Duw* wedi ymrwymo i dywallt Cosbedigaeth gyfattebol i'r Bai cyd bydder heb dderbyn Bodlonrwydd, yr hyn a farn a Rheswm megis Peth rhesymmol: a chan mai anfeidrol yw Cyfiawnder *Duw*, rhaid iddi wrth Reswm ofyn Bodlonrwydd anfeidrol. Yn awr pa ddealldwriaeth credig a allatai o honi ei hun drefnu neu ddychymmygu Ffordd pa fodd y gellid gwneuthur hyn? Pob rhyw Beth ag fydd a Bod iddo, tydd naill ai *Duw* neu Greadur; mae yr holl Greaduriaid yn derfynol yn eu Bodau a'u Gweithrediadau, ac am hynny ni allent wneuthur Bodlonrwydd annherfynol: *Duw* yn unig fydd yn anfeidrol, a chan mai efe yw'r Blaid y trofeddwyd yn ei herbyn ni's gallai wneuthur Bodlonrwydd i'w Gyfiawnder ei hun, yn enwedig gan fod ei Gyfiawnder ef yn gofyn Cosb yn lle Bodlonrwydd, yr hyn y mae *Duw* megis *Duw*, gan fod y Peth yn amhosibl, yn anghymmwys o hono; heb fân am fod yn rhaid mewn Cyfiawnder i'r unrhyw Natur ddwyn y Cosbedigaeth, a'r a wnaethai y Pechod: o ni farna Rheswm yn awr fod yn amhosibl gwneuthur y Bodlonrwydd ymma? diau yw nad dim amgen na doethineb *Duw* a allai drefnu y Ffordd i fodloni ei Gyfiawnder ef, trwy *Ymgnewdoliaeth* ei Fâb, trwy Undeb yr Anian *Dduwiol* yn yr ail Berson o'r Drindod, wrth yr Anian ddynol ym Mherfson Crist, fel trwy Rinwedd yr Undeb Bersonoliaethol, y byddai nid yn unig yr Anian ddynol yn grefddigon i ddwyn digofaint *Duw*, yr hwn oedd ddyledus am Bechodau *Dynion* yn y dioddefaint a y ddygasai efe o flaen ac ar y Groes; eithr

hesyd.

hesyd fel trwy Gyfranogiad Priodoliaethau, y byddai Dioddefaint Crist o anfeidrol Werth, o blegid mai Dioddefaint y cyfryw Berson ydoedd ag oedd yn Dduw yn gystadl ag yn Ddŷn, fel y byddai felly yn ddigon o Fodlonrwydd i Gyfiawnder Duw dros Bechod; a thrwy Gyfammod Duw ag ef, a thrwy dderbyniad grasol o'r Bodlonrwydd hwn, oddi gan y Machniydd, yn lle'r Troseddwyr ei hunain, y gellid pardyno Pechodau Dynion, ac y gellid achub eu Heneidiau. O Ddyfnder Doethineb Duw! Dymma Ddoethineb Duw mewn Dirgelwch: diogel yw fod y rhei' ny wedi eu dallu ac wedi doddi Hug a Mwgwd arnynt gan y Cythraul, y rhai ni chydabyddant mai Trefniad Doethineb Duw oedd y Peth hyn.

2. *Mai o Dduw yr oedd Dadguddiad hyn o drefniad Doethineb, a ymddengys yn hyn, sef, na's gallai neb wybod Meddwl yr Arglwydd yn hyn ymma oddi eithr iddo ef ei hun ei amlygu ef; Pa ddŷn, medd yr Apostol sydd yn adnabod Pethau ddŷn, ond Ysbryd ddŷn yr hwn sydd ynddo, felly Pethau Duw nid edwaen un ddŷn ond Ysbryd Duw sydd yn chwilio pob Peth, sef dyfnion Bethau Duw; ac o ni buatai i'r Ysbryd ddadguddio'r Pethau hyn, rhaid fuasai i ni aros yn yr Anwybodaeth o honnynt, gan na's daethai i'n Calonnau ni eu hamgyffred hwynt: yn gymmaint gan hynny na's gallai neb ddadguddio dyfnion drefniadau doethineb Duw, o ni buatai i Dduw trwy ei Ysbryd eu dadguddio hwynt, ac yn gymmaint ag nad yw'r Trefniadau hyn wedi eu dadguddio yn un Llyfr arall ond Llyfr yr Ysgrythurau, amlwg yw fod yn rhaid mai Gair Duw yn yr Ysgrythurau: yr hyn hesyd a ymddengys ym mhellach, o's ystyr-*
iwn

iwn niddull dadguddiad dirgelwch Prynedigaeth a Jachadwriaeth dŷn trwy Jesu Grist, ddarfod ei ddadguddio bob yn ddarn, ac yn fwy tywyll ar y cyntaf: a darfod i Dduw arferyd amryw ddynion i'w ddadguddio a rhei'ny yn byw mewn amryw Oeloedd, y rhai a lefarafant am hyn ymma gan mwyaf mewn Ymadroddion tywyll: a'r lle yr oeddynt yn llefaru egluraf, etto nid oedd ganddynt hwy eu hunain ddim dealldwriaeth eglur o'r hyn y cynhyrwyd hwy i'w lefaru gan yr Ysbryd Glân: ond darfu iddynt chwilio pa Beth a pha ryw Amter yr oedd yr Ysbryd Glân yr hwn oedd ynddynt yn eu harwyddocau, pan ydoedd yn tystiolaethu am ddioddefiadau Crist ac am eu priod Amcan hwynt: o ba le y mae yn amlwg nad oeddynt ac na's gallent fod yn drefnwyr o'r hyn a ddadguddiafant, eithr bod y dadguddiad oddi wrth Ysbryd Duw, yr hwn a ysbrydoliaethodd y Prophwydi ac a fu yn unrhyw un yn holl Ysgrifennwyr yr Ylgyrthurau cytegrlan, y rhai y dichon Gwyr cyfarwydd yn yr Ylgyrthurau ganfod yn eglur eu bod wedi eu harwain a'u doddi ar Waith gan yr unrhyw Ysbryd, wrth ddadguddio o honynt drefniad a Ffordd Jachadwriaeth dŷn trwy Jesu Grist,

4. *Pedwerydd Nod o'r Duwdd yn yr Ylgyrthurau yw eu Purdeb a'u Sancteiddrwydd hwynt.* Y mae'r Ylgyrthurau fel Arian ac Aur wedi eu puro ac wedi eu coethi feithwaith yn y Tân, ym mha rai nid oes dim sorod yn aros, *Psal, 12. 7* Y mae'r Ylgyrthurau yn burion ac yn sanctaidd, o'u dechrau hyd eu diwedd; Nid oes fâth Esamplau o Sancteiddrwydd mewn unrhyw Haneflionag fydd i'w cael yn yr Ylgyrthurau: Nid

nid oes yn un o Ysgrifennadau y Philosophydd-
 yn moesol y fath Orchymmynion at Sancteidd-
 wydd, ag fydd wedi eu rhoddi yn yr Ygryth-
 rau: yn wir se gâdd Goleuni Natur ei ddefny-
 dïo gan rai Cenedlddynion cyn belled ag y
 hoefant Reolau rhagorol tu ag at atal Bai, a chy-
 thaeddyd Rhinweddau moesol, a threfnu eu Hy-
 marweddiadau yn y cysfryw Ffordd rinweddol,
 ag y bu y dynion hynny ag a gadwafant y Rhe-
 olau hyn, yn rhai ardderchog yn eu Cenedlae-
 thau, ac a lewyrchafant gyd â math o danbeid-
 rwydd yn y Lleodedd tywyll y buont byw yndd-
 ynt: ond ni chawn ni mewn un Llyfr ag a
 ddeillioedd erioed o ymmennydd dyn y fâth Re-
 olau cyfrido tu ag at fyw yn Sanctaidd ag fydd
 i'w cael yn Llyfr yr Ygrythurau. yn y Llyfr
 hwn yr ym yn cael y Gyfraith foesol yn gyn-
 nwysedig yn gryno yn y deg Gorchymmyn, y
 rhai a ysgrifennwyd gan Dduw ei hun ar Lech-
 au Cerrig, pan oedd *Moses* gyd ag ef yn y My-
 nydd: ym mba rai y mai y fâth Orchymmynion
 sanctaidd a'r na ddichon un Awdwr Cenedlig
 ddangos mo'u cyffelyb: yr oedd y Cenedloedd
 yn ddeillion, o ran dyledswyddau y Llêch gyn-
 taf o'r Gyfraith, y rhai a berthynant at Dduw,
 ac yng nghadw pa rai, y mae Sancteiddrwydd
 yn sefyll yn bennaf: yn Nyledswyddau yr ail
 Lêch yr oeddynt yn deall rhyw Bethau, er hyn-
 ny yr oeddynt yn mawr gamfynied mewn rhai
 Petlau, gan gyfrif rhai Pechodau yn Rhinwe-
 ddau, megis Gorymgais, Hunanladdiad mewn
 rhyw Achosion a'r cyffelyb: ac nid oedd gandd-
 ynt y fâth ymsyniad dwys o Beched, nid oe-
 ddynt yn dirnad nac yn canfod fod tueddrwydd
 y Galon, ac ymiymmudiad rhagflaenorol tu ag at
 Gydlynnyddiad

Gydsyniad yr Ewyllys at ddrwg (yr hyn y mae
r Ysgrythurau yn ddadguddio) yn bechadurus ac
yn crofedd yng Ngolwg y Duw pŵr a sanctaidd.

Hefyd yn yr Ysgrythurau yr ydym yn cael
sanctaidd Orchymmynion yr Esengyl, y rhai yn
oedd y Cenedloedd yn ddiethraid ac yn bur ef-
troniaid iddynt, a'r Ffordd nid yn unig i gael
Maddeuant Pechod, ond hefyd i ddarostwng ac
i farwŷau Pechod: lle'r ybyfir Moddion nid yn
unig i attal Anian bechadurus, ond hefyd i'w
newid hi, i adgenhedlu Enaid dŷn, a'i ffurfio ef
yn ôl delw y Duw Sanctaidd, mewn Gwybo-
daeth Cyfiawnder a gw'r Sancteiddrwydd: gwneu-
thur dynion yn gyfrannogion o'r duwiol Anian,
yr hyn ni ddarfu i'r Cenedloedd erioed ddeall
beth oedd; y mae yr ysgrythurau yn dangos y
Ffordd i gael sancteiddrwm Rafau ysbryd Duw,
y rhai fydd yn rhagori mwy ar Rinweddau moef-
ol y Cenedloedd mewn disgleirdeb, nag y mae
r Haul yn rhagori ar y Sêr lleiaf mewn Llew-
yrch a Gogoniant.

Rhyfeddol yw Purdeb a Sancteiddrwydd y Gair
y fâth ag nad yw 'n aroglï o ddim daearol a
dynol; ie y mae yn gyfryw ac fydd yn llwyr
groes i Ogwydd anianol Calonnau pawb Gwŷr
a Gwragedd yn y Byd, tra y byddont yng
Nghyflwr Natur: y cyfryw ag fydd yn gwrth-
ddywedyd ferchiadau cnawdol, ac yn erbyni pa un
y mae yn y Meddwl Cnawdol Elyniaeth anian-
ol; a thu ag at ba un y mae y rheiny ac nid
reb ond y rheiny ag fydd wedi eu hadgenhed-
lu gan Ysbryd Duw, Hoffder a Chariad: o'r
hyn y mae'n canlyn yn union; na's gall mai o
ddynion

ddynion y deilliodd yr Ysgrythurau, eithr darfod
 'r Llyfr cysegrian hwn lifeirio o Ysbrydoliaeth
 ddigytrwng yr Ysbryd Glân, yn y Dynion fanc-
 taidd hynny, ag oeddynt ei Ysgrifennwyr ef.

2. *Fe ymddengys fod yr Ysgrythurau yn Air
 Duw oddi wrth eu Gallu a'u Grymmusder rhyfe-
 ddol hwynt.* Y mae y fâth Allu ac Ysbryd, yn
 cydreded a Phregethiad yr Efengyl, yr hyn sydd
 gynnwysedig yn yr Ysgrythurau, ag sydd yn tyft-
 iolaethu mai o Dduw yn unig y maent: yr y-
 dym yn darllain, i *Ped. i. 12.* Am y rhai a
 bregethafent yr Efengyl a'r Ysbryd Glân wedi
 rianfon i lawr o'r Nef. Hyn y fu, hyn sydd
 hyd Heddyw.

1. *Gallu rhyfeddol yr Efengyl pan y pregethwyd
 hi gyntaf,* a ddengys yn eglur ei bod hi o Dduw
 pan ddarfu ddarostwng Rhan mor fawr o'r Byd
 mewn cyn lleied Amser i ufuddhâu iddi; pan or-
 chfygodd yr Efengyl nid yn unig ym mysg lla-
 wer o'r Juddewon ar ôl Dyrchafiad Crist, a Thy-
 walltiad yr Ysbryd Glân yn fwy helaeth ar yr
 Apostolion, fel ag y dychwelwyd tair Mil o Bobl
 'r Ffydd trwy un Bregeth o eiddo'r Apostol
Pedr, Act. 2. 41. a phum Mil yn ychwaneg,
Act. 4. 4. Ond yn enwedigol, gan ddarfod i-
 ddi orchfygu ym mysg y Cenhedloedd a'r Eth-
 niciaid, a darfod plannu cynnifer o Eglwyfi Crist,
 a'u dwyn, nid trwy Arfau enawdol ond trwy rai
 ysbrydol, i ymddarostwng ac i ufuddhâu i'r Ar-
 glwydd Jesu. Fe ymddengys fod y Gallu ymma
 o Dduw, o's ystyriwn,

1. Cyn lleied o Ddynion y ddedwyd ar waith
 Bregethu yr Efengyl gyntaf: nid oedd nemmawr

a'r a ddarllenom ni, heb law *Paul* a *Barnabas*, ag y fuasai yn pregethu i'r Cenedloedd ar y cyntaf. Pe buasai Torseydd o Dystion, gallasai fod mwy o Goel i'r Athrawiaeth, lle nad ydys yn hawdd nac yn credu nac yn derbyn Tyftio- laeth ychydig Dystion.

2. Nad oedd y Gwŷr hyn ond Gwŷr o ychydig Fri yn y Byd: mai Juddewon oeddynt y rhai yr oedd y Cenedloedd yn dwyn Gwrthwynebiad tu ag attynt; ac felly nid oeddynt mor barod i gredu eu Hymadrodd, ac i dderbyn eu Cennadwri; fod eu Personau yn ddistadl yn eu Golwg: eu bod fel Dynion wedi eu croeshoelio i'r Byd, ac am hynny yn anhebyg i gael Derbyniad.

3. Na ddarfu iddynt, gan na pha faint oedd gan neb o honynt o Ddyŷg a Doethineb ymarfer a hynny yn eu Pregethau, ni ddaethant gyd ag Ardderchowgrwydd ymadrodd a Doethineb wrth amlygu Cynghor Duw, ond fe ddarfu iddynt arferyd pob Efinwyth Eiriau ac Eglurdeb, yr hyn nid oedd yn debygol o hono ei hun i ddwyn y fath Effeithiau mawrion.

4. Fod yr Athrawiaeth a bregethafant,

1. Yn Athrawiaeth newydd i'r Byd, ac yn tueddu yn union tu ag at dynnu i lawr yr hen Grefydd, a'r coelgrefyddol Addoliad i dduwiau Ethnolaidd, yn yr hwn y dygbydd hwy i fyn ynddo, ac y priodwyd hwynt ag ef, yr hyn ni's gellid mo'u wneuthur trwy un rhyw Awdurdod ddynol,

2. Yn Athrawiaeth ddieithr a rhyfeddol, hwy

a bregethasant y fâth Bethau ag oedd uwchlaw Rheswm, ac am hynny gallasai y Byd gael llawer o Liw a Rhith Rheswm, i ymesgusodi rhag rhoddi Ufudd-dod iddynt.

3. Yn Athrawiaeth *sanwl*, *ddichlin*, a gwrthwynebol i dueddiad a hawl naturiol: hwy a ddyfiasant y Byd i ymwadu â hwynt eu hunain, i groefshoelio'r Cnawd, i farwâu Gweithredoedd y Corph, i gymmeryd i synu'r Groes, i alaru ac wylo am Bechod, i ddioddef Caledu, i adael Tâd a Mam, a Gwraig a Phlant, a Thai a Thiroedd, o's safent i synu i ymgystadlu a Jesu Grist; i anturio myned i Garcharau, i ddo-di i lawr eu Heinioes dros Grist, megis ag yr oedd yn rhaid, i lawer, ac y darfu i lawer a'r a synnai fod yn wir Gristianogion yn y dyddiau hynny: a phan oedd Athrawiaeth yr Efengyl yn gyfryw, diau yw nad oedd hi yn debygol o honi ei hun o dderbyn Groesaw, oddi eithr bod Gallu Duw yng nglŷn wrthi.

5. Yr oedd Gallu yr Efengyl o ran ei Phregethiad cyntaf yn ymddangos, trwy ddarfod iddi gyfarfod a chymmaint o ymosodiad yn ei herbyn: yr oedd y Cythraul yn cyffroi i synu Offerynnau yn eu herbyn; yr oedd Galluoedd y ddaear yn ei herbyn, yn gystadl â Galluoedd Uffern; darfu i Wŷr mawrion ei gwrthsefyll hi, yr oedd Philosophyddion yn eu herbyn, yr oedd Gwŷr dyfgedig yn eu gwrthwynebu, yr oedd yr Juddewon yn eu herbyn, ac a godasant Erledigaeth yn erbyn yr Apostolion, ac yr oedd Calonnau pob rhyw ddynion yn naturiol yn ei herbyn, a phan oedd

oedd y fâth Wrthwyneb diammeu yw nad oedd dim ond Gallu Duw, a'r allai beri iddi orchfygu a dwyn y Fuddugoliaeth; a pheri i gynnifer o Genedlaethoedd ymblygu a rhoddi Ufudd-dod iddi,

2. *Gallu a grymmusder rhyfeddol y Gair lle yr ydys yn ei bregethu hyd y Dydd hwn, Rhewm cadarn ydyw i brofi fod yr Ysgrythur yn Air Duw.*

1. *Gallu y Gair i chwilio'r Galon, ac i argyhoeddi Pechod, Heb. 4. 12. Bywiolyw Gair Duw a nerthol, a llymnoch na Chleddyf dau fin-iog yn trywanu hyd at Wabaniad yr Enaid a'r Ysbyrd, ac yn barnu Meddyliau a Bwriadau'r Galon: y mae Goleuni yn y Gair ag sydd yn amlygu Conglau budron tywyll y Galon; ac yn argyhoeddi o Bechodau dirgel: ac y mae Minawchlym i'r Gair yr hwn a ddryllia ac a archeolla: nid oes Air yn y Byd ag a chwilia ac a drywana yn gyffelyb i'r Gair yn yr Ysgrythurau.*

2. *Ac yn enwedigol y mae Gallu'r Gair yn ymddangos yng Ngwaith Dychweliad ac Adgenbedliad, yr hwn y mae yn ei wneuthur: gelwir ef yr Haid anlygredig: trwy yr hwn yr adgenbedlir Dynion, 1 Ped. 1. 23. O'i Ewyllys ei hun, yr adgenbedloedd efe ni trwy Air y Gwirionedd, Jag. 1. 18. Y mae gallu mawr yn cydgerdded ag ef, i dorri Calonnau Cerrig, i blygu Ewyllyfiau cyndyn, i ysbrydoli Serchiadau cnawdol, i ddarostwng Chwantau cryfion, i weithio Cysnewidiad grasol a thrwyadl yng Nghalon Dyn, yr hwn sydd tu hwnt i Allu Natur, neu Reswm moesol: ac yn gymmaint ag nad yw ef yn ei ddarllain*

neu

yn ei wrando, ie weithiau y mae y mwyaf
gostyngedig a hwylus heb dderbyn dim Argraph
oddi wrtho; a'r lleiaf gostyngedig a hwylus wedi
gyfnewid yn effeithiol tano: yr hyn sydd yn
angos fod y Gallu yn dyfod oddi wrth Dduw,
cyn profi Awdurdod Duwiol y Gair hwn.

3. Nerthol yw'r Gair nid yn unig i weith-
Gras ar y cyntaf, ond hefyd i'w gynhyddu ef,
adeiliadu y Ffyddloniaid, *Act.* 20. 32. I ber-
feithio'r Sainc, ac i adeiliadu Corph Crist: y
mae yn y Gair Laeth i Blant bychain, a Bwyd
crif i Wŷr cryfion: Geiriau jachus y rhai sydd
Rhinwedd fagwrus ysbrydol ynddynt: nerthol
yw'r Gair, i ddiffoddi Picellau tanllyd y Fall,
ddatroi a gyrru y Temptiwr yn ôl: i ddidda-
llawenbau, Encidiau trallodedig ac anniddanus:
an ydynt wedi eu dwyn hyd at Geulannau A-
nobaith: nid oes o'r fath Lawenydd yn y Byd,
r Llawenydd hwnnw y mae Cristianogion
weithiau yn ei gael wrth ddarllain a phriodoli y
Gair, pan ydynt yn ei gymmysgu ef a Ffydd,
phan y mae ganddynt Anadliadau yr Ysbryd
yd ag ef; ac nid oes Lyfr yn y Byd a'r a ddi-
non ddwyn y fath nerthol Effeithiau ag y mae'r
Ysgrythurau yn eu dwyn, o ba herwydd y mae
canlyn o lwyr angenrhaid, fod yr Ysgrythurau
yn yn wir yn Air Daw.

3. *Fe ymddengys* fod yr Ysgrythurau yn Air
Daw, oddi wrth yr Adroddiad banesiol sydd yn-
dynt o Brophwydoliaethau wedi eu cwplbau a'u
flawni, ac o Wrthiau, trwy barai y cadarnhawyd
wynt: a'r sicrwydd diammeuol rhesymmal o'r Ha-

nes hon, megis ag yr ydys yn ei dwyn i wared i Dâd i Fâb o Fâb i Wyr.

1. Yn yr Ysgrythurau y mae gennym Adroddiad o Brophwydoliaethau, ynghyd â'r Cyflawniad o honynt, yr hyn sydd yn profi mai o Dduw yn unig y mae'r Yigrifennadau hyn, o blegid mai efe yn unig a ddichon fier ragddywedyd Pethau i ddyfod; yn wir fe ddichon Gwyr doethion amcanu, a thrwy Gallineb ragweled Effeithiau rhyw Bethau yn eu Hachosion, a rhagddywedyd rhyw Bethau a'r nad ynt ym mhelljawn, etto nid yn fier, a chyd â'u holl Amgylchiadau. Eithr Uchelfraint Duw ydyw rhagweled a rhagddywedyd y cyfryw Bethau (yn fier, ac ynghyd â'u Hamgylchiadau, ac ym mhellach cyn yr Amser) ag na's gellir cael allan un Achos iddynt trwy holl Rygylch Naturiaeth, y ffaith ag oedd llawer o Brophwydoliaethau yr Ysgrythurau cysegrian. A'r Rhefwm hwn y mae Duw yn profi trwy y Prophwyd *Esay*, nad Duwiau oedd Eulundduwiau'r Cenedloedd, sef, o herwydd na's gallent ragddywedyd y Digwyddiadau a fyddai mewn Amser i ddyfod, *Es. 41. 21, 22, 23. Deurachyn nês a'ch Cwyn mîdd yr Arglwydd, dygwch eich Rhesyymau cadarnaf, mynegant i ni y Pethau a ddigwyddant, a thrat hych i ni y Pethau a ddaw: mynegwch y Pethau a ddaw yn ôl hyn, fely gwypom mai Duwiau ydych. Ac Adn. 26. Nid oes a synega; nid oes draetha, &c. Am hynny y mae efe yn cloi y Rhefwm, Adn. 29. Wele hwynt oll ydy Wagedd, a'u Gweithredoedd yn ddim; Gwynt Gwagedd yw eu Tawdd-ddelwau. Prophwydoliaethau*

ethau yr Ysgrythur megis ag y maent yn pro-
mai Duw yw yr Arglwydd yr hwn a'u llefar-
ddhwynt trwy y Prophwyd; felly y maent yn
rofi mai o Dduwiol Awdurdod y mae'r Ysgry-
thurau ym mha rai y maent wedi eu llefaru. Fe
gormod o Le yn y Traethiad bychan hwn, i
fo holl Brophwydoliaethau yr Ysgrythur: cym-
merwch ddwy neu dair Esampl. Gwelwch *Gen.*
5. 13, 14. Y mae Duw yn rhagddywedyd
wrth *Abraham* y byddai ei Hâd ef yn ddieithriaid
yn y Tir nad oedd yn eiddynt, ac y Gwafanae-
nent hwy, ac y cystuddid hwynt ganddynt hed-
war can Mlynedd, ac wedi hynny y deuent a-
nâ Chyfoeth mawr. Yr ydys yn cyflawni y
Brophwydoliaeth hon *Ecsod.* 12. Felly hefyd y
rhagddywedbwyd Dychweliad Meibion Israel o'r
Caethiwed *Babilonaidd*, ar 61 deng Mlynedd a
hugain, *Jer.* 25. 12. Ac fe ragddywedbwyd
i *Cyrus* yr hwn a'u gwaredai hwynt, cyn
darfod ei eni ef, *Esf.* 45. 1, 2. Felly hefyd E.
w *Josiah*, yr hwn a ddifrodai yr Allor a ad-
fladafai *Jeroboam*, ac y llosgasai Esgyrn yr O-
leirriad arni, a ragddywedbwyd dri chant a thair
Mlynedd a'r ddeg a'r hugain cyn ei eni ef, y
mae y Brophwydoliaeth yn 1. *Bren.* 13. 2. a'i
Cyflawniad hi yn 2 *Bren.* 23. 17. Eithr uwch
pob dim y mae Brophwydoliaethau yr Ysg-
rythurau ym mherthynas i'r *Mesiah* yn nodedig
awn, am ei Anedigaeth, ei Fuchedd, a'i Farw-
laeth, a'r Cyflawniad o honynt yn Hanes yr
Esgylwyr; y Brophwydoliaeth am Ddinistr y
Deml, a *Ghaersalem* gan *Daniel*, ac yn bennaf
oll gan ein Hiachawdwr, a'r cyflawniad o hyn-
ny cyn darfod doddi y Genedlaeth honno, yn yr
hon y bu ein Hiachawdwr byw, i gyd yn eu Be-
ddau

2. Ymae gennym yn yr Ysgrythurau A
 reddiad o *Wyrthiau*, trwy ba rai y cadarnhawyd
 yd hwynt: megis Haint yr Aipht, Dolbarthau
 Môr fel yr elai yr *Israeliaid* trwyddo, Glaw
 Manna o'r Nefcedd, Sefyll o Gysgod yr Har
 yn yr urman, a myned o hono yn ôl; Cad
 y tri Llang yn ddinam yn y Ffwrn Dân, a
 cyffelyb: yn yr hên Destament; yn bendisfad
 eu Gwrthiau a wnaeth ein Hiachawdwr a
 Ddisgyblion, y rhai a adroddir yn y Testament
 Newydd, megis Jachâu y *Cleifion*, y *Cleffion*,
Byddariaid, y *Gwahangleifion*, â Gair; perth
 llawer Mîl ag ychydig Dorikau Bara, tawelu
 Môr, cyfodi y Meirw ar ôl eu Claddedigiaeth
 a'r cyffelyb: yr hyn oll fydd uwchlaw Gallu
 naturiol: a chan na pha fodd y mae Dynion
 trwy Ffordd o Friwdiniaeth yn gwneuthur pe
 thau aruthrol a rhyfedd, yr hyn y mae Duw
 yn goddef gyd â rhai dwyllo eraill a hwynt e
 hunain drwyddynt, er hynny ni's gellid gwneut
 hur neb rhyw wir *Wyrthiau* megis ag y mae
 y rhain, gan neb heb Allu digyffwrng Duw, y
 hwn Allu ni's gallai byth ei ddodi allan i gad
 arnhâu Celwydd a Hudoliaeth; gan hynny ni
 allwn mewn môdd diogel ymresymmu oddi ym
 fod yr Ysgrythur yr hon a gadarnhawyd trwy
 Gwrthiau hyn, mewn Gwirionedd yn A'r Duw.
 Mi wn mai yr Holiad mawr y fydd wedi hyn
 gyd; A wnaethbwyd y cyfryw *Wyrthiau* erioed
 a'r y mae'r Ysgrythur yn fôn am danynt. Ai ni
 yw Adreddiad hanefiol yr Ysgrythurau, ynghylch
 Prophwydoliaethau a Gwrthiau i gyd yn Gel
 wydd clytiog, i arwain i mewn yr Addoliad ag

maent yn geisio; gan hynny,

Mi allwn ddangos yn chelaeth ferwydd
 ammeu a rhefymmol Hanes yr Ysgrythur me-
 ag y mae wedi ei dwyn i wared o Fab i Fâb
 o'r naill genedlaeth i'r llall. Eithr i ddy-
 dyd yn fyr, a'r Pethau ymma mor nodedig
 mor eglurnodaidd yn eu Hamserau, a hwy
 di eu gwneuthur nid mewn Conglau; a hwy
 Wrthddrychau synnwyr a Theimlad: a hwy
 oraml; a hwy a chynnifer yn edrych arnynt
 yn Dyftion o'honynt; a chynnifer o amrywi-
 Adroddiadau, o'r unrhyw Bethau, a rhei'ny
 yn cyttuno yn eu Prifamcan: a phan yw y
 ordd y traethwyd y pethau ymma ynddi yn
 agos fod cymmaint o symledd ac union Fryd
 yr Adroddwyr: a phan oedd cynnifer Copi
 Adroddiadau hyn wedi eu gwasgaru i gyn-
 fer o amrywiol Leoedd; pan na allai eu Gelyn-
 ammeu Gwirionedd y Pethau a adrodd-
 yd, ond yn unig eu cysrif hwynt at Achosfi-
 eraill: pan yw Coffa am y Pethau hyn i'w
 del mewn Hanefion Ethnicaidd: pan yw gen-
 ym ysgriennadau yr hên Dadau, y rhai a fu-
 nt byw trwy bob Can mlynedd a aethant heib-
 rhyngom ni ag Amser Crist, a rhai'n o un
 ryd yn cydnabod y Pethau hyn, y rhai a all-
 sent yn bawdd gael allan y Twyll pe buasai
 un i'w gael: pan y bu y rhai'n byw, rai
 honyrt, yn agos jaw'n at yr Amser y gwneuth-
 wyd y rhai pennaf o'r Pethau hyn: pan na
 llwn ni ddychymmygu yn rhefymmol un di-
 ch trwy ba un y cynhyrfid Crist'nogion i dw-
 lo eu hunain a'u hiliogaeth, gan ddarhod iddynt
 hwy

hwy ddodi eu hunain yn agored i'r cyfry
 Golledigion, Erledigaethau, Gw'radwyddia
 au a Chystuddiau, drwy broffesu Crist'no
 aeth. ac ni's gallwn niddeall gyd â Rhesw
 pa wêdd y gallai yr holl Grist'nogion ag oed
 yn y Byd gyd ym gyfarfod o gynifer o wle
 ydd i glutio'r fâth Gelwydd anferth ag y
 haeru fod y cyfryw Bethau a'r na's gwnaeth
 bwyd erioed mo'nynt yn y Byd; llawer ll
 y gallwn ni ddychymmygu pa fôdd y gallen
 gyttuno i gyd ynghylch hynny; a llai nâ hyn
 ny y gallwn ni debygu pa wêdd y cadwent hy
 yn ddirgel, fel na's gallai eu Caeion ei gael all
 an, a'i amlygu fel ag y cawsem ninnau ryw
 Flaengair am dano mewn Hanesion: a'r holl
 Bethau hyn wedi eu doddi ynghyd ni allw
 wrth Reswm gasglu, fod Hanes yr Ysgryth
 ur cyn wired ie yn wirach nag un Hanes Ethe
 nicaidd a'r sydd fwyaf sier a diammeu gennym
 ni ac od yw'r Hanesion o Brophwydoliaethau
 wedi eu cyflawni, ac o Wyrthiau wedi eu
 gwneuthur i gyd yn wir, Rheswm cadarn yd
 yw fod yr Ysgrythurau a gadarnheir gan
 ddynt yn wir yn Air Duw. Y mae y Rhesym
 mau ymma dros Dduwiol Awdurdod yr Ys
 grythau yn ddigonol i gau Sasnau y rhai sydd
 yn gwrthddywedyd: eithr heb Dystiolaeth yr
 Ysbryd ynddynt a thrwyddynt hwy nid oes
 yr un ag sydd yn ddigon i weithio Ffydd Ach
 ubol. Fel hyn y mae yn eglur y bydd i'r Arg
 lwydd Jesu Grist ymddangos yn ddilys i farnu'r
 Byd, oddi wrth Wirionedd a Duwiol Awdur
 dod yr Ysgrythurau, y rhai sydd mor amlwg
 ac mor oleu yn dadguddio ac yn rhagfynegi'r
 Peth.

Yr ail Reswm i brofi sicrwydd Ymddangos-
iad Crist a ellir dynnu oddi wrth sicrwydd yr
Adgyfodiad.

2. Rhcf. *O's sicr yw y cyfodir yr holl Feirw
yn y dydd diweddas, ac mai'r Arglwydd Jezu
Crist a'u cyfyd hwynt, yna sicr yw yr ymdan-
gys yr Arglwydd Jezu Crist i wneuthur hyn:
ond sicr yw yr adgyfodir y Meirw oll yn y Dydd
diweddas, ac mai'r Arglwydd Jezu Crist a'u
cyfyd hwynt, gan hynny sicr yw Ymddangosiad
yr Arglwydd Jezu Crist.*

1. Y cyfodir yr holl Feirw a'r a ddugbwyd
neu a ddygir i ystâd y Meirw, yn y Dydd di-
weddas fydd Wirionedd moreglur yn yr yf-
grythur, ag nad oes dim eglurach. Adgyfodiad
cyffredinol y Meirw fydd un Pwngc mawr o'r
Ffydd Grist'nogol ni, un Egwyddor o ddysgeid-
iaeth Crist yr hon y sonir am dani gan yr Apost-
tol, Heb. 6. 1, 2. *Y Meirw fychain a mawr-
ion ag yfodir ac a safant ger bron Duw. Dadg.*
30. 12. Yr ydym yn darilain am Adgy-
fodiad y Cyfiawn. *Luc. 14. 14.* am Adgy-
fodiad y Cyfiawn a'r Drygionus. *Act. 24. 15.*
Mi allwn liofogi ac amlhau Ysgrythurau la-
wer i brofi Athrawiaeth yr Adgyfodiad, ond
ni bydd i mi mwyach yngan ond am ddau Le-
g sydd o wir Fwriad yn traethu am dano, a
chan eu bod mor llawn o Resymmau, ni ar-
seraf i un Rheswm amgen nag agaffwyf yno
tu ag at ddwyn Tyftiolaeth gŷd â'r Gwiri-
onedd hwn.

1. Yr Ysgrythur gyntaf fydd ym *Mat. 22-*
Adn. 23. hyd y *35.* *Y Dydd hwnnw daeth
atto y Saduceaid y rhai sy'n dywedyd nad oes
Adgyfodiad*

Adgyfodiad, ac a ofynnasant iddo, g'm ddywedodd
 Athro, dywedodd Moses, O's bydd marw heb
 iddo Blant, prioded ei Frawd ei Wraig ef. Oed
 oedd gyd â ni saith a frodyr, a'r cyntaf a briododd
 Wraig, ac a fu farw. ac efe heb Hilogaeth iddo
 a adawodd ei Wraig i'w Frawd. Felly befyd
 r ail, a'r trydydd, byd y seithfed; ac yn ddi
 weddaf oll bu farw y Wraig befyd. ym yr
 gyfodiad gan hynny Gwraig i hwy a'r saith
 fydd hi? canys hwynt-hwy oll a'i cawsant hi;
 Fesic a atebodd ac a ddywedodd wrthynt, N
 ydych yn cyfeiliornu, gan na wyddoch yr Ysgrif
 urau na Gallu Duw. O blegid yn yr Adgyfodiad
 mid ydynt nac yn gwreida nac yn gwrw: eithr y mae
 fel Angelion Duw yn y Nef: ac am Adgyfodiad y
 Meirw, o ni ddarlleunasoch yr hyn a ddywedodd
 wrthych gan Dduw, yn dywedyd, Myn yw Duw
 Abraham, a Duw Isaac a Duw Jacob? ni
 yw Duw, Dduw y rhai meirw, ond y rhai
 byw; a phan glybu y Torfeydd hyn; hwy
 a synnasant wrth ei Athrawiaeth ef. Ac Adn.
 34. dywedir ddarfod i'r Fesic oflegu y Saduceaid
 ymma ym eiddo gennym ymddadlennu ynghylch
 Athrawiaeth y Adgyfodiad, lle gallwn ddal fulw
 ar,

1. Yr Gwrthddadlennuwr, a rhei'ny oedd y
 Saduceaid, y rhai a wadent yr Adgyfodiad, ac
 a wadent Anfarwoldeb yr Enaid; canys hwy a
 ddywedasant nad oedd nac Angel nac Ysbryd
 Act. 25. 8. A hwy a wadasant Adgyfodiad y
 Cnawd.

2. Yr Attebwr, a hwnnw oedd yr Arglwydd
 Fesic Crist, Doethineb y Tâd yr hwn pan nad
 oedd ond ddeuddeng Mwydd Oed a ymddi-
 ddana

ddanai ac a ymddadleuai a'r *Docteriaid* yn y
 deml, ac a barodd i bawb a'i clybu ef ddirfawr
 fynnu wrth ei ddealldwrizeth ef a'i Attebion,
 Luc. 2. 46, 47. A llawer mwy galluog oedd
 efe yn awr, ac efe wedi cynhyddu gymmairt
 mewn Doethineb, i ymdaro â'r *Saduceaid*, ac
 i'w hatteb hwy ynghylch y Gwirionedd hwr,
 o'r hwn (gan ddyfod o hono o Fonwes y Tâd,
 a chan ei fod yn ysbys yn ei Gyfrinach ef) yr
 oeddiganddo Wybodaeth berffuth. Fe atteb-
 odd yn dra doeth o'r blaen i Ofynniad rhwyd-
 iog bradwrus yr *Herodiaid*, A oedd yn gyfreith-
 lon rhoddi Teyrnged i *Cesar* ; ac yr oedd efe
 yn abl ddigon i roddi Atteb i'r *Saduceaid* yng-
 hylch yr Adgyfodiad.

3. *Gwirthddadl y Saduceaid*, Athro, dywe-
 dodd Moses &c: Eu Rheswm hwy yn erbyn
 yr Adgyfodiad yw hwn, Pe byddai Adgyfodiad,
 yna fe fyddai Cymmysgedd rhwng Perthynaf-
 an, yn gymmairt a darfod i faith o Wyr fod yn
 briodol yn y Byd hwn ag un Wraig, byddai
 iddynt hwy oll honni Braint ynddi, ac i bwy
 y perthynai hi, o ni pharai hyn i Anghydfod
 dyfu ? o ni byddai raid i chwech o honynt gyd
 â Gofid golli yr hon y tuasai unwaith yn
 Wraig iddynt ? Ac a allai hyn gyttuno a'r Yf-
 tād honno o Berffeithrwydd a Gwynfyd yn yr
 hon y byddai i'r Cyfiawnion godi ? Tybatai y
 Saduceaid iddynt yn awr gael ein Hiachawdwr
 ar eu Clûn : hwy a dybiafant yn awr eu bod yn
 debyg o'i ddyrfu ef â'r Rheswm hwn, y by-
 ddai iddynt ei gloffi ef a'u gywilyddio ef ger
 bron y Bobl ; ni allent atteb mo'r Rheswm ym-
 ma eu hunain a hwy a dybiafant na's gallai ein
 Hiachawdwr

Hiachawdwr mo'i ateb chwaith; ac yn wir
mae y Gwrthddadl a Chyfrwydra ynddo.

4. *Atteb ein Iachawdwr fydd yn gorwedd
yn Adn. 30. Yn yr Adgyfodiad nid ydynt na
yn gwreicca nac yn gwra; eithr y maent fel Angel-
ion Duw yn y Nêf.* Wrth hyn y mae efe yn
rhoi ar ddeall iddynt; na byddai dim Cym-
mysgedd rhwng berthynafau yn yr Adgyfodi-
iad, na byddai na Mwynhâd na Chollod o Ber-
thynafau Priodafol yno ddim, o blegid y bydd-
ai i'r fâth Berthynafau ddarfod y Pryd hwn-
nw: ac y byddai Gwyr a Gwragedd y Pryd
hynny yn gyffelyb i Angelion, y rhai nad oes
iddynt un amler mo'r fâth Berthynafau, ac nid
oes arnynt mo'u Heisiau chwaith, fe fydd i
Ddiben y cyfryw Berthynafau y Pryd hwn-
nw ddarfod, ac hefyd:

1. Un o Ddibennion Perthynas briodafol
ymma yw Anilâu Dynol Ryw, yn gymmaint
a bod y Rhifedi heb ei gyflawni ac a fydd heb
ei gyflawni hyd o ni byddo'r Byd ar Ben: ac
y mae'r Rhifedi yn dysod tu ag at Gyflawn-
deb trwy Genhedliad: eithr yn yr Adgyfodiad
fe fydd Rhifedi Dynol Ryw ar Ben: fe fydd
Rhifedi yr Etholedigion yn gyflawn, ac yn yr
Ystyriaeth hon hwy a fyddant fel Angelion,
Rhifedi pa rai oedd yn berffaith ar y cyntaf,
ac am hynny gan y bydd i'r Diben ymma ag
fydd i Briodas ddarfod y Pryd hynny fe fydd
i'r Berthynas ddarfod hefyd.

2. Diben arall i Briodas yw Cydymgeledd:
a'r Diben ymma a dderfydd hefyd yn yr Ad-
gyfodiad: Am yr Annuwiolion ni chânt hwy
Ymgeledd, ac am y Cyfiawnion nid rhaid
iddynt.

Iddynt hwy wrth Ymgeledd oddi wrth y fath
Berthynafau: fe wna Duw i fynu Le pawb,
hwy a fyddant berffaith yntho ef: bydd Duw
yn Bawb, ac yn Oll, Duw a fydd yn lle Tâd,
Mam, Gŵr, Gwraig, a Phawb iddynt: hwy
gânt fel yr Angelion weled Wyneb eu Tâd,
ac ni bydd rhaid iddynt wrth Berthynafau Pri-
odafol.

5. A chyd â'r Atteb hwn i Wrthddadly
Saduceaid, ni allwn ddal sulw ar y Môdd y
mae Crist yn dadguddio eu Cyfeiliorni hwynt,
ynghyd a Seiliau eu Cyfeiliorni, ief eu Han-
wybodaeth o'r Ysgrythurau, a Gallu Duw;
lle y mae ein Iachawdwr yn distawarwyddo ac
yn pennu tu ag at Reswm cadarn, i brofi Ath-
rawiaeth yr Adgyfodiad, wedi ei dynnu oddi
wrth Allu Duw, a'r Ysgrythurau: y Rhefwm
sydd fel hyn, Od oes Gallu yn Nuw i gyfodi'r
meirw; ac o darfu iddo yn yr Ysgrythurau
ddadguddio y bydd iddo wneuthur hynny; yna
ynficer fe fydd Adgyfodiad y Meirw; eithr y
mae Gallu yn Nuw i gyfodi'r Meirw, ac y mae
wedi dadguddio yn yr Ysgrythurau y bydd
iddo wneuthur hynny.

1. Fod Gallu yn Nuw i gyfodi y meirw,
sydd eglur, ac ni all neb ag fydd yn cydnabod
ei Dduwdod ef mo'i ammeu gyd a dim Rhef-
wm: yr hwn oedd a Gallu ganddo i wneuth-
ur y Byd o ddim, sydd a Gallu ganddo i gyfo-
di y meirw o'i Beddau: yr hwn yr oedd gan-
ddo Allu i roddi Bywyd, y mae ganddo Allu
i'w ddychwelyd, yr hwn y mae ganddo bob
Gallu, y mae ganddo'r Gallu hwn: efe yr hwn
sydd anfeidrol mewn Gallu, yr hwn sydd
Hollalluog.

Hollalluog, i'r hwn nid oes dim yn anhawdd
 efe ddichon gyfodi'r meirw, a chyfylltu Enaid
 Chorph ynghyd wedi ei bod yn hir tan Ys-
 gar. Nid oes nemmawr o Waith ammeu, Na
 ddichon Duw gyfodi'r Meirw, ond yr Ym-
 ddadleu mawr tydd ynghylch ei Ewyllys ef,
 A'n fyn efe wneuthur hynny neu beidio. Am
 hynny,

2. Y mae'r Ysgrythurau yn dadugddio ei
 Ewyllys ef yn hyn ymma: efe yr hwn tydd yn
 yr Ysgrythurau wedi addaw y bydd iddo gyfo-
 di'r Meirw, ac efe mor alluog ac mor ffydd-
 lon, a'u cytyd yn ddiammeu: ac y mae Duw
 wedi addaw yn yr Ysgrythurau y bydd iddo
 gyfodi'r Meirw. A'er bod Athrawiaeth yr
 Adgyfodiad yn yr hên Destament wedi ei chry-
 bwyll yn lled dywyll, y mae ein Iachawdwr
 er hynny yn cyrchu Rheswm i'w phrofi allan
 o Lyfrau Moysen, y rhai yn unig yr oedd y
 Saduceaid (megis y Sonjwyd) yn gydnabod.
*Adn. 31, 32. Am Adgyfodiad y Meirw, o ni
 ddarlleinasoch yr hyn a ddwyedbwyd wrthych gan
 Dduw, Myfi yw Duw Abrahám, Duw Isaac,
 a Duw Jacob, nid yw Duw yn Duw y rhai
 meirw, ond y rhai byw. Y mae ein Iachawdwr
 yn profi Athrawiaeth yr Adgyfodiad trwy
 Garlyniad cadarn wedi ei dynnu o'r lle hwn,
 yr hwn y mae yn rhaid wrth ychydig Agoriad
 arno fel y gweler Grym y Rheswm.*

Nid yw yn annhebygol ddarfod i'n Iachaw-
 dwr egluro'r peth mewn ychwaneg Eiriau,
 (canys nid oes genym ni ond y Pennau yn
 yr Ysgrythur, o lawer o Bethau a draddodafid
 mewn Ymddiddanion ac Areithiau helaeth)
 efe a'i gwnaeth mor amlwg, ag y darfu iddo
 fodloni

odloni y Böbl a gostegu y *Saduceaid*.

Y Rheswm wedi ei lunio sydd fel hyn: O's
 Duw yn Dduw *Abraham*, ac yn Dduw
Isaac, ac yn Dduw *Jacob*, pan ydynt wedi
 meirw, yna fe fydd i *Abraham*, *Isaac* a *Jacob*
 edgyfodi oddi wrth y meirw, ac felly fe fydd
 Adgyfodiad y meirw: ond y mae Duw yn ei
 alw ei hun yn Dduw *Abraham*, ac yn Dduw
Isaac, ac yn Dduw *Jacob*, pan ydynt wedi
 meirw, megis ag yr oeddynt pan lefarodd efe
 Geiriau hyn wrth *Foysen* allan o'r Berth:
 am hynny hwy a gyfodant oddi wrth y meirw:
 Od yw *Abraham*, ac *Isaac*, a *Jacob* yn byw
 ger bron Duw, o ran ei Amcan ef i'w cyfodi
 hwynt oddi wrth y meirw, o blegid mai eu
 Duw hwynt yw efe, pan yw ei Cyrph yn
 gorwedd yn bydrion yn y Bêdd, ac am hynny
 fel y gellir eu galw yn fyw pan ynt yn feirw
 gan yr hwn sydd yn bywbâu y meirw, ac yn galw
 y Petbau nid ydynt (eithr y fyddant) megis pe
 byddent. Rhuf. 4. 17. Yna *Abraham*, ac *Isaac*,
 a *Jacob*. a gyfodir oddi wrth y meirw cyn
 sicred a phe byddent trwy wîr Weithred yn
 fyw yr awrhon; ond y maent yn fyw ger bron
 Duw, o ran ei Amcan a'i Addewid i'w gwneut
 hur hwynt yn fyw, yr hyn sydd eglur oddi
 wrth Naturiaeth y Cyfammod a wnaeth efe â
 hwynt, yr hwn sydd yn cynnwys ynddo A-
 ddewid o Fendigedigrwydd a pherffaith Wynfyd
 i'w rhoddi ganddo ef iddynt: O's yw Duw
 yn Dduw *Abraham*, ac yn Dduw *Isaac*, ac yn
 Dduw *Jacob* y mae efe yn Dduw iddynt mewn
 Cyfammod, ac wrth Ganlyniad efe a'u gwnâ
 hwynt yn berffaith ddedwydd, nid yn unig o

ran eu Heneidiau, trwy eu derbyn hwynt
 Ogoniant pan fyddont feirw; ond o ran
 Cyrph hwynt, trwy eu cyfodi hwynt oddi wrth
 y meirw yn y Dydd diweddas, hyd yr hwynt
 Amter ni bydd eu Dedwyddwch hwynt o
 mewn Rhan, ac yn amherffaith: oddi ym
 gan hynny y gellir mewn Môdd nerthol gasglu
 y bydd Adgyfodiad iddynt; ac wrth Ganlyn
 ad pawb o fewn y Cyfammod a gyfodir, i dder
 byn o'r Gwynfyd perffaith a addewir yn
 Cyfammod: ac wrth Gydbwyfiad Rheswm
 pawb allan o'r Cyfammod a gyfodir i dderbyn
 y Gosbedigaeth gyflawn a sygythir ar Bechad
 uriaid am eu Pechodau, ac yn ganlynol fe fydd
 Adgyfodiad cyffredinol. Fel hyn y mae ei
 Iachawdwr yn cadarnhau Athrawiaeth bwyr
 fawr yr Adgyfodiad, trwy yr hyn y caeodd ei
 Enau y *Saduceaid*. Ei Atteb a barodd i'r Bob
 syn-feddylio, ac i'r *Saduceaid* wridio a chywi
 lyddio, hwy a ddaethant a'u Geneuau yn a
 gored, ond hwy a aethant ymmaith a'u Ge
 neuau yn geuad: hwy a ddaethant gyd â llaw
 Llef, eithr hwy a aethant ymmaith mewn Dif
 tawrwydd.

2. Yr ail Ysgrythur i brofi yr Adgyfodiad
 sydd yn 1 *Cor. Pen. 15. trwyldi oll*: Tebygol
 yw fod rhai ym mysg y *Corinthiaid*, y rhai a
 alwent eu hunain yn Grist'nogion, yn gwadu
 yr Adgyfodiad; yn awr Amcan y Bennod hon
 ydyw dadymchwelyd a dinistrio yr Amryful
 eidd enbaid hwn, ac i brofi y Gwirionedd, yr
 hyn y mae'r Apostol yn wneuthur trwy an
 rywiol Resymmau.

1. Y Rheswm cyntaf a dynnir oddi wrth
 Adgyfodiad

Adgyfodiad Crist : O's Crist a gyfodwyd oddi wrth y meirw, yna y Ffyddloniad y rhai yd-
 e ei Aelodau ef a gyfodir hefyd : ni oddef
 i'w Aelodau orwedd yn dragywydd i byd-
 uyn y Bêdd, o herwydd yna ni byddai i'w
 Gorph dirgeledig ef byth dyfu i fynu i lawm
 Gorpholaeth : Crist yw Blaenffrwyth y rhai a
 hunasant, *adn.* 10. Cyn wired ag iddo ef dde-
 ffoi o'i Hûn yn y Bêdd ar y trydydd Dydd,
 cyn wired a hynny y bydd i bawb a'r a hun-
 sant neu a hunant yn yr Jesu ddefffoi o'u
 Beddau yn y Dydd diweddaf : Ond Crist yn
 wir a gyfododd oddi wrth y Meirw, yr hyn y
 nac'r Apostol yn ei brofi.

1. Oddi wrth y Rhagfynegiad o hynny yn
 yr Ysgrythurau, megis yr oedd ei Farwolaeth
 ef wedi ei rhagfynegi, felly hefyd yr oedd ei Ad-
 gyfodiad ef wedi ei ragfynegu trwy y Cysgod o
 fod *Jonah* wedi ei fwrw allan o Fôl y Morfil
 ar y trydydd Dydd.

2. Oddi wrth Dyftiolaeth y Dynion hynny
 y darfu i'r Arglwydd Jesu Grift ymddangos
 iddynt yn ôl ei Adgyfodiad . sef *Cephas*, yr holl
 Apostolion, ychwaneg na phum can Brodyr
 ar yr un waith, y rhai a'u gwelsent ef cyn ei
 Dderchafiad : ac yn olaf oll ei weled ef ganddo
 ef ei hun ar y Ffordd i *Ddamascus* yn ôl ei
 dderchafiad . Y Tyftion-hyn oll megis ag un
 Genau a gadarnhasant Wirionedd Adgyfodiad
 Crist.

3. Oddi wrth yr Afresymmoldeb a ganlyn-
 ai pe ni chodasai Crist .

1. Yna yr Apostolion a geid yn Audystion,
 ac Ysbryd Duw a lefarasai ynddynt a fyddai

yn Ysbryd twyllodrus, yr hyn fydd yn an-
hosiibl.

2. Yna ofer y fyddai eu Pregethiad hwy
a holl Athrawiaeth Crist'nogaeth, yr hon mewn
Rhan a adeiliadafid ar y Seilfaen ymma, a syrth-
jai i'r Llawr.

3. Yna ofer y fyddai eu Ffydd hwy, o ble-
gid o's marw o hyd oedd Crist, ni byddai yn
Wrthddrych addas i'w Ffydd hwynt, canys
yna ni's gallai fod yn Fab Duw, nac yn Gyf-
ryngwr rhwng Duw a Dyn.

4. Yna y byddai y Ffyddloniaid etto yn ei
Pechodau; byddai eu Pechodau yn aros yn an-
faddeuol, o herwydd na's gallafid rhoddi llwyn
Fodlonrwydd i Gyfiawnder Duw, pe buafai
Rhwymau Marwolaeth yn dal ein lachawdw
yn dragywydd.

5. Yna y rhai a hunasant yn yr Jesu a gyfr-
gollid o ran eu Cyrph, yn gyffelyb i'r Ani-
sciliaid pan drengont, o blegid o's Crist ni chy-
fodwyd, peth na's gall fod ydyw iddynt hwy
gyfodi byth mwyach.

6. Yna yn y Bywyd hwn yn unig y byddai
Gobaith y Ffyddloniaid; oblegid o ni chyfod-
wyd, Crist ac o ni esgynnodd efe i'r Nef-
oedd i baratoi Lle iddynt hwy yno, ni allent
hwy gael dim Gobaith unionfai o Dderbyniad
byth i'r Lle hwnnw; ac yn ganlynol fe fyddai
y Ffyddloniaid, y Dynion goreu ar y Ddaear,
y Dynion mwyaf truenus o bawb eraill, o
herwydd eu bod yn agored i gynnifer oddi-
oddefiadau er mwyn Crist: o's eu Gobaith
fyddai yn unig yn y Bywyd hwn, truenusaf y
fyddent o ran Tristwch (er nad o ran Pech-
od)

od) canys y mae eu Gobaith o'r Gogoniant i ddyfod yn eu cynnal ac yn eu cyfuro hwynt tan eu holl Flinderau; e's colli eu Gobaith ywnaent, hwy gollent eu Diddanwch, ac a fyddent o bawb yn fwyaf eu Gofid a'u Tristwch, se dorrai eu Calonnau, ac a syrthient i Wanobaith. Diammeu yw ynteu y cyfodir y Meirw.

2. Yr ail Reswm â pha un y mae'r Apostol yn profi'r Adgyfodiad, a dynnir o'r Cyffelybrwydd neu'r Cysatdeboldeb sydd rhwng yr Addaf cyntaf, a Chriit yr ail Addaf, adn: 21. &c. *Yngymmaint ag mai trwy Ddŷn y daeth Marwolaeth, trwy Ddŷn hesyd y daw Adgyfodiad y Meirw, canys megis ag mai yn Addaf, y mae pawb yn meirw, felly yng Nghrist y bywheir pawb. Trwy Addaf y daeth Pechod i'r Byd, a Marwolaeth trwy Bechod, a Marwolaeth a aeth dros ei holl Hiliogaeth, o herwydd pechu o bawb, o'r lleiaf ynddo ef. trwy Grist y daeth Cyfiawnder i'r Byd, a Bywyd trwy Gyfiawnder, a'i holl Hiliogaeth a gyfodir ganddo i Fywyd tragywyddol yn y Dydd Diweddas, o blegid fod pawb o honynt yn Gyfrannogion o'i Gyfiawnder ef.*

3. Y trydydd Rhefwm a dynnir oddi wrth Deyrnasiad Crist ar Ddeheulaw'r Tâd, hyd o ni osodir ei holl Elynion tan ei Draed: a'r Gelyn diweddas a ddinistrir yw'r Angau: ac ni ddinistrir yr Angau yn llwyr mewn un Môdd, ond trwy Adgyfodiad y Meirw o'u Beddau, a thrwy wisgo Ansarwoldeb am dan y Corph; yna pan wisgo y llygradwy hwn Anllygredigaeth; a phan wisgo y marwol hwn Ansarwoldeb,
Angau

Angau a lyngcir mewn Buddugoliaeth : gan hynny o blegid y bydd i'r Angau, gyd â Gelynydd eraill, gael eu gosod tan Draed Crist, angenrheidiol i'w y bydd adgyfodiad.

4. Y pedwerydd Rhefwm fydd yn *Adn. 29.*
O's amgen beth y wnâ y rhai a fedyddiwyd tros y Meirw : o's ni chyfodir y meirw, pa ham y bedyddir hwynt dros y meirw? Mae'r Geiriau'n anhawdd eu deall, amrywiol yw y Deongliadau a roddir arnynt : Deongliad Calfin fydd yn fy moddhau i oreu, o's gwna ef ond cyttal â'r Geiriau, Pa ham y bedyddir hwy dros y meirw, neu am rai meirw, neu yn lle rhai meirw for dead? iefyw hynny, Pa ham y mae y rhai fydd ar farw, wedi eu rhoi heibio fel meirw i'w bedyddio? O's y meirw ni chyfodir ddim. Pa ham yr ydys yn bedyddio neb rhai, a hwy yn myned allan o'r Byd yn Enw Crist? O's nid oeddynt yn gobeithio am Adgyfodiad yn y Diwedd : fel megis ag y cleddir hwynt trwy fedydd i Farwolaeth, felly y byddo iddynt gyfodi gyd ag ef nid yn unig i Newyddded Buchedd ymma, eithr hefyd i dragywyddol Fywyd a Gogoniant yn ôl hyn.

5. Y pummed Rhefwm a dynnir oddiwrth Beriglon a Dioddefaint Crist'nogion, y rhai ni byddai iddynt fyned danynt, oddi eithr bod ganddynt Obaith am yr Adgyfodiad.

6. Ammeu yr Athrawiaeth hon a egyr Ddrws i Anneddfoldeb a Buchedd benrhydd ac afreolus. Fe fyddai i Ddynion fwyta ac yfed a gadael awenau'r Ffrwyn yn rhyddion i Ddi-fyrwrch cnawdol, a gwneuthur Pechod gyd â Mawrchwant, o's rhaid iddynt teirw, ac heb fod

fod na Gobaith Adgyfodiad i Ogoniant a Gwynfyd, nac Ofn Adgyfodiad i Boenedigaeth a Thrueni yn agos attynt.

Heblaw Tyftiolaeth yr Ysgrythur yr hyn yw'r unig Refwm nerthol i brofi'r Adgyfodiad; mi allwn ychwanegu yn lle Eglurhâd i'r Cysgodau o'r Adgyfodiad mewn Naturi-aeth.

Y mae rhai o Yfcolheigion Natur yn dywedyd i ni am Aderyn a elwir *Phenics*, ei bod hi yn adgyfodi o'r Lluŵw hyunny i ba un y darfuasa i iddi losgi ei hun o'r blaen: ond y mae yn beth mwy tebygol fod rhai Adar yn gorwedd yn feirw mewn Tyllau trwy gydol y Gauaf, ac yn cael Bywyd drachefn yn yr Hât; yr ym yn gweled Planhigion, Llyfiau, Blodau, a'r cyffelyb yn gwywo yn y Gauaf, ac yn blaguro drachefn yn ôl myned o'r Tywydd oerllyd heibio: yr ym yn gweled yr Haul yn machludo yn yr Hwyr, ac yn cyfodi drachefn yn y Boreu: A ninneu megis ag y mae Cysgod Angau arnom pan ym yn cysgu, telly ein Destrôad drachefn, a'n Cyfodiad o'n Gwely, Cysgodau o'n Hadgyfodiad yn y Dŷld diweddaſ ydynt. Diammeu yw y bydd Adgyfodiad y meirw, yr hyn tydd wedi ei brofi.

2. Ac yr ail, Diau yw mai Crist a'u cyfhywynt, *M* a'u cyfodaſ yn y Dŷld diweddaſ, 16. 40 hyn a ddywedir am y Ffyddloniaeth i'r feidd ywedir am bawb, Jo. 5. 28, 29. Mae yr Awr yn dyfod, yn yr hon y clyw pawb ag sydd yn eu Beddau ei Leserydd ef, a hwy a ddeuant allan: yr rhai a wnaethant âda i Adgyfodiad Bywyd, a'r rhai a wnaethant ddrwg i Adgyfodiad Damnedigaeth. Oddi

Ymddangosiad Crist

238

Oddi ymma y mae yn canlyn yn union, o's mai diau yw y cyfodir y meirw, ac mai'r Arglwydd Jesu a'u cyfyd hwynt, yna dilyn yw yr Ymddengys Crist i wneuthur hynny.

Rhes. 3. Y trydydd Rheswm i brofi sicrwydd ail Ymddangosiad Crist a ellir ei dynnu oddi wrth sicrwydd y Farn gyffredinol ddiweddas. Fe gaiff y Rheswm ei lunio fel hyn.

O's mai sicr yw y bydd Dydd Farn gyffredinol, ac mai'r Arglwydd Jesu Grist y fydd y Barnwr, yna sicr yw ail Ymddangosiad Crist: eithr y mae yn sicr y bydd Dydd Farn gyffredinol, ac mai'r Arglwydd Jesu Grist y fydd y Barnwr: sicr yw gan hynny yr Ymddengys Crist yr ail waith.

1. Y mae sicrwydd y Farn ddiweddas yn eglur o'r Ysgrythur, *Heb. 6. 2: 2 Ped. 3. 9. 6, 7.* ac mewn Lleodedd eraill yn aml jawm, ac mae i'i profaf, ymmhellach trwy Resymmau Ysgrythurol.

Fe ymddengys y bydd Dydd Farn,

1. Oddi wrth *Osodiad Duw, Aet. 17. 31.* *Efe a osododd Ddiwrnod yn yr hwn y barna efe'r Byd mewn Cyfiawnder.* Duw a osododd ac a ordeiniodd Greadwriaeth y Byd, yr hyn yn gyfattedbol a wnaeth efe: efe a ordeiniodd Ymgymmodi y Byd ag ef ei hun yr hyn a ddug efe i ben: a chan iddo ordeinio Barn y Byd mor sicr yw y dygir hynny hefyd i ben yn ei Ddydd. Nid oes dim a'r ddichon ddiddymu Golodedigaethau Duw na'i Ordeinhadau ef, gan fod Duw mor anfeidrol ddoeth a na bydd iddo ordeinio dim ag y bydd un Rheswm iddo newid ei Farn yn ei gylch; a chan fod

1. **Duw** mor anfeidrol mewn Gallu ag nad oes dim a'r a ddichon ei luddias a'i rwyfiro ef rhag gwneuthur yr hyn y darfuasai iddo swriadu ei wneuthur.

2. Oddi wrth *Lywodraeth oruchiannol* a *chyffredinol Duw*; efe yw'r bendigedig a'r trwmawr Bennaeth, yr hwn sydd yn rheoli tros holl Deyrnasoedd y Byd; *Efe yw Brenin y Brenhinoedd; ac Arglwydd yr Arglwydd, 1 Tim. 6. 15.* Mae holl Feibion Dynion nid yn unig yn Greaduriaid, eithr hefyd yn Ddeiliaid iddo. Megis ag mai Gorchwyl Brenhinoedd daearol ydyw barnu eu Deiliaid, a dosbartinu Gwobrau a Chosbedigaethau; felly Duw, gan mai goruchel Lywydd yw, efe a farna ei holl Ddeiliaid. Nid yw Brenhinoedd ond mâth o is Raglawiaid dan Dduw, y maent yn rheoli tan o ef, ac y mae yn rhaid iddynt roddi Cyfrif iddo ef; Duw a farnâ Farnwyr y Ddaear: mae Dynion yn fynych yn barnu yn anghyson, weithiau trwy eu Drygioni a'u Partiaeth; weithiau trwy Anwybodaeth a cham Achwyniad: y Cyfion gyd â rhai, a euog-farnir, a Throseddwyr ysgeler a ryddheir: a'r rhai sydd yn barnu gyfiawnas, ni allant gael allan bawb a'r a ddylai syrthio tan Gur ac Ergyd y Gyfraith: a'r Cyfreithiau mwyaf diehlyn, cyfrdo a chaeth ag sydd o eiddo dynion ni allant gyrhaedd at bob Trosedd yn erbyn Duw: rhaid yw gan hynny i'r Penarglwydd a'r goruchaf Frenin alw yr holl Fyd i Farn arall: yr hon a fydd yn y Dydd diweddaf.

3. Oddi wrth *ardderchocaf Ddoethineb Duw*.

wrth drefnu ei Lywodraeth ar Feibion Dynion, y mae Doethineb Duw yn awr dros y Golwg lawer jawn, ac ychydig yr ydys ynddal arni yn y Byd : Fe debygid fod yn awr lawer o Annrhefn a Chymmysgedd yn y Llywodraeth sydd ar Ddynion : Deiliaid ffyddlonaf Brenin y Nefoedd ym mhob Man gan mwyaf a fethrir tan Draed : a'r Gwrthryllwyr a'r Bradwyr atgasaf, ym erbyn y Mawrhydi goruchaf, a dderchafir i ben Gortedd Anrhydedd, ac a dreuliant lawer o'u Dyddiau mewn Llawenydd a Choeg Ddifyrwrch : Yr ydym yn darllain yn yr Ysgrhythur am amryw a mawrion Gyftuddiau Pobl Dduw : Heb. 11. 36, 37. *Rhai a watwarwyd, a fflangellwyd, a arteithiwyd, a dorrwyd â Llif, a laddwyd, a'r Gleddyf, a gyrrwydrasant mewn Crwyn Defaid, a Chrwyn Geisir, yn ddrwg eu Cyflwr, a gyftuddiwyd ac a boenwyd, ac er hynny y cyfryw, oeddynt ag nad oedd y Byd yn deilwng o honynt : lle y dywedir am yr Annuwionion, Psal. 73. 5, 7, 10. Eu llygaid a safant allan gan Frasder, aethant dros Feddwl Calon Dyn o Gyfoeth, a gwasgwyd iddynt Ddwfr Ffiol laton, ac nid ydynt mewn Trallod fel Dynion eraill, ac ni ddaw Plâ arnynt fel ar Pdynion eraill. Gwelwch hefyd, Psal. 17: 14, Job. 21 o Adn. 7. hyd y 14.*

Felly pe ni byddai Farn, arall, se fyddai Duw yn edrych megis anncallus Drefnw'r Llywodraeth tu llag at Ddaioni ei Bobl, ac megis pe ni byddai wedi ymgynghori ac ystyried yn dda pa well i gael Gogoniant iddo ei hun yn y Byd ; ac se debygid fod ei Gaseion yn rhagori arno mewn Cyfrwysder a Ddoethineb : Rhaid

Yw gan hynny digwydd Dydd Barn, yn yr hwn y caffo pob peth ei ddwyn i'r Iawn, a'i ddodi mewn Trefn : yn yr hwn Ddydd y byddo i Ddoethineb Duw trwy bob Rhagluniaeth ymddangos yn eglur i Olwg pawb, ac y byddo ei Ogoniant wedi ei wneuthur yn amlwg : yn yr hwn Ddiwrnod y caffo ei Bobl eu derchafu, a'u Elynyon eu darostwng.

4. Oddi wrth *anfeidrol Sancteiddrwydd* Duw, yr ydys yn awr yn fathru Sancteiddrwydd Duw dan *Draed* gan Bechaduriaid annuwiol : y maent yn ei watwar ac yn chwerthin am ei ben pa le bynnag y gwelont ddim o' ddelw neu ddim Tebygrwydd iddo : hwy wawdiant yr Enw o Sanct neu Rai sanctaidd, cās ganddynt Sancteiddrwydd, a llawer a wnânt eu goreu hyd yn eithaf ar ddeol a gyrn Sancteiddrwydd allan o'r Byd, yr hyn fydd Drosedd a Dirmyg dirfawr, ag y mae Dynionach gwael yn ei wneuthur yn erbyn y Mawrhydi uwchaf, Dirmyg ar ei Sancteiddrwydd ef ydyw ; y mae yn rhaid gan hynny ddyfod Dydd Barn, fel y byddo i Dduw achub Anrhydedd a Braint ei Sancteiddrwydd : yr hon fydd yn awr yn gorwedd tan y fâth Warth Ammri a Diystrywch : y pryd y paroese i'w Sancteiddrwydd lewyrchu gyd â Synnedigaethus Ardderchawgrwydd yng Ngolwg pawb oll a'r a fuasai yn ei dirmygu.

5. Oddi wrth *Gyfiawnder* Duw : rhoddes Duw i Ddŷn union a chyfion Gyfraith, ac a gyfylltodd wrthi Fygythion o Gosbedigaeth dragywyddol, yr hon a dywallt ar Drosedd-wryy Gyfraith hon. Ni ellir bodloni Cyfiawnder Duw heb wneuthur Dial yng Nghos-

bedigaeth pob Troseddwr, oddi eithr y rheil
ny ag y mae ganddynt Hawl yng Nghrist, a'i
Bodlonrwydd y roddes ef: ac yn gymmaint
a bod holl Feibion a Merched *Addaf* yn Dros-
eddwyr, ac nad oes ond ychydig jawno
honynt a Hawl yng Nghrist a'i Haeddedig-
aethau ef, ac heb neb yn derbyn cym-
maint oll ag a haeddant o Gosbam eu pech-
odau yn y fuchedd hon, fe fydd gan hynny
Ddydd Dadguddiad union a chyfion *Farn Duw*
Rhuf. 2. 5. Y mae y Cyfiawnder ymma yr
eiddo Duw yn ei rwymo ef nid yn unig i
gosbi yr Annawiolion am eu Pechodau, eithr
hefyd i rododi i'w Bobl ef y Wobr honno ag
y mae yr Arglwydd Jesu Crist wedi ei phry-
nu a'i pharatoi iddynt: rhaid yw gan hynny
y bydd Dydd ar yr hwn y bydd iddo wneuth-
ur felly.

Fel hyn y mae yn ymddangos y bydd Dydd
Farn gyffredinol.

2. Mai Crist y fydd y Barnwr fydd eglur
hefyd o'r Ysgrythur, *Act. 17. 31.* Efe a
osododd Ddiwrnod yn yr hwn y barna efe y
Byd mewn Cyfiawnder, trwy y Gŵr a or-
deiniodd efe, am yr hwn y rhoddos efe sic-
rwydd i bob Dŷn, gan iddo ei adgyfodi ef
oddi wrth y meirw. A Dadg. 14. 10. *Ni
safwn oll ger bron Brawdle Crist.* A 2 Cor. 5.
10: *Canys rhaid i ni oll ymddangos ger bron
Brawdle Crist, fel y derbynnio pob un y Peth-
au a wnaeth yn y Corph, yn ôl yr hyn a wnaeth,
pa un bynnag fyddo ai da ai drwg.* Ac y mae
y Môdd yr â Crist rhagddo yn y Farn wedi
ei osod allan yn helaeth ym *Mat. 25.* Oddi
ymma yr ymddengys y bydd i'r Arglwydd

esu yn sicr ymddangos i Farnu'r Byd. Mi
 w'n ychwanegu Rhesyddau eraill wedi eu
 annu oddi wrth ffydd, a Gobaith, a Disgwy-
 dd y Rhai Cyfion, a Ffyddlondeb Crist,
 nghyd â'i Gariad ef, a'r Rhwym fydd arno
 ymddangos drachefn er mwyn ei Anrhydedd
 hun, ond cymmaint a hynny ynghylch sic-
 rydd ail Ymddangosiad Crist.

P E N. XII.

Y Trydydd Peth a addawyd ydyw Dangos
 yr ymddengys yr Arglwydd Jesu Crist
 ar frŷs, Hynny, yw i Y daw efe ym
 mhen ychydig Amser. 2. Y daw efe yn ddi-
 ymmwth ac heb fawr o ddisgwyll am dano,
 gan ymddangoso.

1. Fe ddaw Crist ar frŷs, sef ym mhen
 ychydig Amser, Heb, 10. 37. *Ychydig bachi-*
on etto a'r hwn sy'n dyfod a ddaw; ac nid oeda.
 Yr hyn fydd yn dyfod a ddaw, dyna sicrwydd
 i ddyfodiad ef, ac ychydig bachigyn etto, efe
 ddaw, ac nid oeda, dyna Ebrwydd-dra ei
 dyfodiad ef. *Yr Arglwydd a nesâodd*, Phil. 4.
 5. *Dyfodiad yr Arglwydd sydd yn nesâu*, Jag.
 8. *Y mae y Barnwr yn sefyll wrth y Drws*,
 Adn. 9. *Diwedd pob peth a nesâodd*, 1 Ped. 4.
 13. *Am hynny y gelwir ein Dyddiau ni y*
Dyddiau diweddaſ, 2 Tim, 3. 1. *Ac arnom ni*
gaeth Tersynau'r Byd, 1 Cor. 10. 11. *Yr*
dym ni yn byw yn Niwedd y Byd, yn y
Dyddiau diweddaſ, yn Henaint y Byd. Y
 mae i'r Byd, megis pe byddai, ei dair Oes,
 Jcuengctid.

246 Ymddangosiad Crist

Jeuennid, Canol-oed, a Henaint. Jeieng
tid y Byd oedd o'r Creadwriaeth hyd y Diluv
ei Canol-oed ef o'r Diluv hyd Ddyfodiad cyn
taf Crist, ei Henaint ef o Ddyfodiad cyn
Crist hyd ei ail Ddyfodiad ef: Henaint
Dyddiau diweddaſy Byd a Ddechreuafant y
Amser yr Apostolion: yn awr y mae llawer
o'r Dyddiau hyn wedi ei treulio, ac yr ydym
ni wedi dyfod nid yn unig i flynyddoedd
gwaethygiad y Byd, eithr hefyd i'w Oedran
cymmercyn a chleirchynaidd ef. Ac od oedd
yr Arglwydd Jezu Crist i ddyfod ar frŷs yn
Nyddiau yr Apostol, llawer hytrach y mae
efe yn awr i ddyfod ar frŷs, pan yw cynnifer
o flynyddoedd wedi myned heibio er pan y
grifennwyd yr Ysgrythur, ac y rhagddywedbwyd
y pethau hyn.

O's bydd i neb ammeu Sierwydd Ymddan-
gosiad Crist, o blegid llefaru o'r Ysgrythur am
ei Ebrwydd-dra, megis pe buasai Crist yn y
Dyddiau hynny i ddyfod yn y fan, ac etto fyn-
ed o ddeucan Mlynedd a'r bymtheg heibio ef
pan wnaethbwyd yr Addewid.

Yr wyf yn ateb, fod i'r Apostol Paul, yn
hwn yn ei Eristol cyntaf at y Theſſoloniaid
lefarodd am Ddyfodiad Crist megis pe buasai
ddigwydd yn ei amser ef, i Theſ. 4, 16, 17.
Yr Arglwydd ei hun a ddisgyn o'r Nef gyd â
Bloedd, &c. A'r meirw yng Nghrist a gysodir
gyntaf, yna ninnau y rhai ydym yn fyw, ac yn
aros, a gypir i fynu i'r Cymmylau, &c. Y
mae yr un Apostol yn dywedyd wrth y Theſ-
ſaloniaid yn ei ail Epistol Pen. 2. 3. Na ddeua-
Dydd yr Arglwydd, hyd oni byddai Cwmpia-
ymmaith, ac hyd oni ddadguddio y Dyn o Beeb-

&c. *Ac Adn. 7.* Fod yn yr amser hynny
 Rwystr i ddadguddio y Dŷn o Bechod, yr
 Rwystr oedd Ymmerodraeth *Rufeniciaid*
 Cenhedloedd, yr hwn nid oedd debygol o
 ei fyrrud ar frys, ac ni chafas mo'i
 rai cannoedd o Flynyddau wedi: ac
 yn hynny y mae yn eglur o'r lle hwnnw, nad
 oedd *Dyfodiad* yr Arglwydd i fod hyd yn ol
 Oesoedd wedi darfod Ysgrifennu yr
 Ysgrifurau. Fe ddiehon hyn fod yn ddigon
 iroddi Bodlonrwydd ynghylch Hyd yr am-
 ser, wedi dywedyd o'r Ysgrifur y deuai
 yr Arglwydd Iesu ar frŷs i farnu'r Byd.

O's bydd i neb Gwawdwyr halogedig wat-
 ar yr ateb hwn, a dywedyd, pa le mae adde-
 rid ei *Ddyfodiad* ef? O nid yw pob Peth
 yn aros fel yr oedd er y Creadigaeth? O
 nid yw yr Haul a'r Lloer, a'r Ser yn cadw
 eu gwaftadol Dro? a pha Debygolïaeth y
 fydd o Dywyllni yr Haul, ac o tyrthiad y
 Ser, ac o fynediad y Nefoedd ymmaith gyda
 Thŵrf mawr? O nid yw y ddacwr wedi ei cha-
 rnahâu ar Seilfaen sicr, a pha Argoel y fydd
 o'i tymmud a'i llosgi hi ynghyd â'r Gwaith
 fydd arni? a phe buasai Crist i ddyfod ar frŷs
 o ni buasai efe ymma cyn hyn? Yr wyf yn
 ateb;

1. Y mae'r Apostol *Pedr* yn rhagfynegi
 y cyfodai y fâth Wawdwyr yn y Dyddiau
 diweddaf, 2 *Pedr. 3. 3, 4.*

2. Nad yw pob peth ddim megis ag yr
 oedd oddi ar y Creadigaeth, canys fe sodawyd
 Byd yn Amser *Noah* gan y diluw, oddi
 eithr *Noah* yn unig, â'r rhai oedd gyd ag ef
 yn yr Arch diau yw fod Gweddnewidiad
 rhyfedd

rhyfedd ar bethau yn yr oes honno, Adn. 5. 6.

3. Mai trwy'r un Gair o Orchymmynnu y boddwyd yr hên Fyd â Dŵfr, y bydd Byd fydd yn awr gael ei losgi â Thân, y Nŷdd y Farn, a Dinistr yr enwir Ddymniad. Adn. 7.

4. Er bod llawer can Mlynedd wedi mynd hebio er pan wnaethbwyd yr Addewid, byddai i'r Arglwydd ddyfod ar trŷs, er hynny nad oes dim Palliant neu fethiant yn Nghrist Duw; canys er bod yr Amser y hir, yn ein Cyfrifni; y rhai ydym o'r fath Barhad byr; a'r Amser yn edrych ynfaith i'r o herwydd Trueni ein Bywyd byr; etto Gyfrif y Tragwyddol Dduw, nad yw yr Amser ond byr, canys yn ei Wydd ef nid yw Mil o hynyddoedd ond megis un Dydd, a wrth y Cyfrif hwnnw nid oes etto ddim da Ddydd er pan wnaethbwyd yr Addewid. Adn. 8:

5. Rheswm Duw yn oedi yr Ymddangosiad hwn o'r eiddo Jesu Crist i farnu Byd fydd er ein mwyn ni: oddi wrth ei h Ymaros ef er ein mwyn ni y mae, fel byddo iddo trwy hyn ein tywys ni i Edifeirwch, Adn. 9. Y mae gan yr Arglwydd Nifer i'w galw, rhai o ba rai a allent fod hebeu geni, eraill heb eu haileni etto, eithr y wasgaredig ym mylg yr Annuwionion: eithr pan yw yr Etholedigion wedi eu galw, a wedi eu Cynnill i edifarhau a chredu, ac wedi eu casglu i Deulu Duw, nid wyf fi y ammeu na bydd yr Arglwydd Jesu Crist ym ma yn y fan. Fe ddaw yr Arglwydd Jesu

yn ddilys bellach ar frys, ym mhen ychydig
Amser : Amser pennodol ei Ddyodiad ef fydd
mhybys, *Mat.* 24. 36. *Eithr am y Llydd*
r Awr hynny ni wya un I yn, na'r Angylion,
na y Tâd yn unig ; Cyfrinach yw hwn ag y
mae Duw wedi ei gloi i fynu yn ei Forws
ei hun, y mae wedi ei ysgrifennu yn Llyfr ei
Arfoeth ef, chan na pha fodd y mae Pethau
eraill wedi eu dadguddio a'u datted i Ldyn-
ion, er hynny y mae y Ddalen lle y mae'r
Peth hyn yn ysgrifennedig wedi ei phlygu i
fynu a'i felio, fel na ddichon neb mo'i dar-
lain ; etto yn wir ni all fod hir Amser hyd
o ni therfynir y Dirgelwch, ac y dadguddir
Grist o'r Nefoedd ; ychydig bachigyn etto ac
esea fydd ymma ; y mae esia yn sefyll wrth
y Drws, a'r Drws a agorir ar frys, ac yna
esea wnâ ei Ymddangosiad.

2. Yr Arglwydd Jesu Grist a ddaw ar
frys, hynny yw yn ddifymmwth ac heb nem-
mawr o ddisgwyl am dano, yn enwedigol ym
mherthynas i'r Byd Annuwiol ; *Llydd yr Ar-*
glwydd a ddaw megis Magl ar bob un o'r rhai
fydd yn trigo ar Wryneb yr holl Ddaear, Luc.
21. 34, 35. A Dinistr buan a ddaw y Pryd
hwnnw ar y rhai annuwiol, megis Gwauyr ar
Wraig a fyddai beichiog, 1 Thef. 5. 3. Yr
Arglwydd a ddaw mewn Mament, ar Ddarw-
ad Amrant, 1 Cor. 15. 52. Megis ag y daw
Meliden, o'r Dwyrain, ac y tywynna hyd y
Gorllewin, felly y bydd Dyfodiad Mab y Dŷn,
Mat. 24. 27. Ym mhellach yr ydys yn gos-
od allan y dyfodiad ymma o ciddo'r Ar-
glwydd Jesu yn yr Yigrythur,

1. Trwy dyfodiad Lleidr yn y Nôs, *Dadg*

16. 15: *Wele yr wyf yn dyfod fel Lleidr,* Thef. 5. 2. *Canys bydded yn gwbl hysbys chwi, fod Dydd yr Arglwydd yn dyfod yr un ffynud a Lleidr yn y Nôs,* 2 Pedr. 3. 10. *Ma Dydd yr Arglwydd yn dyfod megis Lleidr yn y Nôs, yn yr hwn y Nefoedd a ant heibio gyd â Thwrws &c.* Ni bydd i'r Arglwydd ddyfod megis Lleidr, o ran un Bwriad ac Amcan drwg, eithr efe a ddaw megis Lleidr o ran Buandra ac Annisgwyliad ei Ddyfodiad ef.

Nid yw Dynion yn meddwl am Ddyfodiad Lladron, nid ynt nac yn gwybod, nac yn deall, nac yn dymuno mo 'u Dyfodiad ddim: Felly y daw yr Arglwydd ar Amser nad yw Dynion yn ei wybod, y pryd na byddont yn meddwl am dano, y pryd na byddont yn disgwyl am dano; ac efe a fydd mor ddiroesaw i'r Rhan fwyaf o'r Byd ar yr ail Ymddangosiad hwn, ie yn llawer mwy diroesaw na Lleidr, yr hwn fydd yn dyfod yn ddifysed ac yn ddifysymwth yn y Nôs, ac yn torri trwy eu Tai, i ledrata eu Da ac i ddwyn eu Bywyd; pan y byddo i'r Arglwydd agoryd Dryfau'r Nef yn ddifysymwth, a dyfod i wared yn ei Ogoniant a gwyfio'r enwir Ddynion i'r Farn, pa wêdd y dychlammant, ac yr ymfrawychant allan o'u Trymgwsg o Ddiofalwch, ac y llenwir hwynt â Dychryndod, tyndod a Gwylldineb.

2. Y mae Dyfodiad Crist wedi ei ofod allan trwy Ddyfodiad Priodfab ar Hanner Nôs, yn Nammeg y deng Morwyn, Mat. 25. 6. *Ar Hanner Nôs y bu Gwaedd, Wele y Priodab yn dyfod, ewch allan i'w gyfarfod ef* Yr oedd yr holl Forwynion yn cysgu, y rhai

call yn gyftadl â'r rhai ffôl, nid oeddent yn disgwyl y Priodfab ar yr Amser hwnnw : se fydd Dyfodiad Crist yn ddifysymwth ac yn annigwylol, o ran yr Amser pennodol i'w Ddifgyblion ei hun ; er hynny hwy a gyfodant ar frys, ac a drwsiant eu Lampau, ac a'u derbyniant ef mewn Gorfoledd, pan y byddo Lampau'r Morwynion ffôl, o eisiau Olew yn distoddi, a hwythau yn cael eu czu allan o Ystafell Briodas y Nefoedd yn dragywydd.

3. Y mae Dyfodiad Crist wedi ei ddodi allan wrth Ddyfodiad y Diluw ar yr Hên Fyd, a Mynediad Noah i mewn i'r Arch, *Luc. 17. 26, 27. Ac maeis ag y bu yn Nyddiau Noe, felly y bydd yn Nyddiau Mab y Dŷn ; yr oeddynt yn bwyta, yr oeddynt yn yfed, yr oeddynt yn priodi Gwagedd, yr oeddid yn eu rhoddi i Briodas, bydd y Dŷdd yr aeth Noah i mewn i'r Arch, a'r Diluw, a ddaeth, ac a'u difethodd hwynt oll.* Yr oedd yr hên Fyd yn ddiosal yn ddiddeddf ac yn wammal jaw'n yn Nyddiau Noah ; er agosod y Difrod a'r Dinistr holl gyffredin, etto gan mai Peth anweledig ydoedd, nid oeddynt nac yn ei ddifgwyl, na'r yn cymmeryd dim Gofal i'w ragaenu ef. Yr ydys yn dywedyd am Noah *Heb. 11: 7. Iddo ef trwy Ffydd, wedi ei rybuddio gan Dduw, am Bethau nad oeddid yn eu gweled etto, wedi ei gynbyrfu gan Ofn, ddarparu Arch i acub ei Dŷ. Trwy Ffydd y gwybu efe y deuai y Diluw, pan nad oedd dim Argoel am dano, na dim Posiblwydd o ran y Ffordd arferol ag y mae ail Achosion yn gweithio ; efe a'i credodd, o herwydd darfod i Dduw, yr hwn a allai ei beri, ac na allai ddywedyd Celwyd d, ragtynegi*

'r Peth: o herwydd pa ham efe a dderpar-
odd, yn ôl Cyfarwyddyl Daw, ei Lestr mawr
i achub ei hun a'i Dylwyth, a rhai Creaduriaid
byw o bob Rhywogaeth, rhag y Dyfroedd, yn
oeddefe yn eu rhagweled oedl ar iddyfod dron
y Ddaear. eithr y Byt annuwiol, gan nad
oedd ganddynt Lygad Fydd, ni allent weled
na dirnad y Peth cuddiedig hwn: mae yn de-
byg iawn iddynt glywed yn fynych am dano
gan Noah, yr hwn oedd yn Brêgethwr Cyfi-
awnder; ond ni chredasant y Peth, am
hynny ni ddarfu iddynt na'i ddisgwyl, na'i of-
ni, nac ymbaratoi erbyn y delai; darfu iddynt
hwy fwyta, ac yfed, a chysgu, a phechu me-
gis pe ni buasai dim o'r fath Beth i dlyfod
arnynt. Tebygol yw iddynt, pan welant
Noah yn adeiladu'r Arch, y fath Lestr mawr
cynnwysfawr, chwerthin am ei ben ef, a'i gyf-
ryf ef megis pe ni buasai symryn gwell na
Dyn gwallgofus, megis y cyfrifem ninnu
Ddyn a adeiladai Long ar ben Mynydd, gan
ddisgwyl i Ddytroedd iddyfod i fynu yno, a'i
dwyn hi ymmaith.

Eithr wedi myned heibio y cant a'r ugain mly-
nedd hynny yr oedd Daw wedi ordainio i'r
hên Fyd barhau yn ôl bygwth ei ddiablos;
pan oedd yr Arfaeth wedi esgor, a'r Dd i
Ddaw dalu'r Pwyth wedi dyfod; a Dydd ei
Ddigionedd ef, yn yr hwn yr anfonodd efe y
Dilaw ar y Ddaear: Och gan y Dychryndod
a'r Synnedigaeth y ddaeth ar warthaf y pech-
aduriaid difraw oedl yn y Byt yr Amser
hwnnw: pan oedd Ffenestri'r Nesoedd wedi
eu hagoryd oddi uchod, trwy ba rai yr oedd
Daw yn edrych allan ar Bechaduriaid, gyd

ar fath Wyneb-brvd farrug llidus, ac yn ty-
 wallt allan ei Ddiggllonedd yn y cyfryw
 Ffrylau o Ddyfroedd hylif : a Ffynnonau y
 Dyfnder mawr a agorwyd oddi isol, a'r
 Diluw a ddechreuodd ymgodi, a derchafu ei
 ben, ac ymchwyyddo o amgylch ogyllch, a'r
 Glynnoedd wedi eu llenwi gan Dlwfr rhe-
 degog, a'r gwaistad Diroedd wedi eu toi
 drofodd, megis os buafent oll yn Fôr. a'r
 Gelyn hwn, y Diluw, wedi cludo a chafglu
 amryw Fyddinoedd i'r unman, oll yn unllu-
 (wedi cael Cennad a Gorchymryn gan
 Dluw i ddinistrio) ac wedi ymnerthu o bob
 tu, ac amgylchynu y Pechaduriaid Gwrthry-
 felgar hyn o bob Parth, ac wedi gwarchae
 arnynt o bob Cwr : a digwydd nid yn unig
 Dladymchweliad a Phendram ynwgliad Caban-
 au a Bwthau bychain, ond bod hefyd i'r Ffryd-
 andorri i mewn trwy Rym anorchfygol ar
 y Cestyll a'r Tyrau cryfaf ynghyd â'r Teiau
 gwychaf a digwydd troi ymmaith y Drwsau
 mwyaf oddi ar eu Colynnau, a'u torri'n estyll;
 a'r dwfr yntau (ar Annel Lleidr) yn dringo
 i mewn i'r Ffenestri, ac yn rhuo gyd â phob
 Echylltoll oll o bobtu, yn erlid y rhai a
 ffient rhagddo, yn canlyn y rhai a geisient
 tua Phennau'r Tai ie hyd at y Grisiau uwch-
 af, hyd o ni oddi wedd hâi hwynt, a'u difethu
 'n ddiidrugareidd : Meddylwch pa Derfytga
 Dychryn y ddigwyddodd ar y Byd yr Amser
 hwanaw, ymôdd yr oedd pob un yn dyfalu ac
 yn myfyrrio Dihangfa drosto ei hun, i edrych
 a ellid ymchub rhag Llida Bâr y Gormes-
 wr hwn : ymôdd y gadarnfant Lawr y Dolydd,
 ac yr ymdyrffant i'r Gwledydd Mynyddig
 gyd

gyd â phob ffrwst, gan adael eu Da ar eu h
gyd â Chalon athrist : y môdd y mwydwy
hwynt â Glâw o'r Nefoedd, ac y gwlycha-
fant hyd at y Creen with gyd-ymdeithio,
braidd y gallent gymmeryd un Anadlyn, gan
ffyrniced y Dryghinoedd o bob Parth iddynt
a phan ddeallasant fod y Diluw yn amgylchu
y Mynyddoedd uwchaf, (lle'r oedd rhai o
honynt wedi ffoi, ac i Bennau pa rai y
oedd rhai o honynt wedi dringo, gan obeith-
io, fe allai, ddarfod iddynt fyned i Le na
gellid dyfod atto) a bod y Tonnau yn llam-
mu ac yn gyrru tu agattynt : ac yn awr y
oedd y Byd i gyd yn gweled nad oedd Le we-
di ei adael i ddiangc rhag Angau a Distryw
nad oedd nac ymryson, na gwrthsefyll, na ffoi
rhag y Dyfroedd arfog hyn, y rhai a anfon-
atai Duw i rod-di Dial arnynt am eu Pecho-
dau : ni allwn ddychymmyg ychydig o Ben-
bleth a Therffysg ofnadwy eu Meddyliau.
Gwae finnau'r môdd yr oeddynt yn edrych ar
eu gilydd, pan oedd y fath Farnedigaeth a
hon wedi dyfod arnynt, yr hon ni ddiogwyl-
asent erioed, pa fôdd y llefarasant, pa fôdd y
wylasant, pa fôdd yr udasant, pa ddrychineb
a Chysyngder tost ydoedd y pryd hwnnw at
bob Cenedl, a pha fôdd yr oedd eu Calon-
nau yn pallu ganddynt, ac yn suddo o'u
mewn gan wir Ofn, pan edrychasant ar y
Diluw a'r gwylltlf mawr y ddaethai ar y
holl Ddaear, pan glybuant y Gwynt yn
chwythu ac yn ocheineidio, a'r Tonnau yn
ymgodi ac yn rhuo, a hwythau heb weled un
Ffordd i ddiangc rhagddynt? Yna y rhai a
glywsent Noah yn rhagfynegi ac yn bygwth
arnynt

arnynt y Farnedigaeth hon, a gredatant yn
rhy hwy'r Wirionedd ei Eiriau ef y rhai oedd
gynt yn ddibris ganddynt; yna hwythau y
rhai a wellant *Noah* yn adeiladu'r Arch, ac
di cyfrifasant ef cyn-ddrwg a Dyn gwallgo-
fus, a argyhoeddwyd o'u Hynfydrwydd a'u
Gwallgof eu hunain, am na ddarfuasai iddynt
hwythau gyd ag ef gymmeryd rhyw Ffordd i
amddiffyn eu hunain y pryd hyn, yna y coe-
liasant yn hollol mai *Noah* oedd y Dŷn doeth-
af o bawb eraill ar y Ddaear, ac a ddymu-
nasent iddynt hwythau hefyd ganlyn a dyn-
wared ei Ddoethineb ef trwy adeiladu iddynt
eu hunain y cyfryw Arch, neu eu bod gyd
ag ef yn ei un ef: ac fe dlarfu i rai ysgat-
fydd, pan oedd y Dyfroedd wedi dyfod, a
Noah wedi ei gau i mewn gan Dduw yn yr
Arch, redeg i'r Fan a'r Lle, a cheisio dringo
i mewn iddi, a chyd â hynny cael eu golchi
ymmaith gan y Llŷf.

Fel hyn y bydd hi ar ail Ddyfodiad yr
Arglwydd Jeshu Grift i farnu'r Byd, disym-
mwrth ac annisgwylol y fydd ei Ddyfodiad
ef: Rhai annuwiol y Ddaear a fyddant yn
bwyta ac yn yfed, yn priodi ac yn rheddi i
Briodas: hwy fyddant mor anianol, mor wam-
mal, mor drythyll, mor gnawdol ac mor ddi-
ofal ag y maent y Dydd heddyw: dywedbwyd
wrthynt lawer gwaith trwy Bregethiad y
Gair, fod Dydd y Farn wedi ei ofod, a'i fod
yn dyfod ar frŷs: a daw yr Arglwydd Jeshu
Grift ac y daw ef ar frŷs ond y mae arnynt
eisiau Fydd i greu'r Peth, ac am hynny nid
ynt nac yn ei ddisgwyl, nac yn ei ofni, nac
yn ymbaratoi erbyn y delo: Dywedir. *Luc.*

18. 8: *Pan ddel Mab y Dyn a gaiff efe Ffydd*
ary Ddaear? Mae rhai yn deongli y Gai
 hwn megis wedi ei lefaru nid am ail Ddytodi-
 ad perionol Crist i farnu'r Byd; ond am ei
 Ddyfodiad ete mewn Ffordd o Waredigaeth
 hynod i ddwyn ei Bobl allan o Greulondeb
 a Gorthrymder eu Caeion, yr hon Waredig-
 aeth a fydd mor rhyfeddol ac annisgwylol,
 o herwydd eu dwyn hwynt cyn isfelel, fel ag
 mai prin y bydd Ffydd gan neb i gredul
 Gwaredigaeth.

Eraill a ddeongliant y Lle hwn, megis yn
 llefaru am Ymddangosiad diweddaſ Crist i far-
 nu'r Byd: y bydd y Ddaear y Pryd hynny
 yn gyffredinol wedi ymroddi i Ddirfawch a
 Diotalrwydd, y bydd Dynion drygionus, ac
 Anffyddloniaid, a Gwrthrymmwyr Pobl Dduw
 yn amlhâu, ac y bydd gwir Ffyddloniaid
 yn anaml ac yn deneuon jaw'n: Ni bydd i
 mi farnu pa un yw gwir Ystyr y Lle, eithr
 diogel yw gennyf y bydd yr Annuwion yn
 aml ac yn ddiotal jaw'n yn Nydd Ymddango-
 siad Crist: er rhybuddio'r Annuwion o'r
 Dydd hwn, etto ni chredant y fâth Beth er
 nad oes un Peth yn y Byd ag fydd wirach:
 y mae'r rhai annuwiol ag fydd yn y Byd
 ym mysg Pobl Dduw yn rhyfeddu'n ddirfawr
 na byddent yn rhedeg gyd â hwynt i'r un-
 rhyw ormod Rytedd; y maent yn edrych
 arnynt megis pe ni byddent ddim gwell na
 Dynion ffolion, a Phoblach allan o'u Pwyll,
 pan ydynt yneu gweled yn ymwadu â hwynt
 eu hunain, yn diystyru Melu'wedd, Golud-
 oedd a Gorwagedd y Byd, ac yn gofalu uwch
 law pob dim am barotol Arch i achub eu He-
 neidiau,

Heneidiau, am gael Hawl yng Nghrist, yr hwn a
 trwyddoedd trwy'r Arch, fel tan ei Gysgod
 ef yr ymachubont rhag Dryghin Digofaint
 Duw, yr hwn a gur yn Wynec y rhai an-
 uwiol yn y Dydd diweddaſ. Nid yw yr An-
 uwiolion yn disgwyl Dyfodiad Crist mwy
 nac yr oedd yr hên Fyd yn disgwyl y Diluw
 yn Nyddiau Noah.

Eithr pan ddarffo myned allan o'r Amser y
 drefnodd Duw i'r Byd barhâu, a derchafu o'r
 Angel ei Law i'r Nêf, a thyngu trwy yr hwn
 fydd yn byw yn oes oesoedd na fydd Amser
 mwy : pan yw Dirgelwch a Chyfrinach Duw
 wedi eu gorphen, a phob rhyw Bethau ag oedd
 i'w cwplâu yn y Byd wedi eu gwneuthur â'u
 dwyn i ben, a dyfod yn awr o'r Dydd a of-
 odid gynt i farnu'r Byd, a derbyn o Grift ei
 Awdurdod oddi wrth ei Dâd i wybio a galw
 pawb ger bron ei Frawdle : Och gan y Dy ch-
 ryn y syrth y Dydd hwnnw ar Dylwythau
 drygionus y Ddaear ! pan welont y Nefoedd
 yn agored oddi uchod, a'r cyfryw Fawrhyd
 gogoneddus, ynghyd a'r fâth Lu gogoneddus
 yn ymddangos yn yr Awyr ; a phan yw y
 Ddaear a'r Beddau yn ymagoryd oddi ifod,
 a holl Gyrph meirwon holl Genedlaethoedd
 y Byd yn cyfodi ac yn dyfod allan, a rhai o
 honynt wedi eu cipo i fynu i gyfarfod â'r Ar-
 glwydd yn y Cymmylau, a hwythau gyd â'r
 rhan fwyaf wedi eu gadael yn ôl : a phan y
 byddont yn teimlo Digofaint Duw yn dech-
 reu eu hamgylchynu fel Diluw gwyllt, ac
 wedi ei dywallt i mewn i'w Heneidiau fel
 Dwfr : a phan welont Grift yn dyfod mewn
 Tân llamllyd, o'i wneuthor Dial arnynt aſi

eu Pechodau : Llwyf gwae finnau fe fydd hwn yn Ymddangosiad annisgwyledig a dychryna dwy, a chymmaint ag yw ef yn awr yn annisgwyledig, cymmaint a hynny. y fydd ef Pryd hwnnw yn fwy dychrynlyd: Yna bydd iddynt geisio dringo i Bennau'r Mynyddoedd, eithr hwy a wnânt eu goreu ar ymlysgo tanynt, fel yr ynguddiont rhag Dig yr Oen, ond ni thâl eu Goreu hwynt ddim, ni bydd un Mynydd mor swyn a'u derbyn, canys yr holl Fynyddoedd, a'r Ddaear ei hun, a'r Nefoedd hefyd a ffoant ymmaith rhag Wyneb yr Arglwydd Jesu Crist, pan yw ei Orfedd wedi ei pharatoi i Farn, *Dadg. 20. 11.* Yna hwynt-hwy a edrychant oddi amgylch iddynt, ac a ganfyddint ddartod am bob Nodded, ac nad oes un Ffordd i ddiange wedi ei gadael iddynt. yna hwy a gosiant gyd â Gofid y Rhybuddion y gawsent o'r Pethau hyn; a Chur a Blinder a bigant y Galon trwyddi, am na ddarfu iddynt dderbyn Rhybudd; yna y dymunent gaeafael o'honynt Arch, a Gwae hwythau ganwaith na chwarsent Hawl yng Nghrist; a hwy a gyfrisant mai y Ffyddloniaid, y rhai y darfu iddynt gynt eu rhifo ym mys yr Ynfydion a'r Dynion amhwyll-og, oedd y Dynion callaf ar Wyneb y Ddaear: ac Och mor brudd y dymunent gael newid dau Gyflwr a hwynt ! Nid h wyrach na bydd rhai o'honynt mor rhyfygus ag amcanu dringo ac esgyn i'r Awyr gyd â hwynt pan ydynt wedi myned i fynuat eu Harglwydd, ond fe gais fod wrthynt Bwysau digon trymmion i'w cadw i lawr. Fe fydd Dychryndod Pechadur-aid yn y dydd Diweddaf, pan yw Crist yn dyfod

fod mor ddifwta, mor ddifymmwith, ac
 anilgwyledig, yn Nyddisu'r Diluw.
 4. Ac yn olaf, i beidio ac amlu ychwaneg,
 mae Dyfodiad difymmwith ac annisgwyledig
 i'w wedi ei osod allan trwy Lawiad Tân a
 Brwmstan o'r Nef ar Sodom, a Mynediad Lot
 allan o'r Fangre annuwiol honno, *Luc. 17.*
28, 29, 30. Hefyd mēgis y bu yn Nyddiau
Lot, yr oeddynt hwy yn bwyta, yr oeddynt yn
sed, yr oeddynt yn prynu, yr oeddynt yn gwer-
thu, yr oeddynt yn plannu, yr oeddynt yn adeil-
adu: Eithr o fewn Corph y Dydd yr aeth Lot
allan o Sodom; daeth Tân a Brwmstan o'r Nef
oedd, ac a'u difethodd hwynt oll: Felly y bydd yn
Dydd y dadguddir Mab y Dŷn. Yr oedd
y Sodomiaid yn annuwiol dros ben, gwaeth
oeddynt nac Anifeiliaid, hwy fynnent gynnig
Trais i'r Angylion a anfonafid at Lot, a'u
hadnabod hwynt fel Gwrywgydwyr: yr oedd-
ynt yn gyffredinol yn ddrygionus, nid oedd
cynnifer a deng Wr cyfion yn y Lle, er bod
Lot gyfion yn trigo yn eu mysg: mae'n de-
bygol nad oedd un Dŷn cyfion, heb law y rhai
oedd yn Nheulu Lot: ac er mor ddrygionus
oeddynt, ac er bod Gwaedd eu Pechodau we-
di myned i fynu i'r Nef, ac er bod yr Arglwydd
wedi ei gyffroi ganddynt i Lidiawgrwydd
gymmaint: er hynny yfmala a llawenddigrif
oeddynt: nid oeddynt yn meddwl pan oedd-
ynt yng Nghanol eu Heddwch a'u Llawen-
ydd fod Dinistr buan mor agos: nid llawer
o Amser cyn hynny y darfu i Abraham a'i Wās
eu gwaredu hwynt allan o Law Chedor-
laomer yr hwn y gwrthryfelasant yn ei erbyn,
ac Amraphel a'r Brenbinoedd eraill a'u gor-

fuasai hwynt, ac a gymmerasant y Lle;
 feddyliafant hwy am Elyn mwy lldiog ag oed
 yn ymarfogi yn eu herbyn, sef, Brenin y Nef
 yn erbyn yr hwn y gwnaethant ffolach gwrth
 ryfel, ac o Law pa un ni's gallai neb e
 hachub Bwyta ac yfed yr oeddynt, ac he
 feddwl y byddai eu Chawd, a'i holl Ragddar
 bod cyn gynted wedi eu hysu gan y Fflam
 Prynu a gwerthu yr oeddynt, ac heb ddisgwyl
 ond ychydig y llosgai y Tân eu Harian a'u
 Masnach hwynt mor ebrwydd: Plannu
 adeiladu yr oeddynt, ond nid oeddynt oll yn
 dychymmygu y caent, yn lle Cafodydd o Law
 o'r Nef oedd iddyfrhau eu Planhigion, i ber
 iddynt dyfu, Cafodydd o Dân a Brwnistan i losgu
 eu Planhigion yn ulw a'u Tai i'r llawr. Nid
 oedd y *Sodomiaid* yn disgwyl dim oll am y fath
 Farnedigaeth a hon: yr ydys yn dywedyd Gen.
 19. 14. *Fyned o Lot allan a lleferu wrth ei*
Feibion yng Nghyfraith, y rhai a briodasant
ei Ferched ef, a dywedyd; Cysodwch, ewch all-
an o'r Lle hwn, o herwydd yr Arglwydd o
ddinistria'r Ddinas hon: eithr yr oedd efe yng
Ngolwg ei Feibion yng Nghyfraith fel un yn
cellwair. Yr oedd ei Eiriau ef iddynt megis
 coeg Chwedlau, y rhai ni fynnent eu credu,
 pe amgen ni fuasent yn aros o hyd yn y Lle
 hyd oni ddifawyd hwynt gan y Tân; ac o's
 nid oedd Meibion yng Nghyfraith Lot, y
 rhai wrth Debygoliaeth oeddynt Rai o'r rhai
 goreu yn y Lle, yn credu nac yn disgwyl y
 Farnedigaeth, er cassael o'honynt Rybudd gan
 eu Chwegrwn: llawer llai y darfu i'r lleill
 o'r *Sodomiaid* ei disgwyl hi, y rhai ni chlyw-
 fant o'r blaen am dani. Yr oedd y Tân ym-

Lle; a'r Nefoedd yn gwbl heb ddisgwyl am
 g oedd yn Sodom.
 y Nefoedd ar y Dydd yr aeth Lot allan o Sodom; hi
 gwiodd Dàn a Brwmstan arnynt, ac a'u difeth-
 heb eidd hwynt oll. Yr oedd hi'n Foreugwaith
 eglur, a Lot yn myned allan, a'r Haul a
 ymddangosodd mewn gogoneddus. Ddisgleirdeb
 ac efe yn myned i Zoar, ond yna ni allwn
 dychymmygu i Dywyllni dudew hynod len-
 wi yr holl Wybrennau yn y fan wedi hynny,
 panddaeth yr Arglwydd i wared wedi ym-
 wisgo â Dial megis â Dilledyn, ac wedi gwn-
 eithur tew Gwmmwl yr Wybren yn Orch-
 uid iddo, pan daranodd yr Arglwydd yn y
 Nefoedd, a phan roddes y Goruchaf ei Lais,
 Cenllyg a Marwor Tân; pan lawiodd yr
 Arglwydd Dàn a Brwmstan ar y Lle; Pwy
 all adrodd Wafsga a Phenbleth y Sodomiaid
 ar y Diwrnod hwnnw, tan y Farnedigaeith
 ddisymmwth erchyll hon, yr hon nid oeddynt
 nac yn disgwyl am dani, nac wedi meddwl na
 chlywed unwaith am ei bâth hi? a hwynt-
 hwy yn agoryd Ffenestri a Drysau eu Tai
 yn y Boreu, ac yn canfod fod Gwawr a
 Gwedd y Nefoedd yn newid, a theimlo dryg-
 hin a Thymmeftl y Tân a'r Brwmstan yn
 curo i mewn arnynt mor dost ac mor ddisym-
 mwth: a'r Awyr hithau mewn Môdd llwyr
 aruthrol wedi troi yn Dàn, a'r fâth Dulpau
 berwboeth o Frwmstan wedi ei ennynnu
 gan Anadl Daw yn fyrthio am eu Pennau
 hwynt: a'r holl Fangre wedi ei doddi i gyd ar
 Dàn, a phob Tŷ wedi ei wneithur yn Wen-
 fflam gan y Tân hwn o'r Nefoedd, a hwy-
 thau yn gweled o's aent allan o'u Tai y
 caent

caent eu llosgi gan Dân o'r Nefoedd, o's a
 hofent i mewn, y llosgid hwynt gan Dân
 Tai, a'r fath Wrës hylsg angerddol erchyl
 gan y Tân, ynghyd â'r fath Fwg afiach gwe
 nwynig, drygfawrus taglyd gan y Brwmstan
 fel ag yr oedd mât h o Uffern fechan o Bore
 ac o Bechod yn y Lle; gwae hwythau fyrdde
 ynau o weithiau gan gymmaint Dychryndod
 y Sodomiaid y Dwthwn hwnnw, yna'r Ari
 feiliaid hynny a fynnent ymruthro i mewn i
 Dy Lot i wneuthur Ysgelerder llwyr-ddiras,
 y rhai y darawyd gan yr Angylion â Dallnebb,
 pan ddechreuasant glywed Angerdd y Tân
 hwn, a phan oedd eu Cnawd porthianus pas
 gedig yn dechreu ymroftio wrth y Fflaglau
 purboeth hyn, Gwae hwythau gan gymmaint
 gwaethnâ Chwn yr oeddynt yn udo! Gwae
 hwythau ancirif Weithiau gan mor llwyr be
 nydus yr oeddynt yn gollwng Gwest, yn
 safnrythu, ac yn rhuo o dra Gwewyr ac
 Erchyllod! Yna holl Bechaduriaid y Fang
 re, y rhai yr oedd eu Pechodau gynt yn eigin
 i fynu i Glustiau Duw, pa rhyw Ddolefain,
 Ebwch ac Udgrï llwyr alaethus yr oeddynt
 y Pryd hwnnw yn eu brytheirio allan o bob
 Ty tan wir Deimlad o'u Poenedigaethau
 gorthrwm? yna Meibion yng Nghyfraith Lot,
 y rhai a gawsent Rybydd, oeddynt, y gredaf fi,
 tu hwnt i bawberaill a Gofid Cur a Gor
 threch yn llanw eu Calon am na wrandawfant
 ar Lais eu Tad, ac am na ddarfu iddynt sym
 mud a mudo oddi yno cyn dyfod o'r Tân
 am eu Pennau, yna y gwybuant nad oedd eu
 Tad yn cellwair â hwynt ddim, eithr bod o
 hono o wir ddifrif yn eu rhybuddio, yna y gwy
 buant.

nant nad Chwedlau fegur, ond Gwirionedd
Daw, trwy union Fryd, yr oedd efe yn yf-
ysu iddynt, fel Cennad oddi wrth Ddaw:
Ynma *Sodom* yn awr wedi ei gwneuthur yn
ffwrn danllyd, a holl Annuwiolion y Lle we-
dieu difa ynghyd mewn Môdd disymmwrth ac
annisgwyledig.

Felly y bydd yn y Dydd y dadguddir Mab y
Dyn, pan ddêl yr Arglwydd Jêu Grist i far-
nu'r Byd. Y mae'r Byd yn annuwiol iawn,
a pho hwyaf y parhao gwaethaf i gyd y mae
ynmyned, y mae Pechodau'r Byd annuwiol,
yr un ffynud a Pechodau *Sodom* wedi myned
i fynu gyd ag uchel Lêf i Glustiau Daw: ac
y mae'r Arglwydd wedi estyn allan ei Am-
mynedd a'i Gydimaros drôs Amser hîr a maith
i'w tywys i Edifeirwch: pe ni byddai rhai
Dynion cyfion ar y Ddaear, buasai Dydd Farn
er ys talm. pe ni byddai rhai *Lotau* yn *Sodom*,
fy Môddwl yw Rhai Dynion Etholedig, yn eu
Pechodau, y rhai sydd etto i'w galw, a rhai heb
eu geni, ag sydd raid eu casglu, fe fuasai'r Byd
cyn hyn wedi ei lotgi, o herwydd ei Annuwiol-
deb: mae Mesur wedi ei osod i Bechod y Byd,
yr hwn a gyflawnir, ac y mae Rhifedi wedi ei
bennu o Etholedig Bobl, y rhai heb o hîr a
ddygir i mewn, a chyn gynted ag yr elo *Lot*
i *Zoar*, Daw a lawia Dân a Brwmstan ar
Sodom: ac yr wyf fi yn tebygu mai hwyn gynted
ag yr elo'r holl Etholedigion i mewn at Grist,
dyna'r Pryd yr ymddengys Crist i farnu'r Byd:
ac megis ag y bu yn Nyddiau *Lot*, felly y
bydd ar y Dydd yn ymddangoso Crist: fe
fydd Annuwiolion y Byd yn ddiofal, yn bwys-
ta ac yn yfed, yn prynu ac yn gwerthu, yn
plannu

plannu ac yn adeiladu.

Diwrnod llawen y fydd y *Diwrnod* o flaf
Dyfodiad Crist i rai Pechaduriaid annuwio
hwy fyddant yn bwyta ac yn yfed, yn gwleddu
ac yn meddwi, yn canu ac yn crechwenno
ac yn dodi'r Dýd drwg ym mhell oddi wrth
ynt, ie pan y mor dra agos : eithr Och
Newid Byd y ddaw arnynt y boreu drannoeth
O'r Modd y troir eu Canu yn Udo, a
llawenydd yn Drymder ac yn Ddychryn er
yll.

Y Dydd o'r blaen a fydd yn *Ddydd Ym*
sawr, gyd â llawer yigatfydd i brynu a gwe
thu, ac nid hwyrach na byddant yn cael Bar
gen dda wrth brynu, ac Ynill da wrth we
thu ; ac fe allai y bydd ef yn *Ddiwrnod* tra
fferthus i eraill i blannu ac i adeiladu ; yr hw
a leinw ei Hamser a'u Meddyliau â Gofalo
a Rhagdreffiadau dros lawer o Flynyddau can
lynol, heb feddwl ond ychydig nad yw
Byd i barhâu dros un Flwyddyn nac un *De*
Ddydd mwyach ; A Gwae innau gan y fath
Ddychryn a Gwasgfa a ddeil y Bydolion ym
ma y Boreu drannoeth, pan yw Crist yn ym
ddangos i'w barnu hwynt, a hwythau y
gwledd, ddarfod iddynt, wrth elwa ac ym
Rhyw bethach yn y Byd, y rhai na's gallan
yr awron mo'i cadw, ac na's gallant dycio
gwneuthur dim Llës yn y Dýd hwn o *Dd*
fofaint, golli eu Heneidiau a Dedwyddw
yn dragywydd, yr hyn Bethau ni's gallan
beth mo'i prynu na'u hynhill yn ôl ; ddarfo
iddynt, wrth ymdrafferthu ynghylch Ffilore
a Bugeilrhes bydol esgeuluso yr un Peth an
genrheidiol, yna y dymunant, iddynt, yn

Plannu Coed yn eu Tîr, dreulio eu Hamfer i
 Plannu Grâs wedi ei blannu yn eu Calonau;
 iddynt, yn lle adeiladu Tai i'w Cyrph, oiod
 Sail dda erbyn yr Amser hwn, a chael Hawl
 a Braint yn Adeilad Duw, y Tŷ nid yw o
 Waith llaw, y Tŷ parhaus a thragywy-
 ddol.

Y Dydd o flaen Dyfodiad Crist a fydd yn
 Ddydd i bechu gyd â'r holl rai annuwol, ac
 yn Ddydd o *Ddisfrawch Cyffredinol*: bydd rhai
 yn tyngu ac yn rhegu, bydd eraill yn gorth-
 ymmu, yn treisio ac yn malu Wyneb y
 Plawd, bydd eraill yn gwradwyddo ac yn
 erlid Pobl Dduw; a'r Nôs o'r blaen, se allai
 byddai llawer o Ddynionach drwg wedi
 ymgynnull i chwareu Disau a Chardau ac yf-
 ed trwy'r Nôs i Feddwdod, ac eraill ysgat-
 ydd wedi myned i'r Gwely aflan, ac yno yn
 gorwedd yn eu Brynti, a phawb o'r Annuw-
 olion yn cyfigu mewn Pechod a Disfrawch:
 eithr Sain yr Udgoron diweddas a bair iddynt
 oll ddychlammu a deffroi: pan agoro Pecha-
 duriaid eu Llygaid ar y Boreugwaith hwn, a
 gweled y Nefoedd yn agored o'u blaen; a'r
 Arglwydd Jesu Crist yn disgyn yn y fâth Og-
 oniant y glywsoch gynneu sôn am dano, nid
 oes neb a'r a ddichon adrodd faint eu pen-
 bleth, eu Hing a'u Torcalon yn y D-dd
 hwnnw: ac Ebrwydd-dra Dyfodiad Crist a
 wna eu Harfwyd hwynt yn fwy: rhai o hon-
 ynt a fyddant wedi clywed am y Diwrnod
 tanllyd hwn, pan y byddai i'r Nefoedd fyned
 heibio gyd â Thwrwt, pan y byddai i'r El-
 lenau doddi gan wir Wrês, a'r Ddaear, a'r
 Gwaith fydd arni losgi; ac wedi clywed hef-

yd am y Môdd a'r Ffordd i ddiange rhag D
 al y Dydd hwn, wedi cael Cyngor i adael e
 Pechodau, i ddiange rhag y Llid a fydd,
 fryfio allan o Sodom, o's mynnent na losg
 hwent yn ei Fflammau echryslon hi : i fyned
 ymmaith a pheidio ag edrych drach eu Cefnau
 i ffoi yn ddiattreg i Zor, lle yn umg y gall
 ent lechu ac ymguddio, i fyned hyd yn Nin
 as Noddfa, o's mynnent ffoi rhag y Dial
 oedd yn erlid ar eu hôl hwynt, yr hwn a
 dalodd hwynt ar eu Plyg : ac yr oeddynt we
 di eu gwahôddi Deulu Duw, ac i Freichiau
 ei Drugaredd et : yr oeddynt wedi eu gwa
 hôdd at Grist, ac i fod yn gyfrannogion o
 Râs ef yn rhâd : byddir wedi dywedyd dra
 chesfn a thrachesfn wrthynt, o's myned y
 wnaent ar hyd Ffordd Pechod, y byddai An
 wiredd yn Ddiniestr iddynt, mai cyhyd ag yr
 arhosent mewn Cyflwr anedifeiriol ac ang
 rediniol, y byddai Digofaint Duw yn gorph
 ywys arnynt : byddir wedi dywedyd wrthynt
 y byddai Digofaint Duw yn gorphywys arnynt
 byddir wedi dywedyd wrthynt mor hyfryd o
 Jachawdwr oedd yr Arglwydd Jetu Grist, ac
 mor bared y byddai efe i'w derbyn hwy, o's
 elent atto trwy Ffydd ac Edifeirwch am Bech
 od ; fe fyddir wedi dywedyd wrthynt pa fâth
 Farnwr llidiog a dieiriol y fyddai efe, a pha
 ryw Ddial y gymmerai arnynt yn y Dydd di
 weddaf, o's ni chymmerent Rybudd yn y
 Dydd o Râs a genhadwyd iddynt ; hwy fydd
 ant wedi clywed fod Tân Uffern yn burboeth
 ac yn annoddefadwy, a bod Digrifwch y Nef
 oedd yn bur felus ac yn dra dymunol, a
 hwythau wedi ersyn arnynt yn daer ac oddif-

if ar ffoi rhag y naill, ac ar dderbyn y llall,
 a hynny gyd â'r Rhesyddiau ac ar yr Am-
 modau sicraf; Eithr cyffelyb oeddynt hwy i
 Feibion yng Nghyfraith Lot, ni ddarfu iddynt
 gredu ddim: Yr oedd y Gweinidogion ag
 oedd yn eu rhybuddio hwynt, yn eu Gol-
 wg hwy megis pe buafent yn eu gwatwar
 ac yn cellwair â hwynt, yr oedd eu Geiri-
 au megis Chwedlau segur: beth byrnag o
 Ffrwst y wnaeth Lotau i fyned allan o Sodom,
 nid oedd arnynt hwy Bluyn yn ylgogyd,
 ni ymofynnafant hwy am un Zaar i ffoi iddi;
 hwy a goffeidiafant eu Pechodau ac ni syn-
 nent eu gadael ddim; hwy a glywsiant am
 Grist ond fe ddarfu iddynt ei esgeulufo, ei
 ddiystyru a'i wrthod ef; nid oedd gan-
 ddynt Olwg o'r Eisiau test oedd arnynt gael
 lachawdwr. nid oedd arnynt nac Ofn Dig-
 ofaint tragywyddol na Chwant Drigrifwch
 tragywyddol nac un mymryn o Ofal am eu
 Heneidiau anfarwol.

Eithr pan yw Crist yn dyfod i wared
 mor ddisymmwth ac mor annisgwyledig i'w
 barnu, a'u henog-farnu hwynt, a'u taffu
 i'r Llyn sydd yn llosgi o Dân a Brwm-
 stan: yna hwy a gofiant y Pethau ym-
 ma gyd a Gofid llawer mwy nâ'r Go-
 fid oedd ar Feibion yng Nghyfraith Lot
 pan oedd Tân a Brwmstan wedi ei
 lawio o'r Nefoedd arnynt, y rhai ni wranda-
 went ar Gyngor eu Tad fel y Diangent rhag
 y Dinistr,

Dyna swriadiwyd ei draethu ynghylch gwedd
 Ymddangosiad Crist, ynghylch y Pethau y wna
 efe ar ei Ymddangosiad, ynghylch fierwydd ac
 Ebrwydd.

dra ei Ymddangosiad ef, ni awn bellach i briodoli
neu i wneuthur Defnyddiau oddi wrth yr hyn
a lesarwyd, ac Ysbryd Duw a fyddo yn pri-
odoli'r cwbl at y Galon.

P E N. XIII.

Y PRIODOLIAD

YR Arglwydd Jesu Crist a ymddengys
yn sicr ac ar fr. s.
Mae'r Dydd wedi ei ofod gan Arfaeth
dragywyddol ac anghynewidiol Duw, ac y
mae'r Peth er nad y Pryd wedi ei ddadgudd-
io gan Dduw yng Ngair y Gwirionedd: y
mae'r Dydd yn nesáu, ni ddichon ef fod ym
mhell: mae'r Amser yn ehedeg ar Adeinydd
buain: mae'r Dydd ar ddarfod; mae Cysgodau'r
hwyr wedi ymestyn yn hir iawn: ychydig bach-
igyn etto a dyna Crist wedi dyofod ymna: efe
a ymddengys yn ei Ogoniant; erioed ni wel-
odd Llygad Dŷn y fâth Ogoniant a Mawrhydi,
yn y Pennadur daearol mwyaf, ag a wehryna
yr Arglwydd Jesu Crist ar y Dydd hwn;
yr holl Rwyfsg a'r Rhodres, yr holl Ddisgleirdeb
a'r goleuwedd Ogoniant y darfu gwychu rhai
Tywysogion â hwynt yn eu gorfoleddus Ym-
ddangosiadau, nid ynt, ô'i cyftadtu â Rhwyfsg
a Disgleirdeb yr Arglwydd Jesu Crist yn ei
Ymddangosiad hwn, ddim amgen na Goleu
Cannwyll, Bugeien oleu, neu Bren pŵdr liw
Nôs, wrth ei gyftadlu â Goleu'r Haul yn ei
Ogoniant Hannerddydd goleu. Heb o hir
Pyrth

Pyrth y Nêf a ddrychafant eu Pennau, a'r Dorau tragywyddol hynny, y rhai y mae Crist yr awron o'u mewn yn aros, a ymagorant; ac yna Brenin y Gogoniant hwn a ddaw allan, ac a ddaw i wared mewn Miwr-edd difgleirwylh a thanbaid rhyfeddol. Dywedir, *Pfal. 47. 5. Dyrchafodd Duw â llawen Floedd, a'r Arglwydd â Sain Ulgorn; yna Duw a ddisgyn a Llawenfloedd, yr Arglwydd â Sain Ulgorn, i Thest. 1. 16. Cyrbylau'r Arglwydd ylynt ugain Mil sef Miloedd o Angylion* *Pfal. 68. 17.* Yr holl Angylion sanctaidd a fyddant yn gwasanaethu arno, ac yn chwythu yn yr Udgorn o'i flaen ef yn y Farn ddiweddas hon, i ddeffroi a gwyfio'r Byd gerbron y Frawdle, yna y tywylla'r Haul yn y Ffurfasen, pan ymddangoso y gogoneddusaf Haul hwn: yna holl Adeilad y Nêf a sigla, a feiliau'r Ddaear a symudir, y Mynyddoedd tragywyddol a ymostyngant, a'r Brynniau tragywyddol a ddadymchwelant: ie, 'r Nefoedd a ânt heibio gyd â dirfawr Dwr, ac megis Llyr wedi ei blygu ynghyd; a'r Defnyddiau gan wir Wres a doddant; a'r Ddaear a fydd ar Dân, a phob Mynydd ac Ynys a ffoant rhag ei Wynneb ef: yna'r Môr a rua, a phob Creadur ond odid a fydd mewn Braw a Syn-dod aruthr: yna Tylwythau drygionus y Ddaear a alarant, a'r Sainct a lawenychant ar y gogoneddus Ymddangosiad hwn o eiddo'r Duw mawr, a'u Hiachawdwr hwynt.

Ond pwy a fydd byw ar y Diwrnod gogoneddus hwn? Pwy a fyddant yn Edrychwyr i dremio ar y mawrion Bethau hyn? Pwy biau'r Llygaid a fydd yn canfod yr Ol-

wgw fendigaid hon? Llawer o Frenhincedd
 Phrophwydi, a Gwyr cyfiawn a ddymunafar
 weled Crist wedi dyfod yn y Cnawd, ond ni
 gwelfant ef, a chlywed y Pethau a ddysgod
 efe, ond ni chawsant eu Dymuniad: Cen-
 hedlaethau lawer a aethant i gyfgu i'w Bedd-
 au cyn cymddangos o Grift y Waith gyntaf
 y Cyfiawn a'i gwelfant ef o hirbell, ac yn dy-
 wyll mewn Cysgodau a Ffuriau; ychydig
 oedd yn byw yn y Dyddiau y bu ein Hachu-
 bwr yn trigo ar y Ddaear: nid oedd ganddo
 nemmawr o Ddisgyblion i'w gwnenthur yn
 ddedwyddol trwy ei Gydnabyddiaeth herfonol
 a'i Gyfanneddiad gyd â hwynt; gwedi yma-
 dael o Grift, darfu i lawer ddyfod i mewn i'r
 Eglwys, y rhai er iddynt ei garu ef, a chred-
 ynddo, etto ni weliant mo hono erioed
 Llygaid Corphorol: Rhyw un a ddymunodd
 weled tri pheth, *Crist yn y Cnawd*, *Paul*
yn y Pulpid, a *Rhufain* yn ei Gogoniant
 eithr Pethau wedi myned heibio a ddiflannasant
 allan o'r Olwg, ac ofer yw eu dymun-
 mwyach: Y mae Angau wedi cau Llygaid
 Myrddiwn o Ddisgyblion Crist, y rhai a glyw-
 fant Sôn am Grift, ond heb ei weled ef erioed
 Ac o ni ddifethwyd eu Gobaith hwynt yn y
 Beddau gyd â'u Cyrph, y rhai fydd wedi troi
 yn Bydrni a Braendod? Ac o nid ym ninnau
 oll yn bryfio tu â'r Ytaseelloedd tywyll hyn-
 dy, lle nad oes un Pelydryn o Oleuni yn ty-
 wynau, a'r lle na's gellir gweled dim? Y
 rhai Cyfiawn ag a fyddo wedi eu gadael yn
 ôl, pan ddêl Crist i wared, a fyddant dded-
 wydd yn wir, pan welont eu Harglwydd yn
 yr Awyr, ond o's byddwn ni meirw cyn y

Amser, beth y fyddwn ni gwell?

Garedigion, moeswch i mi ddywedyd i chwi, neu yn hytrach credwch Air Duw, yr hwn a ddywaid wrthych, Y bydd pawb o honoch yn Edrychwyr i weled y Pethau mawrion a fydd yn y Dydd diweddaf: holl Genedlaethau y Gwyr a'r Gwagedd a'r a fuant erioed byw ar Wyneb y Ddaear, ac y fydd yn cyfigu yn y Llwch, y pryd hwnnw a ddeffroir, ac a gyfodir, ac a fyddant byw ynghyd, ac fe'ch ceir chwithau yn fyw yn eu mysg hwynt: yr hyn a ddywedodd ein Hiachawdwr wrth Archoffeiriaid a Henuriaid yr Iuddewin, ger bron pa rai yr achwynwyd arno, ac y safodd yntef megis Carcharor, *Ar ôl hyn y gwelwch Fâb y Dŷn yn eistedd ar Ddebeulaw'r Gallu, ac yn dyfod ar Gymmylau'r Nêf.* Mat. 26. 64. yr un Peth a allaf finnau ddywedyd wrthych chwi oll ag fydd yn fy ngwrando i heddyw, ar ôl hyn y gwelwch Fâb y Dŷn yn dyfod ar Gymmylau'r Nêf: *Dadg 1. 7. Wele, y mae efe yn dyfod gyd â'r Cynmylau, a phob Llygad â'i gwêl ef.* Y Llygaid yna â pha rai yr ydych yn edrych arnaf fi neu ar eu gilydd, a welant yr Arglwydd Jesu Grist yn dyfod yn yr Awyr: y Clustiau yna â pha rai yr ydych yn gwrando arnaf yn pregethu'r Athrawiaeth hon i chwi, a glywant Lais yr Udgorn diweddaf, a'r Lawenfloedd fawr gyd â'r hon y disgyn Crist allan o Frenhinllŷs ei Dâd i'r Byd isod hwn; y Cyrph yna y fydd yn fetyll neu'n eistedd yn y Lle hwn a safant ger bron Brawdle Crist yn y Dydd diweddaf.

Derbyniodd Angau, Awdurdod gan Dduw i'ch bwrw

bwrw chwi allan o'ch Trigfannau, a llusgo
 eich Cyrph allwi i'w Garchar ef; ac y mae
 Gelyn hwn ar y Ffordd, ac y mae efe yn
 erlid ar ol pawb o honoch, ac yn eich annos
 a pha cyn nesed at eich Drysau y mae efe
 wedi dyfod, ni's gwyddoch; y mae ei Saethau
 ef yn echedeg o amgylch eich Clustiau, ac yn
 hwyr neu'n gynnar, yn hên neu'n jeuainge
 fe'ch tarawir chwithau ganddo, nid oes a
 ddiange rhag ei Ergyd ef, mae'ch Amter yn
 treulio, mae'ch Awrlestr yn rhedeg, a chyn
 pen nemmawr Ennyd chwi chwythweh allan
 eich Anadl diweddas, a'r Cyrph yna y rhai
 yr ydych yn eu dilladu ac yn eu porthi, ac yn
 darbod diostynt beunydd, a orweddant yn
 feirw, ac a ddygir gan eich Cyfeillion galarus
 i'w Beddau: A chyn sicred ag Angau fe ad-
 gyfodir eich Cyrph chwi yn Nysodiad Crist
Derbyniodd Crist Awdurdod gan Dduw i far-
nu'r Byd, ac efe a ddisgyn o'r Nef, ag Ag-
oriadau Marwolaeth ac Uffern ganddo, ac a
egyr Ddrysau y Lleuedd y bo eich Llety
 chwi, ac a'ch dŵg chwi allan i'ch barnu;
 rhaid fydd i mi ddeffroi ar y Dydd hwnnw,
 o's byddaf wedi cwympo a huno yn fy Medd
 cyn hynny, a chyfodi a rhoddi Cyfrif 'drosof
 fy hun; ac am yr Eneidiau a roddasid dan fy
 Ngofal, i'm Harglwydd a'm Hathro; a bydd
 i chwithau ddeffroi hefyd, a rhoddi Cyfrif
 drosof eich hunain ac o'ch Gweithredoedd
 i'r Barnwr gogoneddus hwn; yna eich Buch-
 eddau a ailedrychir, eich Gweithredoedd a
 holir, ac yna y mynnir gwybod beth a fuoch
 yn wreuthur erioed er pan ddaethoch i'r
 Byd, pa fodd y treuliasoch eich Hamfer, pa

yw Ddeunydd a wnaethoch o Odfaen a
 moddion Grâs; yno yr ymddengys pwy yw
 Defaid Crist, a phwy yw'r Geifr, bynnag pa
 fodd y maent yr awron yn ymdyrru weith-
 au ynghyd yn un Fintai; yna'r ymddengys
 hefyd pwy yw'r Morwynion câll, a phwy yw
 y rhai ffôl, gan na pha fodd y mae pawb yn
 awra'u Lampau yn llewyrchu: yna yr ad-
 waenir pwy fuasai'n ddoeth i Jachawdwriaeth:
 pwy a wnaethai eu Heddwch â Duw yn y
 Ffordd, pwy a drwsiasai eu Calonau â Grâs,
 ac a drysorasai eu Trysor yn y Nê, ac a ych-
 wanegasai eu Talentau ar y Ddaear, er rhyn-
 gu Bôdd eu Harglwydd, a phwy fu'n wallus
 yn gollwing y Cynbauar heibio'n ddiles, ac yn
 pechu ymmaith Ddýdd Grâs, gan esgeuluso
 Crist, a'r Pethau a berthynent i'w Heddwch
 a'u Gwynfyd, hyd o ni's cuddiwyd hwynt
 allan o'u Golwg pwy fu'n Rhagrithwyr ac
 yn Anffyddloniaid, ac yn gwafanaethu amryw
 Chwantau, yn lle gwafanaethu Arglwydd y
 Bywyd a'r Gogoniant; a phawb o'r Pecha-
 duriaid annuwiol a chwilir allan ac a gosbir:
 yna pawb o honoch chwithau, ie'r holl Fyd
 a grêd yr Athrawiaeth yr ydym ni yn awr
 yn ei phregethu ynghylch Gwagedd y Crea-
 duriaid, Drwg Pechod, yr Eisiau o Grist
 Godidowgrwydd Grâs, Dedwyddwch Plant
 Duw: Gwae fi beth fydd Pris Maddeuant
 Pechod, Hawddgarwch Duw, y Mesur lleiaf
 o Râs y pryd hynny? mae ein Hathrawiaeth
 ni ynghylch y Pethau ym mor wîr yn awr,
 a Gwerthfawrogrwydd Crist a Grâs, a Iach-
 adwriaeth mor fawr, er y bydd Dynion y
 prýd hwnnw yn eu priso'n fwy, o blegid y
 M m bydd

bydd eu Gwerth yn fwg amlwg.

Eithr rhoddwch i mi Gennad i ddodi
Athrawiaeth hon ynghylch Sicrwydd ac E
rwydd-dra Dyfodiad Crist i farnu'r Byd,

1. *At Bechaduriaid,*

2. *At Ffyddloniaid.*

3. *At bob un o'r ddeuoedd.*

1. *Mi lefaraf wrth Bechaduriaid :*

1. *I'w bamlygu, 2. I'w deffroi. 3. I'w Cyg*
ori.

1 *I ddadguddio pechaduriaid.* A fydd

Arglwydd Jetu Grist ymddangos yn sicr
ar frŷs i farnu'r Byd? Ac a fydd i'r Hollf
dderbyn Gwŷs i ddyfod i'w Frawdle
Diammeu yw yntau y dylech chwi yn ana
neb eistedd i lawr bob un o honoch, ac ysty
ied pa Baratoad a wnaethoch erbyn y Dy
hwn : Fe fydd pawb o honoch yn edrych
Grist ac ar ei Ogoniant efar Dydd hwnnw
Ond nid Edrychwyr tegur fyddwch chwi, me
gis yr oeddych gynt wrth edrych ar Chware
on drycholiaethus, y rhai a ddarfuant, a chw
thau wedi rhyned ymmaith heb sawr Gyt
o'r pethau a welsoch : Nag ê, chwi fyddw
oll yn sawr eich penbleth yn yr Ymddang
ad hwn o'r eiddo *Crist*, hi fydd yn gwa
arnoch yn drymmach nag ar y rhai fo i fef
am eu Bywyd ar Ymddangosiad y Barnwr,
hwn y fydd yn dyfod i roddi y Farn arny
fe'ch profir bawb o honoch ar y Dydd hw
nw, ac fe fydd eich Gwae a'ch Gwynn
tragywyddol yn sefyll ar y Cyfrif a roddo
ac ar y Farna adroddir arnoch gan y Barn
mawr; gan hynny moeswch i mi attolyg
chwi oll holi eich hunain, a ydych chwi

barod erbyn Dydd y Farn ymma : Diwrnod
 lethlyd y fydd hwn i'r Pechaduriaid hynny
 ag y fo i'r Arglwydd Jesu eu barnu i Boenau
 tragywyddol, ai nid oes neb o'r fâth yn eich
 plith chwi? ai nid oes neb o'r Annuwion
 wedi ymgynnull i'r Lle hwn? a ydych chi
 yn Sainc ac yn Blant Duw i gyd oll? O
 nid ych yn gyfryw, chwi a chwennychech
 eich bod chwi yn gyfryw yn yr Amfer hwn-
 nw : eithr a ydych chi oll yn gyfryw yn
 awr? se all y gwaethaf o honoch chwi fod
 yn gyfryw, o bydd i chwi o ddifrif, yn ddiwyd,
 ac yn dymmoraid geisio y fâth Uchelfraint,
 ond a ydych chi yn gyfryw etto? O nid oes
 ymma lawer ag y bydd i'r Arglwydd Jesu
 Grist ddyfod mewn Tân fflamlyd i ddialarn-
 ynt? hi fyddai yn rhy faith i mi ymma lefaru
 am yr holl Pechaduriaid hynny ag y bydd i
 Grist eu heuogfarnu, yn enwedig a minnau
 wedi llefaru yn bennodol am danynt eisoes
 dan yr Argyhoeddiad, o'r Tu dalen 100.

hyd ddiwedd y benod Eithr
 yn fyr ac yn fwy cryno er dadguddio y cyf-
 ryw Ddynion, fel y byddo i chwi holi eich
 hunain a ydych chi o'u Nifer hwynt. Y
 Pechaduriaid y bydd i Grist eu heuogfarnu yn
 ei Ymddangosiad a ellir eu hadnabod wrth y
 Nodau hyn; 1. *Anianol* 2. *Enawdol* 3. *Cytk*
reulig ydynt:

1. Crist a euogfarna y rhai *Anianol*.

Fy Meddwl yw y cyfryw rai ag fydd yn y
 Cnawd, y rhai fydd yng Nghysfwr Natur, y
 sawl ni adgenhedlwyd ac ni ailanwyd erioed
 trwy y Gair a'r Ysbryd, y sawl ni phrosafant
 erioed mo Waith Grâs ar eu Calonau : y

rhaf fydd ddeillion, ac ni chawsent erioed
 mo'u Llygaid yn agored i weled eu Pechod
 a'u Gwaredwr, y rhaf y dodwyd hug arnynt
 gan Dywyllwg, ac y rhoddwyd arnynt
 Fwgdw gan Orchudd Anwybodaeth ac Ang-
 rhediaeth, ac ar Olygon pa rai y mae y
 fâth Gennau praffion, fel na weisant erioed
 mewn Ffordd ysbrydol a chadwedigol mo-
 ogoneddus Oleuni yr Efengyl, y rhaf sy'n cyf-
 gu, a'u Cydwybodau erioed heb eu deffro-
 o'i Diofalwch cnawdol, y rhaf fydd a'u Cyd-
 wybodau wedi eu feirio â Harian poeth, ac
 yn goddef iddynt bechu heb nemmawr o Ger-
 ydd neu Waharddiad: y rhaf fydd feirw mewn
 Pechod, ac heb eu bywhau erioed gan Ys-
 bryd y Bywyd; y rhaf fydd Gaethweision i'w
 Trachwantau a than Allu teyrnasol Pechod,
 ac heb eu gwaredu erioed rhag y Caethiwed
 hwn yr hwn fydd waeth nâ Chaeithiwed y
Twrciaid; y rhaf ni arlloesiasid erioed o
 honynt eu hun, ac ni ddarostyngwyd, y rhaf
 ni wir edifarhasant, ac ni alarasant am Bech-
 od yn jawn, y rhaf ni thynnafid yn nerthol
 at Grist, ac ni unwyd yn achubol ag eif: y
 rhaf ni adnewyddwyd erioed yn eu meddylliau
 a'u Calonau, ac ni ffurfiwyd ar ôl Delw
 Duw, ac ni phlannwyd yng Ngardd yr Arg-
 lwydd, ac ni impiwyd yn y Cŷff newydd: y
 rhaf y mae yk holl hên Beibau yr aros yn-
 ddynt ac fydd oll yn gnawdol, yn yr unrhyw
 Gyflwr ag y daethant i'r Byd: eu Personau
 a euogfernir gan y Barnwr, *Jo. 3. 3. Mat.*
13. 3. Rhuf. 8. 13. 2 Cor. 5. 17. Eph. 4. 22
23, 24. 1 Cor. 15. 50. Mat. 5. 8. Heb. 12.
14. Luc. 13. 3: Dadg 21. 27.

2 Crïst a euogfârna'r rhai *Cnawdol*: fy Meddwl yw y rhai fydd mor bell oddi wrth ymwadu â hwynt eu hunain, croeshoelio'r Cnawd, marwâu Gweithredoedd y Corph, cymmeryd i fynu'r Groes, rhodio Ffordd gul Ufudd-dod manol, ymdrechu i fyned i mewn i'r Porth cyfyng, yr hwn Borth yn unig a'u dŵg i Fywyd a Gwynfyd tragygywyddol, a chaethiwo eu meddyliau, eu Hewyllys, a'u Serchiadau i Lywodraeth Crïst, a byw megis Gweision ufudd a ftyddlon iddo, Enw yr hwn fydd arnynt; ag y maent yn ymdrechu i garcharu, i yrru o'r Wlad, neu i ymguddio rhag Goleuni y Gwirioneddau hynny a allai ddangos iddynt y Pethau hynny, ac yn ymdrechu i wobrwyo a chau Saffn Cydwybod, yr hon a allai eu cymmell hwynt; ac i ysgwyd ymmaith Lywodraeth Rhefwm, yr hwn a allai ddodi Genfa rhwng eu Gwefflau a'u hattal, ac felly yn ymroi i Afreolaeth, gan wneuthur Rhagddarbod dros y Cnawd, er mwyn cyflawni eu Chwantau ef gyd â phob Awyddfryd, y rhai fydd wedi ymddirywio a chwympo ymmaith oddi wrth y Sancteiddrwydd hynny ag yr oedd Natur wedi ei gynnylgaedda â hi yn y Creadwriaeth cyntaf, cyn belled ag y maent wedi colli Gweddillion ac Olion Delw Duw, ac wedi deleu allan Argraph ei Gyfraith ef yr hon oedd wedi ei cherfio ar Galon pob Dŷn, ac wedi gwneuthur eu hunain yn llwyr goffelyb i Anifeiliaid, i.e. yn waelach o lawer na'r Anifeiliaid a ddifethir; y fâth ag yw yr rhai fydd yn ymroi i Foddhâu y Blys cnawdoi ac yn rhedeg i Ormodedd, ac yn ceisio eu dedwyddwch

Dedwyddwch pennaf, wrth foddhau Gwyn-
iau'r Cnawd, megis y Meddwon, a'r Glyth-
ion a'r Gedinewyr, y rhai fydd yn ymdreig-
lo yn Llaidd y cyfryw Bechodau budron, y
rhafsydd yn treulio eu Dyddiau yn y cyfryw
Ddifyrrwch câs, ac yn crynhoi ac yn pentyr-
ru cymraint o Ddigrifwch a Meluswedd cnaw-
dol ag a ailont ddyfod o hyd iddynt, heb ed-
rych dim ar Gyfraith Dduw, yr hwn fydd
yn eu gwarafun : ac heb brisio'r Digrifwch
uwchaf, a melusaf, yr hwn a all weddu yn
ddynt, ac y fydd hefyd o hyd Cyrraedd iddynt,
pe gwnaent ond ei geisio yn y Ffordd ag y
mac Duw wedi bennu : Pawb oll ag fydd yn
cyflawni Chwantau'r Cnawd ydynt Blant d-
gofaint, *Eph. 3. 3.* A rhei'ny ag fydd yn tra-
boddhau eu hunain, ac yn byw yn rhy hel-
aethwych a moethus ymma, a gânt gan
Grist ddifawr Boen a Phenyd ar ei Ymddan-
gosiad ef, *Dadg. 18. 17. Luc. 6. 25.*

3. Crist a euogfarna'r y rhai *Dacarel*, y
rhafsydd yn tryfori iddynt eu hunain Drysor
ar y Ddaear ac yn esgeuluso'r Tryfor nefol.
Mat. 6. 19, 20. Y rhafsydd yn caru'r Byd
a'r Pethau fydd yn y Byd, ac heb ddim gwi-
Gariad tu ag at y Tâd, yr hwn yw Duw
Cariad, a Daioni pennaf Dynol Ryw, : *Ysa.*
2: 15: Yr holl Fydolion cybyddus erintach-
lyd a euogfernir gan Iesu Grist am eu Ca-
lon-Eulunaddoliaeth, *Eph. 5. 5, 6.* Yn en-
wedig Dynion anghywir ac anghysion, fef, y
Gorthrymmwyr a'r Cribddeilwyr : y Ddaear
y fydd holl Ran y rhafsydd a wnaethant Ddewif-
iad o honi, ni bydd dim Lle i'w gael i'r rhaf-
hynny yn Nheyrnas Nefoedd, *1 Cor. 6. 16.*

4. Crist a euogfarnu y rhai *Cythrêdig*, pawb ag fydd yn Blant Diafol ag fydd yn dwyn ei Ddelw ef, yn gwneuthur ei Waith ef, ac yn ymroddi i fod yn Weifionach ac yn Gaethion iddo ac yn ymdrechu ar dderchafu Braint ei Deyrnas ef: pawb ag fydd tan Allu Balchder Dieflig, Centigen Ddieflig, Malais Dieflig, a'r Dynion Dieflig hynny a'r y fydd yn goganu, ac yn erlid Pobl Dduw: Mewn Gair pawb o'r iawl fydd yn byw Yftod barhaus o Bechod, ac heb roi ymimaith yr Allwad o Bechu trwy Edifeirweh, ac heb gael Pardwn am Bechod trwy Ffydd, ac heb ymroddi i ufuddhâu i'r Esengyl, a euogfarnir gan Grift yn ei Ymddangosiad

Holwch chwi eich hunain, Gymru annwyl, wrth y Pethau ymma, a'r Pethau y ddywedpwyd o'r blaen, i edrych na bo neb o honoch chwi o Rifedi y Dynion anhappus hyn, na bo neb o honoch chwi yn gnawdol, yng Nghyflwr Natur: na bo neb o honoch chwi yn ymroi i Feluschwant, neu yn ddaearol; na byddo neb o hynoch chwi yn Blant y Diafol; na bo neb o honoch chwi yn Feddwon, yn Odinebwyr, yn Gelwyddwyr, yn Absenwyr, yn anghyffion, yn anghywir ac hefyd yn anedifeiriol, yn Anffyddloniaid, ac yn Blant yr Anutudd dod, yn erbyn pa rai y dadguddir Digofaint Duw, pan ddadguddier yr Arglwydd Iesu Grift o'r Nefoedd i farnu'r Byd.

2. I ddeffroi Pechaduriaid. A ymddengys yr Arglwydd Iesu Grift yn ficer ac ar frÿs? Midebygwn yntau y dylai yr Athrawiaeth hon ddeffroi a diuno Pechaduriaid cysglyd, a'u pigo

pigo hwynt allan o'u Diofalwch cnawdel:
 ydyw Cydwybod yn eich cyhuddo chwi, a
 yn dywedyd yn gyfrinachol wrth neb o hono
 eich bod chwi o Nifer y Dynion hynny ag
 bydd i'r Arglwydd eu barnu'n euog yn
 Llydd diweddaſ, a'u barnu i Uffern. mi debyg
 wn y dylai hynny beri i chwi neidio ar eich
 Traed, ac edrych oddi amgylch; mi debygwn
 y dylai beri i Wallt eich Pen sefyll, a pho
 Cymmal figlo; mi debygwn y dylai eich
 llanwi chwi ag Ofn a Phryder, ac argraphu
 y fâth Drallod ar eich Hysbrydoedd, a'r
 dorrai Awcheich holl Gysuron a'ch Digr
 weh daearol, wrth ystyried yr Enbeidrwyd
 tost yr ydych ynddo o herwydd Pechod, Eu
 ogrwydd yr hwn fydd yn gorwedd yn orth
 rwan arnoch. Mae pob Gair o'r Athrawiaeth
 hon yn deffrous.

i. *Deffrowch*, Bechaduriaid, *Deffrowch*
 Fe ymddengys Crist i farnu'r Byd, yr hwn
 y darlleinasoch am dano, ac y clywsoch am
 dano, ac y cawsoch lawer Cynnig o hono
 ond er hynny byth heb gymmeryd eich hyn
 nill i'w dderbyn ef ac i lynu wrtho: fe ym
 ddengys Crist yn ei Ogoniant yn yr hwn
 fedrech chwi weled na Phryd na Thegwa
 arno; fel y dymuncch ef: fe ymddengys Crist
 fel *Barnwr*, yr hwn a allasech chwi ei gael fe
 eich *Iachawâwr*. Bechaduriaid, fe ymdden
 gys Barnwr yr holl Fyd, ac a ellwch chw
 gyſgu dan Euogrwydd Pechod? fe fydd
 Barnwr yn dra gogoneddus, yn dra galluog
 yn dra doeth, yu dra Sanctaidd, yn dra
 chyfion, yn dra manwl, yn dra llidiog, y
 Farnwr na's galler eiriol arno, megis ag
 dangoswyd

angoswyd i chwi, Tu dalen — 106.
 byd y 108. ac etto a ydych chwi yn ddi-
 ol ac yn ddisfraw. Chwi sedrech gyfsgu er cly-
 wed o honoch Sôn am Farnedigaethau tymmo-
 pol, chwi glywloch sôn am Ryfeloedd yn Flan-
 ders ac yn yr Hubaen, chwi glywfoch sôn am
 y plâ fugynt yn Llundain, ac mewn mannau
 yng Nghymru, ac yn ddiweddar ym *Merseils*
 yn Ffraince, ac yr ydych yn clywed etto beu-
 nydd am Dersyfcoedd a Thywallt Gwaed ar
 Dir a mor, ond er hyn i gyd nid oes dim yn
 eich dihuo, ac a ellwch chwi hefyd gyfsgu dan
 y meddylliau am y Farn ddiweddas, pan yw y
 Gofbedigaeth a dywelltir y pryd hwnnw i fod
 yn Gofbedigaeth dragwyddol.

2 *Deffrowch*, Bechaduriaid, *deffrowch* *Fe*
ymddengys Crist yn ddilys i farnu'r Byd, pe bu-
 afai ond se allai ac ysgatsydd o Ddysodiad Crist
 i Farn, yr wyf fi yn tebygu y dylasai hynny
 ddeffroi Pechaduriaid euog, ond pan y mae fi
 erwydd o'r peth, pa faint mwy y dylai hynny
 eich deffroi chwi cyn wired a bod Duw yn
 eirwir, cyn wired a bod yr Ysgrythurau yn
 Air iddo, cyn sicred a'ch bod chwi yn Greadu-
 riaid ac yn Bechaduriaid, cyn sicred a hynny y
 bydd i'r Arglwydd Jesu Crist ymddangos i far-
 nu'r Byd annuwiol yn y Dydd diweddas. Bu
 Brydain gynt dan Ergydion llawer Barnediga-
 eth drom, mae Brydain etto a Barnedigaethau
 yn cael eu hamcanu gan ei Chafeion iddi, ac se
 ddichon Duw beri iddi cyn bo hir yfed Cwpa-
 naid chwerwach nag a ysfai hi erioed etto,
 yr Ystyriaeth o hyn a ddylai ddihuno Pechadu-
 riaid diosol, o herwydd na's gallant addaw
 iddynt

282 Ymddangosiad Crist

iddynt eu hunain ddigon o Gysgod ar y ffa
 Amser: etto y mae Posiblwydd y gellir crifo
 ar Dduw ein harbed, a doddi ei Gledlyf yn
 Wain, a rhagflaenu ein Dinistr yr hwn yr
 yn ei haeddu, eithr y mae Dyd y Farn
 dra ficer: Y mae y digyfnwydd Dduw wedi
 arfaethu, y mae y digelwyddog Dduw wedi
 ddadguddio; y mae Anwiredau'r Byd, y rhai
 ydynt sawrion yn galw am dano, rhaid yw
 hynny i'r dydd ddyfod yn ficer: ac etto a fedd
 wch chwi gysgu mewn Pechod? Pe Gwyby
 ddai Lleidr wedi darfod ystheilio ei Gymm
 og y byddai ef yn ficer o gael ei farnu, ei gon
 demio a'i grogi, byddai Braw a Dychryn a
 no. chwi ellwch wybod y daw Crist yn ficer
 i farnu'r Byd, ac y dygir yr holl Bechadur
 iaidd euog allan ac y bernir hwynt i ddwyn
 Cosbedigaeth dragywyddol, ac oni ddylai hys
 eich deffroi chwi, yn enwedig wrth ystyried
 o's chwydchwi a gyfsgwch rhagoch o hyd,
 Bydd eich Damnedigaeth a'ch Colb dragy
 yddol chwi yn ficer hefyd.

3. *Deffrowch*, Bechaduriaid, *deffrowch*, F
Ymddengys Crist ar frŷs i farnu'r Byd. Dy
 fodiad yr Arglwydd sydd yn nesau; y mae
 Barnwr yn sefyll wrth y Drws, fe ddaw yr
 Arglwydd i lawr yn ddysymmwth, pan fyddoch
 leiaf yn ei ddifgwyl, fe dlychon y bydd
 yr Arglwydd cyn pen ychydig jawn wedi dy
 fod ymma, ac a ellwch chwi gysgu pan yw
 Ymddangosiad Crist mor ficer ac mor agos
 hefyd? a ellwch chwi hepiant, pan nad yw
 eich Barn yn gohirio, na'ch Damnedigaeth
 yn hepiant? O's bydd i Ddydd y Farn gyffre-
 dinol

dinol gael ei oedi dros Amser etto yn hwy,
 hyd oni chesglir yr holl Etholedigion, ac oni
 chysflewir yr holl Bethau a ragfynegwyd yn
 y Gair; etto eich Hamser chwi i ymbaratoi a
 all fod agos ar ben, chwi ellwch ylgatfydd yn
 ddiswttu gael eich troi i'r Bêdd, lle nad oes
 mo'r gweithio: ac ellwch chwigysgu mewn
 Fecho, a chwithau beunydd, yn ddarost,
 yrgedig i Ergyd Angau, yr hwn a'ch tyr
 chwi ymmaith oddi wrth bob Odfa a Chys-
 le i wneuthur eich Heddwch â Duw yn dra-
 gywyddol, ac a'ch traddodâ chwi, yn y Dydd
 diweddas, i Ddwyllo'r Barnwr, tan yr un-
 rhyw Euogrwydd ag ydoedd arnoch pan eich
 casas chwi, ac y cymmerth yr Afael gyntaf
 arnoch.

4. *Deffrowch, Bechaduriaid, deffrowch.* Pan
 ymddangoso Crist, *chwithau befyd a ymddan-*
goswch, pan ddisgynno Crist o'r Nefoedd,
 chwithau a gysodir o'r Ddaear, se'ch deffroir
 chwi allan o Gwsg Angau, ac oni ddeffro-
 wech allan o Gwsg pechod? pe byddaidim Go-
 baith i chwi wrth fyned o henoeh i'ch Bedd-
 au cyn dyfod o'r Dydd hwn, y gallech lechu
 ac ymguddio, a gorwedd yng nghlâd yno
 byth bythoedd, chwi fydddech yn fwy diogel?
 eithr pan nad yw eich Angau ddim sicrach
 na'ch Adgyfodiad chwi: pan nad yw Ymddan-
 gosiad Crist i Farn ddim sicrach na'ch Ym-
 ddangosiad chwithau yn y Dydd hwnnw i
 gael eich barnu, y mae Rhewm i chwi yf-
 gwyd eich Cwsg ymmaith, ac edrych o'ch
 amgylch yn awr a dod i eich hunain yn bar-
 od: *Fe fydd yr Angau yn ddychrynlyd i chwi,*
 O'r

o's bydd iddo ddyfod a Chelyn Pechod yn ei Enau, o's bydd iddo faethu ei Bicellau gwenwynig hyd y Bôn ynnoch; eithr eich Adgyfodiad chwi a fydd yn fwy dychrynlyd lawer mîl o weithiau, o's deffroi a wnewch yn y Dyd diweddaſ ac Euogrwydd pechod yn eich Cydwybodau: meddyliwch, Bechaduriaid, pa ryw Ddychryniadau a tyrthiant arnoch ac afaeliant ynnoch, pan y'ch cyfodir chwi o'ch Beddau: pan gyfodoch gyntaf eich Penneu a'ch Golygon tu a'r Nêf, a phan weloch yr Arglwydd Jezu Crist gogoneddus Farnwr y Byd yn dyfod i wared gyda myrd liynau o Angylion cedryn, wedi ymwisgo a Dial, yn gyffelyb i Fflam Dân, ac yn edrych i lawr ag Wynebryd lliidiog arnoch, pan wrth gyfodi y clywvoch Sain yr Udgorn, a'r cyfryvv Uchel Floedd yn yr Avvyr, yr hon a vvnâ Swn llavver mavy croch na phe byddid yn gollvng myrdd myrddi vvn o Ddrylliau Rhyfel i gyd yn yr un Fynudyn i vvreuthur megis un Ergyd a hynny o fevn ychydig javvn o Encyd attoch; pan roddir Gvvy's i chvvi, a phan lusger chvvi erbyn eich Cegau gyd a'r lleill o'r Yr a'r Dorf ddamnedig, a'r a fuafai byvv ym mhob Oes o'r Byd, ger bron Bravvde Crist; Gvvac fi gan y modd y byddvch chvvi yn figlo, yn erynu, yn llawn Cywilydd a Gorchwyledd Wyneb y Dwthwn hwnnw, ac etto a ellwch chwi gyſgu yn ddifraw ac yn ddiofal yn awr, megis pe ni byddai dim o hyn yn perthynu oll i chwi ei ystyried?

5. *Deffrowch, Bechaduriaid, deffrowch.* pan ymddangoso Crist chwi gewch eich barnu ganddr.

Fe agorir y Llytrau lle y mae eich holl Weithredoedd wedi eu doddi i lawr, yna eich Pechodau, y rhai fydd yn awr, fe allai, wedi eu hangosio a'u dibrisio, a elwir i Gôf, a'ch Pechodau dirgel, y rhai y mae arnoch yn awr Gywilydd o'u plegid, a wneir yno yn amlwg ger bron yr Hollfyd; eich hên Bechodau a ail edrychir, eich hên Afiendid, eich hên Feddwod, eich hên Angyfiawnder, ac fe berir i chwi glywed oddiwrth yr holl Bechodau y ddarfu i chwi eu gwneuthur ys llawer Blwyddyn faith, yn y cyfryw Fôdd, ag a baro i'ch Clustiau dincian o feinio, a'ch Calonau ddychrynu ac artwydo, megis pe byddai Clych yn eich Clustau, ac Uffern yn eich Calonau, a phan ddarfu i Gyfiawnder Duw eich barnu, i'r Cythraul eich cyhuddo, i'ch Cydwýbodau eich hunain ddwyn Tyfhiolaeth yn eich erbyn, ac i'r Arglwydd Jesu Grist draethu arnoch y Farn honno *Ewch oddiwrth y chwi rai melldigedig, i'r Tân tragywyddol, yr hwn a baratwyd i Ddiabol ac i'w Angylion:* a'r Sainc't fe allai yn cydfeinio ag ef mewn Uchelfloedd, *Felly, Amen,* neu yn dywedvd ag un llais, *Ewch chwi rai melldigedig i'r Tân tragywyddol,* ac felly myned o honynt hwy oddi wrthy chwi i'r Nêf, a gadel y Diabol a'i Angylion i'ch llyfgo gerfydd eich mnyglau gyd â hwynt i Boenedigaethau, a chwithau yn galed nad oes dim meddyginiaeth na Chyfle i alw'r Farn yn ôl, a'r Cythreuliaid hwythau yn rhuthro arnoch, yn gasaclu ynnoch, ac yn eich pwyo a'ch cebystro ymmaith gyd â hwynt; llwyr Gwac chwithau

gan mor erchyll y fydd y farn ddiweddaf i
 chwi. Och gan y môdd y bydd Dychryniadau
 yr Hollalluog yn llifo i mewn am eich Pennau!
 Och gan y môdd y bydd eich Cydwybodau
 yn gwgu yn cnoi ac yn pigo yn brathu ac
 yn tost arteithio trwy eich Hyfbrydoedd eucg
 chwi. Och gan y môdd y bydd eich medd-
 yliau yn pallu gennych ac yn suddo ynnoch,
 a'ch Calonnau yn toddi fel Desfynnau Dwfr.
 Gwae chwithau lawer o aneirif Weithiau gan
 yr wylo, y cwyno, y rhingcian Dannedd, yr
 udo, yr wban, y bloeddio a'r Ysgarmain y
 byddwch, a hynny gyd â'r eithaf o Arswyd
 a Dychryndod Ysbryd: gan ddywedyd, *Gwae*
ni, Gwae ni, Gwae ni erioed ein geni. Gwae
ni, Gwae ni, Gwae ni erioed i ni bechu.

6. *Deffrowch*, Bechaduriaid, *deffrowch*. *Fe*
fydd eich Dibenydd chwi, yn ôl y Farn y rýdd
 Crist arnoch, yn Uffern: ac a wyddoch chwi
 beth yw *Uffern*, pa Dafod a ddichon adrodd
 y Poenau fydd raid i'r Damnedigion eu dwyn
 yn ôl hyn, pa galon a ddichon ddychym-
 mygy Trueni a'r Gwaeau y mae Duw we-
 di eu baratoi i Bechaduriaid yn Uffern; etto
 edrychwch i ragweledig Ddrých y Gair ac
 yna chwi ellwch ddeall rhyw ychydig o
 Ddychryndod erchyll y Gosbedigaeth honno a
 dywelltir arnoch, o's ceir chwi yn eich Pech-
 odau ar ail Ymddangosiad Crist.

1. *Ystyriwch*, Bechaduriaid, *Faintiola* y
 Gosbedigaeth: rhaid i chwi drigo gyd â'r
 Tan ysol, a phreswyllo gyd â Llosgfeydd ech-
 ryllon, meddyliwch ynnoch eich hunain pa
 wêdd y gallwch oddef, cael o'r Cyrph yna,
 y

y rhai y mae Pigiad pin mor ddolurus
ddynt, **ae** ychydig Lofgiad Tân elfennol mor
boenus ganddynt, eu taflu i geudod *Efwarn dan-*
llyd o Faint anferthol, yr hon a ennyn Daw
a'i Anadl: yr hon a'u try hwynt ysgatfydd
an Bentewynion ac yn Farwor tanllyd a'r na
ydarfyddant byth, ac na's gellir eu difa'n llwyr
d, diogel yw y penydir hwynt â Theimlad
o Boen a'r a fyddo'n llymmach filoedd a mi-
loedd o Weithiau, nag a weddo yn y Corph
yr awron tan yr Arteithiau a'r Dirboenau
mwyaf annoddefol ac angherddol: meddyliwch
pa ryw Ond llifeiriol a boddedigaethol, pa
ryw Wasgfaen erchyll ac arswydol, pa ryw
Ymdrechïadau meddwl a Chalon-guro an-
obeithiol a brawychol, pa ryw Ddychryndod
hyll ac anferthol, ac Inga Gwewyron an-
rhaethol y ddisgyn yn un Gafod ar eich Enei-
diau pan elont tan Deimlad digyfrwng o
Dlig a lliidiawgrwydd Daw, ynghyd â medd-
yliau difrifol am y gogoniant a'r Gwynfyd
Nefol hynny, (a gynnigiwyd unwaith i chwi,
ond a wrthodwyd gennych,) a'r y fydd i
chwi y Pryd hwnnw ganfod a deall eich bod
wedi eich cau allan o honynt yn oes oesoedd.

Deffrowch; Bechaduriaid, deffrowch. ¹A gys-
gwch chwi mewn Pechod hyd oni ddeffro-
ir chwi yng nghanol y Fflamiau? Ai ni
adewch chwi ymmaith Bechu hyd oni phech-
och eich hunain i Uffern? Ai rhaid yw i chwi
redeg i'r Llosgfeydd hyn? Deffrowch. Agorwch
eich Llygaid ychydig, ac edrychwch i lawr a
gwelwch mor ddwfn yw'r Pwll yr ydych
yn neidio iddo: Pwll diwaelod yw, o'r hwn
nid oes dychwelyd; ystyriwch mor boeth fydd
Tân

Tân Uffern, i'r hwn yr ydych chiwi yn bryl
 Tân poeth anny chymmygol y fydd ef, T
 na's gellir mo i echelyd o's ym mlaen y
 ewch ar hyd y Ffordd lydan Pechod, yr
 fydd yn arwain iddo: Deffrowch, Bechadur
 aid, ac edrychwch i synu, y mae Drws
 sy'n agored, mae Drws Trugaredd yn agored
 ac y mae Drws y Nefoedd yn agored, ac
 geuwch chiwi eich Llygaid, ac a drowch chi
 eich Cefnau ar Dduw, ac a wrthodwch
 chiwi y Cynnygion o Râs yr ydys yn
 rhoddi i chiwi? A fathrwech chiwi Goron
 dan eich Traed, ac a fychanwch chiwi Ogon
 ant a Cwynsyd trawywyddol ag fydd yr aw
 ron o fewn Cyraeddiad i chiwi? O ni bydd hi
 yn torn eich Calonau yn Uffern, sef bod i chi
 gosio mai chiwi oedd Achos eich Dinistr ei
 hunain, ac mai chiwi a ddug Drueni arno
 eich hunain; ddarfed i chiwi gymmeryd ei
 twyllo gan y Cythraul, a'ch Chwantau tw
 llodrus eich hunain fel y deloch yn ôl
 Lawenydd â gogoniant anrhaethadwy y N
 oedd, y rhai y darfu i Dduw unwaith
 ddi i chiwi Gynnigion o honynt?

R. 2. Bechaduriaid, ystyriwch *fierwydd* Cof
 digaeath Uffern. y mae yn dra fier ddarfed
 Dduw barotoi y cyfryw Gosbedigaeth, ac
 mae yn fier y bydd i chwithau ddioddef
 Gosbedigaeth hon, o's arhoswch dan Euc
 rwydd Pechod, ac o's parhewch yn rhod
 ar hyd Ffordd Pechod, megis ag yr ydy
 yr awron yn gwneuthur; y mae Duw w
 bygwith y Gosbedigaeth ymma, ac y mae
 Gyfiawnder ef yn ei gotyn hi, ac y mae
 Wirionedd ef yn ei rwymo i wneuthur y D

hal ag y mae ef wedi fygwth, aci dywallt y
 Gofb yr ydych yn ei haeddu yn Ddilyfiant ar-
 och: ac a ellweh chwi y Pryd hwnnw gael y
 mymryn lleiaf o Obaith y bydd i chwi ddiange
 agddi? a fydd i Dduw, a fyn Duw, a all Duw
 ned yn Gelwyddog, i'ch achub rhag Poene-
 gaethau Uffern? O nid yw yn union i chwi
 edi yr hyn a hauafoch, fod i chwi gafglu a phr-
 ch Ffrwythau chwerwon eich Ffyrdd drygio-
 aus eich hunain? O's heuwch i'r Cnawd, o nid
 enfydd ei Ffrwyth ef? O's Pechod a heu-
 uch o nid Uffern a fedwch chwi?

Deffrowch, Bechaduriaid, *deffrowch*! O nid
 Breuddwydion pur ydyw pob Gobaith o Wyn-
 ed fydd gennych yn Ffynnonnau coegion a
 chydewau anwadal y Creaduriaid; pan yw y
 fath Drueni ofnadwy wedi ei baratoi i chwi?
 pha ryw Freuddwyd drefswm yntau yw eich
 Gobaith chwi am y Nefoedd a Iechadwriaeth,
 tra yr ydych yn cerdded Ffordd Uffern a Di-
 tryw? A oes Trugaredd i Rai anedifeiriol?
 A oes maddeuant i Anffyddloniaid? A ydyw
 Duw yn caru y rhai fydd yn ei gafâu ef? A
 gaiff y rheiny fyw gyd ag ef, y rhai fydd heb
 dim Tebygrwydd iddo? neu onid yw cy-
 sylltu y Pethau ynghyd, y rhai ni chysylltodd
 Duw erioed, yn gyffelyb i'r Angenfilod a'r
 Cymmysg Bethau hynod hynny ag y mae Dŷn
 yn ei gwlg yn gyfansoddi yn drefni ac yn gys-
 ylltu yn y fath Fodd angymmarus ag na cheir
 byth o fewn Naturiaeth Bethau mor anferth a
 hwynt: *Deffrowch*, Bechaduriaid, nid yw ef
 ond Dychymmyg segur i chwi gydio'r Nef
 wrth Ben Bucheddau pechadurus: nag ydyw
 Camrau pechadurus yn wirddiau a fangant
 O o Uffern

Ymddangosiad Crist

20

Uffern: ac heb sainsteiddrwydd ni chaiff ni
wled Duw: ac megis ag y dywedodd un, Cy
y try Angylion yn Gythreuliaid, Dynion
Anifeiliaid, Anifeiliaid yn Gerrig, a'r ho
Fyd yn Ddim nag y bydd i un Dyn anfan
taidd gael mynediad i mewn i'r Nefoedd; ie
mor bosibl i Dduw beidio a bod yn Ddu
ag ydyw i un Dyn, heb ei wneuthur ar
Delw Duw gael Derbyniad i'r fendigaeth W
ledigaeth honno arno, y meddiant a'r mw
had hynny o hono mewn Gogoniant. Becha
duriad o's nid oes Lle i chwi yn y Nefoedd
ac o's ammhofibl yw eich mynediad chwi
mewn yno tra yr ydych yng Nghyflwr Natu
yna y mae eich Cosbedigaeth chwi yn Uffern
yn sicr, yr hyn, i'm Tyb i, a ddylai ei
deffro chwi.

3. Ystyriwch, Bechaduriaid, *mor agos y*
Cosbedigaeth Uffern: Cosbedigaeth yr Enaid
wyf fi yn feddwl, yr hon y fydd y Rh
fawr o'r Gosbediganth; ni all Cosbediga
berffeithgwbl yr Enaid a'r Corph fod yn ne
Apell, o blegid nad yw Amser Dyfodiad Crist
neppell, ond fe fydd i Gosbedigaeth eich E
neidiau chwi ddechreu cyn gynted ag y bydd
eich Bucheddau chwi ar Ben: cyn gynted
y caffo eich Eneidiau chwi eu hysgaru o
wrth eich Cyrph, hwy a ymddangofant
bron Duw i dderbyn eu Barn neillduol
hwy a esgymynir ac a ddeolir o'i Wydd
fod ddiddanus a gogoneddus ef, ac a'u llenw
a Dychryn trwy Argraphiadau a phwys D
gofaint Duw.

4. *Deffrowch*, Bechaduriaid, *deffrowch*, yr ydy
chwi yn gofwedd ar Fin y pwll, yr ydy

cyfsgu uwch ben y Llyn danllyd; cyffelyb
ych i Forwr wedi cwympo i gyfsgu ar Ben yr
wylbren, yr hwn a chwyth yr Awel fawr
dramwnwgl i'r môr; felly Awel Angau yr
on, se allai, a gur yn ddiŷymmwrth arnoch
th chwyth chwithau i Uffern, i Faithfor Di-
aint Duw: ac a ellwch chwi ddiogelu eich
main dros un mynodyn oddi wrth Ergyd
Angau? pan y byddoch chwi ddiofalaf oni
dychon mai dyna'r Pryd mae'r Angau agof-
? pan dybloch chwi y cewch fyw lawer
lwyddyn i swyta, ac i yed, ac i gymme-
deich Difyrwrch, yn debyg i'r Dŷ ynfyd
foethog hwnnw yn yr Eŷengyl, oni ddi-
chon y bydd i'r Angau guro wrth eich Drws
chwi y noson honno, a thorri i mewn am
eich Pennau chwi, a chyrchu eich Cyrph ym-
raith i'r Bedd, a'r Cythreuliaid hwythau yn
lindagu eich Eneidiau ymmaith i Uffern?

Deffrowch yntau, cyn cyfsgu o honoch i
Gwlg Angau, deffrowch o Gwlg Pechod,
meddylwch ynnoch eich hunain, ni allwn fod
heno yn Uffern ac yn rhyddion, neu yn hyt-
ach yn gaethion yng Nghadwynau Tywyll-
wch a Dychryn ym mylg y Damnedigion;
neu ni allwn fod y forw mewn Poenau gyda
Chain a Suddas, gyda'r Diafol a'i Angylion
ac am hynny na rhoddwch Gwlg i'ch Lly-
gaid, na Hun i'ch Amrantaau, hyd oni ware-
doch eich hunain o Fagl Diafol a Pechod,
megis Aderyn o fagl yr Adarwr, neu Iwrch
o Law'r Heliwr.

4. Bechaduriaid, ystyriwch *Dragwyddoldeb*,
eich Colbedigaeth yn Uffern, pan yw eich Enei-
diau chwi unwaith i mewn, ni chânt hwy

byth ddyfod allan mwy, hyd oni ddyger hwy
 allan i'r Farn ddiweddaf ar Ymddangosiad
 Crist, a phan yw Corph ac Enaid wedi
 cysylltu ynghyd, a'u barnu i'r Lle hwn o Boen
 edigaeth, ac wedi eu gwithio i mewn iddo,
 Dorau a geuir arnoch chwi, ac fe'ch chwi
 chwi mewn, felly ag y bydd yn llwyr amho-
 sibl i chwi fyned allan yn dragywyddl, fe fydd
 eich Cyrph yn gyftadl a'ch Eneidiau chwi yn
 anfarwol, ac fe fydd Tân Uffern yn dragywy-
 yddol, y Fflammau fydd yno ni ddiffoddant
 byth, a'r Poenedigaethau fydd yno ni ddar-
 fyddant byth; wedi darfod i chwi dreulio m
 myrddiwn Fyrddiwn o Weithiau o Flynydd
 oedd yn Uffern, ni bydd i hynny wedi'n fo-
 yn gyfattedbol i driugeinfed Ran mynodyn
 Amser, wrth fefur Ennyd hirfaith Trag-
 wyddol, yr hwn er ei feithed fydd raid i chwi
 ei dreulio allan mewn Poenau am eich pe-
 chodau; fe fydd eich Cosbedigaeth chwi yn
 wastadol yn dechreu; ni ddaw ef byth, byth
 i ddiwedd: ac ni ddeuwch chwithau byth, byth
 i feddu mymryn o Obaith y gall ef mewn un
 modd ddyfod i ben, Cyhyd ag y byddo Dau
 yn fyw, cyhyd ag y parkao'r Nêf, yr hyn
 fydd yn oes oesoedd, cyhyd a hynny y per-
 Uffern, ac y bydd i chwithau aros mewn
 dygn Boen ac Eithafon Arteithiau, heb ddin-
 Pofibl rwydd o Ryddhâd a Gwardedigaeth.
Deffrowch. Bechaduriaid, *deffrowch*, ! meddy-
 liwch mor erchyll y fydd y meddyliau a
 Dragywyddoldeb yn Uffern: Anfeidrol Bwy-
 ac anfeidrol Hŷd yw'r hyn a wnâ eich Tru-
 ni yn anfeidrol dost; mi debygwn y dylai y
 Enbydrwydd o'r cyfryw Boendod eich llan-
 chw

hwn a'r fath Ofn a Dychryn, ac na bo dim a'r a
allo ei symmud hyd oni byddo i chwi sicrhau
eich hunain trwy Hawl ynddo ef, yr hwn a
ddichon eich achub chwi rhag y Llil a fydd,
etto a ellwch chwi fod yn ddiorial ac yn
disraw yn y Perigl mwyaf?

Deffrouch, ystyriwch a ydyw meluswedd
mwyniant Pechod dros Amser i'w cystadlu
a thragywyddol Boenau Uffern, neu a ydyw
anwadal Drysrau'r Ddaear i'w cyffelybu i
a thragywyddol Drysor Digofaint Duw, neu a
ydyw Anrhydedd bydol gwag a diflanedig, i'w
gymmaru i aruthrol, anferthol a thragywy-
ddol Bwys Trueni, yr hwn Drueni y mae'n
rhaid i'r Damnedigion suddo tano yn Uffern:
o's byddi un Pechadur cyfgyld ddechreu tra-
wsneidio gyd a'r fath daranaidd Fyllit y Farn,
ac efe yn anewwllygar i ymadel â'i Becho-
dau, itddo glywed ei Galon yn ymgysodi o'i
sewn, yn erbyn y Gennad a'r Gennadwri, am
wthio'r fath Bethau geirwon i'w Glustiau,
am drallodi ei Ysbrydoedd, ac aflonyddu ar
yr heddwch y gawfai et hyd yn hyn yn ei ffordd
bechadurus : gan fanfon a dywedyd, oni
all Gweinidogion fy ngadel i yn llonydd ? a
elwir hwy i Gyfrif yn fy Lle i ? a ddioddef-
ant hwy drofod ? Pa Achos sydd ganddynt hwy
i ganu'r Chyll ? ac i'n brawychu trwy dafu
yn ein Hwyrnebau Bellenni o Dàn y Farn
ddiweddaf ?

Annewylld, yr ydym ni *Weinidogion*, wedi
ein gwneuthur yn Wiliedyddion, i ganu'r Ud-
gorn, ac i'ch rhybuddio chwi o'r Farn, yr
hyn pe byddai i ni esgeuluso ei wneuthur,
eich Gwaed a ofynnid ar ein Dwylo ni,
Esec

Ejec. 33. o *Adn.* 1. hyd yr 11. Ac fe'n gelwid
 ni i gyfrif am yr Eneidiau a orchymmynn-
 wyd i'n Gofal ni, *Heb.* 13. 17. Ac am hynny
 a ni wedi cael Hysbysrwydd, gan Dduw yn e
 Aif o Ddyfodiad *Crist* i farnu ac i gosbi i Byd
 annuwiol yn y Dydd ddeddaf, ac ni hefyd yn
 gwybod Ofn yr Arglwydd, mor ofnadwy fydd
 Dydd y Farn i chwi, o cheir chwi ym mylg
 yr annuwiolion, ac mor ofnadwy fydd y Dydd
 i ninnau, o's ceir ni yn anffyddion i'ch Enei-
 diau chwi, yr ydym yneich rhybuddio ac yn
 eich periwadio chwi i ffoi rhag y Llid a fydd,
 ac a ellwch chwi yntau feio arnom ni am arse-
 ryd iaith arw, pan na allom ei gadael heibio
 heb Berigl i ni ac i'ch Eneidiau chwithau.
 lle na's gallwn ni, pegwnelem yn amgen,
 fod yn flyddlon i chwi, nac i'n Meistr yr
 hwn a'n hanfonodd ni i fynegi'r Pethau hyn
 ni allem yn wir. megis y gwnâ rhai, wen-
 ieithio i chwi, a'ch truhio chwi i fynu yn
 Ffordd Pechod: ni allem ddywedyd Pethau
 llyfneg wrthych, a phrophwydo Twyll a
 Hudoliaeth i chwi, ond pa Leshâd fyddai
 i chwi o gael eich twyllo? o byddai i ni
 ryngu eich Bôdd chwi, a chael ein can-
 mol gennych ymma, llwyrddiogel ydyw gen-
 nyf y byddai i chwi ein melldithio ni am ein
 Hanflyddlondeb yn ôl hyn / Bechaduriaid nid
 Creulondeb a Thostedd. ond Tosturi a Thru-
 garedd ydyw Saethau llymmion Bygythion
 Duw i mewn i'ch Cydwybodau chwi; nid
 o Gasineb eithr o dener Gariad ar eich He-
 neidiau chwi yr ydym ac yn ceisio gwanu
 Cleddyf yr Ysbyd i mewn i'ch monwesau,
 fel, od yw yn bosibl, y byddo i ni glwyfo
 Pechod

Pechod hyd y Byw, a thynnu allan Waed ei
Galon ef, fel pe dywedwn, yr hwn o's byw
wnâ ef yn wastadol ynnoch, a fydd yn Ddit.
od i chwi; fe fydd Crist yn fier ac ar frÿs
ymma, a phan ymddangoso, minnau a ym-
ddangoswn i'n barnu ganddo, ac o'nid yw yn
ada i chwi wybod hyn ym mlaen Llaw, fel
fyddo i chwi ymbaratoi ?

O's cadd neb eu deffro gan yr Athrawiaeth
hon ynghylch Dyfodiad Crist i farnu'r Byd,
fel ag y maent yn dechreu teimlo Colyn,
Pigiad ac Archoll yn eu Hylbrydoedd, ac
wedi eu trallodi felly gan Ofn Damnedigaeth
o herwydd eu Pechodau, y rhai y mae Cyd-
wybod yn eu cyhuddo hwynt o'u plegid, fel
na's gwyddant beth i wneuthur, ac ydynt yn
fedlon i gymmeryd un Helynt ag a allo ach-
ub blaen eu Dinstr, a'r Truemi erchyll hyn-
ny y maent mewn Perigl o fyned tanynt yn
y Dydd hwnnw; mi lefaraf wrth y cyfryw
mewn Ffordd o Gyngor.

3. *I gyngbori Pechaduriaid.*

A ymddengys yr Arglwydd Jesu Grist yn
fier ac ar frÿs i farnu'r Byd, y mae rhyw
ddau Beth ag y mynnwn i gyngbori Pechad-
uriaid attynt, fely diangont rhag Digofaint
Duw, yr hwn ar y Diwrnod hwnnw, a
ddadguddir ac a dywelldir ar holl Annuwio-
lion y Ddaear :

1. *Ffowch rhag Pechod.*

2. *Ffowch at Crist.*

O's mynnwch ffoi rhag Digofaint ac Ufferns

1. *Edifarbewch am Bechod,*

2. *mynnwch Hawl yng Nghrist.*

Ac yna chwi ellwch sefyll mewn Hydra
ger

ger, bron maby Dŷn ar ei ymddangosiad; ie n
pha Beth yw eich Pechodau chwi yn awr, gwn
ewch ond y ddau Beth ymma yn effeithol
a phan ymddangoso Crist, chwithau lety
a ymddangotwch gydag ef mewn Gogoniam

1. Bechaduriaid, edifarhewch am Bechod
Aet. 17. 30, 31. *Ymae Duw yn gorchym-
myn i bob Dŷn ym mhob man edifarhau.* dym-
ma Ddylediwydd ag y mae Duw yn ofyn gan
bawb, *O herwydd iddo o'd Diwrnod yn y
bwn y barna efe'r Byd mewn Cyfiawnder,*
&c Dymma'r Rheswm y roir i gadarnhau'r
Ddylediwydd; eich Dylediwydd ydyw edifar-
hau, o herwydd darfod i chwi bechu, ac y
mae Duw yn gorchymmyn i chwi wneuthur
telly; a'ch Daioni a'ch Neges pennaf ydyw
edifarhau, o blegid y bydd i Dduw farnu'r
Byd trwy Jesu Grift am Bechod. a'ch cuog
farnu chwithau o's ceir chwi yn Rhai anedi-
feriol: Bechaduriaid, se ddarfu i chwi brofi o
Feludra Pechod, wrth ei wneuthur ef, O ym-
drechwech ar brofi o Chwerwedd Pechod yn
eich Edifeirwch amdano, eich Pechodau a
fuant yn anfoddhaus ac yn gâs i'r Duw Sauc-
taidd ac eiddigus, byddent yn anfoddhaus
ac yn gâs i'ch Encidiau chwithau; eich Pe-
chodau a archollasant yr Arglwydd Jesu
Grift, bydded iddynt drywanu eich Calon-
nau chwithau; Yibryd Duw a dristhawyd ac
a ddiffoddwyd trwyddynt, tristewch ac ymo-
sidiwch chwithau am danynt; tristewch am
Bechod nid yn unig o blegid ei Ddrwg can-
lynol ef, eithr hesyd o blegid i Ddrwg hanfodol
ef; nid yn unig o blegidy Drwg tydd ar ei ôl
ond hesyd o blegid y Drwg sydd o'i sewn ef.

nid yn unig o herwydd ei fod ef mor debyg i'ch
 damhio chwi, ei'ch heryd o herwydd iddo eich
 halogi chwi gymmaint; nid yn unig am ei
 fod yn debyg i'ch suddo chwi i Uffern i fysg
 Diafliaid, ond hefyd am iddo eich diruddio,
 eich amharchi, a'ch gwneuthur chwi yn wae-
 lach na'r Anifeiliaid a ddifethir.

Bechaduriaid, Galerwch am Bechod, ym-
drallodwch, galerwch ac wylwch. Troer eich
Chwerthin chwi yn Alar, a'ch Llewenydd yn
Driftwch, Jag. 4. 6. Perwch i'ch Calonau
beilchlon ymostwng, a'ch Calonau eelyd dorri
am y Pechodau hynny trwy ba rai y torasoch
chwi Gyfraith Duw; perwch i'ch Calonau
dorri am Bechod, perwch i'ch Calonau
dorri â phechod, a pherwch i'ch Calonau
dorri oddi wrth Bechod: Torrwch ymmaith
eich Pechodau trwy Edifeirwch; Bwriwch
ymmaith eich holl Gamweddau fel Caddu
mislwyf, gan ddywedyd, Dds ymmaith.
Ef. 30. 22. Cadawed y drygionus ei Efordd,
a' gior anwir ei Feddyliau, a Dychweled at yr
Arghwydd, &c. Ef. 55. 7. Gwariwch y Trig-
olion hyn allan dros y Drws, y rhai a fuont
ryhyd yn y Gorefgyn. Na oddefwch iddynt
etva mwyach dan eich Cronglwyd chwi:
conwch mai Nadredd ydynt, y rhai a'ch gwe-
rnynant chwi, mai gelynion ydynt, y rhai
a'ch lladdant chwi. Na ymgeleddwch na wab-
godwch Bechod mwyach, na roddwch Dder-
byniad iddo gyda Gwenau ac Wynneb-bryd
llon, ond gyd â Dagrau a Seilwon Wgau:
Perwch i'ch Calonau ymosod yn lew ym-
oyn Pechod, ymdrechwch am gael Casineb
lyfnwraigd tu ag atto, ac ymddygwch yn
p

298 Ymddangosiad Crist

gyfattedbol, mynnwch weled Amddiffynfeydd
Pechod wedi eu bwrw lawr yn eich Calonnau
mynnwch weled yr ystafelloedd ar hyd pa
rai y darfu i Drachwant danna ei Ambured
wedi eu golchi â dagrau Edifeirwch ac a
Gwaed Jesu Crist: bydded i Crist gael yn
Orfeddfainge lle bu Pechod yn teyrnasu, cass
ed eich meddyliau a'ch Serchiadau chwi
eu Caethiwo i Ufydd-dod i Jesu Crist: Ced
wch Ddrysau eich Calonnau yn dra diefsgau
lus, rhag i'r hên Elyn ddyfod i mewn yn
eilwaith am eich Pennau: Ffowch oddi wrth
Bechod megis oddi wrth *Gocattris* neu Sargh,
ac o's bydd yn eich hymnid, gwrthwynebwech
ef yn wrol, gwrthsefwech ie hyd at Waed
wrth ymdrech yn erbyn Pechod: na Siarad
wch nac ymeiriwch â Phechod, na wnewch
ddeuair ag ef, na wrandewch ar un muth o
Ammodau Heddwch; Na lithier chwi i Bechod
ag Abwydau boddhaus, ac nac ariwyl
chwi i Bechod trwy Wgau a Bygythion,
Ymdrechwch hardd-deg Ymdrech y Ffydd:
Trowch trwy Edifeirwch oddi wrth Becho
torrwch ymmaith Helynt a Dyddgylch Pe
chod, ac na rodiwch yn ei Ffordd ef, a thro
wch trwy Edifeirwch at yr Arglwydd; bydd
od Gogwydd eich Calonnau chwi wedi eu
troi tu ag atto ef. Traddodwch eich hunain
i synu i Ufydd-dod ei Gyfraith ef, rhoddwch
eich hunain i Dduw, &c *Rhuf. 6.* Dymma
Edifeirwch. Ac fel y bo i chwi edifarhau am
Bechod;

1. *Holwch eich hunain:* fe fydd i Crist
eich holi chwi yn y Dydd diweddat, ac fe
fydd yn rhaid i chwithau roddi Cyfrif iddu
holwch

holwch eich hunain, a gelwch eich hunain
i Gyfrif, fel y bo i chwi edifarhau a rhagflae-
nu y Trueni Tragywyddol hynny ag fydd
yn canlyn pechod: chwiliwch allan eich
Pechodau, fel y bo i chwialaru a throï: yr
hyn nid yw y Llyg d yn ei weled ni tyn ae
ni all y Galon ei deimlo, a'r ni welo'r Lly-
gad ni chlwyfa ar y Galon: ymgynghorwch
a Choflyr y Gydwybod, trowch ei Dda-
lenni ef trosodd, a darleinwch yr hyn oll ag
fydd wedi ei ddodi i lawr yn y Llyfr hwn-
nw, agorwch eich Calonnau i Belydrau Go-
leuni y Gair, a byddwch barod i dderbyn
Argyhoeddiadau'r Ytbryd. Chwiliwch allan
eich Pechodau, eich Pechod gwreiddol, Hal-
ogrwydd eich Naturiaethau chwi; eich Pech-
odau gweithredol, y Pechodau mawrion
fydd wedi clwyfo'r Gydwybod; chwiliwch
allan eich Pechodau monwefol, y rhai y mae
eich Calonnau wedi eu cytylltu agosaf wrth-
ynt; chwiliwch allan Bechodau eich Tym-
mer a'ch Naws naturiol; chwiliwch allan
Bechodau eich Galwedigaethau; chwiliwch
allan y Pechodau sydd yn dwyn y Rhwyg
mwyaf, y rhai a gynhelir ac a ategir fwyaf
gan Achos a Hawl y Cnawd, y rhai y mae
eich Calonnau barottaf i'w celu a'i cuddio tan
Orchudd a Llen Esguson, Ymresymmiadau a
Dadleuon hyglod, y rhai na fynnant o'u
bodd mewn unmodd ymadael a hwynt,
meddylwch pa fôdd y gallwch ateb am dan-
ynt yn y Dydd diweddaf, i'r Barnwr sydd
yn chywilio'r Calon.

Bechaduriaid, chywiliwch allan eich Pech-
odau, o's amgen eich Pechodau a'ch chwi
liant.

liant chvvi allan, a Christ a'ch chvvia chvvi allan; a Digofaint a'ch chvvia chvvi allan, ac yna Gyvae chvwithau'n brudd.

2. Barnwch a difernwch eich hunain am eich Pechodau, dymma'r Ffordd i ddiangc rhag Barn Duw, 1. Cor. 11. 31. O's bernwch eraill, fe'ch bernir. Mat. 7. 1, Eithr o's bernwch eich hunain chvvi a ddihangwch rhag Barn: Am hynny,

3. Gwnewch Gyffes o'ch Pechodau: Bledwch y Gofrestr ddu o'ch Pechodau ger bron yr Arglwydd; Dewwch a'r Cebystron am eich Gyddfardd, a'r Dagrau yn eich Tlygaid, ac a Thristwch yn eich Calonau, at Orseddsaingt Grās, a llenwch eich Geneuan a Gostyngedig Gydna-byddiaeth a'ch Pechodau; brynerwch i synu eich Calonau ger bron yr Arglwydd, agorwch eich Doluriau o'i flaen ef; na sefwb i synu i amalltyn a chystawnbau eich hunain, eithr Syrthwch i lawr yn isel wrth Draed Duw, a chyrddeswch, pa Naturiaethau Pechadurus sydd i chi; pa Galonau budron sydd gennych; pha Fucheddau drwg ac anhuwrol a arweiniasoch; Cysaddefwch adarfod i chiw droseddau ei Gyfraith ac anufuddhau i'w Efengyl; tyfiwch yn eich erbyn eich hunain Euogrydd eich Pechodau atgasaf a'ch Pechodau mwyneilltawol, ac na chydagamwch eu lleithau hwynt; eithr mwyhewch ac ardrymhewch hwynt a pharhys Amgylchiadau ag a alloch sefddwl am ddynt; edrychwch arnoch eich hunain megis Alltigion gresynus mellaigedig, tra byddoch chi Euogrydd Pechod; edrychwch arnoch eich hunain megis Creaduriaid truenus, colledig, anhapus, cyhyd ag y byddo Duw yn Eithr

chwî a'i Ddigosaint ef yn aros arnoch chwî;
 cydnebyddwch eich Pechodau; a Haeddiant eich
 Pechodau, haeddu o bonoch nid yn unig Heint-
 iau Amserol; eithr hefyd Boenau tragywyddol;
 bechu o bonoch ymmaith bob rhyw Druga-
 reddau oddi allan, a'ch bod yn anheilwng o'r
 Grâs a'r Hawddgarwch lleiaf, ac yn llawer
 trwy anheilwng o Fywyd tragywyddol. Gor-
 weddwch yn isel iawn o flaen Duw, llyswch
 y Llŵch, edrychwch arnoch eich hunain megis
 Pryfaid, megis Llyffaint, ie megis yn waelach,
 yn fryntach ac yn llawnach o Wenwyn na
 hwynt.

4. O's bydd i chwî, tan yr Olwg ar Bech-
 od, a Chyffes o hono, gael eich Calonau yn
 glyd ac yn ddideimlad, yr un ffynyd a Chreig-
 iau o Feini Adamant o fewn eich monwelau,
 na ddigalonwch er hynny; y mae Teimlad
 o Galedwch yn beth Dechreuad o Dynierwch;
 eithr na orphywyswch mewn Dechreuadau,
 gymmerwch Boen wrthynt i'w dwyn hwynt
 i Feddalwch trwyadl, ac i beri iddynt ddryll-
 io'n chwillsiw. Darlleinwch, ystyriwch, Pri-
 odolwch, a chymhellwch wrth Orfeddfainge
 Grâs yr Addewid hono yn Ezech. 36. 26. mi
 dynnâf y Calon Garreg allan o'ch Cnaudd chwî,
 ac a'raddaf i chwî Galon Gig. Byddwch de-
 imladwy o'ch Anallu eich hunain i edifarhau
 am Bechod, a bydded yn ddiogel gennych mai
 Grâs Duw yn unig sydd ddigonol: Cofiwch
 fod Grâs yn rhydd, ac etto wedi ei addaw;
 ymbiliwch am Weithrediadau ac Effaith
 Ffryd Duw ar eich Calonau i'w toddi
 hwynt; ymbiliwch am Waed Crist wedi ei
 ddodi adref attynt i'w meddalhau hwynt:
 Gwaed

Gwaed yr Afr yn unig a ddichon ddryllio
Garreg Adamant, a Gwaed Crist y Brach
dihangol yn unig a ddichon ddryllio Calon-
nau celyd Pechaduriaid.

O's bydd neb yn digalonni o blegid An-
hawstra Edifeirwch, ei fod ef yn anhawdd i'w
gael, ac yn ofidus iawn i'w oddef: Bydded
iddynt,

1. Ystyried, Fod Edifeirwch yn angenrheidi-
diol: yn angenrheidiol trwy Rinwedd Gor-
chymmyd Duw, Dyledswydd angenrheidiol
ydyw, *Act. 17, 30.* Y mae Duw yn gor-
chymmyd nid yn unig i rai Dynion, ond
i bawb, nid yn unig mewn rhai Lleodol
ond ym mhob man, edifarhau: ac y mae
Edifeirwch yn angenrheidiol megis ag y mae
yn gyfryw Gyfrwng ag y mae Duw wedi ei
osod tu ag at ochelyd Trueni ac i gyrhaedd
at Ddedwyddwch; rhaid i chwi hâu mewn
Dagrau, o's mynnwch fedi mewn Llawenydd
ac y mae'n rhaid i chwi fyned allan dan wyl-
gan ddwyn Had gwerthfawr, o's mynnwch
ddydwylwch drachefn dan lawenhâu, a chludo
eich Hysgubau, *Psal 126, 5, 6.* mae Cato-
dydd o Ddagrau yn gwneuthur Lle i Lyge-
dyn Haulgan Diddanwch yn y Byd hwn,
ac y mae Gwvanvyn gwlyb Edifeirwch
yn angenrheidiol tu ag at gael Cynhauaf
Ogoniant a Llawenydd tragywyddol; ac
yw Edifeirwch yn anhawdd, etto gan ei
bod yn llwyr angenrheidiol, fe ddylai hys-
fod mor bell oddi wrth eich digalonni chwi
ag y dylai fod yn eich annog ac yn eich
fywiocâu chwi i ymgaias ac ymdrechu y
ddiwytach am dani.

Ystyriwch

I Farnu'r Byd

303

2. Ystyriwch fod Edifeirwch o hyd Cyr-
 aedd i chwi; se ddichon y Pechadur bryntaf
 gael Gallu trwy Râs Duw i edifarhâu,
 cyn gyftled â'r Sanct Sancteiddiaf, ar eu-
 Dychweliad gyntaf at Dduw. Mae yn an-
 hawdd i chwi, ie yn amhosibl i chwi edifar-
 hâu o honoch eich hunan, o herwydd nad
 oes dim o Hadau y Grâs ymma mewn
 Natur neu Anian Dŷn, ond y mae yn hawdd
 i yd â Duw i'ch gweithio chwi iddo, ac efe
 ddichon eich dwyn chwi trwy'r Anwaft-
 na; gweddiwch Dduw am y Grâs hwn, ac
 ymdrechwch ar edifarhâu; ac ym mysg eich
 Ymdrechadau nid hwyrach na ddaw Duw
 i'ch cynnorthwyo chwi; mae Duw yn dirion,
 ac yn hawdd i eiriol arno, ac yn barod i
 goddi y Grâs hwn i'r Sawl a'i dymuno.
 Eithr y mae rhai yn digalonni trwy *Heb. 12.*
 7. lle y dywedir, *Esau a wrthodwyd, ac*
ei chafodd lle i Ede firwch, er iddo trwy Dda-
grau ei thaergeisio hi: Gan farnu oddi ymni,
 gallant hwy, er darfod iddynt geisio Edifei-
 rwch yn daer trwy Ddagrau, gael eu gwrthod,
 methu cael Lle i Edifeirwch.

Yr wyf yn ateb, 1. Er bod y Lle hwn
 yn llefaru am Wrthodiad *Esau*, nid yw ef
 yn hynay yn perthynu at ei Wrthodiad ef
 an Dduw (er y gellir cynnwys hynny
 efyd ynddo) eithr ei Wrthodiad ef gan ei
 Ddād *Jaac*, ym mherthynas i'r Fendith hon-
 o ag y darfu i'w Frawl Jevengaf *Jacob* ei
 ynnill trwy Dwyll o'i flaen ef. 2. Na ddar-
 fu i *Esau* yno geisio at Dduw am Edifei-
 rwch, eithr ceisio at ei Ddād y wnaeth efe
 ei Fendith. 3. Na ddarfu iddo geisio
 Edifeirwch

Edifeirwch drosto ei hun, eithr efe a geifiodd
gan ei Dad trwy Ddagrau, edifarhau am rodd
i Jacob y Fendith, a'i rhoddi hi drachefn
feco ef. Y Sael a geifiont Edifeirwch trwy
Ddagrau gan Lduw, Argoel ydyw fod gan-
ddynt ryw Fefur o'r Grâs hwn.

3. Ystyriwch Weth ac Ardderchawgrwyd
y Grâs hwn, er ei fod ef yn anhawdd er hyn-
ny y mae ef yn ardderchog. *Pulchra* *Sum-*
difficilia, ni cheir mor Pethau gwyachaf he-
Anhawstra: pe byddai gennych y Grâs lle-
ni synnecch fod hebdo er y Byd; ni newid-
lech chwi mo'n Dagrau a'ch Tristwch am
Lechod, am yr holl Feludra a'r Digrifwch
ag y mae erant yn u cael wrth ei wneuthur-
er; pe gwnelech chi iodd gwir edifarhau, ni
byddai i chwi ddydd ei fod ef yn Beth
mor crymmaidd i'w ddwyn; eithr po fwyd
y gaffech o hono, mwyaf i gyd y fydded
yn ei ddymuno, a'r Pryd goreu ag y bydd-
ech wrth Fodd eich Calon y fyddai y Pryd
y byddai'r Grâs hwn yn gweithio oren.

4. Ystyriwch, mai ar y cyntaf y mae
Anhawstra mwyaf, Fe allai y bydd y Cnawd
yn gwrthsefyll yn gryf, ac yn gwrthwyne-
bu yn gadarn Ddechreuadau Edifeirwch, am
fod hwn yn tueddi yn eglur ac yn uniongyrchol
at ei Ddiniestr a'i Ddirodd ef; eithr wedi ei
cynnesio chwi a'r Jau chwi a'i cewch
yn einwyrthach; wedi cael o honoch Fe-
striolaeth at eich Cnawd, ac cyrhaeddwyd
honoch ryw Raddau ar Farwyhad, chwi
cewch ef yn Beth cyntus a'r Dŷn newydd
eich bod yn byw mewn Ymarfer ag Ed-
ifeirwch, a chwi a gewch Feludra law-
rowlledig.

oddi wrth hynny.

5. Ystyriwch, y rhaid i chwi alaru am Bechod ac editarbâu yn y Byd ymma, o nid é fe'ch demnir ac fe'ch lloigir chwi yn pes oesoedd yn y Byd arall: ni allwch chwi ddim gochelyd Trymder a Thriftwch Pechod; o's ni bydd ynoch Driftwch am Bechod yn y Byd ymma, bydded diogel gennych y cewch chwi ef hyd-adref yn y Byd a ddaw: ac o nid yw yn fwy dewisol filoedd a miloedd aneirif o weithiau i chwi ddwyn Tyftiolaeth am Bechod ymma? yn enwedigol wrth ystyried,

1. O's edifarhewch am Bechod yr awr-
on na bydd eich Gofid a'ch Trymder chwi
at y Dugnedd eithaf; fe fydd i chwi
Triftwch gael Peth Llaesiant,
Peth Rannhâd, Peth Cymmysgedd o Ddidda-
wch durgel, o'r lleiaf fe roddir i mewn i'r
Galon Rywbeth ag a'ch cynhalio, pan ydych
yn barod i foddi; pan yw y Galon yn fwyaf
drylliedig a chystuddiedig dan y Feinlad
o Bechod, a Golwg ar Ddigofaint Duw, etto
ni edy Duw i'r Ysbryd baliu ger ei fron ef,
E/ 57. 15, 16. Yr Arglwydd a geiwr
Enaid rhag suddo'n llwyr; ac yr wyf fi yn
hyderus yn hyn na fynnai y Dynion hynny
ag fydd yn dwyn y Llwythau trymaf o
Driftwch am Bechod, newid dau Gyflwr,
pan yw y Trai isaf arnynt, a'r Bydolion
pan ydynt yn dwyn y Llwyddiant llawnaf;
eithr o nid edifarhewch hyd oni byddoch o
fewn Tersynau'r Byd arall, eich Gofid a'ch
Trymder a fyddant hyd yr eithaf, heb un
mymryn o Ddiddanwch neu Gynhaliad yng
Q. 9 Nghymmylg

Nghymmysgâ hwynt. Ni bydd dim yn Uffer
ond wylofain, cwynofain, a rhingecian Dan
nedd; yno fe'ch difir chwi yn gwbl ga
Ddychrynfeydd, fe'ch boddir chwi yn llwy
gan Driftweh; ac chwi fyddwch yn fuddo yn
waftadol yn y Pwll diwaelod, tan Bwy
Gofid a Thrymder, Trymder tu hwnt i b
Pwys.

2. *Eich Edifeirwch am Bechod yr awr*
arhynga Fôdd i Dduwyn dda: Yr ydym
yn darllain yn Luc 15. Gymmaint o Fodlon
rhwydd oedd gan y Tâd weled ei Fab afrad
lon yn dychwelyd adref, ac yn cydnabod
gydâ Gofid, bechu o hono yn erbyn y Ne-
foedd ac o'i flaen yntef, ac nid oedd ef
deilwng i'w alwyn Fab iddo; ei Dâd a
aeth i'w gyfarfod ef ar y Ffordd, ac a'i cysan-
odd ef; ac a'i dilladodd ef a'r Gwisgoedd
goreu, ac a laddodd y Llo pasgedig ar ef
fedr ef, ac a wnaeth yn llawen gyd ag ef
felly chwithau, er bod o honoch yn rha
afradlon hyd yn hyn, er myned o honoch
ar gyfeiliorn oddi wrth Dduw, ac er afra da
o honoch eich Amser a'ch Talentau yng
Ngwafanaeth y Cythraul, a'ch Trachwant-
au eich hunain; er hynny o's bydd i chwi
o'r diwedd ddyfod attoch eich hunain, a chyd
ag Edifeirwch, a Chyfaddefiad gostyngedig
o'ch Pechodau, ddychwelyd at yr Arglwydd,
efe a doffuria wrthy, ei Ymasgaroedd a
ruant tu ag attoch tra yrydych etto ar y
Ffordd; ac efe a'ch cyferfydd chwi, ac a'ch
coffleidia, ac a'ch dilladâ Gwisgoedd Cyfa-
wnder ei Fab, ac a fydd bodlon i chwi, ac a
ymlawenycha ynnoch, ie a'r Angylion hetyd

Llawenhânt yn eich Troedigaeth chwi; fe
 fydd Llawenydd yn y Nêf ar eich Edifeirwch
 chwi ym mysg yr Angylion, ac fe fydd
 Llawenydd ar y Ddaear ym mysg y Sainc; **G**
 weinidogion a fyddant bodlon, ac a lawe-
 nychant; hwy a dofturiant wrthych ac a
 weddiant drosoch, ac a fyddant barod i'ch
 cynnorthwyo a'ch cynghori; ond Tofturi a
 Thrugaredd Duw fydd tu hwnt i'r cwbl;
 Gwelwch fel y mae Duw yn hoffi *Ephraim*
 edifeiriol, *Jer- 31. 18, 19, 20. Diau i mi*
glywed Ephraim yn cwyno wrtho ei hun, &c.
Diau wedi fy nychwelyd, mi edifarheais, ac
wedi fy addysgu, mi darawais fy morddwyd,
fe'm cywilyddiwyd, ie fe'm gwarthruddiwyd,
a herwydd i mi ddwyn Gwarth fy Feuegenid.
 Yna y mae gennych Ddarluniad a Phortre-
 lad o Edifeirwch *Ephraim*; ac O'r fâth Eir-
 iau peraidd o Gariad tra thyner y mae'r
 Arglwydd yn eu llefaru ym mherthynas i
Ephraim tan ei Edifeirwch! *Ai mab hoff*
yw Ephraim? ai Plentyn Hyfrydwch yw efe?
Canys er pan leferais yn ei erbyn yr wyf yn ei
gofio o ddisgrif yn wastadol, am hynny fe Ymysg-
aroedd a drailodwyd o'i blegid ef, gan drugar-
bâu mi drîgarhâf wrtho, medd yr Arglwydd:
 Eithr chwy'chwi oni edifarhewch hyd o nid
 eloch oddi ymma, eich Gofid a fydd nid yn
 unig hyd yr eithaf, eithr hesyd yn ddigwyn,
 gan na bydd un Llygad i dofturio wrthych:
 ni bydd gan Dduw y Tipyn lleiaf o Dofturi
 tu ag attoch ddim, ond efe a chwardd am
 ben eich Dialedd chwi; fe fydd ei Ymysg-
 aroedd ef wedi eu cau yn eich erbyn chwi;
 ni bydd dim Hawddgarwch oll yn eich Gofid

chwi y Pryd hwnnw, ac se fydd eich Lle
fain a'ch Cwynofain am Bechod y Pryd hwnnw
nw yr un wedd ag Udad. Ei yng Nghliff
iau Duw; se fydd iddo, y Pryd hwnnw, y
Lle myned i'ch cyfarfod chwi i'ch cyfanu
eich cyfarfod chwi i'ch dimitrio; efe yn Lle
dywedyd yn fwynaid ac yn deg wrthydd
a lefara wrthydd yn ei Ddigionedd; ac yn
Lidiawgrwydd y blina ac y' brawycha efe chwi
Angylion a Sainct a droant ymnaith y Pryd
hwnnw oddi wrthydd, a'r Cythreuliaid a
llusgant chwi gyda hwynt i Boenedigaeth
tragywyddol.

3. O's edifeirhewch am Bechod yn awr
chwi ellwch gael maddeuant Pechod- Ga
drugarbau mi drugarbau wrtho, medd yr A-
glwydd, ym mberthynas i Eshraim edifeir-
riol, Jer. 31. 20. Yr bwn a gyfaddeffo
Bechodau, hynny yw, gyd ag Edifeirwch, se
y byddo iddo nid yn unig ymosodid o'u ple
gad, eithr hefyd eu gadael hwynt, a gwy
drugaredd, Diar. 28. 13. Je mae Duw yn
addaw arbed yn helaeth y Sawl a adawan
eu Ffyrdd drygionus, a ddychwelont trwy
wir Edifeirwch atto ef, Ef. 1. 16, 17. Ac
o's Pechaduriaid a beidiant a gwneuthur
Dwng, ac a ddyfsgant wneuthur Daioni. e
bod eu Pechodau fel yr Yfgarlad, y byddan
cyn wynned a'r, Eira; er cochi o honny
fel Porphor, y byddant fel Gwlân, Ef. 1
16, 17, 18. Ac nid yn unig Trugaredd
Duw ond ei Gyfiawnder a'i Ffyddlondeb e
hefyd fydd wedi ymrwymo i roddi maddeu-
ant i'r rhai a gylabyddant eu Pechodau
gydag Edifdirwch, ac a ymosodant atto e

Llewyd Fydd, i Jo. 1. 9. O's cyfaddefwn ein
Pechodau, ffyddlon yw eise a chyfiawn, fel y
nallus i ni ein Pechodau ac y'n gianhao oddi
wrth bob Anghyfiawnder. Mae Drws Tru-
garedd yr awron yn agored i bob Pechadur
Eifeiriol, ac y mae Teyrnwialen Grâs a
Cymmod yn cael ei dal allan iddo; y mae
r Arglwydd Jesu Grift yn awr yn eirioli ar
Ddeheulaw'r Tâd dros Bechaduriaid, ac yn
barod i wneuthur Cymmod a Heddwch
rhyngddynt â Duw; eithr o's chwy-hwi ni
edifarhewch hyd yn ôl hyn, eich Pardwn a
fydd uwchlaw Cyrhaeddiad; ni bydd Aberth
wedi ei adael dros Bechod; yna y bydd Dýdd
Grâs wedi ei dreulio allan, a Drws Truga-
redd wedi ei gau yn sicr; yna Jesu Grift a
fydd wedi gorphen ei Eiriolaeth, ac fe fydd
yn amhosibl cael maddeuant.

4. O's edifarhewch am Bechod yn awr,
chwi allwch gaei Nerth yn erbyn Pechod;
chwi gewch eich gwaredu oddi wrth Allu
teyrnatol Pechod yn y fan, ac chwi a gewch
eich rhyddhau oddi wrth Gynddeiriogrwydd a
Germes Pechod bob yn ychydig ac yn raddol,
ac yn y Diwedd chwi gewch berffaith Rydd-
id oddi wrth Hanfod Pechod, ac a gewch
eich llwyr waredu oddi tan Gaethiwed Lly-
predigaeth. Eithr o's chwi nid edifarhewch
hyd yn ôl hyn, chwi fyddwch yn aros yn
dragywydd tan Allu Pechod, ni byddwch chwi
yn unig yn boenedig yn dragywydd yn Uff-
ern, eithr hefyd chwi fyddwch yn pechu yn
dragywydd yn Uffern.

5. O's edifarhewch am Bechod yn awr
chwi ddihangwch rhag Cosbedigaethau Pech-
od;

301 Ymddangosiad Crist

od; nid wyf fi yn llefaru am Ddialeddar
Amterol, y rhai y gall fod Duw yn ceryddu
ei Botl ei hun â hwynt yn y Byd hwn
ond gan gadw se'ch cedwir chwi rhag Coi-
bedigzeth dragywyddol Uffern, yr hon a
dywelltir ar y Byd annuwiol; eithr onid
edifarhewch hyd yn ôl hyn, anocheladwy y
fydd eich Coibedigaeth chwi, nid Llefain
cryf na Dagrau a ddichon y Pryd hwnnw
eich cadw a'ch achub chwi rhag Poenedi-
gaethau Uffern, y rhai y cewch eich barnu
a'ch euogfarnu iadynt: yr ydys yn eich eu-
ogfarnu chwi yr awron am Bechod, tra y
ydych yn Anffyddloniaid, eithr yn y Byd hwn
y mae'r Farn yn adlammus ac fel y gellir ei
galw yn ôl, chwi ellwch ffoi oddi wrth
Frawdle Cyfiawnder, at Orteddyinge Grâs
ac o's bydd i chwi mewn Edifeirwch a Ffydd
ymgymmwyso ac ymosod at Grist, efe a'ch
gwared chwi rhag y Llîd a fydd, ac a'ch
rhyddhâ chwi oddi wrth Ddamnedigaeth
eithr ar ôl hyn pan ymddangoso'r Arglwydd
Jesu Grist i farnu'r Byd, a phan roddo i
chwi Wÿs neu Ddysyn, a phan ddarffo iddo
eich holi chwi a'ch cael yn euog, a phan
draetho arnoch y Farn hono, *Ewch oddi
wrthyf i'r Tân dragywyddol*; se fydd y Farn
hon yn ddiadlam ac fel na's gellir byth mo'i
galwynn ôl, a'ch Edifeirwch chwi a fydd yn
rhy ddiweddar i bwrcafu i chwi Ryddhâd oddi
tan eich Coibedigaeth, neu i brynu y mymryn
lleiaf o Esmwythhâd ac Ysgafnder pan fydd-
och tani.

6; O's edifarhewch am Bechod yn awr,
ni bydd eich Gofid a'ch Tristwch chwi ond dr

Ans...

Amser: tros Brydgwaith, tros Amser byr;
 tros ychydig Ddyddiau, tros Noswaith, tros
 Fynudyn, tros Fynudynfer, tros drugeinfed
 Rân mynodyn, i *Ped. 1. 6. Dadg. 2. 20.*
Psal. 30. 5. Eſ. 54. 6, 7. Tros Brydnhawn yr
rys Wylefain, ond erbyn y Boreu y bydd Gor-
foledd. Ni chennada Duw i chwi wylo ac ym-
 ofidio yn hîr am Bechod; nid Bywyd o Ofid
 y mae eſe yn eich galw chwi iddo, ond By-
 wyd o Ffydd a chariad: nid yw eſe yn gofyn
 oddi wrthy ch Driftwch er mwyn Tristwch
 ei hun, ond er mwyn gwneuthur Ffordd yn
 rhÿdd i chwi i dderbyn Diddanwch, ac am
 hynny ni bydd i'ch Tristwch chwi barhâu yn
 hîr; eich Gofid am Bechod fydd yn gwneu-
 thur Lle i Gysuron ylbrydol, i Lawenydd yn
 yr Ylbryd Glân, yr hyn Gysuron a Llawenydd
 y mae'r Arglwydd yn ôl Amserau. Gofidus ac
 Athrist yn eu rhoddi yn helaeth i'w Blant yn
 y Byd hwn, yn yr hyn y maent yn cael mwy
 o Felusdra aneirif Weithiau, nac a allent
 gael o Felusdra mewn Pechod, neu o Chwer-
 wedd mewn Tristwch: y mae ganddynt
 Ddigrifwch a Hyfrydwch ag fydd o Anian
 uwch a mwy rhagorol. a bydded yn ddiog-
 el gennych v bydd i'ch Gofid am Bechod wn-
 euthur Ffordd i'ch Llawenydd tragywyddol
 chwi yn y Nefoedd, lle y fÿchir ymimaith pob
 Deigr yn oddi ar eich Llygaid i'chwi, ac y
 fymnudir oddi wrth eich Calonau chwi bob
 Gofid a Thriftwch, a'r lle y cewch chwi
 Lawenydd tragywyddol ac anrhaethadwy
 Lithr o's nid edifarhewch chwi hyd yn ôl hyn
 megis ag na bydd y Digrifwch yr ydych yn
 gael mewn Pechod ond dros Amser, a'ch
 Gorfoledd

Gorfoledd ond byr: felly eich Gofid am Becho
a fydd yna yn hîr; diau yw y gwnâ Anga
Ben o'r cwbl: Dyddiau Tywyllwch a Thrif
wch a fyddant lawer, ie eich Gofid a bery y
dragywydd.

Edifarhewch yntau Bechaduraid; *Edifarhewch*
Crist a ddaw yn hîr i farnu'r Byd, am hynny
edifarhewch yn gywir; a Christ a ddaw a
frÿs i farnu'r Byd, am hynny *edifarhewch*
ebrwydd, na ohiriwch yr Amser, ymdrechwch
i *edifarhâu* yn y fan heb oedi dim yn hwy
gan ystyried,

1. *Y. dichon eich Barn neillduol chwi fêd*
ebrwydd, ac fe ddichon y bydd yr Amser fêd
gennych i ymborotoi wedi ei dreulio allan
a'r frÿs. Chwi fyddwch cyn pen ychydig Fêd
oedd, ysgatfydd. neu ychydig Wythnosau, neu
ychydig Ddyddiau, ie nid hwyrach cyn pen
ychydig Oriau wedi eich torri gan faethau
marwolaeth, ac ni bydd Lle i Edifeirwch
Pharotod yn y Byd arall.

2. *O's oedwch eich Edifeirwch mîl i m*
ylyw o's edifarhewch tra byddoch byw, pe par
hae eich Bywyd lawer Blwyddyn, o herwydd
naid oes un o Fil o'r rhai fydd yn oedi Edifeirw
ch. byth yn *Edifarhâu* wedi y mae myrddiynau
yn Uffern a'r asuoni byw tan Oleuni'r Efenigyl
y rhai a fwriadasant *edifarhâu*, eithr a ragflaen
wyd gan Angau yn ddi-rybydd; a Mîl i Un
ydyw o's chwydchwi a oedwch etto ddim mwy
ach, na dderbynir chwithau cyn bo hîr
mewn i'w Nifer hwynt; o ni ddarfu i chwi
oedi eich Edifeirwch cyn hyn hyd yr Amser
hyn a'r Amser? ac etto wedi i'r fâch Amser
ddyfod drahefn a thrachefn, oni ddarfu i chwi
ei

hoedi hi eilwaith o hyn? ac oni syn eich
Calonnau twylledrus chwi cyn deced Efi-
sion etto hyd o nid elo hi yn rhy hwyr? Cofi-
ch hyn, Beehaduriaid, mai mil i un ydyw
s ni ddemnir chwi yn Uffern, o's oedi eich
Edifeirwch y wnewch yn hwy.

3 Po hwyaf yr oedoch eich Edifeirwch
anhawfasi gyl y fydd y Gwaith i chwi: o her-
wydd y'ch clymmir chwi yn dynnach yng
Nghadwynau Satan, ac ni's gellir cyn hawsed
ch goillwng yn rhyddion: o herwydd y
wydd eich Calonnau wedi ymgaledu yn waeth
fwy hir Arfer a Chynnefindra â Phechod, ac
ni's gellir cyn hawsed eu dryllio; o herwydd
y bydd i'ch Pechodau amhlâu fwy fwy, y rhai
y mae yn rhaid i chwi edifarhâu amdanant;
o herwydd y bydd eich Hamser yn myned lai
li, yr hwn yr ydych i edifarhâu yntho, felly
re digwyddai (yr hyn fydd megis mil i un)
i chwi edifarhâu wedi hiroedi Edifeirwch a'i
dillu ym mlaen o Ddydd i Ddydd. etto chwi
gach y Gwaith yn anhawdd dros ben.

4. Meddylwch pa ryw Ogoniant a ellwch
iddwyn i Dduw, pa Wafanaeth a ellwch
wneuthur o's bydd i chwi edifarhâu a diwygio'n
herwydd: yr ydych chwi yn treulio'r holl Am-
er y mha un yr ydych yn oedi Edifeirwch yng
Nghwafanaeth y Cythraul a'ch Trachwantaf
ch hunain er Dianrhydd i Dduw.

5. Meddylwch pa Fesurau o Râs a Di-
danwch ellwch chwi eu cael ymria a pha
Raddau o Ogoniant a ellwch eu cyrhaedd yn ôl
yn, o's Edifarnewch yn ddioed, yr hyn Be-
nau trwy oedi a gohirio'r Gwaith yr ydych
n debyg eu colli.

6. O's oedwch eich Edifeirwch. Peth ammeu ydyw *A syll eich Edifeirwch ddifed ar chwi yn Edifeirwch gywyr*; ac o's bydd gywir Peth ammeus ydyw a gewch chwi Eglurdeb a Thystiolaeth o'i Chywirdeb hi a Peidio.

7. Ac yn olaf, O's oedwch eich Edifeirwch *Fe allai na alwai Duw chwi byth at Edifeirwch mwy*: ie fe ddechon y bydd iddo eich rhoddi chwi i fynu i Galedwch barnedigaethol, a'ch chwi i fynu i Ddamnedigaeth, gan dyngu ei Lid na ch ewch chwi fynedi mewn Orphwylfa ef.

Hyyny i gyghori Bechaduriaid i eddyr arbau.

2. *Bechaduriaid, A ymllengys yr Arglwydd Jeshu Crist yn fier ac ar fiŷ i farnu yr Byd y cymmerwch eich perswadio i ffoi atto ef ac i ffoi nu Hawl a Braint ynddo cyn y bo iddo y ddangos.* Mae'n ddiogel gennyf nad oes neb honoch chwi: na bydd yn dda ganddynt gy Hawl yng Nghrist, pan ddél yn ei Ogoniant i farnu'r Byd: y Dynionach truenusaf ar y Ddaear, y rhai sydd yn diystyru ac yn gwrthod Crist yn awr, y rhai sydd yn casai ac yn bychanu ac yn tost-ddistadlu Ffyrdd Duwiedeb, megis pe bydd yn Ffyrdd rhy wael i'r Hyfbrydoedd mawrion uchel hwynt eu tramwyo, a roddent Ddengmwl o Fydoedd, pe byddent ar eu helw, ani Le y Ffyddloniaid gwaelaf, a'r a fyddo a Hawl ganddynt yng Nghrist ar y Diwarnod hwnnw: Eithr mae oedwch i mi ddywedyd wrthy chwi, Bechaduriaid mai'r Byd hwn yw'r unig Le, ac mai'r Amser hwn, tra y mae Dydd Grâs yn parhau yw'r

yw'r unig Amter i gael y fâth Ragorfraint uchel
y w hon: o ni chewch chwi Hawlyng
Nghrist i'ra byddoch byw, ammhofibl yw i
chwi gael Hawl ynddo wedi y byddoch fei-
w, neu ar yr Adgyfodiad. O's nad ydych yn
iddo Crist yn awr, ni bydd iddo na'ch adna-
bod na'ch addef chwi yn Nydd ei ogonedus
Ymddangosiad.

1. *Ceiswch Hawl yng Nghrist fel eich Arch-
ffeiriad ac'h Dadleuwr.* byddwch deimladwy
o'ch Pechod, bydded diegel gennych iddo ef
farw am Bechod a bodloni Cyfiawnder Duw,
bydded yn ddiammeu gennych ei fod ef yn
eirioli ar Ddeheulaw Duw; a'i fod ef yn alluog
ac yn ewyllyfgar i'ch achub chwi, ymosodwch
atto ef fel trwyddo ef y caffoch Faddeuant
Pechodau. ac Etifeddiaeth ym mysg y Sainct;
ac o's trwy Cyfryngdod Crist yn awr, y bydd
i chwi gael Maddeuant am eich holl Bechodau
ymma, mor Groetawus y fydd eich Gwar-
edwr i chwi, a chydâ pha Lawenydd y bydd
i chwi ddvrchafu eich Pennau o'ch Beddau,
pan yw Dydd eich Ymwarded o'ch perffaith
Jachadwriaeth chwi wedi dytod, a phan yw
eich Jachawdwr yn ymddangos i wneuthur
Dial ar Bechaduriaid anedifeiriol, ond i'ch
addef a'ch rhyddhau chwi yng Ngwydd yr
holl Fyd.

2. *Mynnwch Grist yn Athro i chwi.* Rhodd-
wch eich hunain i mewn ym mysg ei Wei-
sion a'i Ddisgyblion ef ymostyngwch i'w
Addysgiadau; dysgwch ei Wersau ef: Cred-
wch ei Orchymmynion ac usuddhewch iddynt:
canlynwch ei Esampl: Derchewch ei Anrhyd-
edd a'i Ackos yn y Byd: byddwch barod i

wneuthur

wneuthur neu ddioddef un Peth er ei fwyn ef
 a phan ddél eich Harglwydd a'ch Hathr o yn ei
 Ogoniant, chwi gewch weled a chydabod
 nad yn oter y darfu i chwi ei wasanaethu ef
 er mai ar hyd Ffyrdd gerwon a graianog
 i Gig a Gwaed. O pa ryw Wobr y rydd ef
 i'w Weision y Pryd hwnnw! Y fâth Goron
 o Ogoniant y rydd ef ar eu Pennau! Add
 ewid beraidd ac annogaethol yw honno ag
 mae ete eisioes wedi ei gwneuthur, ac y bydd
 iddo ar y Dydd hwnnw ei gwneuthur yn ddi
 i'w holl Wasanaethwyr ffyddlon, Jo. 12. 26.
 o's gwasanaetha neb fi, canlyned fi, a'r lle
 wyf fi, yno y bydd fy Ngwas; o's gwasanaetha
 neb fi, fy Nhâd a'i hanrhydedda ef.

3. *Mynnwch Grist yn Briod i chwi.* Bech-
 aduricid, yr ydym ni Weinidogion wedi ein can-
 fon i'ch gwahôdd a'ch caru chwi fel y gwneier yn
 agosaf a'r bereiddaf Berthynas hon rhyngoch a
 Jesu Grist: yr ydym ni i ddywedyd i chwi am
 Degwch a Godidawgrwydd ei Berson ef, am ei
 Gariad a'i Serch tyner ef tu ag at Bechaduricid
 truaïn, am ei Ewyllysgarwch ef i fod yn eiddo
 chwi, ac i'ch gwneuthur chwi yn gyfranogion
 o'i anchwiliadwy Olud ef. O dertyniwr ef,
 dymma'r Cynnig goreu a gawsoch chwi, erioed
 a phwy a wŷr nad y Cynnig diweddaſ hefyd
 yw; cymmerwch Grist i fod yn Briod i chwi,
 ymddiosgwch o'ch Gwisgoedd budron, gwisgwch
 Wisgoedd gwynnion ei Gyslawnder ef am danoch
 cyssylltwch eich Calonnau wrtho ef; rhoddwch
 Lythyr Ysgar i'ch Pechdau, ymgysgrwch i
 Grist, gorchymynnwch eich hunain iddo yn lle
 megis i'ch Gŵr priod; Ac o's gwnewch felly,
 Mor llawen a byfryd y fydd ei ymddangosiad ef

chwi, pan weloch ei Wynth gogonaddus ef, a'r Gwennu melusion fyll arno, a phar dderbyner chwi rhwng ei Freuchiau i'ch cofleidio ganddo, ac i'ch diwyn gyd ag ef i Dŷ ei Dât, lle y cewch fyw gyd ag ef, ac ymlliigrifu yn ei Gariad yn dragywyll.

4. *mynnwch* Grif yr Dywyfog i chwi; Rhodwch eich hunan dan Llamun a'i Faner ef, yw yw i ei Ryfelwylau, ymarfogwch a'i Arfau ef, canlynwch ei Arvveiniad ef, ymllellwch yn erbyn ei Elynon ef, diodleswch Adfyda Chale li meir Milwyr da, ac na chiliwch yn ôl yn Nŷdly Ffrwydr, pan y lychar y Ffrwydr: ac od oes gennych Hawl yn y Tywylog hwn. o's ydych yn Orchfygwyr ymna ar eich Gelynon ysbrydol; pan vvv eich Twwylog yn marchogieth mevvn Gorioledd a Rvvyg yn y Dŷdd diweddaf, chwvithau a gipir i synu i'r Cymnylau, ac a gevch fof yn gyfranogion o'i Orfoledd ef, ac a dderbynwch ganddo ef anniflanedig Goron y Gogoniant.

Bechaduriaid, mynnwch Hawl yng Nghrist yn ei holl Swyddau, yn ei holl Berthynafau, eie yn unig yw'r hwn a ddichon eich gwaredu chwi oddi wrth Bechod a Digofaint, a Marwolaeth dragywyddol. Gwaith rhy faith i w wneuthur ymna ydyw traethu ar yr Jachadwriaeth fydd trwy Grif a'r Ffordd i'w chael hi; Digon o Ddeunydd fyddai hynny i lanw Llyfr cyfan; y Testun hwnnw yn *Act. 11. 14.* Sydd berthynafol i ddangos oddi wrtho Ffordd yr Jachadwriaeth, ond er gosod allan Llyfr yn fasonaeg ar y Testun hwnnw nid yw ef er hynny yn debygol ddysod byth i Ddwylo

y Cymro unjalrh yn ei Jaith ei hunan: Beth
 bynnag y mae'r Awdwr Seisnonig yn ei ddyw-
 edyd ymma ynghylch tri Llyfr, ar amrywied
 Destunau heb law hwn, o'i Waith ef ei hunan,
 nid oes Achos ei gymreigio hyd o ni byddo
 i'r Cymru gymmeryd peth Poen, Gofal a Chost
 o'r newydd etto i'w printio hwynt yn Gym-
 raeg.

PEN. X I V

A mi wedi darfod llefaru wrth Bechadur-
 iaid, mi ddeuaf yn awr i lefaru,
 2. *Wrth y Ffyddloniaid, a hynny ar*
ddau Air.

1. *I'w profi.*

2. *I'w diddanu.*

1. *I brofi y Ffyddloniaid;* Yr Athrawiaeth
 ynghylch Ymddangosiad dilys a disymmwrth
 Crist i farnu'r Byd, fydd yn Athrawiaeth dra
 ofnadwy i Bechaduriaid, ag fydd yn eu Peeb-
 odau, ac yn Athrawiaeth dra dddanus i'r
 Ffyddloniaid, ag fydd yng Nghrist: eithr o ble-
 gid bod llawer o Bechaduriaid a'r fydd yng
 nghlwm tan Rwymedigaeth Anwiredd, a than
 Allu teyrnasol rhyw Bechodau, yn barod ac
 yn chwannog jawni gamsynied, ac heb fail
 dda yn peri iddynt eu hunain gredu eu bod yn
 Ffyddloniaid, y rhai er hynny a geir yn y Dydd
 diweddas ym mysg y Rhagrithwyr; a thrwy
 eu Camsyniad o'u Cyflwr yn milwrio ym-
 malith yr Ergydion a'r Ffionnodiau hynny o
 Fygythion Duw ydys yn amcanu tu ag attynt,

thrwyl hynny hefyd yn ymacheb rhag yr
 Olwg ddychryn lle honno ar Ymddangosiad
 Crist i'w barnu a'u heuogfarnu hwynt: yr
 hon Olwg pe'i cymmerent, a allai fod yn Fodd
 ac yn Gyfrwng i'w cyffroi a'i deffroi hwynt i
 gymmeryd Llwybr a Ffordd effeithiol i achub
 eu hunain rhag Dial tragywyddol, ac o blegid
 fod llawer o wir Ffyddloniaid, y rhai fydd
 mewn Gwirfonedd wedi eu huno â Chrïst trwy
 Ffydd, yn chwannog hefyd trwy Brosedigaeth
 Satan, a thrwy eu Hanwybedaeith eu hunain,
 ynghyd â Thwyll eu Calonau camfyniol a
 pherthnasol, i gangymmeryd eu hunain, ac i
 edrych arnynt eu hunain eu bod yn Rhagrith-
 wyr, ac am hynny yn ofni, pan ymddangoso
 Crist, yr euogfarnair hwynt ganddo ef, gan
 fod mor drapharod i euogfarnu eu hunain, ac
 wrth hynny i gafglu Deunydd ac Achos Tra-
 lled oddi wrth yr Athrawiaeth hon, yr hon
 yn wir fydd yn cynnwys ynddi Achos y Didd-
 anwech mwyaf: y mae gan hynny yn rhaid, tu
 ag at ddiidwyllo y naill, fel na bydd iddynt
 gambriodoli Dyddanwech, a thu ag at gyweirio
 ac unioni Camfyniadau y lleill, fel na bo idd-
 ynt wrthol eu diddanu, gwneuthur o honom
 rwy Brawf ar wir Ffyddloniaid. Rhy faith
 fyddai i mi eich annerch chwi a'r holl briod-
 oliaethol Nodau fydd ar y Ffyddloniaid yng
 Ngair Duw; ni bydd i mi gan hynny grybwyll
 ond un yn unig, yr hwn y mae'r Testun yn ei
 ddal aillan, yr hwn iw'r ail Athrawiaeth y
 ddarfu i ni ei hynodi o'r Geiriau yn Nechreuad
 y Traethiad hwn. sef,

Ath. 2. Fod Dymuniad difrifol yn yr Eg-
 lws hon wir Ffyddloniaid, ar ôl Ymddangosiad

yr Arglwydd Iesu Grist.

Chwi ellwch brofi eich hunain, A ydych chi yn wir Ffyddloniaid, wrth eich Dymuniadau ar ôl Ymddangosiad Crist: Dymma'r Nod gwahanol y mae'r Apostol Paul yn ei ddeddf ar y Ffyddloniaid, 2. Tim. 4-8. O llyn' allan rhoddwyd Corôn Cyflawnder i'w chadw os fy medr i, yr hon y rydd yr Arglwydd, y Barnwr cyflawn, i mi, yn y Dydd hwnnw, ac nid yn unig i mi, eithr hefyd i bawb o'r rhai a garant ei Ymddangosiad ef. Pawb o'r cyfryw, ac nid neb ond y cyfryw ag fydd yn caru Ymddangosiad Crist a gant Goron Cyflawnder. Heb. 6. 28. I'r sawl fydd yn disgwyl am dano yr ymddengys ef yr ail Wlad heb Bechod er Jachadwriaeth. Efe a ymddengys i bawb, ond i'r rheiny yn unig ag fydd yn disgwyl am dano, yr ymddengys ef er Jachadwriaeth Y mae'r Ffyddloniaid yn disgwyl am Ymddangosiad Iesu Grist a Llygad Ffydd a Llygad Gobaith, ac â Llygad Dymuniad.

1 Y mae'r Ffyddloniaid yn disgwyl am Ymddangosiad Crist â Llygad Ffydd: y maent yn disgwyl am dano megis Peth ag fydd cynficed ag Angau, ie yn sicrach nag Angau, o blegid y bydd i Angau rhai gael ei ragflaenu ganddo, nid yw ef yn amhosibl i'r Arglwydd Iesu Grist ddysod yn ein Dyddian ni cyn y byddom ni feirw: diammeu yw eu bod hwy yn credu y daw yr Arglwydd Iesu.

2 Y mae y Ffyddloniaid yn disgwyl am Ymddangosiad Crist â Llygad Gobaith, Tit. 2. 13. Gan ddisgwyl am y Gobaith gwynfydedig hwnnw, ac Ymddangosiad gogoneddus y Duw mawr, a'n Jachawdwr. Megis ag y mae ganddynt Obair

Obaith am Ogoniant y Nefoedd, felly y mae ganddynt Obaith o Ddyfodiad Crist i'w derbyn Ogoniant, ac a'u dwg gyda Gorfoledd a Llawenydd i'r Gaer Salem newydd,

3. Y mae y Ffyddloniaid yn disgwyf am Ymddangosiad Crist â Llygad Cariad a Dymuniad: Y maent yn caru ei Ymddangosiad ef, ac yn hiathu am dano, y maent yn edrych tu â'r goruchel Blâs, y Lle y mae eu bendigaid Arglwydd yn aros, â llawer un o Amrantiadau Chipolygiadau Cariad, y mae ynddynt lawer Dymuniad hiraethlon, ar iddo ddyfod allan, a dyfod s wared, a'u derbyn hwynt atto ei hun, fel Lle y mae efe y byddont hwythau hefyd. Y mae y Briodasterch yn dywedyd, Tyred, a Dymuniad y Ddyweddi yw, *Brysia fy Annybwl, a bydd debyg i Fwrch neu Lwan Hyd* ar Fynyddoedd y Perlysiâu, Can. 8. 14. Y mae y Ffyddloniaid yn gweddio, *Deued dy Deyrnas*, yng Ngweddi'r Arglwydd, yr hon a ddyfsgodd efe i'w Ddisgryblion, y maent hwy yn dymuno Dyfod, nid yn unig o Deyrnas Grâs, eithr hefyd o Deyrnas Gogoniant: ac yn y Testun y mae'r Eglwys yn anadlu allan y Dymuniad hwn, ar ôl Ymddangosiad Crist, *Amen, yn wir i'r Arglwydd Iesu.*

Bellach ymholwch A ydych chi yn wir Ffyddloniaid, wrth y Nôd eglur hwn; A ydych chi yn caru ac yn dymuno Ymddangosiad Crist?

Gwrtheb, O's dadleu neb yn eu herbyn eu hynain, a dywedyd, *Gwae ninnau ! Yr ydym ni osni nad gwyr Ffyddloniaid mo honom ni dim, o b'egid na's gallwn ni ddywedyd ein bod yn caru ac yn dymuno Ymddangosiad Crist,*

yr ydym ni mor bell oddi wrth ei Ddymuno,
 yr ydym yn ei Ofni, a'r Peth sydd yn peri
 Blinder mwyaf i ni ydyw meddwl am dano.

Ai. 1. Gwybyddwch Fod llaweroedd yn y
 ned tan Enw Ffyddloniaid, a'r nad oes ga-
 ddynt ond Enw yn unig: edrychwch na bydd
 neb o honoch chwi i'w gael ym myig y
 Cyfryw yn y Dydd diweddaf.

2. Nid hwyrach nad yw rhai o honoch chwi
 yn euogfarnu eu hunain heb un Rhefwm
 dros y Peth, megis y mae Plant Duw y
 fwy chwannog i wneuthur nâ Rhagrithwyr
 y rhai y mae ganddynt y Rhefwm pennaf
 wneuthur felly: fe allai nad ydych chi
 dymuno ddyfod o Grift yn y fan, eithr Ai
 ych chi yn dymuno ddyfod o Grift oll
 Gall Gwraig dymuno yn ddirfawr ac o d-
 frif ddyfod o'i Gŵr adref, pan yw efe yn dyfod
 o Daith bell, ac er hynny o's bydd ei Thyfod
 yn ddirfawr, ac heb fod mor weddus ag y
 munai hi tu ag at ei dderbyn ef, o's yw hi he-
 ymwisgo ac ymdaclu yn y fâth Ddillad, a'r
 mae hi yn wybod a allont ryngu Bodd i'r Gŵr
 hi fydd bodlon ysgatfydd iddo aros ychydig
 yn hwy: hyd oni byddo hi yn barotach, fe
 fe allai y bydd arni Ofn iddo ddyfod a hithaf
 yn amharod; byddai y Butain neu'r Odol
 neb wraig yn fodlon ddigon yw Gŵr beidio
 dychwelyd byth, eithr y mae y Wraig gyw-
 yn dymuno Dyfodiad ei Gŵr, er nad yw hi
 weithiau yn dymuno ei Ddyfodiad presennol
 ef; felly y mae Ffyddloniaid cywir yn dy-
 muno Dyfodiad Crist, yr hwn a aeth i Daith
 bell i'r Nef, er nad ydynt ysgatfydd yn dymuno
 ei Ddyfodiad presennol ef, o herwydd na-
 ydynt

dynt mor gymmwys ag y dymunent fod i'w
derbyn ef; Dymuno iddo ddyfod y maent,
fynnent hwy er yr holl Fyd iddo aros
ymmaith yn dragywydd yn y Nêf; Bodlon
iddigon fyddai'r Anffyddloniaid i Grist aros
ymmaith yn dragywydd, fel y gallent hwy-
thau fyw yn dragywydd ar y Ddaeren, eithr y
Ffyddloniaid nis gallent fod yn fodlon byth i'r
fath Beth a hynny, Otni ei Ddyfodiad preten-
bol ef a allant, o herwydd eu Hammharod-
wydd, ond dymuno ei Ddyfodiad er hynny
y maent.

Hol. *Attolwg pa wêdd y deuwon ni i wybod
a ydyw ein Dymuniadau ni am Ddyfodiad Crist
yn Ddymuniadau puraid a didwyll ai peidio.*

At O's ydych chi yn caru Person Crist,
Arwydd yw hynny mai didwyll yw eich Dy-
muniadau chiwi am ei Ddyfodiad ef; yr ydym
ni yn dymuno ddyfod attom o'r Cyfeillion hyn-
ny ag yr ydym yn eu caru: A ydych chiwi
yn caru Crist mewn Ffyddlondeb? A ydych
chiwi yn caru Crist er eu swyn ei hun, er
mwyn ei Ragoriaethau ef ei hun, er mwyn ei
Hawddgarwch ef, er mwyn ei Gariad ef, er
mwyn ei Arwyddion-Cariad ysbrydol ef? A
ydych chiwi yn ei garu ef ar Gytrifon ysbrydol.

2. O's ydych chiwi yn gwirddymuno ddyfod
o Grist i'ch Calonnau o Ran ei Ylbryd a'i
Râs, Argoel yw fod gennych Ddymuniadau
didwill am ei Ddyfodiad ef mewn Gogoniant,
pan ymgysfodo Grâs i fynu i' Berffeithrwydd
eithaf; a ellwch chiwi yn ddeallus ac yn galon-
nog weddio *Deued dy Deyrnas*; ar fod (wyf
yn feddwl) Deyrnas Grâs Grist wedi ei had-
ciladu yn eich Calonnau, a chwithau yn pur-
ddymuno

ddymuno ar fod pob Peth ag fydd o'ch mewn
chwi wedi eu darostwng i ufuddhâu iddo: A
ydych chwi yn pur ac yn taer ddymuno
Presennoldeb Crist, ac Anadliadau ei Ysbryd
ef ar eich Calonau yn ei Ordeinhadau? Ar-
wydd yw hynny fod ynnoch o'r lleiaf wir
Ddymuniadau gwreiddol ar ôl ei ail Ym-
ddangosiad ef, er nad ydynt o herwydd Am-
meuon ac Osnau mor weledig ag y dymunoch
chwi.

3. O's ydych wedi trysfori eich Trytorau
yn y Nefoedd, ac wedi doddi eich Dedwydd-
wch yn y Pethau fydd oddi uchod; O's bwr-
tafoch Angor eich Gobaith i'r hyn fydd oddi
fewn i'r Llen, Arwyd yw hynny fod gennych
Ddymuniadau puraid tu ag at Ymddangosiad
Crist, yr hwn a rydd i chwi Feddiant a Goreu-
gyn yn y Gwynfyd a'r Dedwyddwch yr ydyd
wedi gwneuthur Dewisiad o honynt.

4. O's ydych yn ofalus i ryngu Bôdd i'r Ar-
glwydd, a pha un y fyddwch ai presennol ai
absennol, eich bod yn gymmeradwy ganddo
ef; ac o's ydych yn otni Pechod, o herwydd
ei fod yn gâs ganddo ef; ac o's ydych yn ddi-
wyd i ymarfer â phob Moddion i addatu a
pharotoi eich hunain, ac i wneuthur pob
Peth yn barod tu ag at ei dderbyn ef; Arwydd
yw hynny hefyd eich bod chwi yn dymuno
Ymddangosiad Crist, ac yn disgwyl am dano.

5. Ac yn olaf, O's ydych chwi a Gobaith
bywiol gennych o'i Dilyfodiad ef, ac yn llaw-
enhâu yn y Gobaith hwnnw, o's gellwch
chwi mewn Taerni weddio, Tyred Arglwydd
Jesu, Tyred ar frÿs; Argoel didwyl yw hynny
hefyd o'ch Dymuniadau puraid chwi; er nad
yw

yn pawb o'r Ffyddloniaid wedi cyrhaeddyd
Uwchder gymmunt.

Ond am yr *anffyddloniaid*, nid ynt hwy yn
dymuno Ymddangosiad Crist, o herwydd nad
ynt yn ei garu ef, o herwydd bod eu Calon-
au wedi eu doddi ar y Byd, o herwydd eu bod
dan Euogrwydd ac Awdurdod Pechod ac o
herwydd i pan ymddangoso Crist, y bydd iddo
eu barnu hwynt, eu heugofarnu hwynt, a'u
cosbi hwynt: Eithr nad ydynt yn dymuno
Dyfodiad Crist, nac yn meddwl am dano, nac
yn ymbarotoi erbyn y delo, fe ddaw Crist er
hynny, ac ofnadwy iddynt hwy y fydd ei ddy-
fodiad ef.

Ond am yr *Ffyddloniaid* y maent hwy yn
dymuno Dyfodiad Crist, y maent hwy yn ed-
rych am dano, y maent hwy yn disgwyl am
dano, y maent hwy yn gobeithio am dano, ac
y maent hwy yn ymbarotoi erbyn y delo, ac
fe ymddengys Crist yn fier, ac fe ymddengys
ar frŷs, a hwythau a gant ymddangos gyd ag
ef mewn Gogouiant, ac Ymddangosiad di-
ddanus a llawen dros ben y fydd ei Ymddan-
gosiad ef iddynt hwy, yr hyn fydd yn fy ar-
wain iat yr ail Air, ag yr weli i lefaru,

2. I Ddidlanu y *Ffyddloniaid*.

A ymddengys yr Arglwdd Jesu Crist yn
fier ac ar frŷs i farnu'r Byd: yna y mae ym-
ma Diwyfion ag sydd yn llawn o Laeth Di-
ddanweh, y rhai y mae i chwi eu sugno a
chymmeryd eich llawn Ddigonedd o Faeth
ac Atfwriad olli wrthynt, Megis ag y mae
pob Gair ag sydd yn yr Athrawiaeth hon yn
mynegu Dychryn i Rechaduriaid, felly y mae
pob Gair yn anadlu allan Ddidanweh a Chys-

uron i wir Ffyddloniaid ; ac am hynny mi
wnâf, fy Nghoreu ar eich cynnhorthwyo chwi
oddi ymma i weithio ac ennynnu eich Calon-
nau i fynu i Lawenydd ysbrydol.

1. *Llawenbewch*, Ffyddloniaid, *Llawenb-
ewch ! Crist a ymddengys i Farnu'r Byd* : Crist a
ymddengys yn ei Ogoniant, ymddengys y
Duw mawr a'ch Hiachawdwr chwithau, Efe,
Efe yr hwn yw eich Achubwr a'ch Dadleu-
wr chwi, a fydd y Pryd hwnnw yn farnu'r
Byd ; fe ymddengys eich Arglwydd a'ch Bren-
in chwi, gyd â Mintai ogoneddus o Nefol
Weision Llys yn gweini arno, ac yntet wedi
ymhoiwi ac ymwychu yn bur bardd gan Be-
lydrau gogoneddus Mawrbydi tra rhagorol.
Ymddengys eich Tywyfog, Tywyfog eich
Iachadwriaeth, ac Anrhaith ei Gafeion
a'ch Cateion chwithau gyd ag ef, ac efe
ferchyg yn orfoleddus ar y Cymmylau ; fe ym-
ddengys eich Cyfaill annwyl a'ch Priod car-
iadus chwi, a'r fâth Degwch pur a Hawdd-
garwch cennaidd ar ei Wyneb, a'r fâth Seid-
gwrefog a Chariad annwyl yn ei Galon tu ag
attoch, iel na ddaeth i'ch Calonau chwi er
ioed allu i ddychymmygu, mor hygar ac an-
nwyl fydd ef : Yr Arglwydd Jesu Crist a
fydd yn ogoneddus yng Ngolwg yr holl ffr-
yd y Dydd hwnnw, ac o ni ddylai hyn lawen-
hau eich Calonau chwi, feddwl o honoch
am Ogoniant eich Arglwydd, yr hwn Og-
oniant a fydd y Dwihwn hwnnw mor eglur
a disgleiriol, a meddwl hefyd fod genpy-
chwi Hawl briodol yn y cyfryw Un.

2. *Llawenbewch* Ffyddloniaid *Llawenb-
ewch*, fe ymddengys Crist yn sicr ; pe byddai

ail i ammeu Gwirionedd y Peth hwn, fe lydd-
ai gennych Achos i ymosfidio : eithr pan yw y
Peth mor ficer, pan yw Duw wedi ei ddadgudd-
io yn ei Air mor eglur, pan yw'r Arglwydd
wedi ei addaw i'w Bobl mor ffyddlon, ac
wedi rhoddi i'w Bobl Obaith a Disgwyliad
am dano, ni bydd iddo ef mo'u twyllo
hwy ddim: Mae gennych achos i lawenychu
a gorfoleddu, gan nad oes dim ag fydd sic-
rach nag ail Ymddangosiad yr Arglwydd
Jesu Grist yn y Dydd diweddas, megis ag y
profwyd i chwi eifioes.

3. *Llawenbewch*, Ffyddloniaid, *Llawen-
bewch*, fe ymddengys ar frŷs; Dyfodiad yr
Arglwydd fydd yn nesâu, y mae Amser we-
di ei otod, er na's gellwch chwi mo'i wy-
bod, o blegid cloi o Dduw y Dirgelwch hwn
yn ei Fonwes ei hun, etto chwi ellwch wy-
bod na's gall ef fod bellach ym mhell; ni
erys yr Arglwydd yn hir mwyach yn y Nêf
cyn dysod o hono i wared i farnu'r Byd :
*Eirychwch i fynu yntau, a derchewch eich Pen-
nau mewn Llawenydd, canys Dydd eich Ymwa-
ned fydd yn nesâu.* Luc 21. 28. Nid yn hir
y bydd i chwi mwyach riddfan ac ochenei-
dio dan Gaethiwed a Baich Llygredigaeth :
Nid yn hir mwyach y bydd i chwi alaru a
chwyno dan Erledigaethau Gelynion creu-
don : Ni bydd i chwi yn nepell mwy gael
eich dal a'ch cernodio gan Brofedigaethau
Satan : Nid yn nepell mwyach y cewch
chwi fyw yng Ngharchar tywyll y Byd ;
bydd Crist ymma heb o hir, fe ddaw ar frŷs
a'egyr Ddrysau'r Carchar, ac a'ch gweryd
chwi, ac a'ch dwg trwodd i Rydd-did Go-
gonian.

oniant Plant Duw.

4. *Llawenbêwch*, Ffyddloniaid, *Llawenbêwch*, Pan ymddangoso Crist *chwithau* be-
 yd a ymddangoswch : te allan y bydd rhai o
 honoch chwi yn aros yn fyw hyd ei Ym-
 ddangosiad ef, hier yw y caiff pawb o hon-
 och eu gwneuthur yn fyw ; o's ewch chwi
 wared i'r Llwch cyn hynny. ni chwech chwi
 eich cuddio yn dragywydd yno, ni chwech
 chwi eich claddu mewn Angof dragywydd
 yno ; eithr yr Arglwydd a'ch deffryd chwi
 allan o Hirgwig Angau, ac a'ch cytyd chwi
 allan o Welyau Twyllwch. Efe a enbyn
 Angylion i'ch casglu chwi o'r pedwar gwynn
 Meddyliwch, O meddyliwch lawened Dydd
 y fydd y Dydd hwn i chwi, pan rodder
 Waedd fawr, *Ymae y Priodtab yn dysod*, ewch
 allan i'w gyfarfod ef : pan yw yr Udgorn
 canu yn yr Awyr, a chwithau wedi eich gal-
 allan o'ch Beddau gan yr Angylion, ac wedi
 eich casglu i Gynnulleidfa holl Sainc Duw
 a'r a fuont byw trwy bob Cenhedlaeth o
 Ddechreuad y Creadwriaeth : ac mewn Me-
 ment, ar Darrawiad yr amrant, bod i'r cyf-
 ryw o honoch a'r a geir yn fyw gael eu
 Cyrph wedi eu gweddgyfnewid yn aruthrol, a
 phawb o'r rhai a ddelont i fynu o'r Llaw-
 gael eu hunain wedi eu gwneuthur yn arly-
 gradwy ac yn anfarwol ; a phan weloch
 yr Arglwydd Jesu Crist yn dysod i ware-
 gyd â'r fâth Ddisgeirdeb a Thegwch, a
 Gogoniant, a chyd â'r cyfryw Wafanaeth-
 wyr Breninol, a chwithau i gyd wedi eich ei-
 pioi fynu i gyfarfod ag ef yn yr Awyr ; pan
 gaffoch eich hunain o fewn Rhifedi y Rhai
 bendigedig

digedig a dedwyddol hynny y bydd i'r Arg-
 ydd anion am danynt, a'u derbyn atto ei
 pan yw y Rhan fwyaf o'r Byd wedi
 gadael yn ôl, yn llefa'n ar y Creigiau i'w
 llo, ac ar y Mynyddoedd i syrthio ar-
 y, i'w cuddio hwynt rhag Dig y Barnwr
 hog hwn, yr hwn fydd yn dyfod iadrodd
 yn euog arnynt : Ow y Môdd y bydd eich
 olonnau wedi eu llenwi a'u toi i'w wedi eu
 drata hefyd gan Lawenydd llifeiriol a Llawn-
 ffaid, yr hwn fydd tu hwnt i ddim a'r a
 llo un Galon yr awron ei ddirnad ddim.

5. *Llawenbêwch*, Ffyddloniaid, *Llawen-
 bêwch*, pan ymddangoso Crist chwi gewch eich
 barnu ganddo ; ni chewch chwi eich euog-
 barnu ganddo ; eithr chwi gewch eich barnu
 ganddo ; eich Dadlenwr y fydd eich Barnwr :
 pwy yna a rydd Dd'm yn eich erbyn chwi ;
 a'u Duw a'ch cyfiawnhâ chwi, pwy a'ch
 amnia chwi ? Rhydd Crist Ryddhad a Goll-
 ynged i chwi : se'ch cyhoeddir chwi yn Rhai
 yllion yn y Dydd hwnnw ar Goedd yr holl-
 yd, trwy Gyfiawnder Crist, yr hwn a gyf-
 iafid i chwi ; Crist a'ch addef chwi y Pryd
 hwnnw fel y Bobl y darfu iddo eu prynu a'u
 wreafu a'i bried Waed : yna eich holl weith-
 redoedd o Drugaredd a grybwyllir am dan-
 ynt : yr holl Wafanseth a wnaethoch, dros
 Grist yn y Byd a geffeir ; se ddelir fulw ar
 eich holl Rafau : a'r Arglwydd a dderbyn
 yn raston y Desnyddiad a'r Ychwanegiad o'r
 Talentau llaf y darfu iddo ymddiried i chwi
 am danynt : gan ddywedyd wrthyh : *Da,
 Weision da a ffyddlon, chwi fuoch ffyddlon ar
 ychydig, ewch i mewn i Lawenydd eich Arglw-*

ydd. Mat. 25. 21. Ac o's erlidiwyd chwi er mwyn Cyfiawnder : O's careharwyd chwi, o's deolwyd o's gyrrwyd chwi allan o'r Wlad, o's gw'radwyddwyd chwi, ac o's mawrgystuddiwyd chwi er mwyn Crist; o's gadawsoch Dâd, Mam, Gwraig, Plant, Tai, Tiroedd, ie ac o's Dodasoch i lawr eich Bywyd er mwyn Tyfistiolaeth Jesu, ac er Mwyn Cadw Cydwybod dda, Meddyliwch pa Ryw Dderbyniad y rýdd yr Arglwydd Jesu i chwi ar yr Amser hwnnw : ac O fel y byddwch yn llawenhâu wrth fod yr Arglwydd yn cyfrannu i chwi Anrhydedd ac Urddas gymmaint, fel y teilyngodd iddo eich galw chwi allan, eich cyfrif yn deilwng, a'ch cynnorthwyo chwi i ddioddef Dim dros ei Enw ef, a meddyliwch mor beraidd y bydd y Farn y draetha Crist arnoch yn seinio yn eich Clustiau; *sef Deuwch chwi, fendigedigion fy Nhâd, etifeddwch y Deyrnas a baratowyd i chwi er feiliad y Byd.*

6. *Llawenhewch, Fyddloniaid, Llawenhewch*, pan ymddangoso Crist, *ef a rýdd i chwi eich Gwobr* : efe rýdd i chwi Goron, Goron y Gogoniant, anniflannedig Goron y Gogoniant : ni bydd iddo ef yn unig farnu y cewch chwi etifeddu Teyrnas Nesoedd, eithr efe a'ch derbyn chwi i'r Deyrnas, efe a'ch geiyd chwi yn y Goresgyn, efe a'ch dŵg chwi gyd ag ef ei hun i Ogoniant, efe a'ch tywys ac a'ch dŵg chwi i'r *Gaer Salem* newydd : efe a ddengys i chwi y Tâd a hynny er eich llawn Fodlonrwydd, a chwithau a welwch Ogoniant y Tâd, ac a fyddwch gyfrannogion o'hono, efe a'ch dyd chwi yn y Trigfannau

tragywyddol hynny y mae efe wedi eu par-
toï i *chwi* : Y pryd *hwnnw*, ac nid byth cyn
y Pryd *hwnnw* y byddwch *chwi* yn berffaith
Ddedwydd, a'r Rhagfeddylliau am hyn a all-
ant fod yn Ddeunydd o Ddiddanweh llawn
rhagorol, yn enwedig o's ystyriwch *chwi* y
pedair Priodoled hynny ag fydd yn perthyn
i Wynfyd y Nefoedd, sef,

1. Ffyddloniaid, ystyriwch mor *Fawr* yw
Gwynfyd y Nefoedd, se fydd yn llawn, a
chwithau a lenwir o hono, cyn llawned ag
y gweddo ynnoch; ie y Tu *hwnt* i'r hyn
a wêdd ynnoch yr *awron* ystyriwch y pethau
neillduol i'yn canlyn ym mherthynas i'ch
Gwynfyd yn y Nefoedd.

1. Meddylwch pa ryw fâth ar Gyrph
y fydd gennych yno; Cyrph tra phrydferth
a gogoneddus fyddant, Cyrph jachus a chry-
fiondros ben, a Chyrph anfarwol fyddant :
yna *chwychwi* a ddygwch Ddelw yr ail *Add*.
af, yr *Addaf* Nefol, nid yn unig o Ran eich
Eneidiau ond o Ran eich Cyrph hefyd.

Llawenbwrch, yntau Ffyddloniad, *Llaw-
enbwrch* beth er bod rhai o honoch a
Chyrph gwyrgeimion ac afluniaidd gennych
yn awr? beth er bod rhai o honoch yn ddeill-
ion, yn gloffion, yn efryddion, neu a'r fâth
Gyrph gennych ag fydd wedi eu llanw â
Doluriau blinion, ac vvedi eu gvvanhâu gan
hir Afiechyd? beth er byw o honoch mewn
Disgwyliad gvastadol am Farwolaeth, a bod
i'r Cyrph yna, gan na pha beth yw eu Llan
a'u Duli, gael eu dwyn bid mynnu bid pei-
dio cyn bo hir i'r Bédd trymnavs oerllyd,
a throï o honynt yno yn Fraendod a Bwyd
Pryfaid? er hyany, *chwychwi* y Ffyddloniaid,

llavvenhevvch o herwydd y gwneir eio
Cyrph chwvi mor ogoneddus yn yr Adgyfo-
iad, fel y jacheir holl Nammau a Brycha
eich Natur *chwi*, ac y symmudir pob Afjech
yd a Dolur ym mhell oddi wrthych, o ble
gid fe gyfodir eich Cyrph *chwi mewn* An-
llygredigaeth ac fe'u rhyddheir hvvynt oddi
wrth bob Mymryn o Arglwyddiaeth Angu
yn oes Oesoedd.

2. Meddylwch pa ryw fâth Eneidiau
fydd i *chwi*; *chwi* fyddwch yn ogoneddus
oddi allan, fe fydd eich Cyrph yn ymddisgleir-
io: eithr *chwi* fyddwch yn llawer mwy go-
goneddus oddi *mewn*, eich Eneidiau a ym-
ddisgleiriant yn llawver amgenach: yna
bydd eich Eneidiau wedi eu golchi yn lân
oddi wrth holl Weddillion Pechod, fel na
bydd arnynt y Tipyn lleiaf o Frycheu neu
Fannau duon; yna y'ch glanheir chwvi oddi
wrth bob Afendid Cnavvd ac Ysbryd, ac
y cyrhaeddvvch i fynu hyd at Berffeithrwydd
Sanctei drvvyydd; yna y bydd Hadau Gras
vvedi tyfu yn Flodau Gogoniant, ac vve-
le'r fâth Ardd berlysiog aroglaid y fydd
eich Eneidiau *chwi*? pan y byddo'r Copi-
prin o Ddelvv Crist, yr hvvn fydd ar eich
Eneidiau yn avvr, gael ei dynnu yn llavvn
ac hyd y byvv gan Ewin Duvv ei hun, a
phan y byddo i'ch Hysbrydoedd chwvi gael
eu gvneuthur yn llwyr gyffelyb i'r Arglw-
ydd gogoneddus ei hun, Ow mor deg a hardd
y fyddant yng Ngolwg Duw

Llawenhewch, Ffyddloniaid, *Llawenhewch*,
y mae hi yn flin arnoch *chwi* pan edrych-
och i mevvyn i'ch Calonnau, a chanfod yno
gymmaint

ymaint o Halogedigaeth gweddill; pan y
byddoch yn teimlio y fâth Wyrthwynebiad
yfi yn y Cnavyd yn erbyn yr Ysbryd, a
chwithau weithiau yn cael eich goruchfygu
trwy hyfny, a phan y byddoch hefyd vve-
di eich blino a'ch mawdrallod i gan Lefgedd
Gwendidau: eithr llawenhevvch, Ffydd-
loniaid, o herwydd pan eloch i'r Nefoedd
fe'ch llwyr ryddheir chvvi oddi wrth bech-
od, byth ni'ch goruchfygir, ac byth ni'ch ba-
logir ganddo mwyach, ond fe'ch gwneir
chvvi yn llwyr sanctaidd, ac yn llwyr dded-
vvydd.

3. Meddylwch pa ryw *Breswylfod* y gewch
chvvi, chvvi gevveh *Drigfannau yn Nhyeich*
Isl. Jo. 14. 3. Aleilad gan Dduw, Ty nid
o Waitb Llaw, tragywyddol yn y Nefoedd, 2
Cor. 5. 1. Gogoneddus y fydd eich Per-
sonau, a gogoneddus y fydd eich Trigfan-
nau.

Byddwch lawen yntau, Ffyddloniaid, By-
ddwch lawen; Beth er bod ~~chvvi~~ honoch
chvvi yn byvv mevvu Byth ~~chvvi~~ a dif-
tadl yn awr, chwi gewch y ~~chvvi~~ fyw
ym Mheremidy gogoneddus Breniny ~~chvvi~~
hinoedd: beth er caffaelo Dai rhai ~~chvvi~~
och *chwi* eu llosgi gan Ddan, beth er
Dai rhai eraill o honoch eu dwyn
gan Lifeiriant neu eu curo i lawr
hinoedd, beth er cael o rai eraill eu
allan gan Dravysfeddianwyr, gan
nhrugarog neu gan Ormesvyr,
el o rai eraill o honoch eu tost fra
agos eu dieneidio ar Foroedd g
ddrylliad, fel ag y bu llavver

heb un Caban i rofei Ben ynddo, ac fel
 y mae pawb o honoch o hyd heb un Trig-
 fan sicr genlych a'r a alloch ddiogelu i chw-
 eich hunain? Byddwch lawen er hynry-
 canys y mae Triggannau yn barodi chw-
 a'r rheiny o'r fath na's gellir mewu un
 Modd eu llosgi na'u dist yw o, na'ch bur-
 chwithau allan o honynt yth bythoedd. Y
 mae i'r Ddinas sydd eiddi uchod sylfeini ag
 na's gellir byth mo'i dadymchwelyd, a'r Ad-
 eilad hynny sydd gan Dduw, yr hyn
 nid yw o Waith Llaw, ni's gellir byth mo'i
 Ddiniestrio â Llaw, ac nid yw yn agored i'r
 Eirias Dán yr hon a ddichon losgi i lawr y
 Ddinas decaf yn y Byd.

4. Meddylwch pa ryw Gyfeilliach y
 gewch chwi: chwi gewch Bresennoldeb y
 Tad, chwi gewch breswyllo gyd â'r Arglw-
 ydd Jesu Crist, ac Ysbryd Duw a drig yn-
 och yn dragywydd; chwi gewch Gyfeilliach
 yr Angylion sanctidd a'r holl Sainct go-
 goneddus tra hwyddgar a thra gogoneddus
 y sydd yn y Gyfeillion chwi.

Lleuhenbewch, Ffyddloniaid yntau, Llawen-
 beth er bod Dynionach annuwiol yn
 idoli chwi yn awr o'u. Cyfeillach, ac
 cyfrif chwi yn anheilwng o'u cym-
 hwynt? Ni bydd i Dduw er hyn
 hyn eich cyfrif chwi yn anheilwng
 eithas ef, ac ni bydd iddo eich gyr-
 h o'i Bresennoldeb ddim: bether
 aio honoch chwvi drigo ym Me-
 od bod yn Rhwvym mevvu Perth-
 os â rhai Dynion drygionus, a
 olino beunydd gan eu Hymarvvedd-
 iad

annuvviol? byddwch lawven er hynny,
yn y Nefoedd chwvi fyddwch yn rhy-
on oddi wrth y fâth Gyfeilliach, ni fydd
Dyn annuvviol ddyfod unvvaith i'r Lle
vnnvv.

5. Meddyliwch pa ryw Drysorau y
wch chwi; chwi gewch y fâth Drysorau ag
s gallo y Gvvyfyn eu llygru, na'r Lleidr eu
ldrata, Golud parhaus ac anchwiliadwy y fydd
ch Golud chwi.

Llawvenhevvch yntau, Ffyddloniaid Llawven-
evvch; beth er eich bod chwi yn dlodion yn y
Byd? Yr ydych chwi er hynny yn gyfoethogion
rwn Ffydd a Gobaith; beth er nad oes gennych
Etifeddiaeth ar y Ddaear, wr ydych chwi er
hynny yn Etifeddion Teyrnas Nefoedd, ac
chwi gewch Etifeddiaeth anlygredig ac an-
iflannedig; beth er gaddef o honoch ychylig
Anhwstra yn eich Ymdaith trwy'r Byd? pan
dloech a'tref i Dŷ eich Tâd chwi gewch fod
yn rhyllion oddi wrth bob Eisiau, ac chwi
gewch Olu i ddwyn eich Traul tragwyddo!
ag a fydd yn anrheuliadwy a diddysbudd.

6. Meddyliwch pa ryw Anrhydedd y gewch
chwi; fe dderchefir y gwaelaf o honoch chwi i
Urddas ag y fyddo yn uwch nac Urddus
Unpen neu Bennadur ag y fu erioed byw yn y
Byd: fe'ch coronir chwi â Gogoniant anfarwol,
fe'ch hanrhydeddir chwi gan Dduw a chan ei
Angylion ef, ni bydd i chwi yn unig dderbyn
Anrhydedd, eithr fe'ch gwneir chwi hefyd yn
dra anrhyddus.

Byddwch lawen yntau, Ffyddloniaid a chym-
merwch Gysur, er cael o honoch eich hammer-
chi gan Rai, a'ch cyfrif megis Ysgubion y ddae-

ar: cael eich gwaradwyddo a'ch bychanu yr ydych
ymma, er hynny eich holl Waradwyddiaidau chwi,
yn enwedig y rhai a ddygasoch er mwyn Jesu
Crist, a gânt eu pletbu a'u gwâu yn Goron i
chwi, ac a'ch gwnânt chwi yn fwy gogoneddus yn
y Nefoedd; ac yno ni bydd i'r mymryn lleiaf o
Ammarch neu Ammrigael ei furw arnoch byth
mwyach: ac fe'ch cedwir chwi rhag gwneuthur
un Weithred anwedus, a'r allo dau neu luth-
wvinio dim ollarnoch; eithr chwi lwyrcbwrch
megis cynifer o Sêr, neu megis cynni-
fer o Haulau gogoneddus yn Nheyrnas eich
Tad.

7. Meddylwch pa ryw Dangnefedd a Gor-
phwysfa a gewch chwi: chwi gevuch bur a
pheraidd Heddwch a Llonyddwch Meddwch, ni
bydd un Gelyn oddi allan i'ch blino neu i aflonyddu
dim arnoch, ni bydd un Cythraul o hŷd i gynnig
eich temtio neu i gynllwyn i chwi, ni bydd un
Chwant oddi fewn nac un Gwŷn ddrygnawus i
beri dim Anefmurthder i chwi: ond yna chwi
gevuch Heddwch perffeithgwbl, ac yna chwi
gevuch Orphwys oddi wrth bob Trafferthion
blinderus, ac chwi gevuch gymmeryd eich Llon-
yddwch a'ch Gorphwysdra dragywyddol ym
Mreichiau grasoly Gwysfydedig Dduw.

Byddwch lawenyntau, Ffyddloniaid, a llo-
ned hyn ymma eich Calonnau tra y byddoch ar
eich Hynt dros Arwfor dryghinog y Byd hwn,
cyny byddo hir, byddwch chwi lawen, chwi
ddeuwch i mevon yn ddiogel i'r Porthladd dy-
munol, y Lle na ddaw na Thrawsuynt na
Thonnau i'ch blino yn oes oesoedd; yr ydych chwi
weithiau yn awr yn flin arnoch at bob Tu, ac
nid oes Lonyddwch yn eich Hysbrydoedd ddim
odd

ad oddi allan ym ac ymladdau oddi fewn ofrau:
eithr yn y Nef chwi fyddwch yn gwbl rydd
oddi wrth bob rhyw Afonyddwch a Gorth-
rymder.

8. Meddylwch pa ryw *Lawenydd* a *Dig-
rifwch* y gewch chwi; chwi gewch *Ddigon-
olrwydd* o *Lawenydd*, *Psal.* 16. 11. chwi
gewch yfed o *Afonydd* *Hyfrydwch*, *Psal.* 36.
8. Wele'r *Digrifwch* a'r *Dyfyrrwch* y gewch
chwi yn y *Gweledigaethau* digyfrwng y gewch
ar *Wyneb Duw*, yn y *Teimliad* a'r *Ymlyn-
niad* bywiol o *Gariad Duw*, yn uchel *Weith-
rediadau* eich *Cariad* chwithau, yn y *Mwyn-
hâd* o'r *Daioni* pennaf, a'r *Gorchwylwaith*
goruchel y gewch chwi yn y *Nefoedd*.

Llawenbêwch, yntau, *Ffyddloniaid*, *Llaw-
enbêwch* mewn *Gobaith* o'r *Llawenydd* ym-
ma; yr awron yr ydych chwi yn galaru ac
yn wylo am eich *Pechod*, ac o herwydd y
Diffygiadau a'r *Cymmylau* sydd yn attal *Lle-
wyrch* *Wyneb-bryd Duw* rhag syrthio arn-
och, y mae arnoch *Drallod Calon* am nad
ydych yn gweled nac yn mwynhâu ychwa-
neg o *Dduw*; am fod eich *Cariad* tu ag *Dduw*
mor brin ac mor anwadal, am nad yw eich
Gwaianaeth goreu chwi i *Dduw* ond gwael,
ac mor brin fel ag y mae yn cael ei adael hei-
bio lawer *Gwaith* er mwyn gyrru rhagddynt
Negesau bychain ac ofer y *Byd* hwn, ac am
nad ych yn gallu cadw *Cymdeithas* wastadol
gyd â *Duw*; eithr yn y *Nef* fe tychir ymmaith
bob *Deigr* yn oddi ar eich *Wynebau*, a phob
Tristwch a *Galar*, a phob *Sail Tristwch* a
fioant ymmaith, chwi ddeuwch dan ganu i
mewn i'r *Gae'r Salem* newydd; chwi gewch
fyned

tyned i mewn i weled ac i fwynhâu Duw, a chwi gewch fyw ar hynny, chwi gewch fyned i mewn i garu Duw ac i ymlawenhâu ynddo, ac chwi gewch fyw ar hynny, ac chwi gewch dreulio Tragywyddoldeb yng Ngwydd y *Jehofa* mawr.

2. Ffyddloniaid, ystyriwch fierwydd Gwynfyd y Nefoedd, cyn sicred a'ch bod chwi yn Ffyddloniad cyn sicred a hynny y cewch chwi Afael yn y Gwynfyd ymma, ni ellwch chwi fod yn sicr o ddim ag fydd yn y Byd, ond chwi ellwch fod yn sicr o Ogoniant y Nefoedd, ac er nad oes, fe allai, *Certitudo Subjecti*, er nad oes ynnoch chwi yigatfydd Brosiad o'r fierwydd ymma, eithr bod llawer o honoch yn llawn o Ammeuaeth ac Ofnau rhag i chwi ddysod yn ôl, er hynny y mae *Certitudo Objecti*, y mae y Peth yn sicr i chwi, er nad ydych o blegid eich Ofnau yn teimlo mo hynny.

Llawenhewch yntau, Ffyddloniaid, *Llawenhewch*! y mae eich Enwau yn 'sgrifennedig yn Llyfr y Bywyd, allan o'r hwn ni chânt hwy byth mo'u dileu, ymdrechwch ar ateb eich Ammeuon a'ch Petrusaeth, ac ymrowch weithio a chyffroi eich Calonau i fynu i lawn siccrwydd o'r Gwynfyd ymma, a hynny trwy y fâth Retymmau i'r rhai'n tydd yn canlyn, y rhai a brofant yn eglur, o's ydych chwi yn wir Ffyddloniaid na bydd i chwi, ac na allwch chwi fetâu myned i'r Nefoedd.

1. Duw a'ch dewisodd chwi i Ogoniant, efe a'ch hetholodd chwi i Jachadwaiaeth er cyn bod y Byd, Act. 13. 48. *Cynnifer o'ro o'ddhiwyd i Fywyd Tragywyddol a grodasent*.

Oddi ymma y mae yn canlyn fod yr holl Ffyddloniad wedi eu hordeinio i Fywyd tragywyddol: *A i Thef. 2. 13. Duw a'ch deddwifol, a'ch chwi i Fachaiwriaeth, trwy Sanctaidd-ysbryd a Ffydd i'r Gwirionedd. Pobl deddwifol, Pobl etholedig yw'r holl wir Ffyddloniaid, ac Arfaeth Duw ym mherthynas i Etholedigaeth ni's dichon fyned yn ofer, o herwydd mai anghyffnewidiol yw Duw; o herwydd nad yw Duw yn gyffnewidiol am hynny ni's difethwyd chwi; o herwydd nad yw Duw yn gyffnewidiol, am hynny fe'ch cedwir chwi i Fywyd tragywyddol.*

2. Y mae Duw wedi addaw y Gwynfyd ymma i chwi, i Jo. 2. 24. *Hon yw'r Addawid a addawodd efe, sef Bywyd tragywyddol. A Tit. 2: Mewn Gobaith o Fywyd tragywyddol, yr hwn a addawodd y digelwyddog Dduw.*

O's yw Duw wedi addaw'r Gwynfyd a'r Dedwyddwch ymma, a'ch Ffydd chwithau yn rhoddi i chwi Hawl yn yr Addewidion, a Duw yntef yn ffyddlon i'w cyflawni hwynt, gan mai amhosibl yw i ~~Dduw~~ fod yngelwyddog, yna cyn sicred a bod ~~Dduw~~ yn eirwir, cyn sicred a hynny y bydd i chwi gael mwynhâu Dedwyddwch y Nefoedd.

Llawenheuvuch yntau, Ffyddloniaid, Llawenheuvuch, er bod y Diafol ac Anghrediniaeth yn ceisio gennych ammeu ffyddlon Eiriau ~~Dduw~~, gan ddytgu i chwi ddywedyd mai yn ofer ac am ddim yr ydych yn cymmeryd Gofal i ymgadw rhag Pechod, i gyflawni dyledswyddau, i ddisgwyl dan Ordeinhadau, ac i arwain Bywyd sanctaidd o hyd yn gywir ac yn ffyddlon ac yn ddianwadal, Gwrthwyn-

neb wch Satan yn gadarn, dywed wch wrtho mai mwy rhesymmol fil o Weithiau yw i chwi gredu Addewid Duw y Gwirionedd fel y byddoch gadwedig, nac ammeu Addewid Duw, a choelio Bygythion Tâd y Celwydd hynny er Colled o's nid er Colledigaeth i'ch Eneidiau.

3. Y mae'r Arglwydd Jesu Crist wedi pwrcafu y Dedwyddwch hwn i *chwi*, yr ydys yn ei alw yn Etifeddiaeth bwrcatedig, *Eph* 1: 14. Cyn sicred a bod y Dedwyddwch ymma wedi ei bwrcasu cyn sicred a hynny yw y cewch chwi ei feddiannu.

Byddwch lawen, Ffyddloniaid, *byddwch lawen*, beth er eich bod chwi trwy yr Addaf cyntaf a thrwy eich Camweddau a'ch Gwall eich hunain wedi pechu ymmaith eich hawl i'r Gwynfyd *hwnnvv*, beth er eich bod *chwi* wrth ystyried Annhymmer eich Calonau, Nerth eich Llygredigaeth, Amldra eich Cystuddiau, Llwfdra eich Hysbrydoedd; ynghyd ag Ammherffeithrwydd eich Ufudd-dod, yn cael eich temtio i ddywedyd, *Diau* nad nyni yw y rhai a gaiff fyned i'r fâth Ogoniant ag fydd yn y Nef, yr ydym ni yn llwyr anhaeddiannol, yr ydym ni yn anghyfarebol fel na's gallwn ddringo i'r cyfryw Ryfeg a dywedyd *Diau* fod y Nef yn eiddom ni; *Ystyriwch* Ffyddloniad er hynny, a *byddwch lawen*, er nad ych chwi, gwir yw, mewn un modd yn haeddu Gogoniant gymmaint, nac ychwaith mor barod ag y dymunech i fyned i mewn iddo, gan mai Pwrcas Crist ydyw Rhaid yw ei Ymgnewdoliaeth, ei gydffurfiad perffaith â Chyfraith Duw, ei Am-
marchau

harchau tost, ei Ddiodefiadau chwervon, ei
 Angau gwaradwyddus melldigedig a llwyr
 oenus, ei Gladdedigaeth, ei Adgyfodiad, ei
 Esgynniad i'r Nêf; ei Eiriolaeth ar Ddeheu-
 w'r Tâd, ynghyd â holl Weinidogaeth,
 Graffau, a Rhagorfreintiau'r Efengyl i gyd sy-
 ned yn ofer neu chwi gewch chwi y rhai yd-
 ych yn credu fyned i'r Nefoedd i fwynhâu y
 Gwynfyd ymma.

4. Yr Arglwydd Jesu a aeth i gymmeryd
 Meddiant o'r Nefoedd, a Goreisgyn ynddi drof-
 och chwi; Y Rhagflaenor a aeth i mewn drof-
 fom ni, *Heb. 6. 20.* Y mae efe yn paratoi
 y Trigfannau tragywyddol hynny yn Nhŷ ei
 Dâd drof och chwi, *Job. 14. 2.* A chyn sicred
 a bod Crist yn y Nêf. cyn sicred â hynny yn
 aml yw y caiff yr holl Ffyddloniaid hwythau
 hwyd eu derbyn yno mewn Amser.

Llawenbewch, Ffyddloniaid, Llawenbewch,
 yr ydych chi yn y Nêf mewn Rhân yn bar-
 rod, canys y mae eich Pen chwi yno, y mae
 eich Priod yno, y mae eich Dadleuwr yno,
 y mae eich Anwylyd a Gwrthdrysych eich
 Serch a'ch Cariad yno, a chyn sicred a bod
 gan Aelodau y Corph Hawl yn y Pen cyn
 sicred a bod gan y Wraig Hawl trwy'r Gŵr
 i holl Feddiannau'r Gŵr, cyn sicred ag y
 myn Dadleuwr abl a ffyddlon Gyfiawnder
 i'r Gwirion, cyn sicred a hynny neu anseidr-
 ol fierach yw y cewch chi fyned ar ôl y
 Rhagflaenor anwyl i mewn i'r Nêf, am
 hynny byddwch lawen.

5: Darfu i Grifft weddio tra yr oedd efe
 ar y Ddacar ar gaffael o honoch chwi y dda-

wyddwch hwn, *Jo. 17. 24.* Y Tâd yr wyf yn
yn ewyllysio; y Lle yr wyf fi, fod o'r rhai a ro-
ddaiſt i mi, gyd â mi, fel y gwelont o'r Gogoni-
ant a roddaiſt i mi. Fe wnaeth Crist y Wedd
hon drofoch chwi, y rhai ydych yn credu, yn
gystadl â thros y Disgyblion oedd ganddo y
Pryd hwnnw, *Adn. 20.* Ac nid wyf yn gwedd-
io droſynt hwy yn unig, eithr hefyd dios y rhai
a gredont trwy eu Hymadrodd hwynt. Ac am
y Peth ynma yr oedd Crist yn eirioli o'r
blaen yn y Rhan uchod o'r Bennod, a pha
beth bynnag yr oedd efe yn gweddio
ac yn eiriol am dano yno, efe a'i
inyn i chwi, ac am hynny fe fydd i chwi yn
wirddiau gael Gafael yng Ngwynfyd y Net-
oedd.

Llawenherwch yntau, Ffyddloniaid, *Llawen-
herwch*, er bod eich Gwendidau beunyddiol,
eich Hammeuaeth, eich Calongaledwch, y
Diafol ac ysgastydd Rai Dynionach annhra-
fus yn y Byd, yn dod i Dim Rhwyſtr ag a all-
ont i'ch lluddias i'r Nêf, gan ddymuno nad
eloch chwi byth i mewn yno er hynny i gyd
y mae. Crist wedi dod i y Drws yn agored
ac wedi dod i fynu ei Weddi a'i Ddymun-
iad at y Tâd drofoch, ac yn gymmaint a'i
fod ef yn gryfach na neb o'ch Caeleion ie na'ch
holl Caeleion chwi, fe syn ei Ddymuniad gw-
nelont eu gwaethaf; a thrwy Rym a Rhin-
wedd ei Gariad tu ag atoch chwi ynghyd â'r
Hawl agos ac annwyl fydd ganddo yn y Tâd
fe'ch gweddio chwi i fynu i'r Nêf, am hyn-
ny byddwch lawen.

6. Yr ydych chi yn eiddo Crist, megis
yn Ffyddloniaid, ac am hyn-
ha,

ny pob Peth fydd eiddoch chwi, mëdd yr Apol, 1 Cor. 3. 22, 23. ac ym mysg Pethau eraill, yr ydys wedi rhifo i fynu y Pethau fydd i ddyfod yn y Fan honno;

Llawenhewch gan hynny, Ffyddloniaid, Llawenhewch, canys Gweision Crist ydych chi, ac yr ydych yn gwneuthur ei Waith ef, ac efe a rydd i chwi eich Cyflog, fe dâl chwi Bwyth eich Gwaith; Chwychwi a'i hanrhyddedafoch ef yn y Byd, ac am hynny fe'ch hanrhyddeddir chwithau ganddo ef yn y Nefoed; Chwychwi a ganlynafoch eich Hathro yn rîorodd Hunanymwadiad a Dioddefgarwch; ac o's *Cyd-ddioddefafoch, Chwyt a Cyd-deyrnaswch hefyd*, 2 Tim 2 12. *Ac f'ech ydogneddir*, Rhuf. 8. 17. *A Lle y mae Crist yno y bydd ei Weision hefyd*, Jo. 26. Aelodau Crist ydych, a'r Lle y mae y Pen, yno y bydd yr Aelodau hefyd: Dyweddi Crist ydych, yr ydych yn gyflylltiedig ag ef, yr ydych yn briodol ag ef, chwi gewch gan hynny fyw gyd ag ef yn dragywydd, ni ddichon holl Awdurdodau y Ddaear ynghyd ag Awdurdodau Uffern byth mo'ch gwahanu chwi oddi wrth ei Gariad ef, ac am hynny byth ni's gallant eich gwahanu chwi oddi wrth y Nefoedd, *Rhuf. 8. 35, 16, 37, 38, 39.*

7. Yr ydych chwi wedi eich cyslawnhau trwy Ffydd, *Rhuf. 5. 1.* ac am hynny wedi eich rhyddhau oddi wrth Euogrwydd Fechoed, ac yn rhyddion oddi wrth Ddamnedigaeth Uffern, *Rhuf. 8. 1.*

Byddwch lawen gan hynny, Ffyddloniaid, Byddwch lawen, canys ni chollir mor honoch chi i,

enwi yn gymmairt a bod Achos Colledigaeth
wedi clymud ymmarth; eitar chwi gewn
Fywyd tragwyddol, Jo. 3. 16. Y rhai
gynwynhaodu Duw, y rhai hynny hetyd a og
oneddodd ete, Rhuf; 8. 30.

8. Plant Mabwytol Duw ydych chwi
Gal. 3. 27. Canys Chwyechwi oll ydych Blant
Duw, rwy Ffydd yn Fesu Grist. Ac o's Plant
yna Eisteddion befyd, Rhuf; 8. 17.

Llawenbwrch, Ffyddloniaid, *Llawenbwrch*
canys o's Eisteddion ydych y mae'r Eistedd
aeth yn rhwym wrthy, yr ydych mor ffr
o honi a phe byddech eistoes yn ei mwynd
hi, am hynny byddwch lawen.

9. Yr ydych chwi wedi eich galw a Gal
wedigaeth sanctaidd, ac wedi eich sancteidd
io gan yr Ysbryd sanctaidd, a rhwy hynny
wedi eich haduafu a'ch cymmwyso mew
rhyw Fesur i swynhau y Gwynfyd ymma trwy
Waith Grâs, a Chyddfurfiaid a'r Arglwyd
mewu Sancteiddrwydd;

Llawenychwch, Ffyddloniaid, *Llawenychwch*
Y mae gennych Râs y Bywyd, Gogoniaid
ya y Dechreu yw Grâs, ac fe'i gelwir ef yn
Fywyd tragwyddol, ac y mae Duw wedi
addaw yn ffyddlon y bydd iddo ei orphen a'i
berffeithio ef, Phil. 1. 6. Y mae Grâs yn
dwyn Perthynas i'r Nefoedd yr uniwedd ag
y mae Pechod yn dwyn Perthynas i Uffern;
a chyn wired ag y bydd i Bechod ddwyn
Dynion i Uffern, o's ni bydd ef wedi ei
ddarostwng a'i faddeu; cyd wired a hynny
y bydd i Ras eich dwyn chwi fydd yn perch
ennogi arno i'r Nefoedd, canys ni lwyr ddi
wreiddir mo hono byth, am hynny byddwch
lawen.

10, Yr ydych chwi wedi dewis y Nêf yn Lle
 eich Rhan, yr ydych wedi trytori eich Tryf-
 orau yno, ac y mae Duw wedi dodi yn eich
 Eneidiau chwi Hiraeth am y Nefoedd, ac wedi
 rhoddi i chwi Obaith da am dani: am hynny
Llawenhewch, Ffyddloniaid, *Llawenhewch*,
 na fethwch chwi ddim o gael y Nêf; canys eich
 Dymuniad a fodlonir, a'ch Gobaith ni phair
 i chwi gywilyddio, *Rhuf: 5. 5.*

11, O's oes gennych gyda hyn hefyd, Dys-
 tiolaeth, a Sêl a Gwystl yr Ysbryd, yn rhoddi
 i chwi ychydig o Flaenffrwyth a Rhagbrawf o'r
 Dedwyddwch hwn (yr hyn nid yw pawb o'r
 Ffyddloniaid yn ei gael) yna y gellwch wybod
 yn ddiddadl fod y Dedwyddwch hwn yn Dded-
 wyddwch fïer a diogel ynddo ei hun, ac i
 chwithau.

Gan nyny, Ffyddloniaid, dodwch eich
 Ffydd ar Waith, a chedwch hi ar Waith, fel
 y'ch llanwer chwi â llawenydd ac â Heddwch
 gan gredu.

3 Ffyddloniaid, ystyriwch *Agosdra y Ded-*
woddwch ymma, mae Gwynfyd y Nêf ger llaw,
 nid yw Ymddangosiad Crist i farnu'r Byd yn ne-
 pell, eithr fe ddichon eich Gwynfyd chwi fod
 yn agosach, Gwynfyd eich Eneidiau chwi yn y
 Nefoedd yr wyf fi yn seddwl, yr hwn a gaff ei
 Ddechreuad cyn gynted ag y gaffo eich Bywydau
 chwi eu Diwedd: Y mae yr Annuwolion yn rhod-
 di beunydd ar hyd Geulannau Uffern, ac yno y
 syrthiant pan fyadont fïrw; Chwithau ydych yn
 rhodio ar Gyffinydd y Ganaan Nefol, y Barad-
 wys sydd oddi uchod, a phan y byddoch feirw, yno
 y dygir chwi: ac chwi a ellwch feirw yn ebrw-
 ydd, a chyn ebrwydded y cerwch chwi fyned i

Ogoniant.

Llawenbewch yntau Ffyddloniaid Llawenbewch chwi ellwch fod yn y Nef yn gynt nag ych chwi yn meddwl: fe allai mai y foru yr enlyn Dduw am danoch, ym mhen ychydig Ddyddiau ysgatfydd y byddwch chwi allan o'r Corph ac yn bresennol gyd â'r Arglwydd Iesu ac ym mysg Xsbrydoedd y Cyslawion y rhai a berffeithiwyd: pan terroch chwi Garchar y Corph, fe'ch gwardir chwi i ryfeddol Oleuni Gogoniant Duw Llawenbewch wrth feddwl mor agos yw eich Gwynfyd chwi.

4. Ffyddloniaid, ystyriwch Dragywyddoldeb Dedwyddwch y Nefoedd, y mae yn y Nef Ddigonolrwydd o Lawenydd a Digrifwch y dragywydd, Pſal. 18. 11. Pan ddeloch l'r Nef, chwi gewch aros yno byth, dianwadal a thragywyddol y fydd eich Gwynfyd chwi, ni bydd dim Trai ar y Gwynfyd hwnnw, ni bydd dim Cymmysgedd o Bechod neu Dristwch ynddo, ni bydd dim Allonyddwch arpo, ni bydd dim posibilrwydd oll y gall ef byth ddyfod a myned i ben. Hi fyddai yn ysgafnhâu llawer ar Bodedigaethau y Dannedigion, pe byddai ganddynt ddim Gobaith o gael eu gollwng allan o Uffern, ac hi fyddai yn gwanhâu llawer ar Lawenydd y Sainct, ie, hi fyddai yn eu llanw hwynt a Gofid annhraedhadwy, pe byddai dim perigl neu Ofn iddynt gael eu rhuthro a'u bwrw allan o'r Nefoedd byth:

Llawenbewch yntau, Ffyddloniaid, chwi gewch lawenhâu yn oes oesoedd mewn tragywyddol Weledigaeth ar Dduw, a Mwynhâd bythol o hono, gwnewch eich goreu ar ddechreu Llawenydd y Nefoedd yr awron; perwch

ch Ffydd tylweddu, dwyn adref, a dwyn yn
gos y Pethau yr ydych yn gobeithio am dari-
nt, a gwneuthur yn eglur ac yn oleu y Pethau
aid ydych etto yn eu gweled, eithr y rhai yr
ydych i'w meddiannu: a dechreuwch Waith
Nefoedd, dechreuwch foliannu yr Arglwydd
am ei fawr a'i anhaeddiannol Gariad â pha un
y carodd efe chwi, dechreuwch ei foliannu ef
am y Pethau annychymmygol hynny y darfa
iddo o wir Gariad eu parotoi i chwi.

P E N. X V.

YN ddiweddafoff i wneuthur pen, mi
lesaraf Air wrth *Bechaduriaid* a *Ffydd-*
loniad yng hyd.

A ddaw yr Arglwydd Jesu Grist yn fier ac
ar frys i farnu'r Byd? Moeswch i mi yntar
yn Enw Crist eich cyngori chwi at dri Pheth.

1. Credwch yr ymddengys Crist, cym-
mysgwch yr Athrawiaeth a ddarlleinasoch â
Ffydd: chwi gawsoch Resymmau eglur i brofi'r
Peth, bellach credwch ef.

Bechaduriaid, credwch y daw Crist i'ch
barnu a'ch euogfarnu chwi, o's ceir chwi yn
eich Péchodau, pe credech chwi hyn yn effei-
thiol, ebrwydd y deuech chwi i fod yn Sainct.

Ffyddloniaid, ymdrechwch am gael mwy o
Ffydd yn y Gwirionedd hwn, pe credech
chwi ef yn gryfach chwi fyddech fyw mewn
Modd amgenach.

2. Ystyriwch yr ymddengys Crist: myfyri-
wch ar y Peth ymma: perfwylid yn eich Me-
ddyliau chwi, gorweddad i lawr gyda chwi

yn y Nôs, cyfoded gydâ chwi y Boreu, eistedded i lawr gydâ chwi wrth y Bwrdd, a rhodied gydâ chwi oddi cartref; meddyliwch yn fynych am y Pethau a ddigwyddant o flaen Dyfodiad Crist, meddyliwch yn fynych am y Farn ei hun, a meddyliwch yn fynych am y Pethau a ganlynant y Farn, a pherwch i'ch Ysbrydoedd gymmeryd Arwasg ac Argraph dwfn o'r Farn ddiweddaſ arnynt.

Bechaduriaid, Ystyriwch y Môdd y bernir yr Anuwiolion; meddyliwch am y Môdd yr achwynir arnynt, ac yr euogfarnir hwynt, meddyliwch am Farnedigaeſth ofnadwy yr Annuwion, meddyliwch i'ch meddyliwch am eu Dihenydd tragywyddol hwynt yn Uffern, ac yna meddyliwch eich bod chwi o fewn Rhifedi y rhai tydd yn y cyfryw Berigl ac Enbeidrwydd, oddi eithr i chwi ddiogelu eich hunain ar frŷs, trwy wneuthur Heddwch â Duw.

Ffyddloniaid, Ystyriwch chwithau y Môdd y bernir y Sainſt; meddyliwch am y Môdd y bydd Crist yn eu rhyddhâu hwynt ac yna eu gwahôdd hwynt i gymmeryd Meddiant a Goreſgyn yn y Nêf, ac yna yn eu dod i hwynt yn y Goreſgyn; ac yna meddyliwch y byddwch chwithau hefyd o Ritedi y Bendigedigion hyn, y rhai a wneir fel hyn yn bur ddedwyddol.

3. Ymbarotowch erbyn Ymddangosiad Crist i farnu'r Byd, ac fel y byddo i chwi wneuthur eich hunain yn barod, megis Dibened o'r Athrawiaeth hon, cymmerwch yr Hyfforddiadau canlynol.

1. Byddwch ddiwyd ar eich cael ganddo af mew'n Heddwch, yw Cyngor yr Apostol, yn darfod iddo ymadroddi ynghylch Dyfodiad

Arglwydd, ac ynghylch y Pethau gogonedd-
a ddigwyddant ar y Dydd hwnnw. Her-
wydd pa ham: Annuwyl, gan eich bod yn dis-
wyl y cyfryw Bethau, byddwch ddiwyd ar eich
ganddo ef, mewn Heddwch, 2 Ped. 3: 14.

1. Gwnewch eich Heddwch â Duw, Bechad-
uriaid. Mae Duw yn Elyn i chwi, gwnewch
eich Heddwch ag ef: chwi gamweddasoch yn ei
ghybyr ef, chwi a'i digiasoch ef trwy eich Pech-
odau, ac y mae yn rhaid bodloni ei Gyfiawnder
ef: ymdrechwch ar gael o honoch Ran a Braint
yn y Bodlonrwydd a wnaeth Crist, fel y pardwyner
eich Pechodau, ac y cymmoder Duw â chwi;
gohelwch Afael ar Grist trwy Ffydd, chwi ellwch
atto gael eich Groesaw ganddo, yn ôl hyn hi &
yn rhy Hwyr: Ffyddloniaid, gwnewch eich Par-
dwyn yn fïer, ni ellwch chwi ddim bod yn rhy fïer
o Beth fydd gymmaint ei Bwys.

2. Ymdrechwch yn ddyfal ag gael Heddwch yn
eich Cydwybodau. Bechaduriaid, mynnwch Fa-
chad trwy Waed Crist o'r Archollion y mae Pe-
ched wedi eu gwneuthur yn eich Cydwybodau:
Ffyddloniaid, gochelwch fod dim Rhwygiad wedi
siwneuthur yn eich Cydwybodau, cedwch He-
ddwch oddi fewn wedi i chwi unwaith ei chael
hi.

3. Dilynwch Heddwch yn ddyfal a'i gilydd,
gohelwch Gafneb, Anghydfod; Chwerwedd;
Dig, Ymrysonau, Ymbleidiau, Censigennau, Ym-
ranniadau, Terfysgoedd, Dadwrdd, Enllibiau,
Absenau, Hystyngiau, Sibrwd, Ymchwydd, Af-
lonyddwch, a dilynwch y Pethau hynny y bydd
yn gweithio tu ag at Heddwch, megis Cariaa,
Llawenydd, Gostyngieiddrwydd Meddwl, Add-
fwynder, Hirymares, Ammynedd, o'r cyffelyb
Bethau

352 Ymddangosiad Crist.

Bethau, fel y'ch caffer gan yr Argwydd mawr Heddwch.

2. Byddwch ddiwyd, ar eich cael gan yr Argwydd, yn ddifeisus ac yn ddifrycheuwyd, y mae Apostol yn cyngori yn yr unrhyw Adn. a darlleir wch Adn. 11. *Gan fod yn rhaid i'r holl Bethau hyn ymollwng, pa ryw fath Ddynion ddylech chiw fod, ym mhob Sanctaidd Ymarwedd iad a Duwioldeb, Mynnwch lanhâu ymmaith Frychau Pechod, nid yn unig glanhâu ymmaith Euogrwydd Pechod eithr hefyd glanhâu ymmaith Tudreddi a Halogedigaeith Pechod: Gwnewch eich goreu ar fod yn sanctaidd ym mhob rhyw Ymarwedd, ar fod yn ddifeisus ac yn ddiniwed, yn Blant i Duw, yn ddiargyhoedd, yng nghanol Cenedlaeth ddrwg a throsus: gocheir wch Bechodau'r Amseroedd a'r Lleocdd yr ydych yn cyw ynddynt, nae yngysylltwch â hwynt yn eu Pechodau, na ryddwch gyfrannogion â hwynt yn eu Drygau, rhag gorfod i chwi yn y Dydd Diweddfod yn gyfrannogion hefyd o'u Plauu, a'u Cosbedigaeithau. Rydded eich Ymwarwedd iad chwi yn addas i'r Efenigyl: Llunier eich holl Weithredoedd yn ôl Rheol y Gair, megis rhai fydd yn ystyried fod yn rhaid iddynt roddi Cyfrif, a derbyn Gwobr yn ôl eu Gweithredoedd.*

3. *Eisledwch yn rhyddion oddi wrth y Byd, Na ormodfeicher eich Calonau chwi â Gofalon y Byd hwn, na lanwer hwynt â Chariad y Byd, a goddiweddyd o'r Dydd hwnnw chwi yn ddiawybod, Luc 21. 34. Cofiwch na thycia Cyfoeth yn Nydd Digofaint, cofiwch fod Dull y Byd hwn yn myned heibio, a byddwch byw ymma gan hynny megis Disithriaid a Phe-*

reinion.

minion

4. *Trysorwch eich Trysor yn y Nef, Mat. 6.*
 A bydded eich Serch wedi ei osod ar y Peth-
 sydd oddi uchod, Col. 3. 1. Ac yna fe fydd
 ymddangosiad Crist yn Ymddangosiad llawen
 chwi, o herwydd fe rydd i chwi y pryd
 ynnw Feddiant yn y Nefoedd.

5. *Byddwch barod i wneuthur ac i ddioddef*
eth bynnag y galkw yr Arglwyd chwi iddo,
byddwch ammyneddus i wneuthur yr hyn
sydd dda, canys yn ei jawu Bryd y medwch;
byddwch fier a diymmod, a helaethion bob
Amser yng Ngwaith yr Arglwydd, o herw-
dd ni bydd eich Llafur chwi yn ofer yn yr
Arglwydd; Gal. 6. 9. a Cor. 15. 58. A pha
ystuddiau bynnag y ddioddefoch chwi er
hiwyn Crist, nid ydynt hwy ond ysgafn a byr-
non, eithr y Gogoniant a rydd Crist i chwi
pwysig a thragywyddol ydyw. 2 Cor. 4. 17.

6. *Rhoddwch i Grist eich Calonau, rhodd-*
wch iddo yr Ystafell bennaf, rhoddwch i
y Rhan oreu a'r Rhan bennaf o'r Galon;
rhoddwch iddo eich holl Galon; rhoddwch
iddo Flaenion eich Serchiadau; ac yna fe rydd
yntef i chwi y Deyrnas, a'r cyfryvv Amlyg-
iadau o'i Gariad a vvnâ etc i chwi ar ei Ym-
ddangosiad a'r nad yvv eich Meddyliau chwi
yn avr yn abl eu hamgyffred.

7. *Cedwch Gymmundeib gyda Christ yn ei*
Ordeinhadau; priffwch yr Ordeinhadau ar y
Cystrif hyn, sef, o blegul bod Crist yn rhodio
ynldynt: a gvvnevvch Ddinydd o'r Ordein-
hadau i'r Diben hyn, sef, er mvvyn cael bod o
honoeh gyda Christ: na orphvvysvvch yn y
Tu allan ac yn y Phan gvvvdel o'r Ordein-
hadau

hadau, eithr ceisfwrch ar ôl Crist ynddynt hys
oni chaffoch ef, ac ymrowch i gynnyddu
Gydnabyddiaeth â Crist, ac ymorchestwch
ar gadw Cymdeithas gyd ag ef; ac yna p
ymddanglo efe a'ch hadnebyddi chwi drache
ac a'ch addef chwi ac a'ch derbyn chwi
atto ei hun, i fyw gydag ef yn oes oesoedd.

8. *Sefwch i fynu dros Anrhydedd Crist*
y Byd: cyffeswch eiser bron Dynion: ac y
tet a'ch cyffesa chwvithau ger bron ei D
yr hwn sydd yn y Nefoedd, *Mat. 10. 32*
Na fydded cyvvilyddus gennych addef ei
bod yn Ddisgyblion iddo, ac addef ei Ffyr
a'i Wrrioneddau ef pan ydys yn eu diystyr
ac yn eu bychanu fwyaf gan y Byd, o he
vvydd o's bydd yn gyvvilyddus gennych
Petnau hyn, bydd yn gyvvilyddus hwyd ga
Grist yntef eich haddef chwvithau pan dd
yn ei Ogoniant, *Marc 8. 38*.

9. *Defnyddiwch eich Talentau er Anrhydedd*
e'r Arglwydd, yr hwn a ymddiriedodd i chw
am danynt; y mae gan bawb o honoch e
Talentau, na chuddiwrch hwynt mewn Nap
cyn, eithr dddwch hwynt oll i fynu yn
Ngvvasanaeth yr Arglvvydd: bynnag pa Ddon
iau neu Rasau sydd gennych chwvi dddwch
hwynt yn Llog: fel y rhoddoch Gyfrif llavver
i'ch Harglvvdd, pan ddél efe i'ch galvv chwv
i Gyfrif.

10. *Sefwch ar eich Gwiliadwriaeth; pan y*
darfu i'ch Jachavvduwr annvvyll rhagddyvded
yd i'v Ddisgyblion ei Ddyfodiad ef i farnu
Byd, efe a erchodd iddynt hvy ac i bawb
eraill vvilio, *Marc 13. 37*. Yr hyn yr vvy
ga ei ddyvvedyd vvrthych chwvi yr vvyf yn

I Farnu'r Bvd

35

ai ddywedyd wrth bawb, Gwiliwch, Gwiliwch yn erbyn Pechod, gwiliwch ar eich Sghwyrâu, y rhai yw y Bylchau sydd yn golwng Pechod i mewn; gwiliwch ar eich Cannoau, y rhai yw; Ffynhennau allan o bawb y mae Pechod yn tarddu; Gwiliwch, goch elwch gylgu mewn Pechod, rhag i chwi golwng eich gwilgoedd a'ch cael yn noethion.

11. ~~Byddwch yn fynych ac yn wresog mewn~~
Gweddi; y mae ein Jachawdwr yn cyfyllu
Dyleds wyddau ymma ynghyd wrth gynhyr
o heno ei Ddysgyblion, Luc. 21. 36. Gwiliwch
gan hynny, a gweddiwch bob amser, ar gael
benoch eich cyrris yn ddiwng i ddanens i hysgwr
hall Bethau hyn, y rhai sydd ar ddyfed, ac
sefyll ger bron Mabb y Iyn. Gweddiwch yn
ddabaid, gweddiwch yn ddiflino, byddwch yn
fynych ar eich Gliniau, a byddwch daer gyda'r
Arglwydd, ar iddo eiseich paratoi chwi, ar iddo
eiseich gwared chwi rhag y Digofaint ofnadwy
a ddadguddir pan ymddangoso, yr hwn yr ydych
chwi yn ei haeddu am eich pechod: A
Gweddiwch ar iddo eisei rododi i chwi y Cyn-
neddiadau a'r Cynnorthwyon hynny a'r
syddo yn angenrheidiol tu ag at ddodi Hydraf
ynnoch i sefyll i fynu ac i gysodi eich Pennau
mewn Hyder yn y Dydd diweddas; ar iddo eiseich
cadw chwi yn ddifeisus ac yn ddiargyhoeddi
hyd Ddyfodiad yr Arglwydd.

12. Ac yn olaf oll; Disgwylwch am ym-
ddangosiad yr Arglwydd; disgwylwch a Llygad
Gobaith, ymrowch ymalaeithu mewn Gobaith
ymma yn Angor i'r Enaid wedi ei sefydlu
Tu fewn i'r Llen, i ategu ac i gynnal o'r
Calennan suddadwy, yng nghanol y Dydd.

Ymddangosiad Crist

noedd creulon, y rhaf y sydd neu y fyddo yn
euro arnoch yn y Byd : a gwylwch
lygad Dymuniad, edrychwch a hiraethwch
ol Ymddangosiad Crist : saethwch i fynd elch
teisyfiadau hiraethlon yn fynych i'r Nef.

O pa bryd bellach y cawn ni weled y Ne-
oedd yn agored, ac y cawn ni edrych ar ein
Llathwydd yn ei Ogoniant ? Pa bryd bellach
y cawn ni glywed Sain yr Udgor. pa bryd
bellach y'n eudgesglir ni gan yr Arglwion o
Holl Gyrrau'r Ddaear : pa bryd bellach y cawn
ni ein diosg o'r Lluch a'r Llygredigaeth ymma
ac y'n gwisgir ni ag Eurusig Astarwilleb ?
Pa bryd bellach y daw yr Arglwydd Jesu i
warded, ac y dengys i ni ei Ogoniant : ac y
derbyn ni atto ei hun, fel lle y mae eie y cawon
ninnau fod helyd ? Fe ddywedodd : Crist o'r
Nef i'r Ddaear. *Yn w'r yr wyf yn tyfod ar ffrs.*
Bydded dadfain i'w Llesydd ef yn ol o'r
Ddaear i'r Nef yn eich Dymuniadau serchog,
Amen, tyred Arglwydd Jesu, tyred ar ffrs.

Mi ddibenaf y cwbl a Geiriau'r Apostol
Judas Adn. 24. 5. I'r hys a ddiehon eich
cadw chi yn ddi gwmp, a'ch gosod ger bron
ei ogoniant ef yn ddifeisus mewn garfoledd.

I'r unig ddoeth Dduw, ein Jachawr ni,
y byddo gogoniant a mawredd, gallu ac aw-
dardod : yr awr-hon ac yn dragwydd *Amen*

DIWEDD:

